

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Heinlein_Robert_A-Hvezdny_kadet.PDB

PDB Name: Heinlein_Robert_A-Hvezdny_kadet

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 21.3.2004

Modification Date: 21.3.2004

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

Robert Anson Heinlein

HVĚZDNÝ KADET

I.

ZÁKLADNA TERRA

"PAN MATTHEW BROOKS DODSON" stálo na dopise, který držel v ruce. "Protože jste úspěšně absolvoval polní vylučovací testy pro zařazení do funkce kadeta Meziplanetární Patroly, jste oprávněn hlásit se u velitele základny Terra, Santa Barbara Field, Colorado, Severoamerická Unie, k dalším ověřovacím zkouškám, a to nejpozději do prvního července 2075.

Je naší povinností Vás upozornit, že většina kandidátů, kteří tyto zkoušky podstupují, zpravidla není úspěšná, a měl byste proto uvážit — "

Matt přeložil listinu a strčil ji zpět do tašky, kterou měl připevněnou na opasku. V této chvíli neměl chuť ani pomyslet na to, že by mohl neuspět. Cestující sedící šikmo před ním, chlapec asi stejně starý jako on sám, zachytil jeho pohled. "To lejestro mi připadá nějak povědomé," řekl, "vy jste také jeden z kandidátů?"

"Je to tak."

"Dobře, seznámíme se. Jmenuji se Jarman — jsem z Texasu."

"Jsem rád, že tě poznávám, Texi. Já jsem Matt Dodson, z Des Moines."

"Nazdar, Matte. Už bychom tam asi měli být a —"

Vůz jemně zavrzal a zpomalil, jejich sedadla se zhoupala, aby vyrovnala prudkou deceleraci. Vůz se zastavil a jejich sedadla se narovnála zpátky do své normální polohy. "A už jsme tam," dokončil Jarman. Na telestěně na konci vozu, na které ještě před okamžikem předváděla blond krasavice Sorkinovo superhvězdné supermýdlo, se teď rozsvítil nápis STANICE ZÁKLADNA TERRA. Oba chlapci sebrali své vaky a pospíchali ven z vozu. Za okamžik již stáli na eskalátoru, který byl namontován na zemi u výstupu z vozu.

Přímo proti stanici, asi tak o půl míle dále v chladném řídkém vzduchu, stál Hayworth Hall, zemské ústředí slavné Patroly. Matt se na něj upřeně zadíval a snažil se uvědomit si fakt, že jej konečně vidí ve skutečnosti. Jarman ho postrčil. "Jdeme."

"Cože? No — jistě." Dvojice transportních pásů směřovala od stanice k Hayworth Hall, nastoupili si na ten, který jel směrem k budově.

Transportní pás byl přeplněn, další chlapci proudili za nimi od stanice k budově. Matt si všiml dvou hochů se snědými hubenými obličejí, kteří měli na hlavách vysoké úpravně uvázané turbany, ačkoliv jinak byli oblečení dost nedbale a odlišovali se svým úborem od ostatních. Dál za nimi zahlédl na pásu vysokého hezkého mládence, jehož klidný obličej byl zářivě černý.

Texaský chlapec zahákl palce za opasek a rozhlížel se kolem. "Babičko, zařizni další kuře," řekl. "To se ale sešla společnost k obědu. Když už je o tom řeč," pokračoval, "doufám, že s jídlem nebudou příliš dlouho otálet. Já mám hlad."

Matt vydoloval z tašky cukrovou tyčinku, rozlomil ji a jednu půlku podal Jarmanovi, který ji vděčně přijal. "Ty jsi opravdu kamarád, Matte, já už od snídaně trávím jen ze svého tuku a to je přece riskantní. Ale koukej, tvůj telefon se ozývá."

"A jéje!" Matt zaštrachal rukou ve svém vaku a posléze vytáhl ven sluchátko svého telefonu. "Haló?"

"To jsi ty, synku?" uslyšel hlas svého otce.

"Ano, tati."

"Dostal ses tam v pořádku?"

"Jistě, právě se jdu dovnitř ohlásit."

"A co tvá noha?"

"Noha je v pořádku, tati." Jeho odpověď nebyla tak docela upřímná, ve skutečnosti jeho pravá noha, na které nedávno prodělal korektivní operaci zkrácené Achillovy šlachy, bolela daleko víc, než přiznával.

"To je prima. A teď poslouchej, Matte: pokud by se stalo, že by tě nevybrali, nic si z toho nedělej. Ještě jednou mne zavolej a —"

"Jistě, jistě, tati," přerušil ho Matt. "Musím už ale končit, jsem v časové tísní. Ahoj tati, děkuju za zavolání."

"Sbohem, synku. Hodně štěstí."

Texasan Jarman se na něj s porozuměním podíval. "Vaši mají pořád starost, že ano? Já jsem si zažertoval a zabalil jsem svůj telefon dovnitř do zavazadla." Transportní pás tady dělal široký oblouk a připravoval se k otočení a změně na opačný směr. Oba rychle sestoupili a octli se přímo před budovou Hayworth Hall. Tex se pokusil přečíst nápis nad velkou vstupní branou. "Quis custodi — co to má znamenat, Matte?"

"Quis custodiet ipsos custodes. To je latinsky a znamená to: Kdo bude hlídat samotné hlídače?"

"Ty umíš latinsky, Matte?"

"Ne. Trochu si to ale pamatuju z knihy o Patrole."

Rotunda Hayworth Hallu byla obrovská a vypadala ještě větší, protože, bez ohledu na diamantový lesk podlahy, neodrážel strop kopule vůbec žádné reflexe — byl černočerný jako o půlnoci a poset hvězdami. Důvěrně známými hvězdami — třpytící se Orion mířil na Býka pohazujícího hlavou, prostý tvar Velkého vozu balancoval svou bušící ojí na severoseverovýchodním obzoru, právě na jih od Plejád, zářících v nadhlavníku.

Iluze, že divák je venku pod noční hvězdnou oblohou, byla opravdu přesvědčivá. Svítící stěny a podlaha, na jejichž úrovni se lidé procházeli, hovořili a pospíchali, nezdály se být ničím jiným než malým

svazkem světelných paprsků, kruhem tepla a pohodlí, který tím více kontrastoval s nekonečnou hloubkou prostoru, snad tak jako prérijní kryté vozy prvních amerických osadníků, když byly na noc vypráhnuty a postaveny pod přísnou oblohou západní pustiny.

Chlapcům se zatajil dech, tak jako ostatně každému, kdo tuto scenérii viděl poprvé. Neměli však ani čas se zastavit a divit se, vždyť jejich pozornost si vyžadovaly další věci. Podlaha rotundy byla umístěna hezkých pár stop pod úroveň vchodu, kterým sem vstoupili, stáli nyní na balkónu, který se rozkládal okolo celé veliké místnosti, jako by tu mělkou kruhovou jámu uzavíral do svého objetí. A v této prohlubni se na loži ze skal a písku kymácela havarovaná vesmírná loď, která jako by se právě zřítíla z oblohy znázorněné nahoře.

"To je Kilroy —" řekl Tex, téměř jako by o tom pochyboval.

"Musí to být ona," souhlasil Matt šeptem.

Přešli k zábradlí balkónu a přečetli si ceduli tam umístěnou:

U.S.S.F. RAKETOVÁ LOĎ KILROY byla první meziplanetární lodí ze Země na Mars a zpět — velitel podplukovník Robert DeFries Sims, kapitán Saul S. Abrams, vrchní seržant Malcolm Mac Gregor. Nikdo z nich nepřežil přistání při návratu na Zemi. Odpočívajte v pokoji.

Chlapci přistoupili blíže k dalším dvěma hochům u zábradlí a zírali na Kilroy. Tex postrčil Matta.

"Podívej se na ten šrám v té špině na povrchu, tam kde narazila. Řekni, myslíš, že ji dali dohromady právě tam, kde ležela?"

Jeden z druhých dvou chlapců — kostnatý šest stop vysoký hoch s tříslově zbarvenými vlasy — mu odpověděl: "Ne, Kilroy přistála v severní Africe."

"To ji tedy museli udržovat v tom stavu, jako když narazila. Vy jste také kandidáti?"

"To je pravda."

"Já jsem Bill Jarman — z Texasu. A tohle je Matt Dodson."

"Já se jmenuju Oskar Jensen — a tohle je Pierre Armand."

"Nazdar, Oskare. Těší nás, že tě poznáváme, Pierre."

"Říkejte mi Pete," prohlásil Armand. Matt si všiml, že mluví 'Basic angličtinou' s přízvukem, ale nebyl schopen podle něj určit, odkud Pete vlastně pochází. Oskarova angličtina byla také nezvyklá — Matt ho podezíral, že trochu šišlá. Obrátili se zpátky k lodí.

"Představ si, že bys měl kuráž vyletět do vesmíru v takové krabici na sušenky, jako je tahle," řekl Matt, "jen pomyslení na to ve mně vzbuzuje paniku."

"Ve mně také," souhlasil Oskar Jensen.

"Je to ostudné," řekl mírně Pierre.

"Co vlastně, Pete?" zeptal se Jarman.

"To, že jim neprálo štěstí. Sami vidíte, že to nebylo právě nejperfektnější přistání - ale přece jen se úplně nerozmlátili, protože jinak by po nich nezůstalo nic než díra do země."

"Jo, myslím, že máš pravdu. Podívej se, tam dolů vede schodiště, tam na protější straně — vidíš, Matte? Myslíš, že bychom se tam mohli podívat?"

"Snad ano," řekl mu Matt, "ale myslím, že bychom toho měli raději nechat. Jak víte, měli bychom se jít ohlásit."

"Všichni bychom se měli jít raději zapsat," souhlasil Jensen. "Půjdeme, Pete?"

Armand sáhl po svém vaku. Oskar Jensen ho odstrčil stranou a sebral jeho vak spolu se svým. "To není třeba," protestoval Armand, ale Oskar ho ignoroval.

Jarman se podíval na Pierra. "Ty jsi nemocný, Pete?" zeptal se. "Už jsem si všiml, že vypadáš trochu vyzáblé. Co máš za potíže?"

"Jestli jsi nemocný," přidal se Matt, "můžeš požádat o odklad."

Armand vypadal, jako by byl v rozpacích. "Není nemocný a bude absolvovat zkoušky," řekl pevně Jensen. "Zapomeňte na to."

"Jistě, jistě," souhlasil Tex. Připojili se k ostatnímu davu a povšimli si nápisu, který oznamoval všem kandidátům, aby se hlásili v místnosti číslo 3108 na třetím koridoru. Našli tedy koridor tři, postavili se na příslušný dopravníkový pás a položili si na něj svá zavazadla.

"Hele, Matte," řekl Tex, "řekni mi — kdo to vlastně byl ten Kilroy?"

"Počkejte," odpověděl Matt. "Byl to někdo z druhé světové války, myslím, že nějaký admirál. Jo, admirál 'Bull Kilroy, tak je to."

"To je divné, že ji pojmenovali po admirálovi."

"Byl to admirál, který měl něco společného s letectvem, 'Flying Kilroy'".

"Ty jsi ale koumes," řekl obdivně Tex. "Myslím, že se během zkoušek budu držet hodně blízko u tebe." Matt to odbyl poznámkou. "Ve skutečnosti jsem se to dozvěděl jen náhodou."

V místnosti 3108 jim dekorativní mladá dáma odložila stranou jejich pověřovací listy, ale požadovala jejich otisky palce. Tyto pak vložila do stroje, který měla vedle sebe. Stroj rychle vyplivl instrukční štítky, které měly v záhlaví již natištěno jméno, pořadové číslo, otisk palce a fotografii každého kandidáta společně s jeho dočasným zařazením ke stravování a určením ubytování.

Dívka jim vydala instrukční štítky a vyzvala je, aby počkali za dalšími dveřmi. Pak se od nich příkře odvrátila.

"Přál bych si, aby nebyla tak strohá," postěžoval si Tex, když vyšli ven. "Chtěl jsem ji požádat, aby mi dala své telefonní číslo. Řekni," pokračoval a studoval svůj příkaz, "cožpak by na ni nebyl čas v době naší siesty?"

"Ty jsi něco takového čekal?" ptal se Matt.

"Ani nápad — ale snad si to můžu aspoň přát, ne?"

Místnost za dveřmi byla zaplněna lavicemi, ale ty byly plně obsazeny hochy. Jarman se zastavil u lavice, která byla obložena třemi velkými kufry, ozdobeným přenosným chlebníkem a pouzdrům na banjo. U toho seděl růžolící mládenec. "To jsou tvoje věci?" zeptal se ho Tex.

Mladý muž to zdráhavě připustil. "Měl bys něco proti tomu, kdybychom je odsunuli a posadili se?" pokračoval Tex. Začal pokládat jednotlivé předměty na podlahu. Jejich vlastník vypadal rozmrzele, ale neřikal nic.

Bylo tu místo pro tři. Tex trval na tom, aby se ostatní posadili, pak si sám sedl dolů na své zavazadlo a opřel se s nataženými nohama Mattovi o kolena. Přitom se objevila jeho obuv a byly to krásné západácké boty s vysokými podpatky a krásně ozdobené. Kandidát, sedící šikmo před ním, zíral na boty a pak pronesl k chlapci sedícímu vedle něj: "Fantastický cowboy!"

Tex zasupěl a začal vstávat. Matt mu položil ruku na rameno a odtlačil jej zpět. "Nestojí to za to, Texi. Máme před sebou perný den."

Oskar souhlasně přikývnul. "Nech to být, kamaráde."

Tex poslechl. "Dobrá, je to v pořádku. Ale přesto," dodal, "můj strýček Bodie by nacpal takovému člověku jeho vlastní nohu do huby za mnohem menší věc, než byla tahle." Upřeně se díval na chlapce sedícího šikmo před ním.

Pierre Armand se naklonil k Texovi a řekl mu: "Promiň — ale jsou to opravdu jezdecké boty, pro ježdění na koni?"

"Fuj! Co sis myslel, že jsou? Snad lyžařské boty?"

"Ó promiň. Ale víš, já jsem ještě nikdy neviděl koně."

"Cože?"

"Já jsem koně viděl," oznamoval Oskar, "v ZOO, opravdu."

"V zoologické zahradě?" divil se Tex.

"V ZOO v Novém Aucklandu."

"Oh — " řekl Tex. "Už mi to došlo. Ty jsi kolonista z Venuše." Matt si konečně vzpomněl, kde už slyšel Oskarovo nezřetelné jakoby důvěrné šišlání — bylo to v řeči jednoho hostujícího učitele, který odtud pocházel. Tex se otočil k Pierrovi. "Pete, ty jsi také z Venuše?"

"Ne, já jsem — " Petův hlas byl však najednou přehlušen.

"Prosíme pozor! Klid!" Hovořící byl oblečen do střízlivě jednoduché ustřicově bílé uniformy vesmírného kadeta. "Vy všichni," pokračoval, mluvě do ručního megafonu, "kteří máte lichá pořadová čísla, půjdete se mnou. Vezměte si svá zavazadla. Sudá čísla zůstanou zatím, kde jsou."

"Lichá čísla?" řekl Tex. "To jsem já." Vyskočil.

Matt se podíval na svoje instrukce. "Já taky!"

Kadet vstoupil do uličky mezi sedadly před sebou. Matt a Tex počkali, až projde kolem nich. Kadet se

nedržel nijak zpřímá, trochu se hrbil, kolena měl uvolněná a pružná, ruce připravené cokoli pevně uchopit. Jeho nohy jemně klouzaly po podlaze. Budil dojem kočkovitého nenápadného půvabu. Matt cítil, že kdyby se místnost náhle převrátila vzhůru nohama, kadet by vždycky přistál na nohou — což ostatně úplně odpovídalo pravdě.

Matt by byl strašně moc chtěl vypadat jako on.

Když kadet procházel kolem nich, chlapec se spoustou zavazadel ho chytil za rukáv. "Hej, mistře!"*) Kadet se náhle otočil a trochu se příkrčil, potom se rychle zastavil. "Ano?"

*) Překlad oslovování v americké armádě a zejména ve vojenských školách od historického West Pointu před více než sto lety až po různé ty Vesmírné akademie v daleké budoucnosti má v české literatuře už svou ustálenou podobu — oslovuje se vždy slovem "pane". Angličtina zde ovšem rozlišuje: nadřízený podřízeného oslovuje "Mister", podřízený nadřízeného nebo výše postaveného oslovuje "Sir". V našem příběhu se kandidát dopustil určitého faux pas tím, že oslovil kadeta (tedy výše postaveného) "Mister". Protože při obvyklém překladu by toto nebylo vůbec patrné, volíme v tomto případě překlad netradiční, který naopak zdůrazňuje nemístnou ležérnost takového oslovení.

"Já mám také liché číslo, ale všechna ta zavazadla nepoberu. Mohu sehnat někoho, aby mi pomohl?"

"Těžko." Kadet postrčil hromadu špičkou nohy. "Tohle všechno je tvoje?"

"Ano. Co bych měl dělat? Nemohu to nechat tady, někdo by mi to mohl ukrást."

"Nemyslím, že by to někdo mohl ukrást." Kadet se díval na hromadu zavazadel značně znechuceně.

"Odtáhní to zpátky na stanici a pošli to domů. Nebo to vyhod'."

Mládenec vypadal zaraženě. "Případně to budeš muset udělat," pokračoval kadet. "Když budeš používat zdviž na školní loď, tak dvacet liber je tvoje veškeré povolené zatížení."

"Ale — dobře, myslím, že to musím udělat, kdo mi ale pomůže dostat to na stanici?"

"To je tvůj problém. Když chceš být v Patrole, budeš se muset naučit zdolávat problémy."

"Drž hubu." Kadet se otočil zpátky. Matt a Tex se táhli za ním. O pět minut později cpal Matt, nahý jako oloupané vejce, svůj vak i oděv do pytle, označeného jeho pořadovým číslem. Třímaje svůj příkaz v ruce, prošel dveřmi a zařadil se do zástupu. Ztratil poslední zbytek důstojnosti. Zjistil, že se nachází uprostřed soupravy různých hygienických zařízení a byl jimi postupně osprchován, vydrhnut, opláchnut a opět osušen proudem horkého vzduchu, to vše způsobem připomínajícím montážní linku. Naštěstí byl jeho instrukční list vodovzdorný, jenom z něj setřásl několik málo ulpělých kapek.

Během dalších dvou hodin byl píchán, prohmatáván, proklepáván, fotografován, vážen, rentgenován, odebírali mu vzorky a byl podrobován různým zkouškám, až z toho byl celý pryč. Jednou viděl Texe v jiné frontě. Tex se prohýbal, plácal se do svých vlastních žeber a třásl se. Matt chtěl na něj promluvit, ale to už se zase rozjela jeho vlastní linka. Doktorů vyšetřovali jeho operovanou nohu a všelijak mu s ní cvičili, vyptávali se ho na datum operace a ptali se ho, zda mu to působí bolest. Zjistil, že musí připustit, že tomu tak skutečně je. Byly tedy pořízeny ještě další snímky a provedeny další testy. Konečně mu řekli: "To je všechno. Zařad'te se zpátky do fronty."

"Je všechno v pořádku, pane?" vyhrknul Matt.

"Snad. Předepíšeme vám nějaká cvičení. Postupujte dál."

Po dlouhém čase se konečně dostal do místnosti, kde se již několik chlapců oblékalo. Cesta ho vedla přes plošinu automatické váhy, jeho tělo přerušilo paprsky elektrických fotobuněk. Relé se sepnula, na základě jeho váhy, výšky a tělesných rozměrů naskočila automatická sekvence. Potom seshora sklouznul žlabem balík a praštil sebou přímo před něj.

Balík obsahoval výstroj, modrou kombinézu a pár měkkých bot, vše v jeho velikosti.

Modrá uniforma mu připadala jako náhražka, protože ji dychtil vyměnit za rovněž jednoduchou, ale ústřicově bílou uniformu kadeta. Boty ho potěšily. Zapnul jejich zipy a vychutnával jejich měkkost a to, že mu padnou jako vlastní kůže. Připadalo mu, že by se mohl postavit na minci a rozeznat její druh podle líce i rubu. "Kočíí krok" — jeho první vesmírné boty! Udělal několik kroků a pokoušel se jít tak jako kadet, kterého předtím viděl.

"Dodson!"

"Zde." Pospíšil si a zakrátko se ocitnul v místnosti se starším mužem v civilním oděvu.

"Posad'te se. Já jsem Joseph Kelly." Převzal od Matta jeho instrukční list. "Matthew Dodson... jsem rád, že vás poznávám, Matte."

"Jak se máte, Mr. Kelly."

"Ne špatně. Proč se chcete stát členem Patroly, Matte?"

"Proč, oh, proto — " Matt zaváhal. "Dobře, abych řekl pravdu, pane, já jsem právě teď úplně popletený, ať se propadnu, jestli to sám vím!"

Kelly se zasmál. "To je ta nejlepší odpověď, kterou jsem dneska slyšel. Máte nějaké bratry nebo sestry, Matte?" Rozhovor pomalu pokračoval, přičemž se Kelly snažil dodat Mattovi odvahy k hovoru. Otázky byly čistě osobní, ale Matt byl natolik zkušený, aby poznal, že tento "Mr. Kelly" je pravděpodobně psychiatr. Mat se sice jednou nebo dvakrát zakoktal, ale vcelku se pokoušel odpovídat poctivě.

"Můžete mi teď říci, proč chcete být v Patrole?"

Matt se nad tím zamyslel. "Chtěl jsem se dostat ven do vesmíru vždycky, již od doby, na kterou se vůbec mohu rozpomenout."

"Cestovat, poznávat cizí planety a cizí lidi — to je pochopitelné, Matte. Ale proč se kvůli tomu nedáte k obchodní službě? Akademie trvá dlouho a je to pěkná dřina, a přitom máte pravděpodobnost tři ku jedné, že ji nedokončíte, i když do ní budete přijat a složíte přísahu jako kadet — a jenom ne víc než čtvrtina kandidátů se k tomu vůbec dostane. Ale mohl byste vstoupit na obchodní školu — a mohl bych vám ještě dnes zařídít přestup — a s vaší kvalifikací by mohla být tutovka, že byste získal vaše pilotní oprávnění ještě před tím, než by vám bylo dvacet. Co si o tom myslíte?"

Matt vypadal umíněně.

"Proč ne, Matte? Proč trvat na pokusu stát se důstojníkem Patroly? Oni vás pak vyhodí a zlomí vám srdce a nikdo vám nepoděkuje ani za vaši největší snahu. Oni vás také mohou předělat na člověka, kterého by nepoznala ani vlastní matka — a vy proto nebudete o nic šťastnější. Věřte mně, příteli — já to vím."

Matt stále neříkal nic.

"Chcete se stále ještě o to pokusit, i když víte, jaké máte šance?"

"Ano. Ano, myslím že chci."

"Proč, Matte?"

Matt stále váhal. Konečně odpověděl tichým hlasem. "Dobře, lidé se důstojníkům Patroly obdivují," Mr. Kelly se na něj podíval. "To je dostatečný důvod pro tento čas, Matte. Ale později zjistíte něco jiného — anebo skončíte."

Hodiny na stěně náhle ohlásily: "Třináct hodin! Třináct hodin!" Potom Matt dodal přemýšlivě: "Mám hlad."

"Proboha!" řekl Kelly, "vždyť já taky. Půjďme k obědu, Matte."

II.

ELIMINAČNÍ PROCES

MATTOVY INSTRUKCE URČOVALY, ŽE SE bude stravovat u stolu číslo 147 ve Východním refektáři. *)

-

*) Refektář — historické označení, původně znamenající klášterní jídelnu

-

Plánek na zadní straně instrukčního štítku ukazoval, kde ten Východní refektář vlastně je, naneštěstí na něm nebylo vidět, kde je v této chvíli Matt sám — dokonale se zamotal v dopoledním labyrintu prohlídek a zkoušek. Ať vešel do kterékoliv jídelny, vždy byla zaplněna vznešenými postavami, oděnými v půlnoční černi důstojníků Patroly, a nedokázal se přinutit k tomu, aby některého z nich zastavil a zeptal se ho na

cestu.

Samozřejmě se mohl orientovat tak, že by se vrátil do rotundy a odtud znovu vyšel podle plánu, a posléze to tak udělal, ale to ho zpozdilo o dalších deset minut. Procházel pak nekonečnou řadu stolů a hledal číslo 147 a cítil se při tom velice nápadný. Když se mu konečně podařilo najít svoje místo, byl celý rudý.

V čele stolu seděl kadet, ostatní měli na sobě jen modré kombinézy kandidátů. Kadet na něj pohlédl a řekl: "Posaďte se, pane — zde na pravé straně. Proč jste se opozdil?"

Matt naprázdno polknul. "Ztratil jsem se, pane."

Někdo u stolu se zasmál. Kadet vyslal chladný rychlý pohled podél stolu: "Vy. Vy s tím pitomým koňským řehotem — jak se jmenujete?"

"Schultz, pane."

"Pane Schultzi, není nic směšného na poctivé odpovědi. Vy jste se nikdy neztratil?"

"Proč — dobře, oh, jednou nebo dvakrát, snad."

"Hm... bude mne zajímat vidět vaši práci při astrogaci, pokud se vůbec tak daleko dostanete." Kadet se otočil zpět k Mattovi. "Nemáte hlad? Jak se jmenujete?"

"Ano, pane. Matthew Dodson, pane." Matt se ve spěchu podíval na řídicí mechanismus před sebou, rozhodl se nejíst polévku a stiskl tlačítka "hlavní jídlo", "dezert" a "mléko". Kadet jej stále pozoroval, zatímco stůl mu servíroval žádané.

"Já jsem kadet Sabbatello. Vy nemáte rád polévku, pane Dodson?"

"Ano, pane, ale teď strašně spěchám."

"Není žádný spěch. Polévka vám prospěje." Kadet Sabbatello natáhl ruku a stiskl tlačítko "polévka" na Mattově panelu. "Kromě toho to dává šéfovi možnost vyčistit lodní kuchyni." Kadet se otočil pryč od Mattova profilu. Jedl s dokonalým chováním. Polévka byla vynikající, ale zbytek jídla připadal Mattovi dost mdlý ve srovnání s jídlem, jaké mívá doma.

Matt měl i při jídle uši stále nastražené. Jedna poznámka kadeta mu zvlášť utkvěla v paměti. "Pane van Zooku, v Patrole se nikdy nikoho neptáme, odkud je. Je v pořádku, že pan Romulus přišel z Manilly, ale od vás je nekorektní se ho na to ptát."

Odpoledne bylo nabito testy: test inteligence, test svalové kontroly, testování reflexů, reakční doby, smyslové odezvy. Examinátoři na něm chtěli, aby dělal dvě nebo ještě více věcí najednou. Něco se zdálo být úplně praštěné, ale Matt se snažil podat ten nejlepší výkon, jakého byl schopen.

Na jednom stanovišti zjistil, že vchází do místnosti, ve které nebylo vůbec nic kromě velkého k zemi upevněného křesla. Mikrofon mu přikázal: "Připoutejte se do křesla. Ovladače na opěradlech křesla ovládají světelnou skvrnu na stěně. Pokud se světlo odchýlí, uvidíte osvětlený kroužek. Zaměřte světelný bod doprostřed kruhu a udržujte jej tam vycentrovaný, aby vám neunikl mimo kruh."

Matt se připoutal. Před ním na stěně se objevil jasný světelný bod. Brzy zjistil, že ovladač u jeho pravé ruky řídí pohyb bodu nahoru a dolů, a ovladač na levé straně pohybuje bodem do stran. "Prima!" řekl si Matt, "mohou začít."

Světla v místnosti pohasla. Světelný kruhový terč pomalu poskakoval sem a tam. Matt zjistil, že není příliš obtížné udržet světelný bod uvnitř kruhu a zvládnout jeho skákavý pohyb. Potom se ale jeho křeslo najednou otočilo vzhůru nohama.

Když se vzpamatoval z překvapení nad tím, že se nachází ve visu hlavou dolů — a stále potmě, viděl, že světelný bod se posunul pryč ze světelného kruhu. S horečným úsilím se mu podařilo jej zachytit, ale stále mu klouzal mimo a musel jej korigovat.

Křeslo se zhoupnulo jedním směrem, světelný kruh zase jiným a u svého levého ucha uslyšel hlasitý výbuch. Křeslo sebou házelo a kymácelo se, přitom náraz elektrického výboje křečovitě zkroutil jeho ruce a on ztratil světelný kruh úplně.

Matt začal pociťovat neustálou bolest, ale přesto vši silou tlačil svítící bod zpět do světelného kruhu a nakonec se mu podařilo jej tam doslova přibít. "Mám to!"

Vtom do místnosti vnikl kouř, který ho rozkašlal, vhnal mu slzy do očí a zahalil jeho terč. Matt šilhal po terči a visel v té špině, ale záleželo mu už jen na tom, aby se střelil do toho zatraceného otravného svítícího kroužku — přes další výbuchy, bolestivě vriskající rámus, blikající světla, pálení v očích a

nekonečné bláznivé pohyby jeho křesla. Konečně se v místnosti rozsvítila světla a mechanický hlas řekl: "Test je skončen. Přejděte k plnění dalšího úkolu."

Na jiném stanovišti mu byla dána hrst bobů a malá lahvička a bylo mu řečeno, aby se posadil a položil lahvičku na značku na podlaze a aby si v duchu zapamatoval přesnou polohu láhve. Potom měl zavřít oči a házet boby po jednom do láhve — tedy pokud to bude možné.

Byl by mohl říci podle zvuku, že neudělal příliš mnoho zásahů, ale přesto, když konečně otevřel oči, umrtvilo ho zjištění, že v láhvi zůstal pouze jeden jediný bob.

Schoval dno láhve v dlani a zařadil se do fronty u stolu examinátora. Někteří z těch, kteří stáli před ním ve frontě, měli ve svých láhvích pěkný počet bobů, ačkoli zaznamenal i dva, kteří neměli vůbec žádné. Konečně předal svou láhev examinátorovi. "Dodson, Matthew, pane. Jeden bob."

Examinátor to vzal na vědomí bez komentáře. Matt vyhrknul: "Promiňte, pane — ale co by se stalo s osobou, která by podváděla tak, že by se dívala?"

Examinátor se zasmál. "Vůbec nic. Pokračujte k vaší další zkoušce."

Matt odešel a pro sebe si nadával. Ještě se mu nestalo, že by nevěděl, z čeho a na co byl vlastně testován.

Pozdě odpoledne toho dne byl uveden do místnosti, ve které bylo křeslo, na stole namontované zařízení, tužka, papír a na desce připevněné instrukce.

Matt četl: "Když se v okénku označeném SCORE objeví výsledné skóre z předcházejícího testu, vraťte startovací páku do polohy NEUTRAL, aby se obrazovka smazala pro váš další test."

Matt našel okénko označené štítkem SCORE — skóre v něm bylo — "37".

"Dobrá," pomyslel si, "to mne označkovává k odstřelu." Rozhodl se, že obrazovku nevymaže, pokud si nepřečte celé instrukce.

"Po zahájení testu," četl Matt, "získáte skóre 'I' vždy, když stisknete levé tlačítko, ovšem s /výjimkou/ případů stanovených dále. Levé tlačítko stiskněte, kdykoli se objeví červené světlo, ovšem jen v případě, že současně nesvítilo zelené a s tou výjimkou, že žádný knoflík se nesmí stisknout, když pravé hradlo je otevřené a dokud nejsou všechna světla zhasnuta. Jestliže je pravé hradlo otevřené a levé hradlo je zavřené, pak stisknutím jakéhokoliv knoflíku nenaskočí žádné další skóre, ale levé tlačítko se nicméně musí stisknout za těch okolností, že ostatní podmínky dovolují stisknout knoflík před tím, než se dosáhne dalšího skóre v následující fázi testu. Aby zhaslo zelené světlo, stiskněte pravé tlačítko. Jestliže není levé hradlo zavřené, nesmí se stisknout žádné tlačítko. Jestliže je levé hradlo zavřené, zatímco se rozsvítí červené světlo, nesmíte stisknout levé tlačítko, je-li zelené světlo zhasnuté a dokud je pravé hradlo otevřené. Abyste mohli zahájit test, posuňte startovací páku z neutrální polohy doprava do krajní polohy. Test probíhá dvě minuty od okamžiku, kdy posunete doprava startovací páku. Dobře si prostudujte tyto instrukce a teprve pak si určete svůj vlastní čas pro zahájení testu. Není vám dovoleno klást jakékoli otázky examinátorovi, proto si sami musíte být jisti, že jste instrukcím správně porozuměli. Měli byste dosáhnout co nejvyššího skóre."

"No nazdar!" řekl Matt.

Nicméně test vypadal jednoduše — jedna startovací páka, dvě tlačítka, dvě barevná kontrolní světla, dvě malá vstupní hradla. Jakmile by zvládnul instrukce, mělo by to být tak snadné jako pouštět si draka a zatraceně jednodušší než létání s vrtulníkem — Matt měl oprávnění k řízení vrtulníku již od svých dvanácti let. Dal se tedy do práce.

Nejprve, řekl si, se zdá, že tu jsou právě dvě možnosti k získání skóre, jedna při rozsvíceném červeném světle a druhá při obou zhasnutých světlech a jednom otevřeném hradlu.

A teď k ostatním instrukcím: podívejme se, když není levé vstupní hradlo zavřené — ne, jestliže levé hradlo je zavřené — hm, musím přestat a znova si prostudovat instrukce. O pár minut později si napsal možné polohy obou vstupních hradel a vypsál si k tomu všechny možné stavy obou barevných světél. Potom znova zkontroloval instrukce a hledal možnost dosáhnout dalšího skóre při jednotlivých kombinacích. Když s tím byl hotov, nevěřícně zíral na výsledek, ale pak se dal ještě jednou do práce a celé to znovu zkontroloval. Po opětovné kontrole už jen zíral na papír, nehlasně si pohvizdoval a škrábal se na hlavě. Ale potom sebral papír, opustil své místo a šel k examinátorovi.

Ten se na něj podíval úředním pohledem. "Žádné otázky, prosím."

"Nemám žádné otázky," řekl Matt, "jen bych chtěl něco ohlásit. V tomto testu je nějaká chyba. Možná, že tam dali chybný instrukční štítek. V každém případě neexistuje žádný možný postup jak dosáhnout jakéhokoli skóre, pokud postupujeme podle instrukcí, které tam jsou."

"Vskutku?" otázal se examinátor. "Jste si tím jist?"

Matt zaváhal, ale potom pevně odpověděl: "Jsem si tím jist, pane. Chcete vidět důkaz?"

"Ne. Vaše jméno je Dodson?" Examinátor se podíval na měřič času, potom něco psal na kartu. "To je všechno."

"Ale... — Nemohl bych dostat šanci udělat si nějaké skóre?"

"Žádné otázky, prosím! Vaše skóre jsem zaznamenal. Odejděte — je čas k večeři."

U večeře byl velký počet volných míst u stolů. Kadet Sabbatello se podíval podél dlouhé tabule.

"Vidím, že došlo k nějakým ztrátám," poznamenal. "Gratuluji vám, pánové, pokud jste to přežili."

"Pane — má to znamenat, že jsme úspěšně prošli všemi dnešními testy?" zeptal se jeden z kandidátů.

"Nebo alespoň vám bude povoleno testy opakovat. Zatím vás nevyhodili." Matt se na něj úkosem podíval. "Nedělejte si ale zbytečně velké naděje. Zítرا vás tu bude ještě méně."

"Bude to ještě horší?" pokračoval kandidát.

Sabbatello se rozpustile zašklebil, "Mnohem horší. Radím vám všem, abyste se ráno méně nasnídali. Nicméně," pokračoval, "mám také dobré zprávy. Říká se, že Velitel osobně přijde dolů na Zemi, aby vás potčil svou přítomností, když budete skládat přísahu — tedy pokud vás vůbec k přísaze připustí."

Mnozí z přítomných vypadali zaraženě. Kadet se rozhlédl. "No tak, no tak, pánové! Jistě nejste všichni takoví ignoranti."

"Vy!" oslovil Matta. "Pane, hm — Dodson. Zdá se, že máte nějaké ponětí o tom, co jsem říkal. Proč byste se vy cítil poctěn přítomností Velitele?"

Matt naprázdno polknul. "Máte na mysli velitele Akademie, pane?"

"Přirozeně. Co o něm víte?"

"Nuže, pane, je to komodor Arkwright." Matt přestal mluvit, jakoby to samotné stačilo k vysvětlení.

"A čím se vyznačuje komodor Arkwright?"

"No, on je slepý, pane."

"Ne slepý, pane Dodson, slepý ne! Prostě se stalo, že si vypálil oči. Jak by ale mohl ztratit svůj zrak?" zarazil ho kadet. "Ne — tak mu neříkejte. Ještě umí všechny prokouknout."

Kadet pokračoval v jídle a Matt dělal to samé, zatímco přemýšlel o komodoru Arkwrightovi. On sám byl tehdy příliš mladý na to, aby sledoval noviny, ale otec mu o tom případu četl — efektivní samostatně provedená záchrana soukromé jachty v nebezpečí — a dodnes slyšel svého otce číst závěr té zprávy: "...tuto akci je možno hodnotit tak, že odpovídá nejlepším tradicím Patroly."

Žasnul nad tím, že by nějaká akce mohla dostat takové skvělé hodnocení. Když snil o své budoucí kariéře, zjišťoval naneštěstí, že hodnocení "provedeno zcela postačujícím způsobem" je to nejlepší hodnocení, ve které může obyčejný člověk jako on sám doufat.

Jakmile opustil jídelnu, běžel Matt za Texem Jarmanem. Tex ho plácnul do zad. "Človče, jsem rád, že tě vidím. Kde jsi ubytován?"

"Doposud jsem neměl čas se na svůj pokoj vůbec podívat."

"Podívejme se tedy na tvůj instrukční štítek." Jarman mu jej vzal z ruky. "Bydlíme ve stejném koridoru. Pojd'me se tam kouknout."

Našli Mattův pokoj a vešli dovnitř. Jeden kandidát se tam už rozvaloval na jedné ze dvou paland, něco četl a kouřil cigaretu. Vzhlédl k nim.

"Vstupte, kamarádi," řekl, "netrapte se s klepáním."

"Neklepali jsme," řekl Tex.

"To vidím." Chlapec se posadil. Matt poznal kluka, který si dělal legraci z Texových bot. Rozhodl se k tomu nic neříkat — snad jeden druhého nepoznají. Chlapík pokračoval: "Hledáte někoho?"

"Ne," odpověděl Matt, "tohle je pokoj, do kterého jsem byl přidělen."

"Můj spolubydlící, co? Bud' vítán do paláce. Neposkakuj tu jako tanečnice. Tvoje zavazadla jsem hodil na tvou postel."

Pytel obsahující Mattův vak a jeho civilní oblečení spočíval na horní palandě. Matt si jej stáhnul dolů.

"Jak jsi to myslel, jeho postel?" poptával se Tex. "Měls je složit na dolní palandu."

Mattův spolubydlící pokrčil rameny. "Kdo přijde první, první si vybírá."

Tex se zamračil. "Zapomeň na to, Texi," řekl mu Matt, "stejně mám radši tu horní. Mimochodem," pokračoval obraceje se k druhému chlapci, "já jsem Matt Dodson."

"Girard Burke, k vašim službám."

Místnost byla účelně, ale stroze zařízená. Matt doma spal na hydraulické posteli, ale zkusil už i postel s matrací, když byl na letním táboře. Připojená hygienická zařízení byla sice přísně funkční, ale velmi moderní — Matt s potěšením zjistil, že u sprchy byl instalován i masážní robot. Neměli tu holicí masku, ale holení pro ně ještě nebylo tou hlavní povinností.

Ve svém šatníku našel balík, označený jeho pořadovým číslem, který obsahoval dvě soupravy oblečení a druhý pár vesmírných bot. Uklidil je stejně jako ostatní příslušenství a pak se obrátil na Texe. "Nuže, co budeme dělat teď?"

"Pojďme se porozhlédnout po okolí."

Burke odhodil svou cigaretu do odpadu. "Počkejte vteřinku. Půjdu s vámi." Zmizel ve sprchách. Tex pravil tichým hlasem. "Řekni mu, ať si jde hrát na vlastní písek, Matte."

"Bylo by to pro mne potěšení. Ale raději bychom měli jít s ním, Texi."

"Dobrá, třeba ho zítra eliminují."

"Nebo mne," usmál se kysele Matt.

"Anebo mne, to bude rána. Ale ne, Matte, my projdeme. Už jsi přemýšlel o trvalém kamrlíku? Chceš se dát se mnou dohromady?"

"Zřejmě to bude můj osud." Podali si ruce.

"Jsem rád, že jsme se dohodli," pokračoval Tex. "Můj spolubydlící je milý malý kluk, ale má tu pokrevního bratra nebo něco takového. Rád by s ním bydlel. Přijď se na něj podívat před večeří. Pořád spolu švitoří v hindštině, alespoň odhaduji, že je to hindština. Potom zase ze zdvořilosti sklouznou do basic-english a to mne znervózňuje."

"Ty moc na nervózní typ nevypadáš."

"No, my všichni Jarmani jsme hodně upjatí a tak se nezdáme."

Vezmi si mého strýce Bodieho. Ten se jednou tak rozčilil na okresním výročním trhu, že skočil mezi dvě oje od klusáckého vozíku a vyhrál dostihy dřív, než ho stačili chytit a zneškodnit."

"Bylo to opravdu tak?"

"Mé slavnostní slovo na to. Ačkoli nakonec mu stejně výhru nevyplatili. Diskvalifikovali ho, protože mu nebyly dva roky, a tohle byly závody pro dvouleté klusáky."

Burke se k nim připojil a všichni se vydali dolů do rotundy. Několik set dalších kandidátů přišlo ovšem na stejný nápad, ale vedení zřejmě tento nával předvíдалo a podniklo protipatření. Kadet, stojící na schodišti vedoucím dolů do střední části, dovoloval vstup návštěvníkům až po vytvoření desetičlenných skupin a na každou takovou skupinu dohlížel jeden kadet. Burke se podíval na takto vzniklou frontu.

"Prostá aritmetika mi říká, že nemá smysl tady čekat."

Matt váhal. Tex mu řekl: "Matte, počkáme si. Třeba se někdo unaví a vypadne."

Burke pokrčil rameny a řekl: "Tak nashle, kojenci." A šel pryč.

Matt řekl pochybovačně: "Myslím, že má pravdu, Texi."

"Samozřejmě, ale já už jsem se ho potřeboval zbavit, není liž pravda?"

Celá rotunda tvořila jedno velké muzeum a pamětní síň Patroly. Chlapci prohlíželi obrazovku za obrazovkou, které byly uspořádány kruhově okolo stěn — byl tu původní měřicí přístroj z první vesmírné lodi, která navštívila Mars, fotografie ze startu první expedice na Venuši, která skončila katastrofou, modely německých raket používaných ve druhé světové válce, ručně kreslená mapa odvrácené části Měsíce, která byla nalezena ve vraku Kilroy, a další.

Přišli k výklenkům, jejichž zadní stěna byla vyplněna stereoskopickými fotografiemi vesmírných scénérií. Vstoupili do prvního z nich a najednou zjistili, že se v dokonalé iluzi rozhlížejí po horké a oslňující měsíční pláni, pod její černou oblohou s hvězdami a se samotnou Matkou Zemí v pozadí.

V popředí v životní velikosti stál mladý muž oblečený do starodávného tlakového vesmírného skafandru. Přes průzor jeho helmice byly vidět jeho rysy — měl velká ústa, veselé oči a spoustu pískově

zbarvených vlasů ostříhaných ve stylu minulého století. Pod obrázkem bylo možno číst: Poručík Ezra Dahlquist, který pomáhal vytvářet tradici Patroly — 1969-1998.

Matt zašeptal: "Tady by měla být ještě poznámka, která by nám řekla, co vykonal."

"Já tu žádnou nevidím," odvětil Tex také šepem. "Proč vlastně šeptáš?"

"Nešeptám — ano, myslím, že jsem šeptal. Kromě toho nás on slyšet nemůže, nebo ano? Hele, tady je zřejmě tlačítko vokálu."

"Dobrá, zmáčkní je."

Matt stisknul knoflík. Výklenek se naplnil tóny prvních taktů Beethovenovy Páté symfonie. Hudba uváděla mluvené slovo: "Patrola byla původně tvořena důstojníky, vyslanými do ní každým z národů, které tehdy tvořily Západní Federaci. Někteří z nich byli spolehliví, někteří ne. V roce 1998 přišel ostudný a zároveň slavný den v historii Patroly, pokus o coup d'état,*) tak zvaná Revolta plukovníků.

-

*) Státní převrat (francouzsky).

-

Klika vysokých důstojníků, působících na Měsíční Základně, se pokusila silou ovládnout celý svět. Spiknutí by bylo skončilo úspěšně, kdyby nebylo právě poručíka Dahlquista, který zneškodnil všechny jaderné rakety nalézající se na Měsíční Základně, a to tím způsobem, že z nich odstranil štěpné materiály a zničil jejich spouštěcí mechanismy. Při této činnosti však dostal takovou dávku radiace, že následkem toho na své popáleniny zemřel." Hlas skončil a byl vystřídán leitmotivem Valhally ze Soumraku bohů.*)"

-

*) Opera Richarda Wagnera Gotterdammerung (Soumrak bohů) z operní tetralogie Prsten Niebelungů (Zlato Rýna, Valkýra, Siegfried a Soumrak bohů)

-

Tex dlouze vydechl. Také Matt si uvědomil, že zadržuje dech. Vydechl, pak se znovu nadechl. Jejich dech byl až příliš hlasitý. Za sebou uslyšeli pochechtávání. To Girard Burke se opíral o rám výklenku. "Říkají si o spoustu tablů, když to tu kolem nabízejí," poznamenal, "radši to dělejte podle mne, kluci, nebo najednou zjistíte, že to kupujete."

"Co tím myslíš? Co se kupuje?"

Burke ukázal směrem k obrazu. "Tohle. A to všechno, co jde s tím. Jestliže se budete starat o tenhle druh věcí, pak jsou tu alespoň ještě dva nebo tři takové problémy a každý z nich je kardinální."

Matt na něj udiveně zíral. "Co je to s tebou, Burke? Cožpak nechceš být v Patrole?"

Burke se zasmál. "To určitě chci. Ale já jsem praktický člověk, já se nemusím nechat napálit takovou spoustou emociální propagandy." Ukázal na obraz Ezry Dahlquista. "Jen si ho vemte! To vám ale neřeknou, že Dahlquist neuposlechl rozkazy svých nadřízených důstojníků — kdyby věci dopadly jinak, byl by pokládán za zrádce. Mimo to se tu ani nezmiňují o tom, že to byla od něj dokonalá pitomost, nechat se takhle popálit. Očekáváš pak ode mne, že si budu myslet, že to byl superman?"

Matt zrudl. "Ne, nic takového bych neočekával." Udělal krok dopředu. "Ale protože ty jsi ten praktický muž, co bys tak řekl jedné pěkné praktické ráně do nosu?"

Burke nebyl silnější než Matt a byl o kousek menší, ale naklonil se dopředu, balancoval na špičkách nohou a řekl tiše: "To mám rád. Ty a kdo ještě?"

Tex postoupil dopředu: "Ten 'kdo ještě' jsem já?"

"Zůstaň mimo, Texi!" odsekl mu Matt.

"Nezůstanu. Já věřím na boj fair-play, ale už nevěřím na to; že by se takovým bojem mělo plýtvat i na společenskou spodinu."

"Neplet' se do toho, to ti povídám!"

"Ani nápad, chci z toho mít taky kousek. Ty ho sražíš a já ho kopnu do žaludku, až bude vstávat."

Burke se podíval na Jarmana a uvolnil se, jako by věděl, že pravý čas pro zahájení boje je už pryč. "Tú, tú, pánové! Hádáte se mezi sebou." Otočil se a šel pryč. "Dobrou noc, Dodson. Nevzbud' mne, až půjdeš domů."

Tex se stále vztekal. "Měli jsme mu to nandat. Bude ti ztrpčovat život do té doby, dokud mu jednu nevražíš, až upadne. Můj strýc Bodie říká, že jediný způsob, jak vyjít s tímto druhem puchejřů je svázat

je páskem a nepustit je, dokud se neomluví."

"A nechat se vykopnout z Patroly ještě předtím, než se do ní dostaneme? Já ho klidně nechám, aby mě otravoval, když ho to postaví na nohy. Pojdme se radši podívat, co dál je tu ještě k vidění."

Ale vtom zazněl signál "na ubytovny" ještě předtím, než se stačili hnout k dalšímu ze čtyř výklenků. U svých dveří řekl Matt Texovi dobrou noc a šel dovnitř. Burke už spal, nebo to alespoň předstíral. Matt si svlékl šaty, vyšplhal se na svou palandu, našel vypínač světla, aktivoval jej a nařídil mu zhasnout.

Přítomnost nepřítele na palandě pod ním ho zneklidňovala, ale přesto už skoro usnul, když si najednou připomenul, že nezatelefonoval zpátky domů otcí. Tohle pomýšlení ho úplně probudilo. Teď si byl najednou vědom takové neurčité bolesti. Onemocněl snad nějak? Jestli to nakonec není stesk po domově? V jeho stáří? Čím déle o tom uvažoval, tím pravděpodobnější mu to připadalo, až si to nakonec musel připustit. Pořád o tom přemítal, až z toho nakonec usnul.

III.

NAVZDORY BOULÍM

PŘÍŠTÍHO RÁNA BURKE NEPŘIPOMÍNAL spor, který měli, alespoň o tom neudělal ani zmínku. Naopak projevil náznak snahy o spolupráci při použití sprch. Ale Matt byl přesto rád, když uslyšel volání k snídani.

Stůl 147 opět nebyl tam, kde by měl být. Marta to spletlo a tak se musil pohybovat podél řady stolů, až konečně našel stůl označený "147-149" s kadetem Sabbatello, sedícím služebně v jeho čele. Našel si místo a sedl si, přitom zjistil, že se ocitl vedle Pierre Armanda. "Ahoj, Pete!" pozdravil ho, Jak to jde?"

"Rád tě vidím, Matte. Hádám, že celkem dobře." Tón jeho odpovědi se však zdál být poněkud nejistý.

Matt se na něj podíval. Pete mu připadal, "jako protažený dírou po suku", což byl obrat, který se Mattovi právě podařilo vymyslet. Právě se chtěl Peta zeptat, co se mu stalo, když kadet Sabbatello zaklepal na stůl. "Je zřejmé," řekl kadet, "že někteří z pánů zapomněli mou radu ze včerejšího večera, aby se dnes ráno najedli jen střídmě. Dnes byste měli projít boulemi — a o krtcích je známo, že snadno ztrácejí svou snídani stejně jako svou důstojnost."

Matt vypadal překvapeně. Původně si chtěl objednat svou obvyklou bohatou snídani, teď se však rozhodl pro mléčný toust a čaj. Všiml si ale, že Pete ignoroval kadetovo doporučení, objednal si steak, brambory a smažená vejce — ať už Peta trápilo cokoli, rozhodně to neovlivnilo jeho apetit.

Kadet Sabbatello si toho všiml také. Naklonil se k Petovi: "Pane, hm - "

"Armand, pane," odpověděl Pete mezi jednotlivými sousty.

"Pane Armande, buď máte zažívání marťanského písečného červa nebo si myslíte, že jsem si dělal legraci. Vy se nebojte, že vám bude špatně na zvracení?"

"Ne, pane."

"Ne?"

"Víte, pane, narodil jsem se na Ganymedu."

"Aha! Tak to laskavě promiňte. Vezměte si ještě další steak. Ale jak se tady jinak cítíte?"

"Výborně, tedy celkem dobře, pane."

"Nebojte se požádat o nějaké úlevy. Zjistíte, že každý tady pochopí vaši situaci."

"Děkuji vám, pane."

"Jen jsem vám to chtěl říci. Nemusíte si hrát na 'železného muže'. To by nemělo žádný smysl."

Po snídani se Matt přidal k Armandovi. "Hele, Pete, teď je mi už jasné, proč ti včera Oskar pomáhal s vakem. Odpusť, že jsem byl tak pitomý."

Pete vypadal rozpačitě. "To nic nebylo. Oskar se o mne staral. Potkal jsem ho cestou dolů ze Stanice Terra."

Matt přikývl. "Jasně." V meziplanetárních cestách se moc nevyznal, ale uvědomil si, že Oskar, který přicházel z Venuše, a Pete, který přijížděl z jednoho z Jupiterových měsíců, museli přestupovat z lodě na

loď jedině na umělé družici Země, která se nazývala Stanice Terra, předtím než chytili raketu kyvadlové dopravy dolů na Zemi. To objasňovalo, že tito dva chlapci byli se vším tak dobře obeznámeni bez ohledu na jejich rozdílnou kosmickou minulost. "Jak se tu cítíš?" ptal se dál Matt.

Pete byl v rozpacích. "V podstatě se cítím, jako by mi na záda naložili pěkně velký pytel s pískem. Každý pohyb musím pokládat za úspěch..."

"Jemine, to je opravdu špatné! Ale jaká je povrchová gravitace na Ganymedu? Asi jedna třetina gé, ne?"

"Třicet dvě procenta gé. Nebo z mého hlediska je to tak, že cokoli tady váží třikrát tolik, než by mělo. Včetně mne."

Matt pokývl. "Jako by na tobě jeli ještě další dva, jeden za krkem a druhý na zádech."

"Tak nějak to je. Nejhorší na tom je, že mne celou dobu bolí nohy. Já se přes to dostanu —"

"Určitě to zvládneš!"

"— poněvadž jsem pozemského původu a dokážu být tak silný, jako byl můj dědeček. Ještě doma jsem cvičil na centrifuze celé dva poslední pozemské roky. Teď už jsem mnohem silnější, než jsem býval doma. A tady je Oskar." Matt pozdravil Oskara a pak pospíchal do svého pokoje, aby mohl v soukromí zatelefonovat domů otcí.

Vrtulník je dopravil spolu s dalšími asi padesáti kandidáty na místo provádění testu proměnné akcelerace — v hantýrce kadetů na "boule". Bylo to místo v horách západně od základny, kde byl k dispozici strmý sráz pro volný pád. Vystoupili na nakládací plošinu na okraji srázu a připojili se k zástupu dalších kandidátů. Bylo mrazivé koloradské ráno. Byli blízko u horní hranice lesa, mýtinu obklopovaly neduživé, větrem pokroucené jehličnaté stromy.

Z budovy stojící těsně u plošiny spadaly svisle dolů dvě ocelové konstrukce, které kopírovaly dva tisíce stop vysoký sráz. Vypadalo to jako otevřené výtahové šachty a jedna z konstrukcí skutečně měla tuto funkci. Druhá sloužila jako vodicí zařízení pro zkušební vozík během jeho pádu podél srázu.

Matt se protlačil až k vodicím kolejnicím a nahnul se dolů. V závratné hloubce se mu objevil dolní konec dráhy na samém dně stavby, zapuštěné do strmě se svažující stěny kaňonu. Matt si zrovna říkal, že inženýr, který tu věc projektoval, určitě věděl, co dělá, když tu ho někdo šťouchnul do žeber. Byl to Tex. "Hele, Matte, nějaký tobogan nebo horská dráha."

"Nazdar, Texi. Tohle je to nejzdrženlivější vyjádření, jaké jsem kdy slyšel."

Kandidát po Mattově levici se vmísil do hovoru: "Tím chceš říci, že my pojedeme na téhle věci dolů?"

"Přinejmenším," odpověděl Tex, "Potom ty kusy sesbírají do košíku a vytáhnou je nahoru k ostatním."

"Jak rychle to může jezdit?"

"To za moment uvidíte — Hej, už se tu nafukuje!"

Stříbřitý vozík bez oken se objevil na jednom vodicím rámu až na jeho vrcholu. Jednu přesně odměřenou vteřinu zůstal viset ve vzduchu a pak prostě spadl. Padal, padal a padal nabíraje rychlost, dokud nezískal rychlost, která se zdála zcela neuvěřitelná — skutečně alespoň dvěstěpadesát mil za hodinu — a nezmizel v budově někde dole. Matt v duchu čekal náraz, konečnou katastrofu. Nic takového ale nenastalo a Matt znovu popadl dech.

Za pár vteřin se vozík objevil znovu na úpatí druhého rámu. Zdálo se, že se plazí, ve skutečnosti prudce zvětšoval svou rychlost v průběhu první poloviny stoupání. Zmizel jim z dohledu do budovy na vrcholu srázu.

"Družstvo devět!" zařval mikrofon někde za nimi.

Tex vrhnul na Matta truchlivý pohled. "Tak já jdu, Matte," řekl, "řekni mé matce, že má poslední slova byla věnována jí. Ty si můžeš nechat moji sbírku známek." Potřásl mu rukou a odkráčel.

Kandidát, který předtím mluvil, polykal naprázdno. Matt viděl, že zbledl jako stěna. Konečně se dal stejným směrem, ale nezařadil se do fronty, namísto toho šel ke kadetovi, který frontu řídil, a něco mu řekl, krátce a naléhavě. Kadet pokrčil rameny a odvedl ho ze skupiny pryč.

Matt se přistihl, že s ním v duchu spíše cítí soucit, než že by jím pohrdal.

Jeho vlastní testovací skupinu nechali nastoupit jako další. On a jeho druzi byli odvedeni do horní budovy, kde jim jeden kadet test vysvětlil: "Tento test má vyzkoušet, jak snášíte vysoká zrychlení, volný pád nebo stav beztlíže a prudké změny akcelerace. Začnete s odstředivým zrychlením tři gé a potom

ztratíte veškerou váhu, když vozík pojedje po srážu. Dole na konci vstoupí vozík do spirálního traktu, kde se jeho rychlost sníží s decelerací tři gé. Když se vozík dostane do klidu, vstoupí opět do výstupní věže. Budete stoupat při dvou gé, pak zrychlení klesne na jedno gé a nakonec se na chvíli dostane do stavu beztlíže, když vozík dosáhne vrcholu. Potom se celý cyklus bude opakovat při větších zrychleních, dokud každý z vás bude reagovat. Některé otázky?"

Matt se zeptal: "Jak dlouho bude trvat volný pád, pane?"

"Okolo jedenácti vteřin. Rádi bychom jej prodloužili, ale jeho zvětšení na dvojnásobnou dobu už znamená čtyřnásobně zvětšit výšku srážu. Ale vy sami zjistíte, že je vysoký až dost." Kadet se zlověstně zasmál.

Nesmělý hlásek se zeptal: "Pane, co jste myslel tím 'reagovat'?"

"Cokoliv z několika různých věcí — krvácení, ztráta vědomí a tak."

"Je to nebezpečné?"

Kadet pokrčil rameny. "Co není? Zatím se nikdy nevyskytla žádná mechanická závada. Váš tep, dýchání, krevní tlak a ostatní data jsou telemetricky přenášeny do řídicí místnosti. Nebudeme zkoušet nechat vás umřít během testu."

Nyní je odvedli z místnosti, průchodem dolů a dveřmi do zkušebního vozíku. Vozidlo mělo výkyvná sedadla, ne nepodobná jakémukoli jinému rychlostnímu vozidlu, avšak v napolo horizontální poloze a silně polstrovaná. Upoutali se do sedadel a zdravotnickí technici jim připojili čidla pro telemetrické sledování jejich reakcí. Kadet vše zkontroloval, pak vystoupil z vozíku ven a zakrátko se vrátil s důstojníkem, který inspekční prohlídku provedl ještě jednou. Kadet potom rozdělil "sáčky pro případ nevolnosti" — byly to látkové pytlíky s dvojitou stěnou, které se přivazovaly k ústnímu otvoru a ještě byly zajištěny lepicí páskou, takže každá osoba mohla zvracet, aniž by svými zvratky znečistila své druhy. Když toto provedl, zeptal se: "Jste všichni připraveni?" Když neviděl žádnou reakci na otázku, odešel a zavřel dvířka.

Matt si přál, aby se byl zastavil ještě předtím, než bylo příliš pozdě.

Dlouhou chvíli se nedělo nic. Potom se zdálo, jako by se vůz nakláněl, ve skutečnosti se nakláněla sedadla, jak se vůz rozjel a nabíral rychlost.

Sedadla se zhoupla zpět do klidové polohy, ale Matt se začínal cítit stále hůře a věděl, že to začala působit centrifuga. Tlačilo ho to silně proti opěradlu, ruce mu ztěžkly jako olovo, nohama mohl jen stěží pohnout.

Najednou ho opustil pocit zvláštního přetížení, opět pocítil svou normální váhu, ale pak se mu naráz zdálo, že je své váhy zcela zbaven. Vzepřel se proti bezpečnostním pásům.

Měl pocit, že mu žaludek musí vyskočit z těla. Naprázdno polykal a zatím se mu dařilo udržet svou snídani uvnitř v žaludku. Někdo zaječel: "My padáme!" Mattovi to připadlo jako ta nejzbytečnější informace, jakou kdy slyšel.

Pevně stiskl čelisti a napnul se, aby čelil očekávanému, nárazu. Ten se ale nedostavil — a přece se mu zdálo, že se jeho žaludek naráz vydal na cestu ven z jeho těla. Jedenáct vteřin? Proč, už dávno přece padal déle než těch jedenáct vteřin! Co se porouchalo?

A pořád padal, nekonečně dlouho.

A padal.

Potom byl najednou strašnou silou přitlačen k opěradlu. Tlak vzrůstal jemně a plynule, až byl tak silný jako před pádem. Mattův utýraný žaludek se opět pokusil obrátit se naruby, ale tlak byl příliš velký i pro něj.

Přetížení se úplně uvolnilo a tíha dosáhla opět své normální hodnoty. Po krátké chvilce Matt pocítil, že vozidlo začalo poskakovat, chvilkami bylo ve stavu beztlíže, zatímco venku se projevovalo nějaké šílené hrabání, zřejmě se nějaké mechanismy pokoušely vozík ukotvit. Pocit beztlíže vydržel jenom na okamžik, potom Matt klesl do polštářů sedadla. A byl konec.

Dvěře vozidla se prudce otevřely, dovnitř vkrácel kadet následovaný dvěma zdravotnickými technikami. Někdo zaječel: "Pusťte mne pryč odsud! Pusťte mne pryč odsud!" Kadet tomu nevěnoval pozornost, ale šel k sedadlu před Mattem. Odpoutal kandidáta, který byl v tomto křesle usazen a oba zdravotníci ho odnášeli pryč. Jeho hlava se bezvládně kývala, když to prováděli. Teprve potom přistoupil kadet ke

kandidátovi, který předtím tak křičel, odpoutal ho a ustoupil zpátky. Chlapec se zdvihl, zavrával a vystrachal se ven.

"Potřebuje někdo čerstvý sáček na zvratky?" Někteří se tlumeně ozvali. Kadet pracoval zručně a rychle: pomohl těm, kdo to potřebovali. Matt pocítil slabé zadostiučinění, jeho vlastní pytlík byl stále ještě čistý.

"Připravte se na pět gé," zavelel kadet. Potom se jich ptal na souhlas postupně podle jmen, jednoho po druhém. Zatímco to dělal, další chlapec se začal zmítat ve svých upínacích pásech ve snaze je uvolnit. Kadet nevypadl ze své role: pomohl mu uvolnit se a nechal ho odejít. Vyprovodil chlapce za dveře a ty pak znova zabouchl.

Matt se cítil nesnesitelně napnutý. Dokázal se uvolnit teprve tehdy, když se přetížení ustálilo, ale také jen na okamžik, protože zjistil, že přetížení pěti gé je mnohem horší než předcházející tři gé. Zdálo se mu, že má ochrnutý hrudník, sotva lapal po dechu.

Obrovský tlak povolil — byli zase nahoře nad hranou srázu a začali padat. Mattův utýraný žaludek se najednou zvedl a Mattovi bylo líto, že ráno snědl vůbec nějakou snídani.

Stále ještě padali. Světla zhasla — a někdo zařval. Když tak padal a stále zvracel, byl si Matt najednou jist, že ta tma znamená nějaký druh neštěstí, v tomto čase by mohli havarovat — ale nebylo znát, že by se něco takového stalo.

Byl úplně pohlcen černým vírem síly, který znamenal zpomalování, které pocítil na podlaze ještě předtím, než si sám uvědomil, že tím prošel, aniž by byl zabit. Toto pomyšlení mu kupodivu nepřineslo žádný zvláštní pocit, dýchání při pětinasobném přetížení ho plně zaměstnalo. Výstup na útes při dvou gé přecházejících až do normální gravitace mu už připadal jako oddych — s tou výjimkou, že jeho žaludek opět silně protestoval, když při zastavování začalo vozidlo zase poskakovat.

Světla se rozsvítila a do vozíku opět vstoupil kadet. Jeho upřený pohled se zastavil na chlapci po Mattově pravici. Hoch krvácel z nosu a z uší. Kandidát mu ale slabě odporoval. "Já to vydržím," protestoval, "pokračujte v testování."

"Asi to můžete vydržet," odpověděl kadet, "ale pro dnešek jste z toho venku. Potom dodal: "Nemusíte se kvůli tomu cítit špatně. Není nutné pokračovat v testu." Nato zkontroloval ostatní a pak zavolal dovnitř důstojníka. Oba potom spolu šeptem konzultovali případ jednoho chlapce, kterého potom napůl odvedli napůl odnesli ze zkušební komory. "Čerstvé pytlíky?" zeptal se pak kadet.

"Zde," ozval se slabě Matt. Výměna byla briskně provedena a Matt se v duchu zapřísahal, že si už nikdy nedá k snídani mléčný toust.

"Přetížení sedm gé," oznámil jim kadet. "Vyslovte se, nebo se rozhodněte jen přihlížet. Opět se opakovala celá procedura s kontrolou podle jmen. Matt byl zralý to vzdát, ale najednou se slyšel, jak odpovídá "připraven" a kadet byl pryč ještě předtím, než mohl Matt projevit své skutečné mínění. Ted' už odstoupilo jen šest kandidátů.

Mattovi se zdálo, že světla opět zhasínají, postupně, jak se tíha jeho těla zvětšovala až na asi tisíc liber. Ale světla se zase 'rozsvítila', jakmile vozík spadl přes sráz, plně si uvědomoval, že ztratil vědomí.

Původně chtěl počítat sekundy při volném pádu, aby tak eliminoval dojem jeho nekonečného trvání, ale ted' byl na to až příliš omámen tím, co prožíval. Jenom se mu zdálo, že odpadlo zneklidnění ve střední fázi volného pádu. Padali — padali —

Znovu stlačil nějaký obr jeho hrud', vytlačil mu krev z mozku a odstranil světlo z jeho očí. Tenhle úsek Matta úplně vyždímal... "Jak se cítíte?" Matt otevřel oči, spatřil dvojitého obraz a nejasně si uvědomil, že to je kadet, který se nad ním sklání. Pokusil se odpovědět. Kadet se ztratil z jeho zorného pole, Matt cítil, že ho někdo pevně uchopil, pak byl zdvižen a odnášen.

Někdo mu otíral tvář mokrým studeným ručníkem. Sedl si a zjistil, že před ním stojí zdravotní sestra. "Ted' už jste v pořádku," řekla mu radostně. "Vezměte si tohle, dokud vám nepřestane téci krev z nosu." Podala mu ručník. "Chcete vstát?"

"Ano, myslím, že ano."

"Chytněte se mé ruky. Půjdeme ven na vzduch."

Venku na nakládací plošině se Matt posadil na sluníčko, které ho štípalo do nosu, ale navracelo mu všechnu sílu. Mohl slyšet zvuky vzrušení z dráhy za sebou vždy, když vozík přešel do volného pádu. Tak

tam seděl, vyhříval se na sluníčku a uvažoval, jestli se chce nebo nechce stát člověkem žijícím ve vesmírném prostoru.

"Hej, Matte!" Byl to Tex, vypadal bledý a ne příliš jistý. Na přední straně jeho kombinézy byly skvrny od krve.

"Ahoj, Texi. Vidím, že to máš za sebou."

"Jo."

"Kolik gé?"

"Sedm."

"Já jsem na tom stejně. Co si o tom myslíš?"

"No," vypadalo to, že Tex je v rozpacích. "Přál bych si, aby si to vyzkoušel můj strýc Bodie. Asi by už tak často nevyprávěl o tom, jak jednou zápasil s medvědem grizzly."

U oběda bylo najednou mnoho volných míst. Matt přemýšlel o těch, co odešli. Nechtěli se nechat "vyboulout" nebo byli vyřazeni?

Byl velice hladov, ale jedl jen málo, protože věděl, co ho čeká odpoledne — základní seznámení se s raketou. Dříve se na tuhle část těšil nejvíc. Vesmírný let! Sice jen zkušební skok, ale přece jen opravdický. Vždycky si říkal, že i kdyby se mu to nepovedlo, stálo by to za to účastnit se svého prvního letu.

Ted' už si tím nebyl tak jist, "boule" změnily jeho hlediska. Získal nový pochmurný respekt k akceleraci a už si nemyslel, že nevolnost z volného pádu je pro legraci. Namísto toho ted' uvažoval, zda je nebo není zajištěn proti volnému pádu. Věděl, že taková věc se nikdy určitě neví.

Jeho zkušební družstvo mělo být na Santa Barbara Field ve čtrnáct třicet. Musel tedy zabít jednu dlouhou hodinu a přitom neměl nic na práci než se žrát. Konečně nastal čas, aby šli dolů do podzemí, vystrojili se a jeli po transportním pásu na příslušné prostranství.

Kadet ve službě je zavedl k betonové prohlubni hluboké asi čtyři stopy. Matt mrkal do slunečního světla. Přišla na něj deprese, bál se vystartovat. Ve vzdálenosti asi dvě stě yardů stály po obou stranách prohlubně cvičné rakety, vyrovnané do řady jako gigantické svíce a balancující na svých ploutvích s ostrými čenichy vystrčenými proti obloze.

"Kdyby došlo k jakékoli závadě," řekl kadet, "přitisknete se pěkně naplocho na dno téhle jámy. Nedělejte ze sebe obětní beránky — jsem povinen vás varovat."

"Skok trvá devět minut, z toho první půldruhé minuty s pohonem. Pocítíte tři gé, ovšem zrychlení činí pouze dvě gé, protože stále zůstáváte blízko u Země."

Po devadesáti sekundách se budete pohybovat rychlostí o něco větší než jedna míle za sekundu a pak se bez zrychlení přemístíte během tří minut o dalších asi sto mil do celkové výšky asi /jednostopadesát/ mil. Další tři minuty pak budete padat zpět k Zemi, potom tryskami svůj pád zbrzdíte a přistanete na konci deváté minuty.

Přistání bez křídel na planetě s atmosférou a gravitací je vždycky tvrdé a přistání na Zemi je dost nespolehlivé. Přistání bude kontrolováno robotem s automatickým radarem, ale lidský pilot bude dohlížet a kontrolovat shodu s letovým plánem. Může zasáhnout, pokud to bude nezbytné. Někjaké otázky?"

Někdo se zeptal: "Mají tyto rakety atomový pohon?"

Kadet si odfrkl. "Tyhle džípy? Ty jsou poháněny chemickou směsí, jak jste si ostatně mohli sami všimnout už podle jejich konstrukce. Atomární vodík. Hodně se podobají prvním velkým raketám, které byly vůbec postaveny, jen s tou výjimkou, že mají variabilní tlak, takže pilot a pasažéři nebudou rozmačkáni na něco jako jahodový džem v případě, že vypadne hmotový poměr."

Z řídicí věže zazářil zelený signál. "Své oči upírejte na druhou raketu od konce na severní straně," doporučil jim kadet.

Bylo vidět, jak u spodku rakety vytryskl oranžový plamen zářící jako slunce. "Už letí!"

Loď se majestátně zvedala a balancovala na přímém sloupu ohně zdánlivě bez pohybu jako vznášející se vrtulník. K Mattovi doletěl hluk a zdálo se mu, jako by ho přímo tlačil do prsou. Připomínalo to řev nesmyslně obrovského svařovacího hořáku. Reflektor na řídicí věži zablikal a loď se začala zdvihát vzhůru a vzhůru, výš a výš, stále rychleji, ale její rychlost vzrůstala tak plynule, že si bylo těžké uvědomit, jak rychle se vlastně pohybuje — vyjma tu skutečnost, že hluk najednou ustal. Matt se přistihl, že zírá

přímo do zenitu a sleduje to postupně zmenšující se umělé slunce, které ho oslňovalo skoro stejně jako to pravé.

Když byla loď pryč, Matt zavřel pusu a začal se rozhlížet okolo. Jeho pozornost byla uchválena ledovou bílou stopou, kterou raketa po sobě zanechala, když procházela vnější atmosférou. Bílá a neobvyklá, kroutila se jako had s přeraženou páteří. Jak mohl pozorovat, bílá stopa se viditelně kroutila pod nápořem větrů o rychlosti mnoha set mil za hodinu tam v té veliké výšce nad zemí.

"To je všechno," zavolal na ně kadet, "na přistání nemůžeme čekat."

Opět sestoupili do podzemí a šli dolů koridorem, až konečně vešli do zdviže. Ta stoupala přímo nahoru a do vzduchu, jsouc poháněna hydraulickým pístem. Zdviž byla namontována těsně u boku raketové lodi. Matt byl ohromen, když uviděl, jak je zblízka obrovská.

Zdviž se zastavila a její dveře se vyklopily ven tak, že tvořily jakýsi můstek k otevřenému poklopu ve stěně rakety. Přešli přes něj, pouze kadet zdvihl můstek a sjel zdviží opět dolů.

Octli se v kónické místnosti. Nad nimi ležel pilot ve svém protiakceleračním lehátku. Vedle něho a za ním byla protiakcelerační lehátka pro pasažéry. "Jděte rychle na své kavalce," křikl na ně pilot.

"Připoutejte se."

Deset chlapců se tlačilo, aby se dostali na svá místa. Jeden váhal. "Oh, pane," zavolal.

"Ano? Jděte na své místo."

"Já jsem si to rozmyslil. Nepůjdu."

Pilot použil výraz, který rozhodně nebyl vhodný pro důstojníka, a obrátil se na kontrolní stanoviště. "Věž! Odvezte jednoho cestujícího z čísla devatenáct." Chvilí poslouchal a pak řekl: "Je příliš pozdě na změnu letového plánu. Pošlete nám náhradní zátěž," Obrátil se na čekajícího chlapce: "Kolik vážíte?"

"Hm, sto třicet dva liber, pane."

"Jedno sto a třicet dva liber a udělejte to rychle." Otočil se zpátky k mladíkovi. "Měl by ses z této základny ztratit co nejrychleji, protože jestli budu muset přeskočit termín svého odbavení a čekat, zakroutím ti krkem."

Zdviž právě dorazila na místo a dovnitř vlezli tři kadeti. Dva z nich nesli pytlíky s pískem, třetí měl pět olovených závaží. Připoutali pytle s pískem na volné lehátko a závaží upevnili po stranách.

"Hmota jedno sto třicet dva," ohlásil jeden z kadetů.

"Můžete odejít," odsekl pilot a obrátil se zpět k palubní desce.

"Neprofoukni si trubky, Harry," obrátil se jeden z kadetů na pilota. Matt tím byl ohromen, potom ho napadlo, že pilot musí být také kadet. Ti tři odešli a chlapce vzali s sebou. Dveře průlezu se hlasitě zabouchly.

"Připraven ke startu," zavolal pilot, potom se podíval dolů na své pasažéry. "Pasažéri zabezpečeni, devatenáct," ohlásil na věž. "Je ta zatracená zdviž volná?"

Bylo ticho, jen vteřiny ubíhaly.

Loď se zatřásla. Hluboký zvuk, ztlumený skoro pod mez slyšitelnosti, chvěl se Mattovi přímo v hlavě. Na okamžik ucítil, jak jeho tělo ztěžklo, cítil, že se loď dala do pohybu, a potom byl již silně přitlačen proti opěradlu svého sedadla.

Matt byl potěšen, když zjistil, že zrychlení tří gé nebylo tak hrozné, když působilo na jeho záda v té poloze, ve které byl. Půldruhé minuty se zrychlením se protahovalo, nebylo slyšet nic než neznělý tah reaktoru, ani nic vidět než obloha, kterou viděl skrze pilotův průzor nad sebou.

Ale obloha postupně ztemněla. Nejprve dostala purpurovou barvu a pak pozoroval, že se změnila na černou. Fascinovaně pozoroval, jak se objevují hvězdy.

"Připraveni k volnému pádu!" zvolal pilot a použil při tom zesilovací mikrofon. "Pod každým polštářem najdete nouzový pytlík. Pokud je budete potřebovat, vezměte si je a použijte je. Nechci to po vás seškrabovat z průzoru." Matt tápal ztěžklými prsty pod hlavou, až našel sáček. Zvuk trysek ustal a s ním i tlak, který je přibodával k lehátku. Pilot se zhoupl i se sedadlem a vznášel se teď otočen k nim. Teď se podívejte, sportovci — máme šest minut. Můžete se odpoutat, vždy dva najednou, a přijít se sem nahoru trochu rozhlédnout. Ale uvědomte si jedno: musíte se pevně zavěsit. Kterýkoli muž, který tu začne volně poletovat nebo bude dokonce dělat blbinky, nesplní test." Ukázal na jednoho chlapce: "Vy — a ten vedlejší kluk."

Ten "vedlejší kluk" byl Matt. Jeho žaludek byl naplněný a on se cítil tak bídne, že ve skutečnosti ani nechtěl využít nabízené privilegium — ale jeho čest byla v sázce. Rozepjal si pásy, spolykal sliny, které se mu neustále vylučovaly v ústech, a zcela se odpojil.

Jakmile byl volný, přidržel se jednoho pásu, který volně vlál, a pokusil se orientovat se. Bylo to zvlášť zmatené nevědět, kde je "nahore" a kde "dole", způsobilo to, že cokoli hned plavalo v prostoru a dokonce měl potíže i se zaostřením svých očí. "Pospěšte si tam," slyšel Matt, jak na ně pilot volá, "nebo zmeškáte svoji procházku."

"Už jdeme, pane."

"Zavěšte se, budu otáčet loď." Pilot uchopil své gyroskopy a zapojil jejich precesní setrvačníky. Loď se začala otáčet, záď namísto přídě. Mezitím co Matt, pohybuje se jako opatrná starší opice, zvládnul cestu k místu pilota, raketa se nasměrovala k Zemi. Matt zíral na zemský povrch asi sto mil dole pod sebou a tiše ustoupil do pozadí. Zelená a hnědá barva zemského povrchu se zdála tmavá proti bílým mrakům. Dále vpravo i vlevo mohl vidět inkoustově modrou oblohu posetou hvězdami. "To je Základna, právě pod námi," říkal pilot. "Když se ostře podíváte, můžete najít náš Hayworth Hill, asi podle jeho stínu."

Mattovi to vůbec nepřipadalo "právě pod ním", zdálo se mu to být "mimo" — nebo vůbec v žádném směru. "Tam dále je kráter, kde býval Denver. Teď se podívejte na jih, ta hnědá planina je Texas, můžete vidět Záliv za ním."

"Pane," zeptal se Matt, "můžeme odtud vidět Des Moines?"

"Je to těžké najít, co se týká té cesty — nechte své oči klouzat dolů po Kay River, až se tato dostane k Missouri, potom jděte nahoru podle řeky. Ta temná skvrna — to je Omaha a Council Bluffs. Des Moines je někde mezi nimi a obzorem." Matt kroutil očima a pokoušel se najít své rodiště. Nemohl si být jist — ale viděl, že zírá přes vypouklý povrch Země u zakřiveného obzoru, opravdu viděl, že je Země kulatá. "To je vše," nařizoval pilot, "další dvojice!"

Matt byl rád, že se mu podařilo upevnit pásy okolo trupu. Zbývající čtyři minuty nebo tak nějak se zdály být nekonečné. Začínal si myslet, že se mu už nikdy nepodaří překonat vesmírnou nevolnost. Konečně pilot poslal poslední dvojici kandidátů zpět na místa, zapnul trysky lodi směrem k Zemi a zařval: "Připravit na náraz — měli bychom raketu posadit na ocas!"

Zatracená síla se do něj opřela a jeho žaludek pokračoval ve stíznostech. Devadesát sekund decelerace se zdálo být daleko delší. Byl celý nespokojen z pomyšlení, že Země se mu řítí vstříc a on není ani schopen ji vidět. Ale konečně přišel lehký náraz a jeho váha rázem spadla na normál. "Přistáli jsme," oznámil pilot, "a všechno v jednom manévru. Můžete se odepnout, sportovci."

Teď přijel tahač, vysunul teleskopickou nákladní plošinu až k průlezu a oni vylezli ven. Cestou zpět míjeli velký neohrabaný traktor, jedoucí k jejich raketě, aby ji odtáhl. Z traktoru někdo vystrčil hlavu. "Hej, Harry — proč jsi nepřistál v Kansasu?"

Jejich pilot zařval do megafonu: "Bud' rád, že jsem to neudělal."

Matt měl volno až do nástupu k večeři, rozhodl se, že se vrátí k pozorovací jámě. Stále si přál uvidět, jak loď přistává na svých tryskách. Viděl už přistávání obchodních okřídlených raket, které litaly ve stratosféře, ale nikdy neviděl přistání jen pomocí trysek.

Matt si našel opuštěné místo v pozorovací betonové jámě a sotva přišel — loď už přilétala. Byla to plamenná koule vyrůstající z oblohy a potom plamenný sloup, snášející se dolů přímo před ním. Svazek plamenů brousil zemi, udržoval rovnováhu jako tanečník baletu a nakonec skončil. Loď byla dole na Zemi.

Otočil se ke kandidátu, který stál vedle něho. "Jak dlouho to potrvá, než přistane další?"

"Přistávají vždy asi po pěti minutách. Nechod' daleko."

Potom vyslala řídicí věž zelený světelný signál a Matt se rozhlédl a snažil se vypátrat loď, než odletí, když ho další křik přinutil otočit se zpátky. Opět se na obloze ukázala ohnivá koule, ale ta rostla. Bylo to neuvěřitelné, ale vyšel ven. Zastavil se tam zcela otupěle — slyšel za sebou křik. "Dolů! Všichni dolů! Položte se na tvář!" Ještě předtím, než mohl ze sebe svou otupělost setřást, kdosi ho ragbyovým způsobem složil a hodil ho na zem.

Matt byl otřesen tímto prudkým šokem, na jehož vrcholu přišel hluk výbuchu. Někdo vedle nabral

dech.

Sedl si a koukal okolo sebe. Kadet vedle něho se neustále díval přes parapet. Slyšel ho, jak tiše říká: "Alláh je milosrdný."

"Co se stalo?"

"Vybuchla. Mrtvi, všichni jsou mrtvi." Kadet vypadal, jako by ho viděl prvně v životě. "Jděte zpět do vašich ubytoven," řekl ostře.

"Ale jak se to mohlo stát?"

"Nic se nestalo — tohle není čas na prohlížení pozoruhodností." Kadet se vydal podle zákopu a vyháněl z něj diváky.

IV.

PRVNÍ NÁSTUP

MATTŮV POKOJ BYL PRÁZDNÝ, což byla pro něj úleva. Vůbec nechtěl vidět Burkeho ani kohokoliv jiného. Sedl si a přemýšlel.

Jedenáct lidí — nebo tak nějak. Všichni šťastní a nadšení a pak najednou "prásk" a nezbylo ani nic k pohřbení. Náhle si představil sám sebe zpátky na obloze. Roztřásl ho to, ale takové myšlenky zavrhl.

Asi za hodinu přemýšlení dospěl k názoru, že služba v Patrole pro něj není. Přemýšlel o tom, že tím jen realizoval dětinské zářivé iluze — Kapitán Jenks z Vesmírné Patroly, Mladí raketoví piloti, náměty jako byly tyhle — ale on nebyl materiál pro hrdinu, to musel připustit. V každém případě však jeho žaludek už nikdy nechtěl zažít volný pád. Právě teď se mu stahoval, když na to jen pomyslel.

Mezitím se vrátil Burke. Byl klidný a pokud nebyl zrovna šťastný, určitě nebyl nešťastný, protože jeho mysl byla v klidu.

Burke vstoupil dovnitř a hvízdal si. Když uviděl Matta, zastavil se. "No, juniore, jsi ještě pořád tady? Myslil jsem si, že by tě boule mohly poslat domů."

"Ne."

"Přišlo na tebe zvracení?"

"Ano." Matt počkal a pokusil se ovládnout svou podrážděnost. "A přišlo na tebe?"

Burke se pro sebe zasmál. "Rozhodně ne. Já nejsem pozemský krtek, juniore. Já —"

"Říkej mi Matte!"

"Oukej, Matthewe. Já jsem vyrazil do vesmíru ještě předtím, než jsem začal chodit. Můj starý pán ty rakety staví, víš."

"Nevěděl jsem to."

"Jistě. Společnost Reactors Limited — je předsedou správní rady. Řekni, viděl jsi ten ohňostroj tam venku na poli?"

"Máš na mysli tu loď, která vybuchla?"

"Co jiného? Byla to podívaná, není-liž pravda?"

Matt cítil, že pomalu přichází do varu. "Tím myslíš, že jsi tam stál a teď mi říkáš," řekl s nuceným klidem, "že považuješ smrt jedenácti lidí za 'podívanou'?"

Burke na něho zíral. Potom se rozesmál. "Lituji, starý brachu. Omlouvám se. Ale mně skutečně nedošlo, že ty jsi to nevěděl."

"Nevěděl jsem co?"

"U tebe se samozřejmě mohlo předpokládat, že to nevíš. Uklidni se, synu — nikdo nebyl zabit. Bylo to nahané,"

"Cože? Co to povídáš?"

Burke se posadil a smál se, až slzel. Matt ho popadl za rameno. "Nech toho a mluv."

Druhý kandidát přestal a podíval se na něj. "Čestně, skoro tě mám rád, Dodson — ty jsi takový dokonalý venkovský chasník. Ještě věříš na svatého Mikuláše a na čápa?"

"Mluv!"

"Ještě ti nedošlo, co s tebou dělali ještě před tím, než tě testovali?"

"Dělali co?"

"Válku nervů, člověče. Copak jsi si nevšiml, že některé testy byly až příliš snadné — příliš snadné na to, aby se v nich švindlovalo, je to tak? Když jsi procházel boulemi, nevšiml sis, že tě nechali důkladně se na skok podívat ještě předtím, než jsi jej sám prováděl? I když tě mohli právě tak snadno strčit dovnitř, kde by tě to už tak neznepokojovalo?"

Matt o tom přemýšlel. Byla to svůdná zpráva — sám mohl vidět, jak některé věci, kterým dosud nerozuměl, do takové teorie dobře zapadaly. "Pokračuj."

"Oh, to je pěkná legrace — dokáže vyřadit slabochy a odstranit také hlupáky — ty mládence, kteří jsou tak pitomí, že odolávají tomu podvodnému uvítání a nikdy si nedokážou představit, že to může být nastražená past. Je to zřejmé — důstojník Patroly musí být ostřílený a mít rychlé nohy a chladnou hlavu. Chrání to před vyhazováním peněz na výcvik těch druhořadých."

"Právě jsi mi řekl, že jsem pitomec, a možná jsem skutečně byl."

"Ovšem, že ano, juniore, protože tvé srdce je čisté." Znovu se rozesmál. "A já jsem byl kdysi pitomec taky. Ale z tebe nikdy nebude muž Patroly, Matte. Oni si najdou jiné způsoby, jak vyřadit ty dobré pitomé hochy. Uvidíš."

"Oukej, tak jsem pitomec. Ale neříkej mi zase juniore. A co se stalo s tou lodí, co vybuchla?"

"Proč, to je jednoduché. Chtěli vyřadit všechno suché dříví ještě předtím, než složíme přísahu. Jsou tu kandidáti s litinovými žaludky, kteří se nenechají vyvést z míry ani boulemi nebo něčím podobným. Tak vyšlou nahoru loď řízenou robotem — žádný pilot, žádní pasažéři — a nechají ji vybuchnout — právě před zraky těch, kteří na to mají koukat. Je to zatracená podívaná a levnější než výcvik třeba jen jednoho kadeta, který by v dlouhém procesu musel vypadnout."

"Jak to víš? Máš o tom nějaké důvěrné informace?"

"Svým způsobem ano. Je to logická nutnost — ty lodi nemohou vybuchnout, pokud je nenechají vybuchnout za nějakým účelem sami. Vím to — můj starý pán je vyrábí."

"Dobře — snad máš pravdu." Matt nechal tu věc neuzavřenou, ale ponechal si základnu pro další argumenty. Přesvědčilo ho to nicméně o jedné věci — ať už ho popadne vesmírná nevolnost nebo ne, ať třeba přijde cokoli, on se rozhodl vydržet tak dlouho, jak to dokáže Girard Burke a ještě nejméně o dvacet čtyři hodiny déle!

Jídelní tabule pro tento večer byla očíslována zase jinak: "147, 149, 151 a 153." Bylo tam dost místa, aby si tam sedli všichni, kteří přežili.

Kadet Sabbatello je vesele přehlédl. "Gratuluji vám, pánové, že jste to vydrželi. Až dnes večer složíte přísahu, tak kdykoliv se příště potkáme, bude to už na úplně jiné úrovni." Ušklíbl se. "Takže se uvolněte a vychutnejte si své poslední jídlo na svobodě."

Přes neefektivní snídani a jen skrovný oběd Matt zjistil, že není schopen mnoho jíst. Interpretace zkoušek, jak mu ji vysvětlil Girard Burke a co si o ní myslel, ho stále trápila. Byl stále rozhodnut složit přísahu, ale měl divný pocit, že by ji neměl skládat, aniž by věděl, co to znamená — co Patrola ve skutečnosti je.

Když jídlo skončilo, přidal se v náhlém popudu ke kadetovi ve službě, když ten odcházel od stolu.

"Promiňte, pane Sabbatello, mohl bych s vámi mluvit soukromě, pane?"

"Cože? Myslím, že ano — pojd'te se mnou." Zavedl Matta do svého vlastního pokoje, ten, byl přesně stejný jako ten Mattův. "Tak co je?"

"Hm — pane Sabbatello, ten výbuch dnes — byl někdo raněn?"

"Raněn? Zabilo to jedenáct lidí. Tomu říkáte 'raněn'?"

"Jste si tím jist? Je také možné, že to byla dálkově řízená loď a nikdo nebyl uvnitř."

"Něco takového je možné, ale to není tento případ. Moc bych si přál, aby byl — pilot byl můj přítel."

"Oh — lituji. Ale musel jsem to vědět, pro jistotu. Víte, je to pro mne velmi důležité."

"Proč?"

Matt mu vyložil Burkeho verzi toho, co se stalo, pouze neřekl Burkeho jméno. Jak mluvil, Sabbatello projevoval víc a víc svou rozmrzelost. "To je jasné," řekl, když Matt skončil, "je pravda, že některé testy

jsou psychologicky více než pochopitelné. Ale tenhle případ s výbuchem — kdo vám ten nesmysl řekl?"

Matt nic neřikal.

"Nevadí. Můžete chránit svého informátora — nakonec to dlouhodobě nemá na nic vliv. Ale co se týká toho výbuchu — " Uvažoval. "Rád bych vám dal své čestné slovo — tedy skutečně vám ho dávám — ale pokud budete akceptovat hypotézu, kterou zastává váš přítel, nebudete mému čestnému slovu věnovat žádnou pozornost." Chvilí přemýšlel. "Jste katolík?"

"Ne, pane." Matt byl poplašen.

"To nevadí. Víte, kdo to je svatá Barbora?"

"Ne přesně, pane. Jmenuje se tak nějaké pole — "

"Ano, pole. Byla to mučednice z třetího století. Jádrem věci je ale v tom, že je jako svatá patronkou všech těch, kteří pracují s výbušninami, mezi jinými i pilotů raket." Odmítl se.

"Jestli přijдете do kaple, najdete tam spoustu lístků, prostřednictvím kterých je svatá Barbora žádána o přímlovu za duše mužů, které jsme ztratili toto odpoledne. Myslím, že pochopíte, že žádný kněz by nepropůjčil svůj úřad nějaké takové šikaně, jak si představuje váš přítel?"

Matt slavnostně přikývl. "Uznal jsem váš názor, pane. Nepotřebuju chodit do kaple — zjistil jsem, co jsem potřeboval vědět."

"Dobře. Teď byste měl radši uhánět, abyste se připravil. Bylo by asi trapné, kdybyste se opozdil na svou vlastní přísahu."

První Nástup byl vyhlášen na jednadvacet hodin do auditoria.

Matt byl jeden z prvních, kteří tam přišli, vydrbaný, upravený a oblečený v nové kombinéze. Kadet se ho zeptal na jméno a pak mu řekl, aby počkal uvnitř. Z podlahy haly byla vyklizena sedadla. Nad pódiem na vzdálenějším konci byly tři spojené kruhy Federace — Svoboda, Mír a Zákon, tak navzájem propletené, že kdyby byl odstraněn jeden z nich, i zbývající dva by od sebe odpadly. Pod nimi byl vlastní znak Patroly, hvězda plápolající v noci.

Tex byl jedním z těch, kteří se ukázali jako poslední. Právě zdravil Matta, sotva dechu popadaje, když kadet, mluvící z řečnického pódia, zavolal:

"Pozor! Shromážděte se na levé straně haly," pokračoval. Kandidáti se dali do pohybu a shlukli se do kompaktní skupiny. "Zůstaňte tam, kde jste, až do nástupu. Když vyvolají vaše jméno, odpovězte 'Zde!', potom přejděte na druhou stranu. Zde na palubě najdete bílé pomocné čáry. Těch byste se měli dotýkat špičkami bot a vytvořit tak řady."

Další kadet přišel dolů z pódia a šel směrem ke shluku chlapců. Zastavil se, vytáhl jeden proužek papíru ze čtyř takových, které držel v ruce, a vyhledal očima Texe. "Vy, pane," řekl. "Tohle si vezměte."

Jarman si papír vzal, ale vypadal popleteně. "K čemu to je?"

Nejprve odpovíte na vyvolání svého vlastního jména. A až potom uslyšíte toto jméno, promluvíte ještě jednou. Vystoupíte z řady a hlasitě zavoláte 'Já odpovídám namísto něho!'"

Tex se podíval na proužek papíru. Matt se na něj podíval také a četl: 'John Martin'.

"Ale proč?" dožadoval se Tex.

Kadet se na něj podíval. "Vy to opravdu nevíte?"

"Nemám ani zdání."

"Hm! Dobrá, pokud vám to jméno nic nepřipomíná, berte to tak, že jde o jednoho z vašich spolužáků, který tady dnes večer nemůže být osobně. Takže se hlásíte za něho, aby byl nástup kompletní. Stačí?"

"Ano, pane. Mohu to provést."

Kadet se pohnul dál podle řady. Tex se otočil k Mattovi. "Něco jim rozdává, dovedeš si představit co?"

"Zaráží mne to."

"Mne taky. No, asi to brzy zjistíme."

Kadet na pódiu se pohnul k levé straně. "Ticho!" zavelel. "Velitel!"

Ze zadní části vstoupili do haly dva muži, oblečení do půlnoční černi. Mladší z nich krácel tak, že se jeho rukáv třel o loket toho staršího. Došli do středu pódia, mladší muž se zastavil. Okamžitě se zastavil i starší, přičemž se jeho pobočník od něj odtáhl. Velitel Akademie stál tváří v tvář své nové třídě.

Nebo, lépe řečeno, stál proti středu haly. Krátkou chvíli stál tiše, někdo totiž zakašlal a zašramotil,

během této chvíle se otočil a tak stál nyní obličejem ke skupině kandidátů. "Dobrý večer, pánové."

Když se na něho díval, připomenul si Matt naléhavě protest kadeta Sabbatella: "Není slepý, pane Dodson!" Oči komodora Arkwrighta se dívaly nezvyklým způsobem — oční důlky byly hluboko posazené a víčka byla přivřená, jako když se člověk zamyslí. Ano, když ten nevidomý pohled spočinul na něm, zdálo se Mattovi, že Velitel ho může nejen vidět, ale že hledí až dovnitř Mattovy hlavy.

"Vítám vás do našeho společenství. Přicházíte sem z mnoha zemí, někteří z vás dokonce z jiných planet. Máte rozdílnou barvu kůže a různá vyznání víry. Nyní se musíte a chcete stát houfem bratrů.

Některým z vás se stýská po domově. Nemusí se vám stýskat. Od tohoto dne je váš domov na kterékoli části této rodiny planet, celý sluneční systém jsou vaši bližní — a vy jste za ně odpovědni.

Máte teď složit přísahu, ze své vlastní vůle a podle vlastní volby, jako příslušníci Patroly tohoto našeho Systému. V době, kdy očekáváte, že se stanete důstojníky této Patroly. Je nezbytné, abyste pochopili, jaké břemeno tím na sebe berete. Očekáváte, že strávíte mnoho dlouhých hodin studiem vaší nové profese, že získáte dovednosti astronauta a techniku profesionálního vojáka. Tyto znalosti a dovednosti musíte mít, ale ony z vás neudělají důstojníka Patroly."

Odmlčel se, pak pokračoval. "Důstojník, který velí lodi Patroly, daleko od základny, je posledním absolutním vládcem, protože není nikdo kromě jeho samotného, kdo by ho kontroloval. Na mnoha místech, kam musí jít, není žádná jiná dosažitelná autorita. On sám musí ztělesňovat zákon, řád a zdravý rozum, soudnictví i slitování.

A co více, příslušníkům Patroly jednotlivě i dohromady je svěřena taková strašná moc, která všechny jiné síly, jaké jen zatím známe, dokáže přinutit k čemukoli nebo je zničit — a s touto mocí je na ně vložen úkol udržet mír v Systému a ochraňovat svobodu jeho lidí. Jsou to vojáci svobody.

Nestačí, že budete vycvičení, chytří, stateční — každý, komu je svěřena taková strašná moc, musí mít až přepečlivý smysl pro čest, sebeovládání potlačující všechny vlastní ambice, ješitnost nebo hrabivost, úctu ke svobodě a vážnosti všech tvorů a nekonečnou vůli zajistit spravedlnost a poskytnout milosrdenství. Musí být věrným a čestným rytířem."

Skončil a v celé ohromné místnosti nebylo slyšet jediný zvuk. Potom řekl: "Nechte nastoupit ty, kteří jsou připraveni složit přísahu."

Kadet, který vykonával službu adjutanta, rychle vystoupil dopředu.

"Adams!"

"Zde, pane!" Kandidát přešel místností.

"Akbar."

"Zde!"

"Alvarado — "

"Anderson, Peter — "

"Anderson, John — "

"Angelice — "

Potom postupně přišli na řadu "Dana — Delacroix — DeWitt — Diaz — Dobbs," a "Dodson!"

"Zde!" vykřikl Matt. Hlas mu přeskočil, ale nikdo se nesmál. Spěchal na druhou stranu, našel své místo a čekal, těžce oddychuje. Nástup pokračoval:

"Eddy — Eisenhower — Ericsson — " Chlapci přecházeli přes místnost, na levé straně jich zbývalo už jen několik. "Sforza — Stanley — Suliman — " a potom nakonec "Zahn!" Poslední kandidát se připojil ke svým druhům.

Ale kadet nepřestával. "Dahlquist!" vykřikl.

Nikdo neodpovídal.

"Dahlquist!" opakoval kadet. "Ezra Dahlquist!"

Matt pocítil ve vlasech studené kapky potu. Teď už si to jméno uvědomil — ale Dahlquist tu přece být nemohl, ne Ezra Dahlquist. Matt si byl jist tím, že si vzpomíná na výklenek v rotundě, na toho mladého muže na fotografii a na ten horký jasný písek Měsíce.

V řadě před ním vznikl nějaký rozruch. Jeden kandidát se přes ni protlačil a vystoupil dopředu. "Já se hlásím za Ezru Dahlquista!"

"Martin!"

Tentokrát to proběhlo bez zaváhání. Slyšel Texův hlas, jak zní rezavým tónem: "Já se hlásím za něho!"
"Rivera!"

A na to silný baryton: "Já se hlásím za Riveru!"

"Wheeler!"

"Já se hlásím za Wheelera!"

Kadet se otočil k Veliteli a zasalutoval: "Všichni přítomni, pane. Ročník 2075, První Nástup proveden."

Muž v černém se otočil k salutujícímu kadetovi. "Velmi dobře, pane. Budeme pokračovat s přísahou."

Postoupil vpřed až na okraj pódia, kadet stál vedle jeho lokte. "Zvedněte všichni pravou ruku."

Velitel zdvihl svou pravou ruku, "Opakujte po mně: Ze své vlastní svobodné vůle a beze všech výhrad —"

"Ze své vlastní svobodné vůle, beze všech výhrad —"

"Přisahám, že budu udržovat mír ve Sluneční Soustavě —"

Sbor hlasů to opakoval po něm.

"— chránit zákonné svobody jejích obyvatel —"

"— bránit ústavu Solární Federace —"

"— plnit své povinnosti dané postavením, do kterého jsem nyní jmenován —"

"— a poslouchat zákonné rozkazy svých nadřízených důstojníků. Až do konce budu věrný všem svým závazkům vůči nadřízeným a vzdám se naprosto všeho, co by s nimi mohlo přijít do rozporu. Toto slavnostně slibuji ve jménu toho, co pokládám za nejsvětější. V tom mi dopomáhej Bůh!" dokončil Velitel. Matt opakoval jeho slova, ale jejich ozvěna okolo něj brala na sebe tučet různých podob, jako by se tu používalo mnoho různých jazyků.

Velitel otočil hlavu ke kadetovi po jeho boku. "Dovolte jim odejít, pane."

"Rozkaz, pane."*)

*) Tradiční "Aye aye, sir" zde překládáme jako "Rozkaz, pane". V anglickém a později americkém válečném námořnictvu znamená tato odpověď bezpodmínečný souhlas a to již od 18. století. Samotný výraz je údajně ještě o dvě stě let starší a zřejmě nahrazuje výraz "yes, sir" (čti jessr) z důvodu lepší srozumitelnosti a menší možnosti případné záměny (rozkazy na lodi se vydávaly a přijímaly i za podmínek špatné slyšitelnosti, např. ve vichřici). Variabilní možnost překladu je např. "provedu", což ovšem v některých lidech vyvolává určité reminiscence na naši armádu z dob Varšavské smlouvy.

Kadet zvedl hlas. "Než bude Nástup rozpuštěn, podívejte se doprava a vyříd'te se. Odcházíte v útvaru, neopouštějte svou formaci, dokud nevyjdete ze dveří. Nástup je rozpuštěn. Odchod!"

Jako odpověď na jeho rozkaz začala hrát hudba a naplnila halu. Noví kadeti pochodovali pryč za zvuků písně Patroly Dlouhá hlídka. Hudba hrála, pokud poslední z nich neopustili sál, potom přestala.

Velitel čekal, dokud nejmladší kadeti neodešli, potom se otočil, jako by se díval kolem sebe. Jeho pobočník se k němu najednou připojil, zatímco kadet-adjutant ve službě rychle odstoupil od jeho boku. Komodor Arkwright se otočil k odcházejícímu kadetu. "Pane Barnesi."

"Ano, pane?"

"Jste připraven přijmout důstojnickou hodnost?"

"Nemyslím, pane. Dosud ne úplně."

"Tak? Dobrá, přijďte mne brzy navštívit."

"Ano, pane. Děkuji vám."

Komodor se otočil a prudce se obrátil k odchodu z pódia, zase s rukávem pobočníka přitisknutým k sobě. "Nuže, Johnne," zeptal se senior, "co si o nich myslíš?"

"Je to smečka prima chlapců, pane."

"To byl i můj dojem. Všichni jsou mladí a dychtiví a mladistvě nadšení. Ale kolik z nich budeme muset vyřadit? Je to smutná věc, Johnne, vzít chlapce a úplně ho změnit, takže přestane být civilistou — a pak ho vykopnout. Je to nejkrutější povinnost, kterou musíme dělat."

"Nevidím žádný způsob, jak to odstranit."

"Není žádný takový způsob. Jestliže jsme překročili bludný kořen — Řekni na letišti, že si přeji

odstartovat lodí za třicet minut."

"Rozkaz, pane."

V.

DO VESMÍRU

AKADEMIE PATROLY SNAD POSTRÁDALA brečťanem pokryté budovy a cesty stíněné stromořadím, ale určitě jí nechyběl prostor. Kadeti byli na každém místě v dosahu Federace, od lodí kroužících kolem Venuše nebo fotografujících žhavý povrch Merkuru až po lodí, které patrolovaly v oblasti Jupiterových měsíců.

I na léta trvajících výzkumných letech do zmrzlých okrajových oblastí Sluneční soustavy pracovali kadeti — a byli povyšováni na důstojníky, když jejich kapitán usoudil, že jsou připraveni se jimi stát, aniž by čekal na návrat lodí na Zem.

Veřejnost uvažovala o Akademii především v souvislosti se školní lodí P.R.S.*) James Randolph, ale každý kadet mohl sloužit na každé lodi Patroly a stále byl příslušníkem Akademie.

-

*) Zřejmě i v budoucnosti se bude zachovávat stará tradice anglosaského loďstva, kde se zkratkou před jménem lodí označuje druh lodí a způsob jejího pohonu. Zde tedy P.R.S. znamená "Patrol Rocket Ship", v překladu "Hlídková raketová loď" (samozřejmě vesmírná)". V dalším textu se ještě vyskytne označení M.R.S., tedy "Merchant Rocket Ship", v překladu "Obchodní raketová loď".

-

Mladistvý kadet byl přidělen na Randolpha, jakmile složil přísahu a zůstal tam až do doby, kdy byl připraven jít na normální plavidlo Patroly jako kadet s absolutoriem. Jejich učení a výcvik přitom ovšem pokračovaly. V době mezi tím, kdy se vrátili zpět, a mezi jejich novým převelením to byl Hayworth Hall, kde dostávali svůj finální dokončovací a doladňovací výcvik. Starší kadet, odvelený do Hayworth Hall, tam ovšem nemusel nutně setrvávat osobně. Mohl být například v Laboratořích pro studium radiace na Oxfordské univerzitě nebo mohl studovat meziplanetární právo na Sorbonně anebo se dokonce mohl dostat ještě dále, až na Venuši, na Institut pro Systémová studia. Ať už by byla jeho studijní dráha jakákoli — a ani dva kadeti neprocházejí přesně stejným výcvikem — Akademie kadeta vždycky řídí, dokud se nestane důstojníkem, a i poté, co se jím stane.

Jak dlouho příprava kadeta trvá, to záleží na něm samém. Brilantní mladý Hartstone, který později zahynul jako účastník první expedice na Pluto, dostal svůj důstojnický dekret dříve než za rok poté, co byl odvelen do Hayworth Hall jako kandidát a opravdový pozemský krtek. Ale na druhé straně není neobvyklé najít na základně Terra starší kadety, kteří mají za sebou pět let výcviku nebo ještě více.

Kadet Matthew Dodson obdivoval sám sebe u zrcadla v hygienickém bloku. Když se předcházející večer vrátil z Prvního Nástupu, zjistil, že už na něj čeká ústřicově bílá uniforma kadeta a s ní i malá knížka předpisů opatřená jeho reliéfně vystupujícím jménem a připevněná sponkou k jeho nové pověřovací listině s výcvikovým plánem. Listina začínala slovy:

"1. Vaší první povinností jako kadeta je přečíst připojenou knihu předpisů, a to celou najednou. Tím se stáváte odpovědným za dodržování předpisů v této knize uvedených."

Dal se do čtení už večer a četl, dokud neměl mozek popletený nesouvisející spoustou předpisů:

"Kadet je důstojník v omezeném smyslu — " "musí zachovávat dekorum a střizlivost přiměřeně k okolnostem — " "podle místních zvyklostí spíše než podle zvyklostí Patroly, pokud se tím nedostane do rozporu s platnými zákony Federace nebo s předpisy Patroly — " "ale odpovědnost za legalitu rozkazu spočívá na osobě, která rozkaz vydává právě tak jako na osobě, které je rozkaz vydán — " "okolnosti, na které nelze uplatnit ustanovení zákona nebo předpisů Patroly, musí být řešeny individuálně s ohledem na živé tradice Patroly." "Kadeti musí být vždy hladce oholeni a nebudou nosit účes s vlasy delšími než

dva palce."

Matt cítil, že alespoň to poslední ustanovení pochopil.

Příští ráno se probudil ještě před budíčkem, vlezl do sprchového bloku, pečlivě a dost zbytečně se oholil a oblékl si uniformu.

Padla mu dost dobře, ale v jeho vlastních očích mu padla perfektně, ve skvostném stylu. Ve skutečnosti uniforma postrádala jakýkoliv styl a nebyly na ní žádné ozdoby, lemování, odznaky ani oku lahodící střih.

Matt si ale myslel, že vypadá nádherně.

Burke zaklepal na dveře hygienického bloku. "Neumřels tam náhodou?" Strčil dovnitř hlavu. "Oho, v pořádku, takhle vypadáš prima. Co ale takhle odsud vypadnout?"

"Už jdu." Matt zůstal ještě několik minut v místnosti, ale pak ho překonala netrpělivost, zastrčil knihu předpisů do kapsy (Článek 383) a odešel do refektáře. Šel a cítil se sebevědomý, hrdý a vysoký sedm stop. Posadil se ke stolu jako jeden z prvních. Kadeti se trousili do jídelny, kadet Sabbatello jako jeden z posledních.

Starší kadet se podíval dolů na stůl. "Pozor!" vykřikl, "vy všichni — vstát!"

Matt a ostatní vyskočili na nohy. Sabbatello se posadil. "Od teďka platí pravidlo, pánové, že budete čekat, dokud se neposadí váš senior. Sedněte si." Starší kadet studoval "bažanty" před sebou, vyťukával svou objednávku a pak vzhlédl. Mládenci pokračovali v jídle. Sabbatello ostře zaklepal na stůl. "Klid, prosím. Pánové, musíte provést mnoho změn ve svém chování. Čím dříve to dokážete, tím budete šťastnější. Pane Dodson — přestaňte si namáčet toust, pocákáte si uniformu. Což mne přivádí," pokračoval, "k předmětu chování u stolu —"

Matt se vrátil do své ubytovny úplně zkrotlý.

Zastavil se v Texově pokoji a našel ho, jak louská knihu předpisů. "Ahoj, Matte. Hele, řekni mi něco — existuje něco v této bibli, co by dokazovalo, že pan Ski Dynkowski má pravdu, když mi říká, abych si nefoukal do své kávy?"

"Vidím, že tě to potkalo taky. Co se stalo?" Jarmanova obvykle přátelská tvář se svrátila. "Dobrá, začal jsem pohlížet na Skiho, jaký je to správný hoch, vždy ochotný pomoci, vždycky schopný poradit. Ale tohle ráno u snídaň najednou začal s vyptáváním, jak dokážu nosit s sebou všechnu tu zátěž." Tex vrhl kradmý pohled na svůj pás a Matt s překvapením zjistil, že Tex ve své uniformě vypadá dost baculatý."

"My Jarmanové jsme všichni statní," pokračoval Tex jakoby na svou obranu. "Měl by vidět mého strýce Bodieho. A potom Ski —"

"Zkrat' to," řekl Matt, "Já už ten zbytek znám — tedy teď už ho znám."

"Aha, hádám, že bych kvůli tomu neměl ztrácet náladu."

"Asi ne." Matt se podíval skrz knihu. "Možná, že tohle pomůže. Říká se tu, že v případě pochybností můžeš trvat na tom, aby důstojník, který ti rozkaz vydává, ti jej dal písemně a přidal k němu otisk palce nebo aby použil jiný způsob trvalého zaznamenání rozkazu."

"Tak že je to, skutečně?" Tex se prohraboval knížkou. "To se mi hodí, protože jsem skutečně na pochybách. Človče! Jen počkej a podívej se na jeho obličej, až to na něj vytáhnu."

"To bych byl sám rád," souhlasil Matt. "Jakým způsobem si zařídiš přepravu, Texi?" Hlídková raketová loď Simon Bolivar, transport, byla nyní na Santa Barbara Fields, kde vyložila prapor Vesmírné námořní pěchoty, ale P.R.S. Bolivar mohla pojmout jen asi polovinu nově zformovaného ročníku Akademie. Ti zbývající měli použít veřejnou raketu kyvadlové dopravy z Pike's Peak, která k cestě na Vesmírnou stanici Terra využívala katapultace, a odtud měli být přepraveni přímo na Randolph.

"Transport," odpověděl Tex. "A jak to bude s tebou?"

"Já taky. Sice bych rád uviděl Stanici Terra, ale zase budu rád, když půjdeme na loď Patroly. Co si bereš s sebou?"

Tex vytáhl ven své zavazadlo a potěžkal je. "Je to problém. Já tady mám asi padesát liber. Myslíš, že kdybych to trochu zkusil sbalit, že bych se dostal až na těch dvacet liber?"

"To je zajímavá teorie," řekl Matt. "Podívejme se na to — musíš vyloučit třicet liber nadváhy."

Jarman vysypal své věci na podlahu. "Nuže," řekl Matt potom, jistě nepotřebuješ všechny tyhle fotografie." Ukázal na asi tucet velkých stereofotografií, z nichž každá vážila tak libru nebo víc.

Tex vypadal zděšeně. "To mám tady nechat svůj harém?" Vytáhl jednu z nich. "Tohle je nejsladší zrzka v celém Rio Grande Valley." Vytáhl další. "A Smitty — nemůžu přece odjet bez Smitty. Ona si o mně myslí, že jsem zázrak."

"Ale nebude si to o tobě myslet dál, i když tu necháš její fotku?"

"Oh samozřejmě. Ale nebylo by to galantní." Uvažoval. "Ale udělám kompromis, nechám tady svůj klub."

"Tvůj klub?" zeptal se Matt, kterému se nepodařilo pochopit cokoli z tohoto vysvětlení.

"To je něco, co používám, abych odrazil všechny ty malé drahoušky, když začínají být příliš neodbytné."

"Ach, jednou mne snad poučíš o tomhle svém tajemství. Ano, klub můžeš nechat tady, na Randolphu nejsou vůbec žádné ženy."

"Je to dobře?" zeptal se Tex.

"Své mínění ti odmítám sdělit," prohlížel Matt tu hromadu věcí. "Víš, jak bych si to představoval já? Nech si tu harmoniku — já mám rád hraní na harmoniku. Nech si tyhle fotky překopírovat na mikro. Zbytek pošli k čertu."

"Pro tebe je snadné to říci."

"Já mám stejný problém." Matt odešel do svého pokoje. Třída dostala den volna za tím účelem, aby se mohli připravit na opuštění Země. Matt rozložil svůj majeteček a podíval se na něj. Svůj civilní oděv by mohl poslat domů, samozřejmě, a stejně tak svůj telefon, protože jeho dosah byl stejně omezen jen na relativně malý okruh ovládaný zemskou telefonní ústřednou.

Vzpomněl si, že musí ještě jednou zatelefonovat domů, dřív než aparát zabalí. "Mohl bych uskutečnit ještě nějaký další hovor," uvažoval. I když byl rozhodnut v tomto svém novém životě neutrácet čas s děvčaty, bylo by asi zdvořilé zavolat a říci sbohem. Tak to hned udělal.

O pár minut později odložil přístroj a už si ani nepřipouštěl skutečnost, že zjevně slíbil, že bude pravidelně psát.

Potom zavolal domů, mluvil s rodiči a s mladším bratrem, a pak zabalil telefon spolu s ostatními věcmi, které měly být poslány pryč. Zrovna si drbal hlavu nad tím, co mu ještě zbývalo, když přišel Burke. Ten se zašklebil. "Pokoušíš se zlikvidovat svoje nadváhy?"

"Musím si to ještě vypočítat."

"Víš, nemusíš odesílat všechno to haraburdí pryč."

"Eh?"

"Pošli to nahoru na Stanici Terra, najmi si tam uzavřenou skříňku na zavazadla a ulož to tam. Potom, kdykoli budeš mít možnost dostat se na Stanici, si můžeš vzít s sebou všechno, co budeš chtít. Musíš to jen propašovat na palubu, pokud to budou zakázané věci." Matt k tomu neměl žádnou připomínku a Burke pokračoval: "Co se děje, Galahade? Šokuje tě zmínka o tom, že bys provázel kontraband?"

"Ne, ale skříňku na Stanici Terra si nenajmu."

"Dobrá, pokud na to nemáš, aby sis ji najal, můžeš ji najmout pro mne. Ty pomůžeš mně a já pomůžu tobě."

"Ne, děkuju." Matt si pomyslel, že by mohl poslat některé věci na Stanici Terra poštou, pak tu myšlenku zavrhnul — poplatky byly příliš vysoké. Přikročil tedy k dalšímu třídění svých věcí. Rád by si ponechal svou kameru, ale svoji mikrosoupravu náradí odešle pryč a stejně tak svého šachového robota. Konečně si odškrtal seznam věcí, o kterých doufal, že budou dohromady vážit těch požadovaných dvacet liber. Vzal si věci a šel je převážít.

Následující den byly budíček i snídane o hodinu dříve. Krátce po snídani zazněl celým Hayworth Hallem povel k nástupu, který byl následován srdcervoucí melodii "Raise Ship!") Matt si hodil vak přes rameno a spěchal dolů do nižšího koridoru. Protlačil se davem mladších kadetů a našel svou určenou plochu.

-

*) Název písně lze přeložit "Zdvihni se, lodi" anebo po starodávnu "Napnout plachty!"

-

Nástup byl prováděn po četách a Matt byl dočasně jmenován velitelem čety, protože jeho jméno bylo v

abecedním pořádku seznamu příslušníků čtyř uvedeno jako první. Dostal jejich seznam, strčil jej do kapsy, ale po chvilce zmateného mučivého přemýšlení jej zase vytáhl a jeho prsty se sevřely kolem papíru. "Dodsworth!"

"Zde!"

"Dunstan!"

"Zde!"

Byl ještě mezi Frankelem, Freudem a Funstonem, když starší kadet, který měl na starosti celý koridor, ho zavolal, aby podal hlášení. Rychle dokončil kontrolu, otočil se ke staršímu kadetovi a zasalutoval.

"Četa devatenáct — všichni přítomni!"

Někdo se zasmál a Mattovi náhle došlo, že použil skautský způsob salutowání namísto uvolněného gesta Patroly s otevřenou dlaní. Mattovi strašně zrudly tváře.

Ozval se amplionem zesílený kovově zvuký hlas: "Všechny palubní skupiny, hlaste se!" Jako odpověď na to zavolal starší kadet v Mattově koridoru: "Třetí palubní skupina, všichni přítomni." Když byla všechna hlášení podána, nastalo chvilkové ticho, které však bylo pro Matta dost dlouhé na to, aby si znovu představil, jak hroznou věc před chvílí udělal.

Všimli si toho všichni? Ale pokračovalo se a hlas z amplionu vyvolával: "Dahlquist?"

Jiný hlas — slyšitelný pouze přes amplion — odpověděl: "Já se hlásím za něho!"

Tak to pokračovalo, dokud všichni Čtyři nebyli při nástupu ohlášení, načež první hlas zahlásil: "Všichni jsou přítomni, pane."

"Nastoupit do lodi."

Nastoupili na přepravní pás a sestoupili z něj až ve velké podzemní místnosti, která se rozprostírala pod Santa Barbara Field. Bylo tam osm velkých výtahů uspořádaných do širokého kruhu okolo celé místnosti. Matt a jeho četa se namačkali do jednoho z nich a vyjeli na povrch. Výtah jel dál, daleko výš, než bylo nutné při vstupu do zkušební rakety při minulém testu, výše a výše, podle obrovského trupu Bolívaru.

Výtah se zastavil a oni vkráčeli přes sklopný můstek dovnitř lodi. Uvnitř předsínky vzduchového uzávěru stál seržant vesmírné námořní pěchoty, nádherný ve slavnostní uniformě, který stále opakoval: "Sedmá paluba. Pokračujte dolů průlezem na svou vlastní palubu — postupujte rychle!" Ukázal jim na průlez, pod kterým se objevil úzký vertikální ocelový žebřík.

Matt si odsunul z cesty svůj vak a nasoukal se do průlezu. Postupoval rychle a dával pozor, aby mu kadet lezoucí za ním nestoupl na špičky prstů. Ztratil přehled o číslování palub, ale na každé stál seržant lodní policie*).

-

*) V originále "Master-at-arms", tedy podle současné americké námořnické terminologie "lodní profous", tj. strážce. V originále "Master-at-arms", tedy podle současné americké námořnické terminologie "lodní profous", tj. strážce vězňů.

Překladatel se ke své lítosti musel přiznat, že si s tím nevěděl rady a pravděpodobně nešlo ani o žertovnou metaforu. Nezbylo než předpokládat, že v budoucnosti bude ve vesmírném loďstvu modernější organizace a tak uvažujeme funkci seržanta lodní policie.

-

Vystoupil ze šachty, když uslyšel: "Třetí paluba!"

Nacházel se v širokém nízkém válcovém oddělení, jehož přepážky byly pokryty polštářováním z pěnové plastické hmoty.

Byla rozdělena na sekce, každá z nich byla sedm stop dlouhá a rozdělená na tři místa, která byla opatřena upínacími bezpečnostními pásy.

Matt si našel jednu neobsazenou sekci, posadil se do ní a čekal. Kadeti konečně skončili nastupování a přestali v místnosti kličkovat sem a tam, místnost byla doslova namačkána.

Lodní policista zvolal: "Dolů, všichni lehnout — po jednom na každé místo." Potom je spočítal a shledal, že všechna místa jsou obsazena.

Amplion se ozval: "Všichni se připoutejte, příprava na akceleraci." Seržant lodní policie jim řekl, aby se připoutali, a zůstal u nich do té doby, dokud to všichni neudělali. Pak si lehl, uchopil dvě záchytná držadla

a ohlásil, že třetí paluba je připravena.

"Všem, čekat na start!" ozvalo se z amplionu.

Nastalo dlouhé čekání se zatajeným dechem.

"Loď vzhůru!" zavolal amplion.

Matt pocítil, jak je tlačěn do polštářování.

Vesmírná stanice Terra a školní loď Randolph byly na kruhové orbitě ve výši 22 300 mil nad zemským povrchem, kde obíhaly Zemi přesně jednou za 24 hodin, což byla přirozená oběžná perioda tělesa v této vzdálenosti od Země.

Protože se doba rotace Země přesně shodovala s jejich oběžnou dobou, tkvěly stále nad jedním místem povrchu Země jako stacionární satelity — abychom byli přesní, stále nad devadesátým stupněm západní délky. Jejich orbita ležela v rovině ekliptiky, tedy v rovině oběžné dráhy Země okolo Slunce, spíše než v rovině zemského rovníku. Výsledkem toho bylo, že satelitní stanice i loď se při pozorování ze Země kývaly v severojižním směru. Když je na Středozápadě poledne, Stanice Terra i Randolph jsou nad Mexickým zálivem, o půlnoci jsou nad Jižním Pacifikem.

Stát Colorado se pohybuje směrem na východ rychlostí asi 830 mil za hodinu. Stanice Terra i Randolph se také pohybují na východ rychlostí přibližně 7000 mil za hodinu — 1,93 mil za sekundu, když se chceme předvádět svými vědomostmi. Pilot Bolívar dorazil k Randolphu tak, že kurs i rychlost se přesně shodovaly. Aby to dokázal, musel svou loď nejprve vymanit z dosahu zemské přitažlivosti a navést ji na eliptickou oběžnou dráhu, která se tangenciálně dotýkala kruhové orbity Randolphu a která se této dráhy dotýkala přesně v okamžiku, kdy se vyrovnaly i jejich oběžné rychlosti, takže obě lodi byly vlastně navzájem v klidu, ačkoliv měly rychlost skoro dvě míle za sekundu. Tento poslední manévř vypadal sice tak jednoduše, jako když vrtulník poletuje nad přistávací plošinou, ale nepředstavoval vůbec nic tak snadného, naopak, bylo nesmírně obtížné přesně přistát za podmínek, kdy se dvě neseřízené rychlosti mohou lišit až o 3000 mil v hodině.

Aby se Bolívar dostal ze státu Colorado na Randolph, stejně jako všechny ostatní problémy s cestováním mezi planetami, to bylo výsledkem precizního a elegantního matematického řešení podle čtyř zákonů, které formuloval už starý svatý roztržitý Sir Isaac Newton již skoro čtyři století před tímto letem lodi Bolívar — podle tří pohybových zákonů a podle gravitačního zákona. Tyto zákony jsou jednoduché, přesto však jejich aplikace ve vesmíru na problém, jak se dostat z místa, na kterém jste, na místo, kde chcete být, ve správném čase správnou rychlostí a směrem, představuje noční můru tohoto komplikovaného parádního počítačového řešení.

Přetížení, které Matt tlačilo do polštářů jeho lehátka, činilo čtyři g — Matt tedy vážil asi šest set liber. Ležel tam a s obtížemi dýchal, zatímco loď si razila cestu kalnou vzduchovou polévkou a pak dál ven do volného prostoru. Strašná tíha svazovala kadety, dokud loď Bolívar nenabrala rychlost asi šest mil za sekundu a nedostala se do výšky asi 900 mil.

Po uplynutí pěti minut a několika málo sekund pohon vypnul.

Matt zdvihl hlavu, když ho náhlé ticho udeřilo do uší. Seržant zpozoroval jeho pohyb — a pohyb dalších kadetů. Zvolal:

"Zůstaňte, kde jste — nehýbejte se!"

Matt se uvolnil. Nacházeli se ve stavu volného pádu, tedy ve stavu beztíže, ačkoli Bolívar pádil od Země rychlostí více než 20 000 mil v hodině. Každé těleso ve vesmíru nepřetržitě padá — loď i planeta, meteor i jediný atom. Pohybuje se tedy s takovou hybností, jakou předtím získalo.

Matt si byl bolestně vědom své beztíže, protože jeho žaludek mu to neustále připomínal a trpce si stěžoval. Aby se cítil bezpečnější, vyndal sice ze svého vaku pohotovostní pytlík pro případ nevolnosti, ale zatím si jej nenasadil. Cítil, že se mu zvedá žaludek. Nebylo to ale tak zlé, jako když byl na zkušebním letu a ani z poloviny tak špatné jako na "boulích". Doufal, že to přežije, aniž by přišel o svou snídani.

Opět se hlasitě ozval amplion. "Konec zrychlení. Čtyři hodiny volného pádu." Seržant lodní policie se posadil. "Teď se můžete odpoutat," řekl. Byla to otázka několika vteřin — místnost začala vypadat jako

naplň naplněné akvárium. Stovka hochů se vznášela, plavala a kroutila se ve všech možných postojích a polohách mezi podlahou a stropem místnosti. Ted' už tyto dvě zábrany nepřipadaly nikomu jako podlaha a strop, protože vnímání polohy, kde je "nahore" a kde "dole", zcela vymizelo, byly to jednoduše stěny, které se otáčely pomalu a zcela zmatečně, posuzováno z hlediska každého jednotlivého pozorovatele, jehož tělo se okolo nich volně otáčelo a různě je míjelo. "Hej, mládenci!" zařval seržant. "Chytněte se něčeho a poslouchajte mě." Matt se rozhlédl okolo sebe, zjistil, že je poblíž stropu, objevil jakési držadlo a chňapl po něm. "Ted' je čas k tomu, abyste se vy kluci naučili pár dopravních pravidel pro stav beztlíže. Naučit se, jak se dostat na jednu stranu, když všichni ostatní kluci směřují na druhou. Pokud se vám stane, že se střetnete s Kapitánem a uděláte kličku na jednu stranu, když on chce, abyste se hnuli na druhou, a přitom se s ním srazíte, tak si pište, že se mu to nebude líbit. Jasný?"

Seržant zdvihl jeden prst: "Pravidlo první: všichni zemští krtci — a to jste vy všichni a nepokoušejte se mi říkat něco jiného — jsou povinni se v každé době něčeho přidržovat a to nejméně jednou rukou. To platí až do doby, kdy absolvujete svůj akrobatický test ve stavu beztlíže. Pravidlo druhé: musíte vždy uvolnit cestu důstojníkům a nenuťte je k tomu, aby museli křičet 'Uvolnit cestu!'. Kromě toho uvolněte cestu každému, kdo je ve službě nebo má něco na práci nebo má plné ruce.

Pokud se pohybujete směrem k zádi lodi, pohybujte se blíže ke středu lodi vzhledem k lidem, které budete míjet. Pokud se budete pohybovat směrem k přídi, je tomu naopak. Pokud se otáčíte ve směru pohybu hodinových ručiček, jak se to jeví při pohledu od předového konce lodi, budete míjet muže, jehož potkáte, po vnější straně vzhledem k lodi — při pohybu proti směru hodinových ručiček tomu bude naopak. Když předháníte někoho, bez ohledu na to, kterým směrem se pohybujete, musíte ho míjet směrem ke vnější straně lodi. Je to všechno úplně jasné?"

Matt si pomyslel, že to jasné je, ačkoliv dost pochyboval o tom, že si to všechno zapamatoval. Ale zdálo se mu, že je tu ještě jedna možnost. "Seržante," zeptal se nevinně, "předpokládejme, že se pohybují přímo dovnitř nebo ven ve směru kolmém k ose lodi — co mám dělat pak?"

Seržant vypadal znechuceně, což se kupodivu odrazilo i ve výrazu Mattova obličeje — jako by obě jejich tváře byly obráceny naruby vzhledem k sobě navzájem. "Myslíte to, co se obvykle stane neukázněnému chodci na ulici — dobře, tak jestliže se budete pohybovat napříč provozu v lodi, pak musíte uvolnit cestu každému. To vede k vašemu vyřazení z provozu. Nějaké další otázky?"

Když se nikdo nic nezeptal, seržant pokračoval: "Dobrá, můžete vyjít ven a podívat se po lodi — ale zkuste dávat na sebe pozor a do nikoho nevrážejte, jinak uděláte palubě tři ostudu."

Třetí paluba neměla okna ani průzory jakéhokoli druhu, ale Bolívar byl lodí pro dlouhé transporty, takže umožňoval navštívit rekreační místnost nebo výhledovou palubu. Matt vyrazil dopředu pátraje po místě, odkud by měl výhled dolů na Zemi.

Pamatoval si, že se má držet dále od osy lodi, jestliže se pohybuje podél lodi, ale někteří pasažéři nebyli zřejmě poučeni o základních pravidlech. Každý palubní průlez byl ucpán shlukem mladších kadetů, z nichž každý se pokoušel opustit svou vlastní palubu, aby se mohl rozhlížet z jiné paluby, z jakékoli jiné paluby.

Šestá paluba, jak zjistil, představovala rekreační místnost. Obsahovala lodní knihovnu — samozřejmě zavřenou — a zařízení pro různé hry — také uzamčené. Ale měla šest velkých vyhlídkových oken.

Ted' nesla rekreační paluba plný náklad pasažérů. Nyní, ve stavu beztlíže při volném pádu, kadeti ze všech ostatních palub postupně nacházeli cestu na tuto rekreační palubu a, podobně jako Matt, pátrali po možnosti výhledu ven, současně ovšem předcházející osazenstvo této paluby nejevilo vůbec žádné známky toho, že by mělo v úmyslu svá výhodná místa opustit.

Paluba byla přeplněná.

Byla přeplněná jako košík plný koťat — Matt odstranil něčí vesmírnou botu ze svého levého oka a pokusil se proplazit k některému z průzorů. Uváživě pracoval lokty a koleny a totální zanedbání všech pravidel pohybu ve stavu beztlíže ho vyneslo až do druhé nebo třetí vrstvy u jednoho průzoru. Položil ruku na rameno před sebou. Kadet se otočil. "Hej, kdo si myslíš, že jsi, že mne tady postrkuješ? Oh — ahoj, Matte."

"Nazdar, Texi. Jak to jde?"

"Je to v pořádku. Člověče, měl jsi tu být před několika málo minutami. Míjeli jsme přenosovou televizní

družici, úplně těsně. Člověče, člověče, to je ale cesta!"

"Opravdu to tak bylo? Jako co vypadala?"

"Tak moc jsem z ní zase neviděl, byla ve vzdálenosti asi desíti mil, přibližně. Ale když jsme se na ni dívali, tak právě přilétala a pak zase odletěla."

"Můžeš vidět Zemi?" Matt se proplétal směrem k průzoru.

"Že váháš." Tex mu uvolnil cestu a Matt sklouzl na jeho místo. Rám průzoru ohraničoval výřez zemského povrchu a ukazoval část východního Atlantiku. Matt mohl vidět výseč sahající téměř od severního pólu k rovníku.

Nad Atlantikem bylo právě po poledni. Za ním, lesknoucí se v jasném slunci, mohl Matt rozeznat britské ostrovy, Španělsko a mosazně zbarvenou Saharu. Hněď a zeleň země byly v příkrém kontrastu s temným purpurem oceánu. Ještě více pak s nimi kontrastovala oslňující bělost mraků. Když se jeho zrak přizpůsobil obrovským vzdálenostem, rozpoznával na horizontě i podrobnosti, i když trochu rozmazané, což v něm vyvolávalo dojem silného prostorového efektu, obraz byl stereoskopický, dělal dojem hloubky, trojrozměrné sféricity — svět byl opravdu kulatý.

Kulatý a zelený a krásný! Teprve teď Matt zjistil, že zatajil dech. Jeho žaludeční nevolnost byla úplně pryč.

Někdo ho zatahal za nohu. "Nemusíš tam zůstat celý den. Chceš si to snad zabrat jen pro sebe?"

K jeho smůle však Matt uvolnil své místo jinému kadetovi. Otočil se a protáhl se dál od průlezu a přitom trochu ztratil orientaci. V té chvíli těl, hlava nehlava, nemohl najít Texe.

Ten se ale chytil za držadlo u jeho pravého kotníku. "Pojďme odsud pryč, Matte."

"Dobrá." Nasměrovali svou trasu k průlezu a přesunuli se na následující palubu. Protože byla bez průzorů, byla zaplněna jen lehce. Postrkovali se do středu místnosti, který byl bez jakéhokoli provozu, a uchytili se tu pomocí madel. "Dobrá," řekl Matt, "tak takové je to — vesmír, myslím. Jak se ti líbí?"

"Způsobuje, že se cítím jako zlatá rybička v akváriu. A začal jsem šilhat z toho, abych rozeznal, která strana je vlastně 'nahore'. A co je s tvým žaludkem? Bylo ti špatně?"

"Ne." Matt opatrně polkl. "Teď ale o tom nemluvme. Kde jsi byl minulý večer, Texi? Hledal jsem tě několikrát, ale tvůj spolubydlící mi řekl, že tě od oběda neviděl..."

"Oh, já — " Tex vypadal zraněně. "Byl jsem v pokoji pana Dynkowského. Poslyš, Matte, to byl ale pěkně mizerný nápad, ta rada, cos mi dal."

"Cože? Jaký nápad?"

"Víš, když jsi mi doporučil, abych se zeptal pana Dynkowského, jestli by mi dal svůj rozkaz písemně, když já o něm pochybuju. Člověče, to jsi mě dostal do pěkné kaše!"

"Počkej chvíli — já jsem ti přece neporadil, abys to udělal, já jsem jen poukázal na to, jaká máš v takovém případě práva, pokud bys je chtěl využít."

"To je přece to samé, tys mne k tomu popoháněl."

"Čerta jsem tě popoháněl. Můj zájem byl čistě teoretický. Ty jsi ale jednal úplně svobodně."

"No dobře — přeskočme to. Přejdi to."

"Co se stalo?"

"Nuže, včera večer jsem si u večere objednal koláč jako dezert, vzal jsem si ho pěkný kus jako vždycky od té doby, co jsem natolik vyrostl, že maminka uznala, že ho už mohu brát sám do ruky, a začal jsem ho do sebe házet a byl jsem šťastný jako panenka v dětské postýlce. Ski mně nařídil, abych toho nechal — řekl mi, že si na to mám vzít vidličku."

"Jo? A co se stalo dál?"

"Řekl jsem mu, aby mi to dal písemně — prosím, pane — byl jsem k němu zdvořilý jako nějaký kazatel."

"Zarazilo ho to?"

"Vzal to jako vtip. Řekl pouze tak studeně, jak jen toho byl schopen, 'velmi dobře, pane Jarmane, vytáhněte svůj zápisník, napište to, pod to připojte svůj otisk palce a předejte mi to!'"

"Takže jsi radši používal vidličku. Nebo ne?"

"Samozřejmě že ano. Ale to byl jenom začátek. Bezprostředně poté napsal další rozkaz a předal mi jej. Pak mi řekl, abych jej přečetl nahlas. Což jsem tedy udělal."

"A co tam bylo?"

"Počkej minutku... Někde to tady mám." Tex se hrabal v kapsách. "Tady to je — jen si to přečti."

Matt četl: "Kadet Jarman — ihned po tomto jídle se budete hlásit u strážního důstojníka a vezmete s sebou tento první písemný rozkaz, který jsem vám dal. Vysvětlíte mu okolnosti, které vedly k vydání tohoto prvního písemného rozkazu a zjistíte jeho názor na legalitu rozkazů tohoto druhu.

S. Dynkowski, psd. Cdt."*)

-

*) Kadet ve službě

-

"Cos udělal?" zašeptal Matt.

"Dojedl jsem koláč, způsobem, jakým mi to přikázal, ačkoliv se mi do toho moc nechtělo. Ski tím byl potěšen. Zašklebil se na mne a povídal 'Nedělejte si z toho těžkou hlavu, pane Jarmane. Všechno probíhá podle protokolu a takových těch věcí.' Potom chtěl vědět, jak jsem vůbec mohl přijít na ten nápad."

Mattovi se horkem zalilo hrdlo. "Tys mu řekl, že to byl můj nápad?"

"Vypadám tak pitomě? Já jsem mu jenom řekl, že někdo mi vyložil předpis číslo devět-hm-sedm."

Matt se uvolnil. "Děkuji, Texi. To ti nezapomenu."

"Na to zapomeň. Ale poslal ti vzkaz."

"Mně?"

"Byla to jen dvě slova: 'Nedělejte to'."

"Nedělejte co?"

"Právě jenom 'Nedělejte to'. Potom dodal, že amatérští vesmírní právníci často vymluví sami sebe z Patroly ven."

Matt vytáhl papír a začal se v něm probírat. "A co se stalo potom? Když jsi navštívil dozorčího?"

"Ohlásil jsem se na služebně a kadet, který tam měl službu, mě k němu zavedl. Zasalutoval jsem a ohlásil své jméno, tak jako malý hodný chlapec, a ukázal jsem mu oba rozkazy." Tex se odmlčel a zahleděl se do dálky.

"Ano? Pokračuj, člověče — přece mne nebudeš takhle napínat."

"Potom mne seřval tím nejvšednějším a nejpromyšlenějším způsobem, můj strýc Bodie by to nemohl udělat lépe." Tex se opět odmlčel, jako by si vzpomínal na tu strašnou křivdu.

"Potom se poručík von Ritter trochu zklidnil a vysvětlil mi většinou jednoslabičnými slovy, že předpis devět-hm-sedm byl určen pouze pro případ nouze a že mladší kadeti jsou povinni poslouchat rozkazy staršího kadeta vždycky, za jakýchkoli okolností a ať se tyto týkají čehokoliv, pokud předpisy výslovně nenařizují opak."

"To že řekl? To ale zahrnuje strašné množství věcí. To znamená, že starší kadet nám může nařídít prakticky cokoli. Myslíš, že je tedy oprávněné podle zákona, aby mi starší kadet mohl říkat, jak si mám zkrátit vlasy?"

"Určitě je to přesně tak — abychom použili stejná slova, jaká ke mně použil poručík von Ritter. Starší kadet ti nemůže poručit, abys porušil předpisy — a nemůže ti taky rozkázat, abys strkal do kapitána ani abys byl zticha, když bude strkat do tebe. Ale to už jsou asi všechna jeho omezení. Pan von Ritter říkal, že tyto věci jsou ponechány na úsudku, dobré víře a taktu staršího kadeta, a chování u stolu je tedy výhradní záležitost pana Dynowského a na to se nikdy nesmí zapomínat. Potom mi řekl, abych se ohlásil zpátky u Skiho."

"Řval na tebe hodně?"

"Ani ne." Texovo obočí se svraštilo. "To je na tom ta největší legrace. Ski bral celou tu aféru tak, jako by mi dával lekci z geometrie. Řekl mi, že teď jsem se přesvědčil, že jeho rozkazy odpovídají řádům a předpisům a chtěl vědět, jestli vím, proč mi říkal, jak mám jíst svůj koláč. Řekl mi, že netušil, že bych to mohl považovat za nemístný zásah do svého soukromí. Já jsem mu na to povídal, že myslím, že už ani žádný soukromý život nemám. On mi řekl, že to tak není, že nějaké soukromí ještě pořád mám, ale to že se zdá mít v současnosti dost mikroskopické rozměry.

Potom mi vysvětlil podstatu věci. Předpokládá se, že důstojník Patroly je schopný pohybovat se v

jakékoli společnosti — pokud všichni hosté budou při jídle používat své vlastní nože, potom i vy musíte jíst vlastním nožem."

"To každý ví."

"Oukej. Vložil, že kandidáti přicházejí odkudkoli. Někteří z nich pocházejí z rodin a společností, kde patří k dobrým mravům pro každého jíst z jedné misky rukama... třeba někteří z muslimských chlapců. Ale pro všechny teď platí jen jediná norma, jak se chovat, která je přijatelná kdekoli mezi příslušníky horních vrstev."

"Houby," řekl Matt. "Viděl jsem guvernéra státu Iowa s párkem v rohlíku v jedné ruce a s kusem koláče ve druhé."

"Vsadím se, že to ale nebyla žádná státní večeře," odporoval mu Tex. "Ne, Matte, to co mi říkal, dává smysl. A říkal, že ten koláč není důležitý, je to jen malinká část velikého souboru — tak na příklad se nikdy nesmíš zmínit o smrti na Marsu nebo když hovoříš s Mart'anem."

"Je to fakt?"

"Hádám, že ano. Řekl mi, že za čas bych se mohl naučit 'jak jíst koláč vidličkou', jak se vyjádřil, za každých možných okolností na kterékoli planetě. A s tím potom skončil."

"Tak to tedy bylo. Znamená to, že tě poučoval celý večer?"

"Proboha, ne. Asi tak deset minut."

"Kde jsi potom vlastně byl? Vždyť ses nevrátil do svého pokoje, přišel jsi až těsně před večeří."

"Oh, já jsem byl pořád ve Skiho pokoji, ale měl jsem práci."

"Cos tam dělal? Hladil jsi ho po obočí?"

"Ne." Tex vypadal mírně rozpačitě. "Psal jsem — 'Budu jíst svůj koláč vždycky vidličkou', dvoutisíckrát."

Tex a Matt se pokusili prozkoumat celou loď a skutečně navštívili každou palubu, která byla pro ně otevřená. Ale místnosti obsahující pohon lodi byly uzamčené a hlídka vesmírné námořní pěchoty bránila pasažérům vejít i do místnosti pilotů. Pokusili se podívat se ještě jednou průzory v rekreační místnosti, ale zjistili, že mezitím se tam podařilo zjednat určitý pořádek, to znamenalo, že seržant této paluby požadoval od každého kadeta, než mu bylo dovoleno vstoupit dovnitř, prohlášení, že ještě neměl možnost tuto palubu navštívit. Co se týkalo ostatních palub pro pasažéry, chlapci zjistili, že když viděli jednu, bylo to, jako by viděli všechny ostatní.

Chvíli je zaujaly lodní umývárny s jejich zvláštní chytrou úpravou, která umožňovala používat je i ve vesmírném prostoru, to bylo pro oba hochy nové. Ale čtyři hodiny jsou příliš dlouhá doba, aby je člověk strávil prohlížením sprch a příslušenství. Po chvíli si našli jiné klidné místo, kde by mohli spočinout a vyzkoušet si poprvé jinou význačnou charakteristiku každé vesmírné cesty — a to byla její jednotvárnost.

Mnohem později se znovu ozval lodní rozhlas. "Připravte se na akceleraci. Deset minut do zapnutí motorů."

Opět se připoutali, každý na svém místě, a hoši pocítili krátké zážehy síly, ale v dost dlouhých intervalech, potom s velkou pozorností očekávali, po kterém z nich dojde k nejměkčímu a nejjemnějšímu nárazu. "Tohle je prima linka," poznamenal seržant v Mattově místnosti, "přitáhnou nás dovnitř. Teď už to nebude dlouho trvat."

O deset minut později oznamoval mikrofon: "Postupně po palubách — vylodit pasažéry."

"Odvažte se," řekl seržant. Opustil svou pozici uprostřed lodi a postavil se na poklop žebříku. Převezení pasažérů trvalo trochu déle, protože dvě lodi, které přistály, byly propojeny s přistávací plochou každá jen jediným výstupním vzduchovým uzávěrem. Mattova paluba musela počkat, až se vyprázdní čtyři paluby, které byly před ní. Potom bylo otevřeno přistávací zařízení, za kterým namísto prázdného prostoru byl vnitřek žlábkované trubice, šest stop v průměru. Linka vedla dolů do centra a byla udělána tak, že umožnila rychle se dostat do lodi i z lodi. Po této lince se hemžil nepřetržitý proud kadetů, šplhajících po způsobu opic.

Ve své skupině zdolal Matt vylodovací linku a hnul se dále. Padesát stop za vzdušným uzávěrem se trubice konečně otevřela do dalšího oddělení, a Matt se nalézal ve svém novém domově, na vesmírné

lodi P.R.S. Randolph.

VI.

ČTENÍ, PSANÍ, POČÍTÁNÍ

VESMÍRNÁ ŠKOLNÍ LOĎ P.R.S. RANDOLPH byla ve své době mocným a moderním vesmírným křižníkem. Její délka obnášela 900 stop a její průměr činil 200 stop ve středu lodi, avšak její hmotnost jako školní lodi byla pouze 60 000 tun, snad nepatrně víc nebo méně.

Byla umístěna ve vzdálenosti desíti mil za Stanicí Terra na společné orbitě*).

-

*) Orbita = oběžná dráha

-

Vzhledem ke vlivu své měnící se gravitace mohla být navedena na nejstálější oběžnou dráhu okolo desetkrát masivnější Stanice Terra, ale vzhledem k bezpečnosti provozu na Stanici Terra bylo lepší držet ji ve fixní poloze vůči stanici.

Bylo snadné toho dosáhnout. Hmotnost země je řádově šest krát deset na dvaadvacátou tun. Hmotnost Stanice Terra je pouhých 600 000 tun, tedy deset na sedmnáctou krát méně. Váhu lodi Randolph je pak vůči těmto hmotnostem možno úplně zanedbat.

Při vstupu na Randolpha zjistil Matt, že se nalézá ve velké, dobře osvětlené místnosti nepravidelného tvaru, připomínala uříznutý kus koláče ve tvaru klínu. Skupiny mladších kadetů byly honěny sem a tam jako stádo ovcí jinými kadety, označenými černou páskou na rukávě. Jeden takový kadet se postavil čelem k Mattovi, pohybuje se vzduchem s grácií plovoucího pulce. "Četa devatenáct, kde je velitel čety devatenáct?"

Matt se přidržel jeho ruky, "Zde, pane! Já jsem velitel čety devatenáct."

Student vyššího ročníku se pomocí jedné ruky vyrovnal do stejné roviny, ve které stále visel Matt.

"Pomohu vám, pane. Ale napíchněte se vedle mne a pomozte mi sehnat dohromady tohle stádo dobytka. Předpokládám, že je od vidění znáte?"

"É, myslím, že ano, pane."

"Měl byste je znát — měl jste na to čas." Matt byl uražen, když v několika následujících okamžicích zjistil, že nový velitel jeho čety — kadet Lopez — hned bezvadně zvládl všechny úkoly při nástupu čety, zatímco Matt sám se zařadil jen jako jeho dvojče a pomáhal mu ve vyhledávání jednotlivých členů čety. Matt si ve skutečnosti nebyl vědom, jak je to důležité z hlediska pořadové přípravy a výkonnosti, jemu to připadalo jako "styl práce". Když Matt vyhledával jednotlivé příslušníky čety, Lopez se na ně vrhal jako jestřáb z jednoho konce místnosti na druhý, tak jak to bylo třeba, přičemž stále sháněli všechny opozdilce dohromady. Devatenáctá četa byla brzy shromážděna u jednoho z východů, kde se zavěsili jako kolonie netopýrů.

"Dělejte to jako já," řekl jim Lopez, "a zavěste se. Žádné volné manévrování. Dodson — vy jako poslední."

"Rozkaz, pane."

Potom se s pomocí vodícího lana plazili jako hadi nekonečnými chodbami, přecházeli z místnosti do místnosti a z oddělení do oddělení, přes dvířka a průlezy i okolo rohů a stěn. Matt se cítil úplně ztracený. Konečně se muž, který byl před ním, zastavil. Matt za sebou zavřel dvířka a zjistil, že se četa ocitla přímo v dalším oddělení. "Jde se k jídlu," oznámil jim Lopez, "tohle je vaše jídelna. Obědvat budeme během pěti minut."

Za Lopezem, připevněny pevně k dlouhé stěně, se nacházely jídelní stolky a sedačky. Horní části stolků směřovaly svými deskami k Mattovi — byly pod ním, nad ním i vedle něj — jak si kdokoli mohl přát. Připadalo mu to jako dost nepraktické uspořádání. "Nemám moc hlad," řekl jeden z mladších kadetů jako omámený.

"Máte ho mít," odpověděl mu Lopez s drtivou logikou. "Je to už nejméně pět hodin, co jste měli snídani. Máme tu stejný časový program jako na Hayworth Hall, pásmový čas plus osm hodin. Proč tedy nemáte hlad?"

"É, nevím, pane. Jenom ho nemám."

Lopez se zašklebil a najednou vypadal stejně mladě jako jeho svěřenci. "To jsem si z tebe dělal jenom legraci, mrňousi. Šéfinženýr nám chce zapnout nějaké otáčky lodi okamžitě potom, jakmile se utrhnete z Bolívara. Pak se můžete posadit na své měkké kulaté zadky a v klidu utěšovat své jemné žaludečky.

Pak už apetit mít budete. Do té doby si nedělejte starosti." Do místnosti se propasírovaly další dvě čety. Zatím co čekali, zeptal se Matt Lopeze: "Jak rychlé bude otáčení lodi, pane?"

"Nastavíme až jedno gé na vnějším povrchu lodi. Udělat to trvá asi dvě hodiny, ale my budeme jíst, jakmile budeme mít dost tíže na to, abyste vy zemští krtci mohli spolknout svou polévku, aniž byste se zadusili."

"Ale jak rychlé to otáčení bude, pane?"

"Dokážete používat jednoduchou aritmetiku?"

"Proč — ano, pane."

"Pak to udělejte. Randolph má dvě stě stop v průměru a otáčí se kolem své hlavní osy. Čtverec jeho obvodové rychlosti, dělený jeho poloměrem — kolik je to otáček za minutu?"

Matt měl v obličeji nepřítomný pohled. Lopez mu řekl: "A teď, pane Dodson, si chvíli myslíte, že směřujete k povrchu lodi, abyste do něj narazil. Jak zní odpověď?"

"É — Obávám se, že to z hlavy nedokážu spočítat, pane."

Lopez se rozhlédl okolo sebe. "Dobrá — kdo může na to odpovědět?" Nikdo nepromluvil. Lopez smutně potřásl hlavou, "A vy se, kluci, chcete učit astrogaci! Raději jste měli jít někam na zemědělskou školu. Nevadí — dělá to asi pět celých čtyři desetiny otáčky za minutu. To nám dává plnou gravitaci pro pohodlí žen a dětí. Ta se potom den po dni snižuje, dokud asi za měsíc nebudeme opět ve stavu beztlíže. To vám dává čas, abyste si na to zvykli — jinak...!"

Někdo řekl: "Hrome, to musí stát spoustu energie."

Lopez odpověděl: "Děláte si psinu? To se dělá elektrickým brzděním hlavní osy setrvačníků. Hřídel působí na pole cívký okolo ní navinuté. Vy vypnete generátor a necháte volně působit reakci mezi setrvačníkem a lodí, což vede k jejímu otáčení. Tím si vlastně skladujete energii. Když potom chcete otáčivý pohyb zastavit, použijete tuto energii k pohonu motoru a jste zase tam, kde jste začali, prakticky bez spotřeby energie s výjimkou malých ztrát. Došlo vám to?"

"Eé, hádám, že ano, pane."

"Podívejte se na to v lodní knihovně, načrtněte si schéma a po večeri mi to ukažte." Mladší kadet nic neříkal, Lopez ale vyštěkl: "Co se děje, pane? Vy jste mne neslyšel?"

"Ano, pane — rozkaz, pane."

"To už je lepší."

Byli velice pomalu tlačeni proti boční stěně, pak do ní narazili a začali pomalu klouzat směrem ke vnějším stěnám, na jedné z nichž byly připevněny jídelní stolky. Během té doby, než se až k nim dostali, dosáhla loď už takovou rotaci, že jim to umožnilo se u jídelních stolků normálně postavit a jídelní stolky zaujaly nyní vůči nim obvyklou polohu. Teď stály pěkně vedle sebe na podlaze, zatímco průlez, kterým sem předtím vzduchem připluli, se jim jevil jen jako otvor ve stropě.

Matt zjistil, že tu nebyl žádný pocit závratí, celý efekt byl způsoben vlivem vzrůstající tíže. Stále se cítil lehký, ale přece jen vážil dost na to, aby se mohl posadit u jídelního stolu a zůstat v kontaktu se svým sedadlem. A minutu za minutou, i když nepostřehnutelně, jeho váha vzrůstala.

Podíval se na své místo u jídelního stolu, hledaje ovládací prvky, pomocí nichž by si mohl objednat své jídlo. Na stole byly sice umístěny svěrky a upevňovací otvory, o kterých si myslel, že mají sloužit k použití ve stavu beztlíže, ale jinak tam už nic dalšího nebylo. Podíval se na Lopeze, který zrovna praštil do stolu.

"A nyní, pánové — toto není výletní restaurace. Odpočítejte se, vy všichni, kdo sedíte u stolu." Počkal, až to mladší kadeti udělali, potom řekl: "Pamatujte si svá pořadová čísla. Číslo jedna a dvě nám obstarají naše kalorie dnes, a pak se vystřídají všichni ostatní, pěkně po řadě."

"Kde, pane?"

"Používejte své oči. Táhle."

"Táhle" znamenalo dveře, které skrývaly podávací dopravníkový pás. Kadeti od ostatních stolů se už k nim hrnuli. Dva kadeti určení jako číšníci tam šli také a brzy se vrátili zpět s kovovým regálem obsahujícím dvacet porcí, z nichž každá byla zabalena zvlášť na svém vlastním podnosu. Dávky byly horké a kouřilo se z nich. Ke každé byl přichycen nůž, vidlička a lžice — a ještě sací nebo srkací trubice. Matt zjistil, že tuhá jídla byla přikryta jakýmsi chlopněmi, které se přichytily zpět na jídlo, dokud nebyly znovu odklopeny při odebírání dalšího sousta. Nápoje byly v uzavřených nádobách vybavených ventily, kterými se mohly prostrčit srkací trubičky. Ještě nikdy předtím neviděl takové stolní nádobí, které by bylo přizpůsobeno pro beztlisné podmínky ve vesmírném prostoru. To ho velice potěšilo, i když si pomyslel, že pokud se loď otáčí, mohlo se servírovat na obyčejném pozemském nádobí.

Oběd tvořily teplé sendviče s rostbífem, brambory a zeleným salátem, k tomu citrónová zmrzlina a čaj. Lopez udržoval v chodu nepřetržitý ohňostroj otázek po celou dobu jídla, ale Matt se do hovoru nějak nemohl zapojit. O dvacet minut později byla kovová mísa stojící před Mattem prázdná a vyleštěná tak, že by to bylo stěží možné dosáhnout pomocí mycí a sterilizační jednotky. Posadil se s vědomím, že Patrola má dobré vybavení a že loď Randolph je dobré místo k pobytu.

Než opustil své místo, dal jim Lopez každému program jejich úkolů a zařazení. Číslo Maltovy světnice bylo A-5197. Všechny ubytovny byly na palubě A, která byly umístěna na izolovaném vnějším plášti lodi. Pak jim dal Lopez stručné blahosklonné poučení o systému, jakým jsou číslovány prostory uvnitř lodi a opustil je. Jeho výklad nepřipouštěl ani náznak toho, že by se on sám mohl kdy ztratit, tedy před rokem, necelý den poté, co nastoupil na loď. Ale Matt se samozřejmě ztratil.

Sice se pokusil na radu jednoho kolemjdoucího námořníka uskutečnit přímou zkratkovou cestu lodí, ale když zjistil, že se nalézá ve středu lodi Randolph, kde byl beztlisný stav, byl z toho úplně popletený. Když pak začal pracovat na své cestě zpět dolů do úrovně s větší tíží a nakonec se ocitl v pásu jednoho gé, zjistil, že dál už nemůže, až se mu podařilo zastavit prvního kadeta s černou páskou na rukávu, kterého potkal, a spolehnout se na jeho milosrdenství. Za pár minut byl jím odveden do koridoru pět a našel svou vlastní místnost.

Tex už tam byl. "Ahoj, Matte," pozdravil ho, "co si myslíš o tom, že bychom si spolu zabrali jednu malou kabinu tady na obloze?" Matt sundal svůj cestovní vak. "Vypadá to dobře, ale nejdřív musím ještě odejít. Rád bych rozmotal jedno klubko, vyřešil jeden problém. Je tady výhledová paluba?"

"Určitě ne! Cos očekával? Balkón?"

"Nevím. Doufal jsem, že bychom mohli vyhlédnout ven a uvidět Zemi." Začal se šmátrat sem a tam, až otevřel dveře. "Kde jsou umývárny?"

"Radši nech to svoje klubko nerozmotané. Jde se tam dolů průchodem."

"Oh, ty jsi ale druh primitiva. Dobrá, hádám, že to vydržíme." A pokračoval v průzkumu. Byla to společná místnost o velikosti asi patnáct čtverečních stop. Měla dveře, dvoje na každé straně, které vedly do malých oddělených kabin. "Podívej se, Texi," oznamoval, když všechny čtyři dveře otevřel, "tohle místo je určeno pro čtyři lidi."

"To půjdeme k vedoucímu ročníku?"

"Divil bych se, kdyby se někdo nepřihlásil."

"Já taky." Tex si vzal svůj štítek s přidělením. "Tady stojí, že si máme povyměňovat své spolubydlící do zítřejší večere. Máš nějaký nápad, Matte?"

"Ne, nemohu říci, že bych tu někoho kromě tebe skutečně znal."

Nevadí mi to, pokud by někdo z nich doopravdy moc nechrápal — a pokud by někdo z nich nebyl Burke."

Byli přerušeni zaklepáním na dveře. Tex zavolal: "Dále!" a dovnitř strčil svou plavou hlavu Oskar Jensen.

"Máte moc práce?"

"Vůbec ne."

"Mám jeden problém. Pete a já jsme zjistili, že jsme byli přiděleni do jedné z místností pro čtyři a naši dva spolubydlící, kteří se s námi nalodili, by chtěli, abychom uprázdnil místo pro jiné dva jejich

kamarády. Už jste se, vy kluci, s někým dali dohromady?"

Tex se podíval na Matta a ten přikývl. Tex se otočil zpátky k Oskarovi. "Můžeš mne políbit, Oskare — prakticky jsme uzavřeli sňatek."

O hodinu později už byla nová domácnost ustavena. Pete byl nadšen.

"Tenhle Randolph, to je to, co mi doktor předepsal," oznamoval. "Rád bych se na tu loď podíval. Kdykoliv mne začnou bolet nohy, musím zajít nahoru na palubu G a hned je to, jako bych byl zpátky doma — hned vážím svou správnou váhu."

"Jo, ještě by to tu mělo být koedukované a bylo by to perfektní."

Oskar potřásl hlavou. "Ne pro mne. Já jsem ten, kdo ženy nenávidí."

Tex zarmouceně zamlaskal. "Ubohý nešťastný hochu. Ale vezmi si mého strýce Bodie — ten také vždycky myslel, že nenávidí ženy..."

Matt už nikdy nezjistil, jak strýček Bodie překonal tuto svou neschopnost. Reprodukční loďní rozhlas, namontovaný na stěně společné místnosti, ho vyzval, aby se hlásil v kupé B-121. Po několika zbytečných odbočkách se tam dostal a našel tam jiného mladšího kadeta, který odtud právě vycházel. "Co se děje?" zeptal se.

"Pokračuj dovnitř," řekl mu druhý kadet. "Orientace."

Matt vešel a našel uvnitř důstojníka, který seděl u stolu. "Kadet Dodson, pane, se hlásí podle rozkazu."

Důstojník se na něj podíval a usmál se. "Posaďte se, Dodson. Mé jméno je poručík Wong. Jsem váš kouč."

"Můj kouč, pane?"

"Váš tutor, váš vychovatel, váš konzultant, váš dohlizitel, kontrolor, inspektor, můžete tu funkci nazývat jakkoliv. Je mým úkolem dohlížet, abyste vy a ještě tucet takových jako jste vy studovali to, co potřebujete studovat. Myslete na mne vždycky tak, jako že stojím za vámi s dlouhým černým hadovitým bičem." Zasmál se.

Matt se na něj usmál taky. Začínal mít pana Wonga rád.

Wong sebral složku papíru. "Mám tady váš záznam — vyložíme si váš studijní postup. Vidím, že umíte psát na stroji, používat logaritmické pravítko i diferenciální kalkulátor, a stenografovat — to vše je v pořádku. Ale znáte nějaký cizí jazyk? Mimochodem, neobtěžujte se mluvit basic-angličtinou, znám dost dobře angličtinu severoamerickou. Jak dlouho už mluvíte basic?"

"Eé, neznám žádný cizí jazyk, pane. Basic-angličtinu jsem měl na střední škole, ale ve skutečnosti v ní neumím myslet. Vždycky musím sledovat, co právě říkám."

"Zapišu vás na venušštinu, marťanštinu a venušanskou obchodní řeč. Váš hlasový záznamník — už jste si prohlédl zařízení ve vaší ubytovací místnosti?"

"Jen jsem se tak na to mrkl, pane. Viděl jsem, že je tam studijní stůl a projektor."

"V horní pravé zásuvce stolu najdete cívkou s instrukcemi. Až přijдете zpátky, přehrajte si je. Hlasový záznamník vestavěný do vašeho pracovního stolu je dobrý model. Může přijímat a přepisovat nejenom slovník basic-angličtiny, ale i speciální slovník technických výrazů Patroly. Jestliže chcete š'ouchat do jeho slovníku, můžete na něm psát i zamilované dopisy —"

Dodson ostře pohlédl na poručíka Wonga, ale Wongova tvář zůstávala úplně netečná. Matt se rozhodl, že se nezasměje.

" — takže stojíte za to, abyste zdokonalil i své znalosti basicangličtiny, právě pro společenské účely. Ovšem když svému přístroji řeknete nějaké slovo, které není na jeho seznamu slov, tak bude hned 'pípat' a 'nadávat vám', dokud mu nepřijdete na pomoc. Teď co se týká matematiky — vidím, že máte nedostatky v tensorovém počtu."

"Ano, pane," připustil Matt, "moje střední škola takovou výuku nenabízela."

Wong smutně potřásl hlavou. "Někdy se mi zdá, že moderní výchova je úmyslně zaměřena tak, aby chlapce znevýhodňovala pro život. Kdyby tak kadeti, kteří sem přicházejí, se již ve škole učili ten druh věcí, který se může naučit už mladý lidský živočich, bylo by v Patrole daleko méně katastrof. No nevádí — s tensory začnete hned. Nemůžete přece studovat nukleární inženýrství, dokud nezvládnete řeč, kterou se tahle věda vyjadřuje. Byla vaše škola obvyklého typu, Dodson? Recitace ve třídě, každodenní úkoly a tak dále?"

"Víceméně. Byli jsme rozděleni do tří výkonnostních skupin."

"Ve které skupině jste byl vy?"

"Já jsem byl v té první, pane, ve většině předmětů."

"To trochu pomůže, ale ne moc. Teď vás čeká jistý šok, synu. My tady nemáme učebny a předem pevně stanovené předměty. S výjimkou laboratorních prací a skupinových cvičení musíte studovat sám. Je to jistě příjemné sedět ve třídě a každodenně podřimovat, zatímco se učitel vyptává někoho jiného, ale my na něco takového nemáme čas. Je zde příliš mnoho polí, které je nutno obdělávat. Vezměte si samotné cizí jazyky — studoval jste už někdy pod hypnózou?"

"Proč — ne, pane."

"Dobrá, tak s tím hned začneme. Až půjdete odtud, jděte do Oddělení psychické výuky a požádejte je o první hypnolekci v předmětu Venušština pro začátečníky. Copak je to s vámi?"

"No... Pane, je to absolutně nutné, učit se v hypnóze?"

"Rozhodně. Všechno, co je pravděpodobně možné studovat v hypnóze, musíte také tímto způsobem nastudovat, abyste si tak ponechal čas pro skutečně důležité předměty."

Matt souhlasně přikývl. "Vidím, pane. Jako třeba astrogaci."

"Ne, ne, ne! Astrogaci ne. Desetileté dítě by se mohlo učit na pilota vesmírné lodi, jestliže by mělo talent pro matematiku. Vím z vašich testů, že můžete nasávat matiku, fyzikální vědy i technologie. Ale daleko důležitější je svět okolo vás, planety a jejich obyvatelé — mimozemská biologie, historie, kultura, psychologie, zákony a zřízení, dohody a konvence, planetární ekologie, celosystémová ekologie, meziplanetární ekonomika, aplikace extrateritorialismu, srovnávací náboženské obyčeje, vesmírné právo — abych tu uvedl jen málo z toho všeho."

Matt na něj koukal s vyvalenýma očima. "A sakra! Jak dlouho to trvá naučit se všechny tyhle věci?"

"Budete studovat pořád až do dne, kdy budete dán do výslužby. Ale ani tyto předměty neznamenají vaše vzdělání, jsou to jen suroviny. Vaše skutečná práce spočívá v tom, abyste se naučil, jak myslet — a to znamená, že musíte studovat některé další předměty: gnoseologii, Vědeckou metodologii, sémantiku, jazykové struktury, vzory etiky a morálky, druhy logiky, motivační psychologii a tak dále. Tato škola je založena na myšlence, že člověk, který umí správně myslet, se bude automaticky chovat morálně — nebo takovým způsobem, který my považujeme za 'morální'. Co je vlastně morální chování pro člena Patroly, Matte? Říkají vám Matt, ne? Mezi vašimi přáteli?"

"Ano, pane. Morální chování člena Patroly..."

"Ano, ano. Pokračujte."

"Dobrá, hádám, že to znamená dělat svou povinnost, žít podle své přísahy a tenhle druh věcí."

"A proč byste to měl dělat?"

Matt zmlkl a vypadal zarputile.

"Proč byste to měl dělat, když vám to může přinést i nějaký nepříjemný způsob smrti? No nevádí. Náš prvotní cíl tady je dávat pozor na to, abyste se naučil, jak pracuje vaše vlastní myšlení. Jestliže je výsledkem člověk, který se svým vlastním myšlením hodí pro účely Patroly, protože ví, jak toto myšlení používat a pracuje takovým způsobem — pak je to prima! Ten se stane důstojníkem. Jestliže ne, pak ho musíme nechat jít."

Matt byl zticha, dokud mu Wong nakonec neřekl: "Co tě žere, mládenče? Ven s tím!"

"Dobře — Podívejte se, pane. Já chci perfektně pracovat tak, abych splnil své poslání. Ale podle vás to zní tak, jako by to bylo něco, co je mimo moji kontrolu. Já nejdřív musím studovat spoustu věcí, o kterých jsem předtím ani neslyšel. Potom, když to všechno skončí, někdo jiný rozhodne, že moje myšlení nepracuje správně. Tak se mi zdá, že taková práce vyžaduje supermana."

"Jako jsem já," Wong se zasmál a ohnul paže. "Asi ano, Matte, ale tady nejsou žádní supermani, takže musíme to udělat nejlépe, jak můžeme, s takovými mladými špunty jako jste vy. A teď pojďme, uděláme spolu seznam cívek, které budete potřebovat."

Byl to dlouhý seznam. Matt byl překvapen a potěšen, když zjistil, že ve výčtu cívek jsou zahrnuty také některé cívky vyprávějící příběhy. Pak ukázal na jednu položku seznamu, která ho uvedla do rozpaků — Úvod do lunární archeologie. "Nevidím důvod, proč bych měl tohle studovat — Patrola s nějakými Selenity nejedná, ti už jsou miliony let mrtvi."

"Zachovejte klid. Mohl bych vám právě tak dobře doporučit materiály o moderní francouzské hudbě. Důstojník Patroly by neměl omezovat své obzory právě jen na ty věci, o kterých si je jist, že je bude potřebovat. Označil jsem ty položky, kde chci, abyste je studoval jako první, a potom se vrhněte na knihovnu a vytáhněte si z ní ty cívky, které vám označí oddělení Psycho pro vaše první hypnoškolení. Asi tak za týden, až do sebe absorbujete tu první část, mne zase přijďte navštívit."

"Míníte tím, že prostuduju všechny ty cívky, které si dnes odnesu, během jednoho týdne?" Matt s ohromením hleděl na seznam.

"To je v pořádku. Samozřejmě jen ve svých volných hodinách — budete dost zaměstnán cvičeními a trochu také laboratořemi. Přijďte sem příští týden a zvýšíme dávku. Teď můžete odejít."

"Ale — Rozkaz, pane."

Mattovi se podařilo najít Oddělení psychické výuky, Psycho, a pak byl unuděným hypnotechnikem v uniformě nebojových služeb Vesmírné námořní pěchoty uveden do malé místnosti. "Natáhněte se tady do tohoto křesla," řekl mu hypnotechnik. "Zakloňte hlavu a opřete si ji. Tohle je vaše první sezení?"

Matt souhlasil, že je to tak.

"Budete to mít rád. Někteří kluci sem chodí právě pro ten odpočinek — už se tu naučili víc, než měli. Jaký kurz vám vybrali?"

"Venušština pro začátečníky."

Technik krátce promluvil do mikrofonu, umístěného na stole. "Legrační věc — asi před měsícem tu byl jeden starší kadet procvičit si elektroniku. Knihovna myslela, že jsem řekl 'kolika' a teď je ten kadet zavalen spoustou medicínských znalostí, které nikdy nepoužije. Natáhněte levou ruku."

Technik ozářil jedno místo na Mattově předloktí a pak mu tam injekcí vstříkl drogu. "Teď se položte dozadu a sledujte blikající světlo. Uklidněte se... relaxujte... relaxujte... a... zavřete... oči... a... relaxujte... právě... dostáváte —"

Někdo stál před ním a držel podkožní tlakový injektor. "To je všechno. Dostal jste protilátku."

"Je, fuj," řekl Matt. "Cože?"

"Ještě pár minut zůstaňte sedět a pak můžete jít."

"Já jsem to nedostal?"

"Nedostal co? Já přece nevím, čemu jste vy byl vystaven. A teď si musím jít po svém, jsem ve službě."

Matt se vrátil do své ubytovny a cítil se dost deprimovaný. Hypnózy se trochu bál, to je pravda, ale zjistit, že zjevně na tuto metodu vůbec nereaguje, to bylo daleko horší. Uvažoval, zda bude moci vůbec pokračovat ve studiu, když bude nucen nastudovat všechno, i ty cizí jazyky, jen konvenčními metodami.

Rozhodl se nedělat nic a navštívit kvůli tomu poručíka Wonga. — Rozhodl se, že zítra.

Oskar byl sám v pokoji a zaměstnával se tím, že se snažil pověsit na stěnu místnosti nějaký hák. O židli, na níž stál, byl opřen zarámovaný obrázek. "Helou, Oskare."

"Ahoj, Matte." Oskar otočil hlavu k mluvícímu, přitom vrták, s kterým pracoval, mu sklouzl a odřel mu kotník. Začal proklínat v cizím šišlavém jazyce: "Ať ta nejhorší kletba pronásleduje tuhle bezejmennou věc až do nejzazšího bahna na světě."

Matt znechuceně zamlaskal a řekl týmž jazykem: "Ovládej svůj hlas, ty hříšná rybo."

Oskar se na něj s ohromením podíval. "Matte - já nevěděl, že vůbec umíš venušansky."

Mattova ústa zůstala otevřena. Po chvilce je zavřel, ale pak je zas otevřel a řekl: "Dobrá, budu... Vždyť já to nevěděl taky!"

VII

JAK SE DĚLÁ ASTRONAUT

SERŽANT SE VE VZDUCHU NAHRBIL A jeho nohy se napjaly. "Až napočítám jedna," řekl, "zaujměte pohotovostní polohu a vaše nohy budou asi šest palců od železné stěny. Až napočítám dvě, opřete se nohama pevně o ocelovou stěnu a zatlačte."

Odstrčil se od ocelové stěny a doslova se vystřelil do vzduchu nepřestávaje přitom mluvit. "Vydržte až napočítám do čtyř, na pět se otočte — " Jeho tělo se svinulo do klubka a otočilo se o půlobrátku, "vyzkoušejte si svou rotaci — " Jeho tělo se opět napjalo. "A dotkněte se, až budu počítat sedm — " Špičky jeho nohou se dotkly vzdálenější zdi. "Nechtě své nohy narazit jen jemně, takže váš pohybový moment se vyrovná, aniž by došlo ke zpětnému odrazu." Volně narazil na stěnu, úplně jako prázdný pytel, a zůstal v klidu vznášej se blízko bodu, na kterém přistál.

Místnost měla tvar válce o průměru padesát stop a byla umístěna ve středu lodi. Celá místnost byla uložena na válečcích a trvale se otáčela opačně vzhledem k rotaci lodi a se stejnou úhlovou rychlostí: při takovém uspořádání neměla místnost žádnou skutečnou rotaci. Do místnosti se vstupovalo pouze na jejím konci ve středu rotace lodi.

Takto se na lodi vytvořil malý ostrůvek "volného pádu" — tělocvična stavu beztlíže. Tucet mladších kadetů se drželo záchytného lana a pohybovalo se po celé délce lodi podle stěny tělocvičny a všichni sledovali seržanta. Matt byl jedním z této skupiny.

"A teď, pánové, to zkusíme znova. Pěkně jak budu počítat Jedna! Dvě! Tři!" a dopočítal až do pěti, a v té době se už teoreticky měli všichni otáčet ve vzduchu, elegantně a všichni najednou. Ve skutečnosti to ale bylo úplně jinak: jakékoli zdání uspořádanosti bylo dávno pryč, v místnosti panoval dokonalý zmatek. Docházelo ke srážkám, jeden kadet úplně selhal v tom, že se mu vůbec nepodařilo dostat se od záchytného lana, a další dva kadeti se bez zjevného cíle vznášeli vysoko ve vzduchu a pluli někam ke vzdálenějšímu konci místnosti, jako by chtěli z té mely uprchnout.

"Ne! Ne! Ne!" řekl seržant a zakryl si rukama obličej. "Na tohle se nedokážu dívat. Pánové — prosím! Trochu koordinace. Nevrhajte se k protější stěně tak, jako když se teriér žene do boje. Posunujte se plynule a pevně — asi takhle."

Odpoutal se od boční stěny využívaje přilnavosti, kterou mu poskytovaly jeho vesmírné boty, a zachytil oba vznášející se dezertéry uchopiv každou rukou jednoho z nich. Přitom využil svého momentu hybnosti k tomu, aby nechal všechna tři těla pomalu plynout až ke vzdálenějšímu konci záchytného lana.

"Zachytněte se," řekl jim, "a přitáhněte se zpět na svá místa. A nyní, pánové — ještě jednou. Na místa! Pěkně podle mého počítání — normálně se odtlačit se zadrženým kontaktem — jedna!"

O několik chvil později je ujistil, že by mnohem radši učil kočku plavat.

Mattovi to nevadilo. Podařilo se mu dosáhnout vzdálenější stěny a zůstat tam. Bez elegance, aniž by to odpovídalo počítání, vůbec se nedostal na místo, kam měl v úmyslu se dostat, ale přece jen to zvládl, i když asi po tuctu neúspěšných pokusů. Pro tento okamžik už sám sebe hodnotil jako opravdového astronauta.

Když byla třída po cvičení konečně rozpuštěna, Matt pospíchal do svého pokoje a do své vlastní kabiny, vybral si cívku s historií Marsu, zasunul ji do svého projektoru a dal se do studování. Lákal ho sice zůstat v beztlížné tělocvičně a cvičit, chtěl strašně moc obstát v testu "vesmírné nohy" — akrobacie ve stavu beztlíže — protože ti, kteří jej úspěšně absolvovali, se tak kvalifikovali k používání základních kosmických obleků a kromě toho mohli dostat jednou za měsíc propustku na Stanici Terra.

Ale Matt měl před několika dny mimořádný rozhovor s poručíkem Wongem. Hovor to byl stručný, zřivavě kousavý, a soustředil se na ekonomické využití Maltová času.

Matt už nechtěl zažít další takový rozhovor — a ani nestál o pět záznamů o přestupku, které byly s pohovorem tentokrát spojeny.

Takže si opřel hlavu o opěrku svého studijního křesla a soustředil se na slovní záznam svého rekordéru, zatímco před ním na obrazovce defilovaly jednotlivé výjevy v barevném stereoskopickém provedení, které ukazovaly divokou krásu bohaté minulosti prastaré planety.

Projektor byl v podstatě podobný studijnímu boxu, který Matt používal doma, jen s tou výjimkou, že tento projektor byl daleko lépe vybaven různými doplňky, mohl promítat trojrozměrně a byl napojen na hlasový záznamník. Matt mohl přerušit lekci, nadiktovat souhrn a pak nechat projektor promítnout jeho natištěné poznámky na obrazovku.

Stejně tak stereoprojekce dokázala šetřit čas v manuálních předmětech.

"Nyní vstupujete do řídicí místnosti funkční rakety typu A-6," říkal by třeba neviditelný lektor, "a provedete přistání ve vzduchoprázdnu na Luně" — zatímco kamera by postupovala dvěma pilotní

místnosti rakety a panoramaticky najela do polohy, odpovídající umístění pilotovy hlavy.

Nebo by to mohla být cívka pojednávající o kosmických oblecích. "Toto je čtyřhodinový kosmický oblek," řekl by hlas, "typ M, a může se používat kdekoli s výjimkou oběžných drah Venuše. Je vybaven nízkokapacitní pohonnou raketovou jednotkou, která je schopna při celkové hmotnosti 300 liber vyvolat celkovou změnu rychlosti padesát stop za sekundu. Vestavěné rádio má dosah až do vzdálenosti padesát mil mezi dvěma komunikujícími obleky. Vnitřní topení a chlazení je —"

Když pak časem nastoupil Mattův turnus na výcvik s kosmickými obleky, věděl o tom tolik, kolik se mohl bez praktického výcviku naučit.

Jeho turnus měl do této části výcviku nastoupit až po absolvování základního testu ve stavu beztlíže. Tím ovšem výcvik v beztlížném stavu nekončil — dále byl na řadě dokončovací a optimalizační výcvik, bojový výcvik muže proti muži, používání osobních zbraní v beztlížném prostoru a další jemnějšíky — ale Matt si o sobě myslel, že je schopen zvládnout sám sebe dost dobře. Byl také svolný vyjít ven k pěstování beztlížných sportů, zápasů v beztlížném stavu, tenisu s mantinely, jai alai a některých dalších — až dosud si totiž vybral jenom šachový klub. Teď se Matt chytil vesmírného póla — hry, která v sobě kombinovala prvky vodního póla s tendencemi navzájem se zmrzačit, a zúčastnil se místní soutěže v této hře, v té nejnižší skupině zvané "krvavé nosy".

Matt zmeškal svou první šanci dostat se do výcviku s vesmírnými obleky kvůli naraženému nosu, neboť ten ho odsoudil do skupiny těch, kteří musí dýchat ústy. Respirátor typ M vyžaduje, aby se vdechovalo nosem a vydechovalo ústy. Ale byl připraven a s obavami očekával příští týden.

Instruktor vydal jeho skupině rozkaz "Oblékněte se!" bez jakékoliv přehledy, protože předpokládal, že všichni již nastudovali instrukční cívku.

Pár dní předtím byl zastaven i poslední zbytek rotace lodi. Matt se sbalil do klubka, volně se vznášel vzduchem a roztáhl přední část svého kosmického obleku. Jeho postup byl dost neohrabaný, brzy zjistil, že se pokouší nacpat obě své nohy do jedné nohavice obleku. Vylezl z obleku a zkusil to znovu. Tentokrát žuchnul do otvoru jako ryba do akvária, samozřejmě opět bez úspěchu.

Většina skupiny byla již uvnitř ve svých oblecích. Instruktor připlaval k Mattovi a ostře se na něj podíval. "Vy jste už absolvoval svůj základní výcvik ve volném pádu?"

"Ano," odpověděl Matt nešťastně.

"Tomu je tedy těžké uvěřit. Hýbete sebou jako želva ležící na zádech. Takhle." Instruktor pomohl Mattovi zasunout se do obleku tak, jako by oblékal malé dítě do sněhové kombinézy. Matt zrudl.

Instruktor teď procházel seznamem kontroly jednotlivých prvků obleku — tlak v zásobníku vzduchu, tlak v obleku, náplň rakety, přívod kyslíku, množství kyslíku v krvi (měřené fotoelektrickým zařízením, které bylo připnuto k ušnímu lalůčku) a nakonec komunikační jednotka: příruční vysílačka s přijímačem. Potom je nahnal jako stádo do vzduchového uzávěru.

Matt cítil, jak se jeho oblek nafukuje, když byl ze vzduchového uzávěru odčerpán vzduch. Teď bylo o něco obtížnější pohybovat rukama a nohama.

"Připojte se na svá statická lana," vyvolával instruktor. Matt se odpojil od svého pásu a čekal.

Přicházely další zprávy: "Číslo jedna připojeno."

"Číslo dvě připojeno."

"Číslo tři připojeno." Matt zahlaholil do svého mikrofону, který měl v přilbě, jakmile zacvakl své lano na opasku kadeta číslo Čtyři. Když byli nakonec všichni navzájem spojeni podobně jako bývají spojeni horolezci, instruktor připojil k řetězu sám sebe a otevřel vnější dvéře uzávěru. Vyhlíželi ven do prázdného prostoru posetého hvězdami.

"Přichytit se!" dirigoval je instruktor a jemně kladl své boty proti boční straně uzávěru. Matt to dělal po něm a cítil, jak se magnetické podrážky jeho bot přichytávají k ocelové stěně. "Následujte mne a zůstávejte na svých místech." Jejich učitel kráčel podle stěny k otevřeným dveřím a provedl při tom neobratný malý krok v podřepu s roztaženými nohama a rukama. Jedna bota byla stále uvnitř dveří, ležela na stěně se špičkou směřující dovnitř, zatímco druhá noha už dosahovala až za roh, při tom instruktor ohnul kolena a hmatl nohou po vnějším povrchu lodi. Stáhnul nohu, která byla stále ještě přichycena ke stěně a napřímil tělo — a tím téměř zmizel, protože teď už se postavil přímo vně lodi s nohama přitisknutými k jejímu vnějšímu povrchu.

Matt zachovává pořadí vyšel dveřmi ven. U obrátky o devadesát stupňů, kterou se dostával ven z uzavěru k "postavení se" na vnější povrch lodi, zjistil, že jde o důmyslný trik. Nutilo ho to použít ruce, aby se udržel na rámu dveří. Ale vyšel ven a "postavil se" na povrch lodi. Ve skutečnosti tu neexistovalo žádné "nahore a dole". Byli stále ve stavu beztlíže, ale ocelová stěna byla najednou podlahou "pod" nimi a oni se na ni přilepili jako mouchy lezoucí po stropě.

Matt udělal na zkoušku pár krůčků. Bylo to jako chodit v blátě. Jeho nohy byly pevně přichyceny k lodi, potom se náhle odtrhly. Začínal chápat, jak to může využívat.

Dostali se ven z temné strany lodi. Slunce, Měsíc i Země ležely někde vzadu za rozsahem jeho vidění, někde pod jeho nohama. Nemohl vidět ani Stanici Terra.

"Uděláme si procházku," oznamoval instruktor a jeho hlas duněl v jejich přilbách. "Držte se pohromadě." Vyrazili okolo zakřivujícího se boku lodi. Jeden kadet skoro na konci celého řetězu se najednou pokusil odtrhnout a uvolnit obě magnetické boty od lodi současně. Opravdu se mu to povedlo udělat, při skoku — a pak už neměl žádnou možnost dostat se zpátky. Pohyboval se směrem od lodi, pokud se jeho statické lano nenapjalo a neškuslo oběma hochy, kteří byli k nešťastníkovi po obou stranách připnuti.

Jeden z nich, který právě dělal krok a měl zrovna nohu asi jednu stopu nad povrchem, byl tím také stržen, ačkoli se divoce snažil dosáhnout nohama na ocelový podklad, což se mu ovšem nepodařilo. Kadet vedle něj se jako poslední v řadě dostal do rotace.

K dalším uvolněním už nedošlo, jak postupné záškuby lana absorbovaly energii zase ne tak prudkého skoku prvního kadeta. Ale tři kadeti se teď volně klátili na laně, vznášejíce se a groteskně se kývajíce.

Instruktor zachytil uvedené pohyby koutkem oka a posadil se do dřepu. Když našel, co hledal, ocelový kroužek zapuštěný do boku lodi, připojil na něj své statické lano. Když si tak byl jistý, že celá společnost nebude odvléčena někam pryč, nařídil: "Číslo devět — přitáhněte je jemně k sobě — velice jemně. Až to budete dělat, dávejte pozor, abyste se sám neuvolnil."

O několik minut později byli zas tuláci zpátky a pevně lpěli na povrchu lodi. "A teď," řekl instruktor, "kdo je vlastně odpovědný za tenhle stupidní kousek hodný leda nějakého pozemského krtka?"

Nikdo neodpověděl. "Tak mluďte," řekl seržant ostře. "To nebyla náhoda, je nemožné zdvihnout současně obě nohy, pokud nevyskočíte. Tak mluďte, vyvraťte to, nebo přitáhnou každého z vás před Velitele."

Když padlo to strašné slovo, ozval se malý pokorný hlásek: "To jsem udělal já, seržante."

"Zvedněte ruku, abych věděl, kdo mluví. Nejsem čtenář myšlenek."

"Vargas — číslo deset." Kadet zdvihl ruku.

"Oukej. Zpět ke vzduchovému uzavěru, všichni. Držte se pohromadě." Když se tam dostali, řekl instruktor: "Dovnitř, pane Vargasi. Odepněte své lano, vlezte do uzavěru a počkejte tam na nás. Tenhle výcvik si zopakujete — asi tak za měsíc."

"Ale, seržante —"

"Už ani nehněte pyskem nebo mne rozčílíte a já vás dám do hlášení pro AWOL — nepovolené vyskakování z lodi."

Kadet mlčky udělal všechno, co mu bylo rozkázáno. Instruktor se naklonil dovnitř, aby viděl, že Vargas se skutečně správně zakotvil v lodi, potom se vytáhl ven. "Pojďte, pánové — začneme znovu — a žádné machinace. Tohle je výcvik, ne čajová společnost."

Potom se ozval Matt: "Seržante Hanako —"

"Ano? Kdo to je?"

"Dodson. Číslo tři. Myslíte, že bychom se byli mohli všichni utrhnout?"

"Mohli bychom obrátit svou dráhu zpátky na našich raketových jednotkách."

Matt o tom přemýšlel. "A za předpokladu, že nemáme reaktivní jednotky?"

"Nic moc by se nestalo — za těchto okolností. Důstojník ve službě ví, že jsme venku. Radiový hlídač sleduje naši frekvenci. Dokázali by nás určitě sledovat radarem, dokud by nevzali vesmírný skútr a nejeli nás chytit. Ale přece jen — vy všichni, poslouchejte — právě proto, že je o vás postaráno jako v bavlne, není žádný důvod, abyste se chovali jako houf školaček na výletě. Já neznám žádný odpornější nebo osamělejší způsob, jak umřít, než kdybyste byli sami ve svém kosmickém obleku a docházel vám

kyslík." Udělal přestávku. "Jednou jsem to viděl, poté co ho našli a přinesli ho zpátky."

Obcházeli napříč okolo lodi a vyboulený kotouč Země jim vycházel nad jejich kovovým horizontem.

Náhle jim do pohledů zahořelo Slunce. "Dejte pozor na tu záři!" zvolal seržant Hanako. Matt spěšně seřídil svůj vizor na maximální interferenci a seřídil jej tak, že mu stínil oči a tvář. Nepokoušel se dívat na Slunce, už dost často si oslnil oči pohledem z průzorů v rekreační místnosti lodi, když se pokoušel přesně zakrýt mincí sluneční kotouček, aby mohl vidět sluneční protuberance a duchovitou auru Slunce. Byla to činnost, která ho neuspokojovala, obvyklým výsledkem bylo bolení hlavy a skvrny před očima.

Ale nikdy ho neunavilo hledět na Zemi.

Visela před ním, velká, kulatá a krásná, a zdála se být skutečnější než všechno, co průzorem viděl. Nadouvala se přes souhvězdí Vodnáře, tak ohromná, že kdyby byla v Orionu, skrývala by obrovského lovce od Betelgeuze až po Rigela.

Přímo před ním byl Mexický záliv. Nad ním se rozrůstala severní Amerika, mající nahoře polární čepičku jako šéfvů klobouk. Póly zářily v dopadajícím světle pozdního severského slunce. Čára východu slunce zjasnila celou severní Ameriku s výjimkou Aljašky, jenom střední Pacifik zůstal temný.

Někdo řekl: "Co je to za světlou skvrnu tam v Pacifiku, blízko u jeho okraje? Honolulu?"

Honolulu Matta nezajímalo. Hledal jako obvykle Des Moines — ale údolí Mississippi bylo pod mraky a tak je nemohl najít. Někdy by je mohl najít pouhými očima, kdyby bylo v Iowě jasno. Když však byla v severní Americe noc, mohl Matt vždycky říci, který světelný šperk je jeho domov — nebo si aspoň myslel, že by mohl.

Stáli před Zemí tak, že severní pól se jim zdál být "nahore".

Daleko napravo, téměř o šířku lodi dále, bylo Slunce, skoro zakrývající Regula v souhvězdí Lva, a mezi Sluncem a Zemí, v souhvězdí Panny, byl dorůstající Měsíc. Stejně jako Slunce se ani Měsíc nejevil větší, než tomu bylo při pozorování ze zemského povrchu. Třpytící se kovové stěny Stanice Terra, na obloze mezi Sluncem a Měsícem a devadesát stupňů od Země, zářily víc než samotný Měsíc. Stanice, vzdálená od lodi pouhých deset mil, se zdála být půltuctukrát širší než samotný Měsíc.

"Už je toho dost, čumilové," oznámil jim Hanako. "Pojďme dál kolem lodi." Šli dále vpřed, dívali se přes loď a vnímali její velikost, dokud je seržant nezastavil. "Když půjdeme dále, budeme plácát svýma nohama přímo nad Velitelovou hlavou. Mohlo by ho to vzbudit." Prošli se po zádi a Hanako je nechal jít přes hranu zadního lodního motoru, až se mohli dívat přes otvory jeho mohutných trubic. Pak je hned zavolal zpátky. "Ačkoli loď nejela celá léta naplno, tahle plocha je trochu dost horká — a vy nejste nijak odstínění od spousty zářových motorů v úseku devadesát tři. Vpřed, teď!"

Tou horkostí samozřejmě nemyslel teplo na dotek, ale radioaktivitu.

Vedl je doprostřed lodi, odpojit se od kadeta, který byl u něj nejbližší a upevnil chlapcovo lano k lodi. "Číslo dvanáct, zahákujte se k ocelové stěně," dodal.

"Trik, jak se pohybovat ve vesmíru pomocí tryskového pohonu," pokračoval, "spočívá v tom, že musíte balancovat svým tělem na tryskovém paprsku — náporová síla musí procházet vašim těžištěm. Jestliže tohle zanedbáte a rychle to neupravíte, začnete se otáčet, zbytečně budete plýtvat palivem a dá vám zatracenou práci a sežere to čertovsky moc času tu rotaci vůbec zastavit.

Není to o nic těžší než balancovat vycházkovou hůlkou na prstu jedné ruky — ale když to zkusíte poprvé, zdá se vám to těžké.

Dívejte se soustředěně." Seržant se dotkl knoflíku na svém opasku! Lehký kovový mechanismus vyskočil dopředu před jeho přílbu, takže asi stopu před jeho obličejem byl malý kovový kroužek.

"Vyberte si nějakou jasnou hvězdu nebo nějaký jiný cíl jakéhokoli druhu, který se nalézá ve směru, kam se chcete pohybovat. Potom zaujměte přípravnou polohu — ne, ne! Ještě ne — teď to budu dělat já."

Přikrčil se do dřepu, zdvihl se na pažích a velice opatrně uvolnil nohy od stěny. Potom se začal pohybovat k jednomu kadetovi v jeho dosahu. Otočil se a natáhl, takže plul zády k boku lodi, paže i nohy roztaženy. Jeho raketová tryska rychle narazila přímo dozadu do lodi, když ta byla jen malý kousek od jeho zad. Jeho pohled byl přitom upřen do opačného směru.

Pokračoval. "Spinač zapalování mějte připraven v pravé ruce. A teď, jestlipak jste, kamarádi, vůbec někdy viděli taneční pár tancovat tanec adagio? Víte, co tím myslím — muž má na sobě jen leopardí kůži,

jeho partnerka toho má na sobě ještě míň a oni tančí okolo za stálého poskakování, přičemž on ji stále chytá?"

Několik hlasů odpovědělo, že ano. Seržant Hanako pokračoval:

"Potom tedy víte, o čem mluvím. Je to vlastně jen jeden akrobatický kousek, který stále provádějí — dívka vyskakuje a muž ji zdvíhá nahoru a balancuje s ní nad hlavou na jedné ruce. Drží ruku na jejím kříži a tam ji podpírá, ovšem artistickým způsobem.

A to je přesně ten způsob, kterým se jezdí na tryskovém paprsku. Tlak vychází z vaší křížové oblasti a vy na něm balancujete. To balancování musíte provádět výhradně vy — pokud tlak nebude procházet přesně vaším těžištěm, začnete se otáčet. Když sledujete cíl přes hledí, sami můžete vidět, kdy se začínáte otáčet.

Pak to musíte korigovat ještě předtím, než se otáčení stane na vás nezávislým. To provedete tak, že budete posunovat své těžiště. Přitáhnete ruku nebo nohu na té straně, na kterou se začínáte otáčet. Trik je v tom — "

"Ještě vteřinu, seržante," skočil mu někdo do řeči, "říkáte to právě opačně. Myslíte zřejmě, že pokrčíte paži nebo nohu na opačné straně, není-liž pravda?"

"Kdo to mluví?"

"Lanthrop, číslo šest. Promiňte."

"Myslel jsem to tak, jak jsem řekl, pane Lanthrope."

"Ale — "

"Poslužte si, udělejte to svým vlastním způsobem. Zbytek třídy to udělá tím mým způsobem. Nějaké otázky? Oukej, vyhněte se paprsku mé trysky."

Půlkruh ustoupil, aniž by se zastavil na zakotvených statických lanech. Jasný oranžový plamen vyrazil ze seržantových zad a on se pohyboval přímo směrem ven nebo "nahoru", nejprve pomalu, potom se vzrůstající rychlostí. Jeho mikrofon byl stále zapojen, Matt mohl slyšet, samozřejmě jenom z rádia, přidušený zvuk, který vydávala jeho tryška — a mohl slyšet, jak seržant počítá vteřiny: "A... jedna!... a... dva!... a... tři!" Když napočítal deset, zastavil tryskový pohon a přestal počítat.

Jejich instruktor byl teď padesát stop "nad" nimi a pohyboval se opačným směrem, zpátky k nim. Pokračoval ve výkladu. "Nezáleží na tom, jak dokonale budete balancovat a jestli budete končit s malým otáčením. Když ale budete chtít změnit směr, sbalte se do klubička — " a udělal to, "abyste otáčení zrychlili — a rozbalte se, když jste se otočili tak, jak jste chtěli."

Náhle se narovnal a byl přímo před nimi. "Zapněte své trysky a balancujte na nich, abyste se dostali do svého nového kursu — ještě předtím, než zaujmete směr, kterým se chcete pohybovat."

Nezapojil svou tryšku, ale pokračoval v řeči, zatímco se pohyboval kolem nich zvolna se otáčeje. "Je vždycky nějaký způsob, jak se otočit okolo své osy rotace, takže se můžete dívat dopředu na cestu, když se potřebujete podívat dopředu na cestu, přinejhorším aspoň na zlomek vteřiny. Například, pokud bych chtěl být hlavou ke Stanici — " Stanice Terra byla téměř v pravém úhlu vůči směru jeho pohybu, seržant se zkroutil způsobem vhodným tak pro opici umírající v křečích a opět se rozbalil rozvinutý jako mořská hvězdice, tváří ke Stanici — ale teď se pomalu otáčeje jako gymnasta dělající "hvězdu", jeho osa rotace se nezměnila.

"Ale já nechci jít ke stanici, já chci jít zpátky k lodi." Opice opět začala umírat, a když její křeče konečně pominuly, seržant byl otočen tváří k nim. Zapnul trysku a opět odpočítal deset sekund. Teď visel v prostoru, nehybný vzhledem k lodi i ke své třídě, ve vzdálenosti asi čtvrt míle. "Vrátím se tryskovým přistáním, abych ušetřil čas." Tryska zapálila na dvacet sekund a zase vypnula. Seržant se rychle pohyboval směrem k nim.

Když byl ještě několik set stop od lodi, přetočil se a zapnul trysku na deset sekund směrem od lodi. Výsledkem jeho manévru bylo, že zůstal asi padesát stop před lodí a přiblížil se rychlostí jen asi jednu stopu za vteřinu. Opět se sbalil do klubička a rozvinul se asi jen stopu od lodi.

O pět vteřin později klaply jeho boty o ocelový povrch lodi a on narazil na stěnu, aniž by se od ní znovu oddělil. "Ale tohle není ten způsob, jak to budete dělat vy," pokračoval. "V mých nádržích je více šťávy než ve vašich — vy máte palivo jen na padesát vteřin činnosti a každá sekunda je dobrá pro změnu rychlosti na jednu stopu za sekundu — to je správná přistávací rychlost pro tři sta liber hmotnosti, někteří

z vás vychrtlých mládenců budou přistávat ještě trochu rychleji.

Tady máte váš letový plán: Letět s pohonem deset sekund, odpočítat. Co nejrychleji se otočit a pustit trysku na patnáct sekund směrem zpět. To znamená, že při vypnutí budete mít rychlost pět stop za sekundu. I vaše invalidní babička by měla být schopna to udělat bez vyhazovu. Lanthrop! Odpojte se — jste první."

Jakmile kadet vyšel, Hanako se ukotvil k lodi dvěma krátkými lany a vytáhl ze svého opasku jedno velmi dlouhé lano. Jeden jeho konec zachytil za hák, který měl kadet vpředu na opasku, a druhý na svůj vlastní kosmonautický oblek. Student se na to znechuceně podíval. "Je tenhle záchranný pás nutný?"

Seržant Hanako na něj zíral. "Promiňte, komodore — předpisy. A držte hubu. Zaujměte přípravnou polohu."

Kadet se mlčky přikrčil, potom se pohnul pryč od lodi a za jeho zády vyrostl ohnivý kartáč. Nejprve se pohyboval dost rovně, pak se začal otáčet.

Přítáhl nohu — a úplně se přetočil.

"Lanthrope — vypněte trysku!" zařval Hanako. Plamen uhasl, ale postava v kosmickém obleku pokračovala v otáčení a dále se vzdalovala. Hanako popouštěl bezpečnostní lano. "Tady mám velkou rybu, chlapi," řekl vesele. "Kolik si myslíte, že váží?" Popotahoval lano a to způsobilo, že se Lanthrop otáčel opačným směrem, jak se lano ovinulo okolo něj. Když bylo lano konečně volné, přítáhl kadeta zpátky k lodi.

Lanthrop se připojil k lodi. "Měl jste pravdu, seržante. Chtěl bych to zkusit ještě jednou — tím vaším způsobem."

"Je mi líto. Předpis říká, že při tomto výcviku musí být stoprocentní rezerva, musel byste znovu natankovat palivo." Hanako uvažoval. "Zapište se na zítra ráno — vezmu vás mimo pořadí."

"Oh — díky, seržante!"

"Není za co. Číslo jedna!" Následující kadet se hladce pohyboval při letu od lodi, ale vracel se v nesprávném úhlu a byl odloven bezpečnostním lanem ještě předtím, než se k lodi vůbec přiblížil. Další kadet měl potíže s tím, aby dokázal zorientovat sám sebe. Vracel se, směřuje zády k lodi, a vypadalo to tak, jako by chtěl pokračovat směrem na souhvězdí Draka až do konce svých dnů. Hanako jemně škubal bezpečnostním lanem nechávaje je procházet svými rukavicemi, a podařilo se mu otočit kadeta směrem k lodi. "Deset sekund na trysce, abych mohl vyrovnat pnutí lana," nařizoval. Bezpečnostní lano udrželo kadeta v napřímeném stavu dokud se nedostal zpátky k lodi. "Číslo tři!" vyvolal Hanako.

Matt vystoupil dopředu s pocitem velkého rozčilení. Instruktor mu připevnil bezpečnostní lano a řekl: "Nějaké otázky? Až budete připraven, vyrazte."

"Oukej." Matt se skrčil, uvolnil boty a vyrazil. Zachytil se seržantova kolena. Před ním na obloze byla severní souhvězdí. Jako cíl si vybral Polárku, potom uvolnil bezpečnostní úchyt spínače trysky ve své rukavici.

"A... jedna!" Pocítil jemný nepřestávající tlak za svými ledvinami, tlak odhadoval na ani ne deset liber. Zdálo se, že Polárka vibruje vlivem proudu tryskajícího z jeho malé trysky. Potom se hvězda vyklonila nalevo, mimo záměrný kroužek.

Natáhl svou pravou paži a pravou nohu. Hvězda se kývala rychleji, dostávala se do záměrného kroužku a zase vyklouzávala zpátky ven. Současně znova natáhl obě své končetiny na pravé straně — a skoro zapomněl vypnout trysku, když napočítal deset.

Loď teď nemohl vidět. Země mu v sametové temnotě odplouvala někam doprava. Ticho a osamělost se staly intenzivnějšími a úplnějšími, než Matt kdykoli předtím zažil.

"Je čas se otočit," řekl mu Hanako do uší.

"Oh — " řekl Matt a chytil se za kolena. Nebesa se okolo něj zatočila. Najednou uviděl loď, jak se v jeho zorném poli kývá, ale příliš pozdě. Zkusil zaujmout polohu mořské hvězdice, ale přetočil se.

"Zachovej klid," radil mu seržant. "Nenarovnávej se tak ztuhla a snaž se zachytit vhodný okamžik při své příští otáčce. Není třeba spěchat."

Matt se opět natáhl, ale ne už tak moc. Loď se mu opět objevila, ale zdála se být dvakrát tak daleko jako předtím. Tentokrát to zkusil ještě předtím, než mu zase zmizela. Postavičky hemžící se na jejím boku byly od něj vzdáleny asi tři sta stop a stále se vzdalovaly. Do jeho zorného úhlu se dostala čísi přilbice,

stiskl tedy spínač a začal počítat.

Během několika strašných minut se mu zdálo, že něco není v pořádku. Nezdálo se mu, že by se postavičky na lodi k němu nějak blížily a teď se pomalu kývaly před ním. Měl chuť se pokusit o další trysek — ale Hanakův rozkaz byl jednoznačný a tak se toho neodvážil. Lod' se opět zhoupala mimo jeho zorný úhel. Matt se sbalil do klubíčka, aby se rychleji otočil okolo své osy. Když se mu opět ukázala, byla znatelně blíže a jemu se hned ulevilo. Ve skutečnosti se ta dvě tělesa, lod' a člověk, srazila rychlostí asi pět stop za sekundu — ale pět stop za sekundu, to je jen pomalá procházka.

O něco déle než za minutu po vypnutí trysky přitáhl Matt nohy k tělu, aby dostal boty před sebe a připojil je na stěnu ve vzdálenosti asi deset stop od instruktora.

Hanako přešel k němu a přitiskl svou přilbu na Mattovu tak, aby s ním mohl mluvit soukromě s vypnutým mikrofonom rádia. "Dobrá práce, kluku, způsob, který jsi použil, tě musel připravit o trochu nervů, když jsi přetáhl otočku. Oukej — pošlu vás na výcvik pro pokročilé."

Matt si vzpomněl, že má také vypnout rádio. "Prima — a děkuju!"

"Dělal jste to vy, ne já." Hanako se opět napojil na hlasový okruh.

"Oukej. No tak — číslo čtyři."

Matt by se byl nejraději hnul zpátky do své místnosti, našel Texe a trochu se pochlubil. Ale ještě jich bylo na řadě dalších sedm. Někteří to udělali dobře, jiní se dostali do potíží a byli odloveni. Poslední muž překonal sám sebe. Nevypnul svůj pohon přesto, že Hanako na něj řval, aby to udělal. Letěl v široké křivce pryč od lodi a začal se otáčet, zatím co seržant škubal za bezpečnostní lano, aby se pokusil zastavit rotaci a přitáhnout ho zpět. Konečně na konci dlouhých padesáti vteřin mu došly pohonné hmoty. Byl ve vzdálenosti skoro tisíc stop a pořad se rychle vzdaloval.

Seržant si s ním hrál jako rybář bojující s chycenou barrakudou a pak ho pomalu, velice pomalu přitahoval k sobě, protože tu nebyla žádná možnost, jak odhadnout jeho rychlost a napětí lana, na kterém byl zavěšen. Když byl kadet konečně zpátky, napojen na stěnu lodi a ukotven statickým lanem, Hanako vzdychl: "No nazdar!" řekl. "Už jsem si myslel, že pro něj budu muset jít." Šel ke kadetovi a dotkl se helmou jeho přilbice, vypínaje při tom rádio.

Ale kadet svůj přístroj nevypnul. "Já nevím," slyšeli jeho odpověď, "vypínač nešel špatně — já jsem ale nedokázal pohnout ani svařákem. Slyšel jsem, jak na mne křičíte, ale nemohl jsem se pohnout."

Matt se vzduchovým uzávěrem vrátil společně s celou skupinou do lodi a najednou cítil, že pozoruhodně vystřízlivěl: Zdálo se mu, že u večere by mohlo být další volné místo. Taková byla Velitelova politika, poslat kadeta, který propadl, bez otálení pryč z lodi. Matt tu praxi nezkoumal, ale vždycky jím otrásl, když viděl, že se něco takového stalo — cítil studený dech neštěstí na svém vlastním krku.

Ale jakmile měl Matt volno, zase se začal radovat. Hned byl venku ze svého skafandru, zkontroloval jej a uložil tak, jak to žádají řady, a pak zapadl do své ubytovny a dělal kotrmelce způsobem, který ve vesmírných lodích určitě není povolen.

Zabouchal na dvířka Texovy kabiny. "Hej, Texi! Vzbud' se! Mám pro tebe novinu."

Žádná odpověď — otevřel dvíře, ale Tex tam nebyl. A jak už se to tak seběhlo, nebyli tu ani Pete ani Oskar. Matt vlezl otráveně do své vlastní svatyně a vybral si cívku, aby studoval.

Asi za dvě hodiny vrazil Tex vychloubačně dovnitř, právě když se Matt připravoval na oběd, a volal:

"Hej, Matte! Uvítej mne, ty velký hochu — potřeš si rukou s astronautem!"

"Cože?"

"Právě jsem prošel "základní výcvik s kosmickým oděvem" — seržant říkal, že to byl ten nejlepší první test, jaký kdy viděl."

"To že říkal? Oh — "

"Určitě. Ó, chlapče, to je něco! Stanice Terra, zde jsem a jdu k tobě!"

STANICE TERRA

"PROPUSTKOVÁ SKUPINA — nastoupit na skútr!"

Matt zapnul zdrhovadlo na předku svého kosmického obleku a pospíchal s obvyklou kontrolou. Oskar a Tex ho pobízeli ke spěchu, když skupina kadetů s propustkami už procházela přes dveře ke vzduchovému uzávěru. Kadet ve funkci strážního důstojníka Matta zkontroloval a zavřel za ním dveře vzduchového uzávěru.

Vzduchový uzávěr byl tvořen dlouhým koridorem, na obou koncích vzduchotěsně uzavřeným, který vedl do hangárové kapsovitě dutiny v boku Randolpha, v níž byly umístěny raketové skútry. V uzávěru byl odčerpáním vzduchu zrušen tlak a vnější konec uzávěru se otevřel. Mat se jím protáhl, zůstal na laně a zjistil, že skútr je už naložen. Nemohl najít místo, pasažérský prostor byl zaplněn kadety v kosmických oblecích, kteří se tam snažili vměstnat.

Pilotující kadet mu pokývl. Matt si našel cestu vpřed a přitiskl svou přilbu na jeho. "Pane," řekl starší kadet, "umíte číst navigační přístroje?"

Domníváje se, že se jedná jen o jednoduchou přístrojovou desku kosmického skútru, mu Matt odpověděl: "Ano, pane."

"Pak se můžete usadit v křesle ko-pilota. Jaká je vaše hmotnost?"

"Dva osmdesát sedm, pane," odpověděl Matt, udávaje celkovou hmotnost v librách, svou a svého kosmického obleku včetně všeho zařízení a vybavení. Matt vlezl dovnitř, pak se podíval okolo sebe a pokoušel se najít Texe a Oskara. Cítil se velmi důležitý, ačkoli kosmický skútr potřebuje ko-pilota asi tak, jako prase potřebuje náhradní součástky.

Starší kadet zanesl Mattovu hmotnost do svého těžiště a momentu setrvačnosti na počítači, přemýšlivě se na to zadíval a řekl Mattovi: "Řekni Gé-tři, aby si vyměnil místo s Bé-dvě."

Matt zapojil svůj komunikátor a vydal rozkaz. Nastala strkanice, když si zavalitý mladší kadet vyměňoval sedadlo s druhým menším kadetem. Pilot vydal silný signál kadetovi, který obsluhoval hangár. Skútr a jeho odpalovací lože se vymrštily ven z hangáru vytlačeny poháněnými kleštinami. Kosmický skútr je vlastně raketa pro cestující, ovšem redukováná na své nejjednodušší provedení, nejlépe by ji bylo možné popsat jako polici na klobouky s motorem vně paluby. Může operovat pouze ve vzduchoprázdnu a nemusí mít aerodynamický tvar.

Raketový motor je neuzavřený. Okolo něj je pás lehkých kovových držáků, nesoucích pasažéry. Nejde tedy o "lod" ve smyslu lodi se vzduchotěsnými odděleními atd. Cestující se pásy připoutají ke svým "přihrádkám" a nechají se unášet raketovým motorem.

Když byl skútr pryč z dosahu lodi, kadet v hangáru otočil odpalovací lože skútru tak, aby skútr směřoval na Stanici Terra. Pilot stiskl klávesy před sebou a skútr odstartoval.

Pilotující kadet pozoroval obrazovku radaru. Když se rychlost letu ke stanici přiblížila k osmdesáti osmi stopám za sekundu, vypnul tryskový pohon. "Spoj se se stanicí," řekl Mattovi.

Matt se zapojil a volal stanici. "Skútr číslo tři, loď Randolph — trasa podle rozpisu. Příjezd za devět minut, plus minus tolerance." Matt vyslal zprávu a v duchu si gratuloval, že si předtím prostudoval cívku s pravidly provozu rekreačních kosmických plavidel.

"Roger," odpovídal jim ženský hlas, potom dodal: "Použijte kontaktní plošinu pro vnější orbity Bee-for-Busy*)." -

*) Jméno plošiny Bee-for-Busy nepřekládáme (znamenalo by asi něco jako "schůzka pro zaměstnané", pokud bychom analogicky použili americký idiom), protože jde zřejmě o slovní označení plošiny B/B -

"Bee-for-Busy," potvrdil Matt. "Provoz?"

"Žádný provoz mimo oběžné dráhy. Loď Winged Victory*) na oběžné dráze, přitahuje se." -

*) Jméno vesmírné lodi Winged Victory lze přeložit jako Okřídlené vítězství, nezní to však příliš libozvučně, proto ponecháváme původní jméno -

Matt to ohlásil pilotovi. "Pane, hodlám si teď dát dvacet. Vzbud'te mne, až se přiblížíme na jednu a půl míle."

"Rozkaz, pane."

"Myslíš, že bys ji tam mohl dovést?"

Matt polkl naprázdno. "Pokusím se, pane."

"Rozmysli si to, zatím co budu spát." Kadet okamžitě zavřel oči a vznášel se v beztlákovém stavu tak pohodlně, jako by ležel ve své vlastní kóji. Matt se soustředil na číselníky přístrojů.

O sedm minut později zatřásl starším kadetem, který otevřel oči a řekl: "Jaký je váš letový plán, pane?"

"Dobrá, hmmm — pokud poletíme tak jako dosud, měli bychom klouzat právě na vnější orbitu plošiny. Myslím, že by se to vůbec nemělo měnit. Když se přiblížíme na čtyři tisíce stop, musel bych zapnout trysky, abych snížil naši relativní rychlost asi na čtyři stopy za sekundu. Pak zapomenu na radar a budu brzdit od oka, abychom si s plošinou srovnali rychlost i vzájemné postavení."

"Ty jsi studoval až moc usilovně."

"Je to nesprávné?" otázal se Matt úzkostlivě.

"Ani nápad. Dej se do toho. Udělej to tak." Starší kadet se naklonil nad obrazovku, aby se sám přesvědčil, že skútr Stanici opravdu mine. Matt sledoval přibližování, zatím co v něm narůstalo vzrušení. Jednou vrhl pohled dozadu na lesknoucí se válcový trup Stanice, ale rychle se podíval zpátky. Za několik vteřin pak stiskl tlačítkovou klávesu zapalování a před ním vytryskl plamenný chochol.

Skútr měl trysky na obou koncích, zásobované stejnými navzájem propojenými palivovými nádržemi, potrubím i palivovými čerpadly. Skútry jsou řízeny "ze sedadla pro vlastní kalhoty" spíše než komplexní matematikou. Jako takové jsou neocenitelné pro výchovu studentů-pilotů, aby tito dostali správný pocit ovládání raketové lodi.

Když se vzdálenost zmenšila, Matt poprvé ucítil noční můru všech raketových pilotů: je vypočítaný manévr dostatečný k tomu, aby zabránil nárazu? Cítil to, ačkoli věděl, že jeho kurs bude klouzat podél okraje té mamutí struktury. S ulehčením stiskl tlačítko zapalování.

Starší kadet se zeptal: "Můžete se posadit na Bee-for-Busy, když ji teď vidíte?"

Matt potřásl hlavou. "Ne, pane. Tohle je moje první cesta na Stanici Terra."

"Opravdu? A já jsem vás nechal pilotovat! Dobrá, už je to za námi — třetí plošina dole. Bylo by lepší začít brzdit."

"Rozkaz, pane." Skútr letěl podle jedné strany Stanice ve vzdálenosti asi sta stop rychlostí rychlejší pěší chůze. Matt nechal Bee-for-Busy ještě několik okamžiků přibližovat, potom zkusil jeden krátký pokusný trysk. Nezdálo se, že by se skútr nějak moc zpomalil, přidal proto ještě jeden o něco delší trysk.

Za pár minut byl skútr v prostoru téměř nehybný vůči plošině a prakticky kopíroval kontaktní bod. Matt se zvědavě podíval na pilota. "Už jsem viděl horší přistání," potvrdil starší kadet. "Řekněte jim, aby nás vzali dovnitř."

"Randolph číslo tři — připraveni pro kontakt," hlásil Matt rádiem.

"Vidíme vás," odpověděl dívčí hlas. "Čekejte na lano."

Lano bylo vystřeleno pomocí zvláštní pušky a létlo perfektně plochou trajektorií, až prošlo kovovým úchytem umístěným mimo skútr. "Teď vás vystřídám, pane," řekl pilot Mattovi. "Vylezte ven a upevněte to lano."

Za pár minut byl skútr bezpečně připevněn k plošině Bee-for-Busy a kadeti naplnili vzduchový uzávěr plošiny. V převlékárně našel Matt Texe i Oskara a všichni společně si svlékli kosmické oděvy. "Co si myslíte o tomhle přistání?" řekl jim Matt s předstíranou nedbalostí.

"V pořádku, hádám," odpověděl Tex. "Co má být?"

"To jsem prováděl já."

Oskar pozdvihl obočí. "Skutečně ty? To bylo uděláno pěkně, mládenče."

Tex vypadal překvapeně. "Tak pilot tě nechal řídit? Na tvé první cestě?"

"No proč ne? Myslíš si, že si dělám legraci?"

"Ne, jenom mi to imponuje. Můžu si na tebe sáhnout? A co takhle autogram?"

"Oh, už se na to vykašli!"

Byli samozřejmě ještě v beztlákové části stanice. Jakmile si uložili kosmické obleky, pospíchali k

centrifugálnímu dopravníkovému pásu, který byl početně obsazen cestující veřejností. Oskar trochu znal cestu okolo Stanice, protože na Stanici přestupoval z lodi na loď, když byl ještě kandidátem, a tak je vedl ke dveřím umístěným v ose rotace to bylo jediné možné místo pro přechod ze zóny beztlíže do zóny, kde byla určitá gravitace.

Z osy dopravníku vycházeli dolů přes několik úrovní, míjeli úřady i soukromé byty, až došli na tzv. veřejnou úroveň. To byla široká jasně osvětlená ulice s vysokým stropem a se skluzy směřujícími do středu. Lemovaly ji obchody a restaurace. Skluzy se zakřivovaly a ve vzdálenosti jednotlivých koridorů kompletně obepínaly celou Stanici. "Tohle," řekl jim Oskar, "je Rajská Cesta."

"Já vím proč," souhlasil Tex a hvízdnul. Ostatní sledovali jeho pohled. Vysoká blondýna, svižná jako vrbový proutek a oblečená v něčem jako modré obláčky a už v ničem jiném, na ně koukala přes výlohu klenotnictví.

"Nech to být, Texi," doporučoval mu Oskar. "Je větší než ty."

"Miluji vysoké dívky," odpověděl Tex. "Sledujte mne."

Vstoupil dovnitř k mladé ženě. Mart a Oskar nemohli slyšet jeho úvodní poznámku, ale to jim nevadilo, protože viděli, jak se smála. Potom si Texe prohlídla s chladným pobavením od paty k hlavě a začala na něj mluvit. Její hlas se jasně rozléhal. "Já jsem vdaná a nejméně o deset roků starší než vy. A na kadety nikdy neletím."

Tex vypadal, jako by chtěl stáhnout ocas mezi nohy a odplížit se zpátky ke svým přátelům. Začal prudce mluvit. "Dobrá, vy přece nemůžete zabránit mládenci, aby se nepokusil —," když tu žena na něj zavolala:

"Počkejte chvíli! Vy všichni tři." Vyšla k nim ven a podívala se z Matta na Oskara. "Vy jste mladší kadeti, není-liž pravda?"

"Mladší kadeti, ano, paní," odpověděl Oskar.

Hledala něco ve své ozdobné kabelce. "Jestliže se chcete trochu pobavit a potkat se s nějakými mladšími děvčaty, pak můžete zkusit tuto adresu." Podala Oskarovi lísteček.

Překvapeně se na něj podíval a řekl: "Děkuji vám, paní."

"Není zač." Šla zpátky a dokázala splynout s okolím.

"Co to říkala?" ptal se Matt.

Oskar se podíval na lístek, pak jej podal Mattovi. "Přečti to." Stálo tam:

První baptistický kostel na Stanici Terra

Ralph Smiley, D.D., pastor

SPOLEČENSKÝ SÁL č. 2437, úroveň "C"

Tex se zazubil. "Dobrá, můžete říkat, že jsem nezabodoval."

Pak se trochu dohadovali. Matt a Tex chtěli jít hned do Společenského sálu, ale Oskar trval na tom, že má hlad a chtěl si dát nějaké civilizované jídlo. Čím déle se přeli, tím závažnější jim připadala Oskarova argumentace. Nakonec Tex přešel k druhé straně a tak se Matt podřídil většině.

Po několika minutách toho ale litoval, když uviděl ceny uvedené na menu. Restaurant, který si vybrali, byl totiž pastí na turisty. Byla tu fantastická jídelna s připojeným barem: Byli tu lidé jako číšníci namísto automaticky obsluhovaných stolů a všechny ceny tomu zcela odpovídaly.

Tex uviděl výraz v jeho tváři. "Uklidni se, Matte," řekl. "Dnes je to na mně — táta mi poslal šek."

"Oh, já bych to takhle nechtěl."

"Chceš se snad se mnou prát?"

Matt se ušklíbl, "Oukej, díky."

Oskar řekl: "Jak moc tě můžeme zatížit, Texi? Čaj a toust?"

"Cokoli chcete. Ať pořádně oslavujeme. Pokud jde o mne — myslím, že bychom si měli dát drink."

"Jéje?" řekl Oskar. "A co když nás chytí M.P. *)? Ne, děkuju."

-
*) M.P. = vojenská policie (Military Police).
-

Matt začal protestovat, ale Tex trval na svém. "Jen to nechte na Otcí Jarmanovi. Je už nejvyšší čas, abyste vy dva ubozí nepriviligovaní cizozemci ochutnali opravdový starý jižanský mint julep*)." -

*) Mint julep = oslazená bourbonská whisky (přesněji whiskey) s lístky máty peprné. Alkoholický nápoj oblíbený zejména v jižních státech U.S.A. V novější době se však k přípravě nápoje stejného jména nezdávka používají i jiné silné lihoviny, např. arak, rum nebo brandy, což by ovšem pravý jižanský džentlmen pokládal za svatokrádež -

Vykročil k baru. Oskar pokrčil rameny.

Tex předtím, než do baru vešel, tento prohlédl. Nebyli tam žádní kadeti, samozřejmě, ale ještě důležitější bylo, že tam nebyli žádní důstojníci ani členové vojenské policie vesmírné námořní pěchoty. Bylo ještě brzy a tak byl bar téměř opuštěný. Tex vstoupil dovnitř a šel k barovému pultu. "Umíte udělat mint julep?" zeptal se.

Barman se na něj podíval a odpověděl: "Vypadni! Nemyslím, že bych ti posloužil tvým likérem. Tohle je mimo možnosti kadetů."

"Neptal jsem se, jestli je to mimo možnosti — ptal jsem se, jestli umíte udělat mint julep. Tex posunul bankovku přes počítač. "Vlastně tři mint julepy."

Barman hleděl na bankovku. Konečně se rozhodl a nechal ji zmizet. "Jděte zpátky do jídelny."

"Prima!" řekl Tex.

Za několik málo minut před ním postavil číšník na stůl kompletní čajový servis, ale čajová konvice neobsahovala čaj. Tex z ní naléval drink a pečlivě jej rozléval do tří čajových šálků. "Tak na zdraví, kamarádi — napijme se."

Matt si loknul. "Chutná to jako medicína," oznámil.

"Jako medicína?" protestoval Tex. "Tento vznešený nápoj? Co takhle souboj za svítání, poručíku — kávu a pistole pro oba."

"A přesto říkám, že to chutná jako medicína. Co si o tom myslíš ty, Oskare?"

"Není to špatné."

Matt odstrčil svůj šálek stranou. "Nebudeš to už pít?" zeptal se ho Tex.

"Ne, děkuji, Texi, vážně — ale myslím, že by mě to mohlo porazit. Hádám, že jsem padavka."

"Dobrá, nesmíme to promrhat." Sebral Mattův šálek a vлил část jeho obsahu do svého. "Rozdělíš se se mnou, Oskare?"

"Ne, jen si posluž."

"Dobře, když to říkáš ty." Nalil si do svého šálku i zbytek.

Když jim bylo naservírováno jídlo, které si objednali, Tex už o něj neměl víc zájem. Zatím co Matt a Oskar usilovně žvýkali, naléhavě se rozhodl, že jim zazpívá. "Pojď, Oskare! To se můžeš naučit."

"Já neumím zpívat."

"Určitě umíš. Slyšel jsem tě zpívat s Hog Alley Bandem. Já budu zpívat verzi, my všichni pak zatleskáme a potom zazpíváme refrén společně: "Hluboko v... srdci... Texasu!"

"Takhle."

"Drž hubu," řekl mu Oskar, "nebo budeme hluboko v srdci potíží."

"Ty suchare! Jdeme na to, Matte."

"Nemůžu zpívat s plnou pusou."

"Podívej," řekl Oskar Mattovi jemným tichým hlasem. "Vidíš taky to, co já?"

Matt se podíval a uviděl poručíka Wonga, jak vchází do jídelny dveřmi na vzdálenějším konci místnosti. Šel ke stolu, posadil se, rozhlédl se, objevil stůl kadetů, pokývl a začal studovat jídelní lístek. "Ó, matko!" vydechl jemně Matt.

"Pak si zazpíváme něco z Iowy," oznamoval Tex. "Já jsem tolerantní člověk."

"Nebudeme zpívat nic. Proboha, Texi — drž hubu! Přišel sem právě jeden důstojník."

"Kde?" zeptal se Tex. "Tak ho sem pozvěte. Já proti němu nic nemám. Jsou to dobří hoši, všichni z nich, ti otravové." Matt vrhl rychlý pohled na poručíka Wonga a byl naplněn hrůzou, když uviděl, že důstojník mu pokyvuje ohnutým prstem. Zdvihl se a šel ztrnule k důstojníkovi.

"Dodsone — "

"Ano, pane."

"Jděte zpátky a řekněte Jarmanovi, aby se uklidnil dřív, než k němu budu muset jít a zeptat se ho, jak se jmenuje."

"Hm— rozkaz, pane!"

Když se vrátil ke stolu, Tex byl již klidný a vypadal docela strízlivě, ale velice zmateně. Oskarova obvykle klidná tvář byla potmělá zlostí. "Tak jaký je rozsudek?"

Matt mu podal zprávu. "Vidím, že Wong je prima. Dobrá, odvedeme ho pryč odsud." Oskar kývl na číšníka, pak otevřel Texovu peněženku a vyrovnal účet.

Vstal. "Půjďme. Zvedni se a pojď s námi, Texi, nebo ti zlámu vaz."

"A kam?" zeptal se Matt.

"Do sprch."

Naštěstí to dopadlo tak, že měli místnost sami pro sebe. Oskar nahnal Texe do vany a řekl mu, aby si strčil prst do krku. "Proč?" protestoval Tex.

"Protože jestli to neuděláš, udělám to za tebe já sám. Podívej se, Matte — můžeš se o něj teď postarat. Za pár minut se vrátím."

Trvalo to skoro dvacet minut, než se Oskar vrátil a nesl sebou karton horké černé kávy a tubičku pilulek. Pak vnutil pacientovi kávu a půl tuctu pilulek. "Co je to za pilulky?" chtěl vědět Matt.

"Thiamin chlorid."

"Myslíš, že znáš ten správný způsob?"

"No... " zdvihl Oskar obočí. "Venuše není jako Země, jak víš. Pořád ještě je tam určitý druh divočiny a neotesanosti. Tak člověk vidí spoustu všelijakých věcí. Vypij zbytek té kávy, Texi."

"Ano, pane."

"Předej jeho uniformy je celý pobryndaný," řekl Matt.

"Taky vidím. Hádám, že ho budeme muset svléknout."

"Co budeme dělat? Jestliže půjde zpátky v tomto stavu, potom mu budou klást otázky — ošklivé otázky."

"Nech mne myslet." Po chvíli se podíval na Texe. "Ty jdi tam — " Oskar ukázal na jeden z řady sprchovacích boxů, "a stáhni si uniformu. Podej mi ji ven a sám se zamkni uvnitř. My se za chvíli vrátíme." Texovi se sice zdálo, že byl odsouzen k práci v solných dolech, ale nebyla žádná reálná možnost se tomu vzepřít. Tak šel. Krátce poté Matt i Oskar odešli, Oskar s pevně srolovaným válcem kadetské uniformy v podpaží. Použili skluz kolem půlky Stanice, potkávali davy skvěle oblečených spěchajících lidí, míjeli bohaté a lákové obchody. Mattovi se tu strašně líbilo.

"Říkají," řekl Oskar, "že tady je to tak, jak to bývalo ve velkých městech, ještě před Společenskými zmatky."

"Rozhodně to tu nevypadá jako v Des Moines."

"Ani jako na Venuši." Oskar konečně našel to, co hledal, automatickou prádelnu, která byla umístěná v pasáži emigrační zóny. Po dost dlouhém čekání dostal zpátky uniformu čistou, vyžehlenou a pěkně zabalenou. Protože to bylo na Stanici Terra, byla i cena oblačně vysoká. Matt se díval na to, co mu z jeho majetku zbylo.

"Stejně by se to utratilo," řekl a investoval zbytek svého jmění do libry višní v čokoládě. Pak pospíchali zpátky. Tex vypadal tak zbídačele a byl tak rád, že je vidí, že Matta zasáhl náhlý výbuch velkomyslnosti a podal krabici Texovi. "Dárek pro tebe, ty ubohé, nešťastné, němé stvoření."

Tex vypadal, že byl tím gestem zasažen — opravdu to nebylo nic než gesto, protože cukroví a takové věci byly podle starého práva a obyčeje společným vlastnictvím spolubydlících. "Pospěš si a oblékni se, Texi. Skútr odráží od břehu za přesně dvaatřicet minut." O pětadvacet minut později, oblečení do kosmických obleků, naplnili vzduchový uzávěr, Tex s čokoládou v podpaží.

Cesta zpět proběhla bez incidentu, ovšem až na jednu věc: Matt nepomyslel na to, že by pro cukroví potřebovali specifický tlakový kontejner. Než mohl Tex krabici nějak svázat, ta se nadmula a v době, když se dostali na Randolph, byla přední i levá strana jeho kosmického oděvu pokryta napěněným lepkavým bahnem skládajícím se z višňové šťávy, cukrového sirupu a hnědých úlomků čokolády ve

formě polotekutého povlaku, který se ve vakuu vařil a expandoval. Byl by balíček odhodil, nebýt staršího kadeta, který byl v raketě uvázan vedle něj. Ten mu totiž připomenul přísné tresty za vyhazování čehokoliv do prostoru při používání cestovních spojů.

Kadet, který měl službu v hangárovém prostoru na Randolphu, se podíval na Texe se znechucením.

"Proč jste si to nedal dovnitř kosmického obleku?"

"Hm, já jsem na to určitě ani nepomyslel, pane."

"No příště to už nepochybně uděláte. Jděte dovnitř a hlaste se k raportu pro "neomluvitelné znečištění uniformy". A ten kosmický oblek vyčistíte."

"Rozkaz, pane."

Když přišli zpátky, byl Pete doma. Vyšel ze své kóje. "Užili jste si? Sakra, kdybych tak nebyl měl službu."

"O mnoho jsi nepřišel," řekl Oskar.

Tex se díval z jednoho na druhého. "Hrome, kamarádi, omlouvám se, že jsem vám pokazil dovolenku."

"Zapomeň na to," řekl Oskar. "Stanice Terra tam bude i příští měsíc."

"To je pravda," souhlasil Matt, "ale podívej se, Texi — řekni nám pravdu. Že to byl první drink, který jsi v životě měl nebylo to tak?"

Tex vypadal zahanbeně. "Ano... moje rodina, to jsou samí abstinenti — s výjimkou mého strýce Bodieho."

"Nezáleží na tvém strýci Bodiem. Jestli tě přistihnu, že si dáš ještě drink, utluču tě lahví až k smrti."

"Prosím tě, to je nesmysl, Matte."

Oskar se na Matta šibalsky podíval. "Pomalů s tím svatouškovstvím, mladíku. Třeba by se to mohlo stát i tobě."

"Třeba mohlo. Možná vám jednoho dne řeknu, abyste na mne dohlídli a zjistili, co se stalo. Ale ne na veřejnosti."

"Tak domluveno."

"Řekněte," dotazoval se Pete, "co se tam vlastně stalo? A co to s vámi je?"

IX.

DLOUHÉ PUTOVÁNÍ

ŽIVOT VE VESMÍRNÉ LODI RANDOLPH měl nepochopitelný aspekt bezčasovosti — nebo, lépe řečeno, nedatovanosti. Neexistovalo tu počasí, nebyly tu roční doby. Rozdělení na "noc" a "den" bylo umělé a bylo neustále narušováno nočními hlídkami a službami a dále laboratorními cvičeními, která se prováděla v kteroukoli hodinu tak, aby se maximálně využívala rozsahem omezená zařízení. Jídlo se podávalo každých šest hodin podle hodinek a jídlu podávanému "ráno" byla věnována stejná pozornost jako "večeři".

Matt spal, kdykoli na to mohl najít čas — a "dny" plynuly jeden za druhým. Zdálo se mu, že nikdy není dost času pro to všechno, o čem se předpokládá, že to Matt udělá. Matematika a matematické předměty, hlavně astrogace a atomová fyzika, ho začínaly strašit i ve snu. Zjišťoval, že ho štvou do praktických aplikací matematiky ještě předtím, než ji dokázal solidně zvládnout teoreticky.

Předtím, než se stal kadetem, věřil Matt tomu, že v matematice dost vyniká, a skutečně tomu tak bylo — podle obvyklých měřítek. Nikdy nepřepokládal, že by se mohl stát součástí takové skupiny, jejíž každý člen měl neobvyklý talent pro řeč vědy. Vyžádal si osobní vedení při studiu matematiky a studoval tvrději než kdykoli předtím. Úsilí, které tomu věnoval navíc, ho uchránilo od propadnutí, ale to bylo všechno.

Není možné pracovat neustále celou dobu bez vysazení, ale prostředí by muselo Matta uchránit od přepracování, i kdyby měl k něčemu takovému zvláštní dispozice. Koridor číslo pět na palubě A, kde sídlili Matt a jeho spolubydlíci, byl znám jako "Ulička svišťů", Hog Alley, a získal vysokou společenskou

reputaci pro své lehkovážné chování, dokonce ještě předtím, než k tomu svým všestranným talentem přispěl Tex Jarman.

Stávajícím "Starším Uličky svišťů" byl starší kadet jménem Bill Arensa. Byl to brilantní student, který byl schopen na jedno přečtení absorbovat vyučovací cívku s tím nejobtížnějším předmětem, ale byl už na Randolphu neobvykle dlouhou dobu — důsledkem nahromaděných známek za špatné chování.

Jednou večer po večeři, brzy po svém příchodu na loď, se Matt a Tex pokoušeli vyprodukovat trochu hudby. Matt byl vyzbrojen hřebenem s kouskem hedvábného papíru, Tex hrál na svou harmoniku. Zastavilo je zarváání z druhého konce chodby. "Otevřete, vy tam! Vy mlád'ata — vylezte!"

Tex i Matt se objevili venku, jak jim bylo rozkázáno. Starší si je prohlédl. "Žádná krev," poznamenal. "Přisahal bych na to, že jsem slyšel, jak tam někoho zabíjejí. Jděte zpátky a vezměte si svá rámusidla."

Arensa je uvedl do své vlastní místnosti, která byla nácpaná lidmi. Mávl dokola rukou a ukazoval na přítomné. "Seznamte se s Lidovým tribunálem Uličky svišťů — Senátorem Kukuřičnou hubou, Senátorem Filibustýrem, Senátorem Úzkoprsým, Doktorem Humanistou a Markýzem de Sade. Pánové, seznamte se s Komisařem Nešťastníkem a Profesorem Obrovským." Pak starší kadet zalezl do své studijní kóje.

"Jak se jmenujete, pane?" řekl jeden z kadetů obraceje se na Texe.

"Jarman, pane."

"A vaše?"

"Na takové detaily teď nemámáme čas," přerušil je Arensa, který se mezitím vrátil třímaje v ruce kytaru. "Tahle skupina pánů s vámi bude spolupracovat — zkusme to ještě jednou. Spojte se a držte rytmus bitu... a raz, a dva!"

Tak se zrodil Hog Alley Band. Rozrostl se na sedm členů a začal si vypracovávat repertoár, který byl pak uváděn na lodních společenských večírcích. Matt z toho vypadl, když ho vybrali do ligy vesmírného póla a nedokázal si vyšetřit dost času na obojí — jeho skrovné nadání stejně pro kapelu nestačilo.

Nicméně stejně už na orbitě starších kadetů zůstal. Arensa je všechny čtyři adoptoval a požadoval, aby se čas od času hlásili v jeho světnici a dohlížel na jejich život. A ovšem je nikdy nedával do hlášení. Když to porovnal se záznamy ostatních mladších kadetů, zjistil Matt, že on a jeho přátelé na tom jsou dost dobře. Zúčastňovali se mnoha zasedání "Tribunálu", nejprve na rozkaz, potom už podle svého vlastního rozhodnutí. Obvyklou rekreací na Randolphu byly "potlachy", stejně jako je tomu na všech internátních školách. Tam se diskuse týkala všech možných námětů a byla okořeněna Arensovými originálními a obvykle radikálními myšlenkami.

Ovšem nediskutovalo se o žádné věci, jejímž subjektem by byla děvčata. Taková diskuse byla vždy zaražena se závěrem, který nikoho nepřekvapoval: "Nemá smysl o tom hovořit — na Randolphu žádná děvčata nejsou. Obrátme list."

Téměř stejně zábavný byl osnovami požadovaný seminář "Pochyby". Tento kurz byl ustaven současným velitelem a vycházel z jeho vlastního pozorování, že totiž každá vojenská organizace — a Patrola nebyla žádnou výjimkou — trpí základní vadou. Vojenská hierarchie automaticky dává přednost konzervativnímu chování a tupému souhlasu s tím, co už tu bylo. Vždy je tady sklon ke trestání originálního a představivého myšlení. Komodor Arkwright zjistil, že takové tendence jsou zákonité a nevyhnutelné, doufal ale, že je trochu vyváží zřízením kurzu, který by nemohl být absolvován bez originálního myšlení.

Pracovalo se v diskusních skupinách, tvořených mladšími kadety, staršími kadety a důstojníky. Náměty byly libovolné, vedoucí semináře však mohl vyloučit takové, které napadaly hodnoty obvykle považované za axiomatické. Kromě těchto však mohlo být řečeno cokoli.

Mattovi trvalo hezkou chvilku, než se dokázal zapojit. Na svém prvním semináři mu nabídl jeho vedoucí následující téma:

"Rozhodněte a dokažte tvrzení: protože je Patrola škodlivá, měla by být zrušena." Matt mohl stěží věřit svým uším.

V rychlém sledu pak uslyšel, že minulých sto let posilování míru Patrolou vlastně poškodilo lidskou rasu, že bouře mutací, která následovala po atomovém válčení byla nezbytná pro další prospěch lidské rasy podle neúprosných zákonů vývoje, že ani lidská rasa ani žádná z ostatních ras ve sluneční soustavě by

nemohla očekávat, že trvale ve vesmíru přežije, jestliže se záměrně vzdá válek, a že v každém případě byla sama Patrola vytvořena ze skupiny pokryteckých omezenců, kteří omylem pokládali své vlastní vykonstruované předsudky za zákony přírody.

K první takové diskusi, které se zúčastnil, Matt ničím nepřispěl.

Následující týden slyšel otázky jak na "mateřskou lásku", tak na "lásku matky", tedy na pojmy tohoto typu. Chtěl odpovědět, ale za nic na světě si nedokázal vymyslet žádnou jinou odpověď než "Protože!". Potom přišla řeč na monotheismus jako doporučovanou formu náboženství, použitelnost vědeckých postupů a zásadu většiny při dosahování různých rozhodnutí. Zjistil, že je přípustné vyjadřovat názory, které jsou ortodoxní, i ty, které ortodoxní nejsou, a začal se pomalu připojovat k debatě tak, že hájil některé své vlastní oblíbené ideje.

Najednou zjistil, že jeho vlastní nevědomé představy, které ležely až někde za názory, které zastával, byly vystaveny divokému útoku, a že on sám svou odpověď zase jen redukuje na umíněné a neznělé "Protože!".

Začal však chápat tyto postupy a zjistil, že se třeba může zeptat nějakou nevinnou otázkou, která však podkopá sled argumentů někoho jiného. Z toho měl dobrý pocit.

Zejména se radoval z toho, že Girard Burke na tenhle seminář rezignoval. Matt zůstával v klidu, dokud Girard nevyjádřil nějaký svůj definitivní názor, a potom na něj vyskočil — vždy s otázkou, nikdy s tvrzením. Z nějakých důvodů, které Mattovi nebyly jasné, byly Burkeho názory vždy jen ortodoxní. Aby je mohl napadnout, byl Matt nucen k originálnímu myšlení.

Zeptal se na to Burke jednou po vyučování. "Podívej se, Burke — myslel jsem, že jsi pták s novým postojem ke všemu?"

"Dobrá, to asi jsem. A co má být?"

"Ale v "Pochybách" to tak nikdy nevzní."

Burke vypadal jako mudrc. "Nepřichytíš mne přitom, abych si dělal do vlastního hnízda."

"Co tím myslíš?"

"Ty si myslíš, že naši drazí nadřízení se doopravdy zajímají o tvoje lesknoucí se ideály? To ses dosud nenaučil rozpoznávat takové prostoduché pasti, synu?"

Matt o tom přemýšlel. "Myslím, že jsi se zbláznil." Nicméně o tom nepřestal přemýšlet.

Dni ubíhaly jeden po druhém. Tempo bylo tak tvrdé, že bylo málo času na to, aby se někdo nudil. Matt sdílel krédo všech kadetů, že Randolph je blázelec, zcela nevhodný pro lidské bydlení, vesmírné vetešnictví, atd. atd., ale ve skutečnosti si neudělal žádný vlastní názor na školní loď, na to byl příliš zaměstnaný. Nejdrív měl několik akutních záchvatů stesku po domově, potom se mu zdálo, že už to ustupuje. Nebylo nic než úmorná práce při studování, výcvik, další studování, laboratoře, spánek, jídlo a zase studování.

Vracel se ze spojové kanceláře, když šel jedné noci ze služby, když uslyšel nějaké zvuky z Petovy kabiny. Nejdrív si myslel, že si Pete asi pouští projektor a studuje až do pozdních hodin. Chtěl zaklepat na jeho dvěře a navrhnout mu, aby spolu zašli na galerii a vymámili tam šálek kakaa, když se přesvědčil, že ty zvuky nepocházejí od projektoru. Opatrně znovu otevřel dveře a s bouchnutím je zavřel. Zvuky přešly do vzlyknutí a přestaly. Matt bezhlučně zavřel Petovy dveře a zaklepal na ně. Po krátkém odmlčení řekl Pete: "Pojď dál."

Matt vešel. "Máš něco k jídlu?"

"Nějaké kekсы jsou v mém stolku."

Matt je vytáhl. "Vypadáš nemocně, Pete. Není ti nic?"

"Ne. Nic."

"Neuplatňuj na mne kosmický posun, Pete. Ven s tím."

Pete uvažoval. "Nic to není. Nic, s čím by kdokoliv mohl cokoli dělat."

"Možná ano, možná ne. Řekni mi to."

"Není tu nic, co bys mohl udělat. Stýská se mi po domově, to je všechno."

"Oh — " Matt si náhle představil táhnoucí se kopce a rozlehlé farmy v Iowě. Potlačil tu představu. "To je zlé, chlapče. Vím, jak se cítíš."

"Ne, nevíš. Proč taky, vždyť ty jsi prakticky doma — tobě stačí vystoupit na levobok lodi a už to

vidíš."

"To se nedá nic dělat."

"A nebylo to tak hrozné od té doby, co jsi byl doma. Pokud jde o mne — trvalo mi to dva roky, jen abych se dostal na Zemi a ani ti nemohu říci, jestli se vůbec kdy dostanu zase zpátky domů." Petovy oči dostaly nepřítomný pohled, jeho hlas se stal skoro lyrický. "Ty nevíš, jaké to je, Matte. Tys to nikdy neviděl. Víš, že se říká: 'Každý civilizovaný člověk má jen dvě planety, tu svou vlastní a Ganymedes.'"

"Cože?"

Pete ho vůbec neslyšel. "Když ti visí Jupiter nad hlavou, zaplňuje půlku oblohy — " Přestal mluvit. "Je to nádherné, Matte. Neexistuje žádné, jiné takové místo."

Matt zjistil, že přemýšlí o Des Moines v pozdním létě večer — s poletujícími světluškami a cikádami, které zpívají na stromech, když je vzduch tak hustý a těžký, že byste jej mohli nabrat rukou. Náhle nenáviděl tu ocelovou lasturu okolo něj, se svou věčnou beztíží a se svým filtrovaným vzduchem a umělým osvětlením. "Proč jsme se tu vůbec upsali, Pete?"

"Já nevím. Já nevím."

"Chtěl bys to vzdát?"

"Nemůžu, Můj otec se zadlužil, aby zaplatil mou cestu sem — a jestliže bych odsud dobrovolně odešel, cítil by se tím podvedený."

Tex vešel do místnosti, zíval a drbal se. "Co je s vámi, mládenci? Nemůžete spát? Copak můžete chtít něco jiného než spát?"

"Promiň, Texi."

Jarman si je prohlédl. "Vy oba vypadáte, jako by vám umřel váš nejmilejší pes. Co máte za problém?"

Matt zašeptal. "Nic moc. Stýská se mi po domově, to je všechno."

Pete najednou také promluvil. "To není tak úplně pravda. Já jsem byl ten, co se choval jako dítě — Matt se mne jen pokoušel uchlácholit."

Tex vypadal zmateně. "Já to nemohu pochopit. Jaký je v tom rozdíl, kde tak dlouho jste, když nejste v Texasu?"

"Texi, proboha!" vybuchl Matt.

"O co jde? Řekl jsem snad něco špatného?" Tex se koukal z Matta na Peteho. "Pete, ty jsi určitě hrozně daleko od tvých drahých, to připouštím. Řeknu ti, co uděláme — až bude čas, abychom odsud mohli vypadnout, pojeděš se mnou k nám domů. Nechám tě zajezdit si na koni."

Pete se sotva znatelně ušklíbl. "A potkat se s tvým strýcem Bodiem."

"Tak. Strýc Bodie ti řekne, jak to bylo tehdy, když projížděl tornádem, a k tomu bez sedla. Tak platí?"

"Za předpokladu, že ty mne jednoho dne taky navštívíš zase u mne doma. A ty taky, Matte."

"Platí." Všichni si na to potřásli rukama.

Účinek Petova nostalgického výbuchu by byl jistě pominul, kdyby brzy poté nedošlo k dalšímu incidentu. Matt šel pasáží do Arensova příbytku a zamýšlel požádat staršího kadeta o pomoc při řešení jednoho rafinovaného problému z astrogace. Našel ho, jak balí. "Pojď dál, senátore," řekl Arensa.

"Nestůj ve dveřích. Co máš v úmyslu, synu?"

"Oh, hádám, že nic. Dostal jste svou loď, pane?" Arensa byl měsíc předtím převelen k vnější službě, teď byl formálně "převelený kadet" stejně tak jako "kadet-absolvent".

"Ne." Sebral svazek papírů, pohlédl na ně a vytrhl je ze složky. "Ale já odcházím."

"Oh."

"Nezírej na mne a neříkej 'Oh!' Co je špatného na tom, že jsem rezignoval?"

"Nic. Vůbec nic."

"Ty se teď divíš, proč, nemám pravdu? Dobrá, řeknu ti to. Musel jsem, to je to. Musel jsem to udělat a jsem z toho otrávený. Protože, synáčku. Já se nechci stát supermanem. Moje gloriola je mi příliš těsná a já se na to vykašlu. Můžeš to pochopit?"

"Oh, já jsem vás přece nekritizoval!"

"Ne, ale myslel sis to. Vyvádí tě to z míry, senátore. Ty jsi právě ten druh seriózně uvažujícího mladého prcka, jakého oni chtějí a potřebují. Ale pro mne to není — já se nehodlám stát archandělem, který se řítí po obloze a třímá plamenný meč. Pozastavil ses někdy nad pomyšlením, jak by ses cítil, kdybys měl

bombardovat město atomovými bombami? Už jsi vůbec někdy o tom reálně uvažoval?"

"Nevím proč. Pro Patrolu nikdy nebylo nutné atomovou bombu skutečně použít, aby se věci otočily správným směrem. Nepředpokládám, že by k tomu vůbec kdy mohlo dojít."

"Ale to je to, cos podepsal, právě to samé. Je to důvod tvé existence, můj chlapče." Přestal mluvit a sebral svou kytaru. "Zapomeň na to. Co mám teď dělat s tímhle? Prodám ti ji levně, za pozemskou cenu."

"Já právě teď nemůžu zaplatit ani pozemskou cenu."

"Vezmi si ji jako dárek ode mne," hodil mu ji Arensa. "Hog Alley Band by měl mít nějakou kytaru a já si mohu opatřit jinou. Za třicet minut budu na Stanici Terra, senátore, a za dalších šest hodin budu zpátky mezi pozemskými červy, mezi těmi malými lidičkami, kteří nevědí, jak si zahrát na Pánaboha — a ani nic takového nechtějí."

Matt nemohl vymyslet nic, co by na to řekl.

Připadalo mu divné, že už pak nebude poslouchat Arensův hluboký hlas rozléhající se po chodbách, ale teď neměl čas na to myslet. Mattova skupina pro pilotní výcvik byla odvelena na Měsíc cvičit přistávání ve vzduchoprázdnu.

Skupina přešla od výcviku na skútrech na výcvik v univerzální raketě A-6 upravené pro výukové účely. Nákladový prostor školní lodi — P.R.S. "Třesoucí se stěny" pro školení kadetů, výcviková kapacita 106 mužů, zapsaná v rejstříku lodi Randolph — byl vybaven tuctem duplikátů řídicích místností, až do té nejmenší viditelné podrobnosti podobných skutečné velitelské místnosti lodi, se stejným vybavením až do posledního číselníku, spínače, obrazovky a tlačítka nebo klávesy. Přístroje v těchto zdvojených velínech ukazovaly naprosto stejná data jako jejich dvojčata v hlavní řídicí místnosti, ale pokud se kadet dotkl některého řídicího prvku v takovém instrukčním velínu, nemělo to na loď žádný vliv, místo toho byla operace zaznamenána na pásek.

Pilotovy úkony byly také zaznamenávány, takže každý student pilotáže mohl srovnávat to, co udělal, s tím, co udělat měl, protože pracoval za podmínek identických s těmi, které měl skutečný pilot. Skupina byla vybavena vším, co by jí mohlo pomoci v učení se z praktických kontaktů s lodí Randolph a se Stanicí Terra. Teď však studenti potřebovali sami zakusit nebezpečí planety. Dvoudenní cesta na Měsíční Základnu byla navržena pro loď "Třesoucí se stěny" samotnou, za podmínek o něco málo horších, než se kterými se setkával emigrant.

Matt a jeho druhové neviděli nic z Lunárních kolonií. Nebyly tu žádné propustky, dva týdny žili namačkání do podzemních kasáren Základny a vycházeli do terénu jen pro výcvik v přistávání, nejprve na slepých velínech lodi "Třesoucí se stěny" a potom na raketách A-6 vybavených dvojím řízením, kde se cvičili ve skutečné pilotáži.

Matt měl samostatný let na konci prvního týdne. Měl "cit" pro pilotáž, podle předem vypočítaných letových programů mohl být zodpovědný za své letadlo. Bylo to pro něj tak přirozené, jako třeba matematická astrogace mu dělala potíže.

Samostatný let ponechával časové rozhodování v jeho rukách. Jako raketa vyletěl ze Základny a oblečen do kosmického obleku krácel po rozžhavených a bezvzdušných měsíčních plánech. Studenti pilotáže byly ubytováni v rohové části kasáren kosmické námořní pěchoty. Matt zabíjel čas pozorováním vesmírných námořních pěšáků a pokecáváním s poddůstojníky.

Líbil se mu ten řízný vojenský dril, se kterým kosmická námořní pěchota všechno prováděla, i jejich pyšná sebedůvěra.

V celé sluneční soustavě neexistuje oslnivější pohled, než je pohled na starého seržanta vesmírné námořní pěchoty v plné parádě, s uniformou pokrytou prýmkami, odznaky a stužkami, se stříbrem šedin na svých skráních a září vyznamenání na hrudi. Matt se začal cítit dost ošuměle v té jednoduché uniformě bez odznaků, kterou měl s sebou ve svém cestovním vaku.

Bavily ho jejich četné slavnostní ceremoniály. Poprvé se mu podařilo slyšet nástup Jednotky bez toho příšerného opakování jmen slavných Čtyř — "Dahlquist! Martin! Rivera! Wheeler!" — ale mariňáci měli své vlastní tradiční rituály a těch bylo ještě víc.

Věren svému předsevzetí dřít se astrogaci tak moc, jak to bude možné, vyřešil Matt několik typických problémů s ní spojených. Najednou měl jednoho dne, i když se mu do toho nechtělo, sám vyřešit

následující příklad: "Je dáno: Odlet z oběžné dráhy Deimosu, Mars, ne dříve než 12:00 podle Greenwiche, 15. května 2087, chemické palivo, vypouštěcí rychlost 10.000 metrů za sekundu. Určení: Superstratosférická oběžná dráha kolem Venuše. Je požadováno: Nejekonomičtější orbita a nejrychlejší orbita na místo určení, hmotnostní poměry a časy odjezdu a příjezdu pro každou z obou těchto drah. Připravit letový plán a určit kontrolní body, s předběžným výpočtem pro každý kontrolní bod při použití hvězd druhé velikosti nebo jasnějších pro navigaci. Otázky: Je možné ušetřit čas nebo palivo křížováním přes úsek Země — Měsíc? S jakými známými drahami meteorů je nutno počítat a jaké plány úhybných manévru, pokud připadají v úvahu, by měly být zpracovány? Všechny odpovědi musí odpovídat kosmickým předpisům stejně tak jako balistickým principům."

Takový problém nebylo možno vyřešit v jakékoli rozumné době bez použití počítače. Nicméně Matt dokázal sestavit zadání úkolu a potom, se štěstím, umluvil důstojníka, který měl službu ve strojně-početním oddělení, aby ho pustil na balistický integrátor. Dal se do práce.

Dostihl ho sladký hlas signální trubky, první výzva k výměně stráží. Ignoroval ho.

Potil se právě nad první předepsanou aproximací, když zvuk trubky opět přerušil jeho práci povelém k nástupu. To úplně přetrhlo logický řetěz jeho myšlení. Ztracený problém! — proč by vůbec měl někdo zadávat takové pitomé problémy? Patrola se přece vůbec neunavuje s chemickými palivy a nejekonomičtější dráha — to je věc obchodních služeb.

O dvě minuty později již sledoval výměnu stráží dole v hlavní hale pod kasárnami. Když zazněla hudba a zahrála "Dokud nebude Slunce studené a nebe tmavé —", zjistil Matt, že je dojat.

Zastavil se ve strážní místnosti, protože se mu nechtělo odejít zpátky k exaktním složitostem matematiky. Nově nastupující seržant stráže byl jeho známý, vrchní seržant Macleod.

"Pojďte dál, mladý příteli, a udělejte si pohodlí. Viděl jste nástup stráže?"

"Děkuju. Ano, viděl. Je to opravdu nádherné vidět něco takového."

"Vím, co tím myslíte. Já to dělám už dvacet let a jsem tím víc nadšený, než když jsem to dělal jako rekrut. Jak jde práce? Pořád vás zaměstnávají?"

Matt se rozpačitě usmál. "Hraju to jako na hokeji. Měl bych studovat astrogaci, ale cítím se už z toho zatraceně nemocný."

"Moc si to nevyčítejte. Z čísel mám já vždycky bolení hlavy."

Matt najednou zjistil, že vypráví staršímu muži své potíže. Seržant Macleod na něj hleděl se sympatickým zájmem. "Podívejte se, pane Dodson — vy přece nemáte rád ty intelektuály. Proč se na ně nevykašlete?"

"Cože?"

"Vám se líbí vesmírná námořní pěchota, ne?"

"No ano."

"Tak proč nepřehodíte vyhybku a nepřipojíte se k opravdovým mužům? Vy jste slibný mládenec a vzdělaný — za rok vám já budu salutovat. Už jste někdy o tom přemýšlel?"

"Ne, nemohu říci, že bych o tom uvažoval."

"Pak to udělejte. Vy nepatříte k těm Profesorem — vy jste nevěděl, jak my nazýváme Patrolu, že ne? — 'Profesoři'."

"Už jsem o tom slyšel."

"Ano? Dobrá, my pracujeme pro Profesory, ale nejsme jedni z nich. My jsme... no, to už uvidíte sám. Přemýšlejte o tom."

Matt o tom skutečně přemýšlel, tak moc přemýšlel, že za sebou nechal problém "Z Marsu na Venuši" stále ještě nevyřešený.

Nebylo nic snazšího nežli řešení odložit, ani tu nebyly jiné a složitější problémy, které by se nějak zjednodušily na základě myšlenky, která stále působila v jeho podvědomí, totiž že se nepotřebuje stále trápit s vyšší matematikou, aby se z něj stal astronaut. Začínal vidět sám sebe oblečeného do pestré uniformy vesmírné námořní pěchoty. Nakonec to později probral s poručíkem Wongem. "Vy byste chtěl být převeden ke kosmické námořní pěchotě?"

"Ano, myslím, že ano."

"Proč?"

Matt vysvětloval svůj sílící pocit frustrace spojený jak s jadernou fyzikou, tak s astrogací.

Wong pokývl hlavou. "Myslel jsem si to. Ale my jsme věděli, že byste tu mohl mít těžký život, protože jste sem přišel nedostatečně připraven. Nelíbí se mi také lajdácká práce, kterou odvádíte od té doby, co jste se vrátil z Luny."

"Dělal jsem to nejlepší, co jsem mohl, pane."

"Ne, to jste nedělal. Ale vy dokážete zvládnout oba ty předměty a já na to dohlédnu, abyste to také udělal."

Matt mu vyprávěl, téměř neslyšitelně, že si není jist tím, co vlastně chce. Wong vypadal rozzlobeně, vlastně poprvé během celého rozhovoru.

"Pořád o tom budete mluvit? Jestliže si podáte žádost o převedení, já vám ji nedoporučím a mohu vám říci dopředu, že ji Velitel zamítne."

Mattovi se rozklepaly čelistní svaly. "To je vaše právo, pane."

"Zatraceně, Dodson, to není moje právo, to je moje povinnost. Z vás nikdy nebude mariňák a to vám říkám proto, že znám vás, vaše záznamy a vaše možnosti. Vy máte dobrou šanci stát se důstojníkem Patroly."

Matt vypadal překvapeně. "Proč bych se nemohl stát mariňákem?"

"Protože je to pro vás příliš snadné — tak snadné, že byste mohl selhat."

"Cože?"

"Neříkejte mi tu 'cože'. Rozdíl v IQ mezi vedoucími a podřízenými by neměl být větší než třicet procentových bodů. Vy stojíte samozřejmě více než třicet bodů nad těmi starými seržanty — nesnažte se mne oklamat, vy jste výborný člověk. Ale vaše myšlení nepracuje stejným způsobem jako to jejich." Pak Wong pokračoval, "Nedivil jste se někdy tomu, že Patrola sestává výhradně z důstojníků — a ze studentů na důstojníky, z kadetů?"

"Hmmm, ne, pane."

"Přirozeně ne. Nikdy se nedivíme tomu, s čím vyrůstáme. Stručně řečeno, Patrola není vůbec vojenská organizace."

"Pane?"

"Vím, vím — jste cvičen, abyste používal zbraně, podléháte rozkazům, nosíte uniformu. Ale vaším cílem není bojovat, ale předcházet tomu, aby se bojovalo, a to všemi možnými prostředky. Patrola není bojovou organizací, je to sklad zbraní, které jsou příliš nebezpečné na to, aby je bylo možné svěřit vojákům."

S rozvojem zbraní hromadného ničení v minulém století se válka stala útočnou a ne obrannou, abych to řekl jasně. Národ může sice zahájit strašlivý útok, ale přitom ani nedokáže ochránit své vlastní raketové základny. Přitom úspěšně pokračuje cestování ve vesmíru.

Vesmírná loď je perfektní odpovědí na vojenský význam nukleárních pum. Ta může válku vyvolat i válku zastavit. Může zahájit útok, který už nemůže být zastaven — a přitom je absolutně nemožné napadnout kosmickou loď z povrchu planety."

Matt pokývl hlavou. "Působení gravitace."

"Ano, působení gravitace, Muži na povrchu planety jsou bezmocní vůči mužům v kosmickém prostoru stejně tak, jako muž na dně studny nemůže bojovat proti lavině kamenů. Pro muže na vnější straně studně však gravitace pracuje."

My bychom měli skoncovat s nejtuzší a asi nejobtížněji porazitelnou tyranií, jakou kdy viděl svět. Ale lidské rase se už podařilo udělat pár šťastných průlomů a zatím nesešla z cesty. Je úkolem Patroly, aby to vždycky dopadlo tak šťastně."

Ale Patrola jednoduše nemůže opustit jaderné bomby, protože už jednou tu byl jeden bezvýznamný človíček jménem Hitler a ten se dostal k moci a jednou by byl mohl, kdyby k tomu měl dostatek času, stavět i vesmírné lodi a zbraně hromadného ničení. Moc je příliš velká, příliš nemotorná — je to jako snažit se zachovávat pořádek v mateřské školce pomocí nabitě pušky namísto rákosky."

Vesmírní mariňáci, to je ta rákoska Patroly. Jsou nejlepší — "

"Promiňte, pane — "

"Ano?"

"Já vím, jak kosmická námořní pěchota pracuje. Provádějí aktivní policejní službu v Soustavě — ale proto jsem tam nechtěl přestoupit. Je to aktivnější organizace. Jsou - "

" — jsou odvážnější, zažijí více dobrodružství, jsou barevnější, atraktivnější — a nemusí studovat ty věci, které Matthewa Dodsona unavují. Tak sklapněte a poslouchajte. Je toho moc, co nevíte o našem projektu, nebo jinak byste se nepokoušel o ten přestup k mariňákům."

Matt sklapnul.

"Lidé se dělí na tři psychologické typy a ty se od sebe liší především motivací. Existuje typ motivovaný ekonomickými faktory, penězi... a existuje typ motivovaný svou 'tváří' nebo hrdostí. Tenhle typ, to jsou marnotratníci, lovci, bojovníci, vychloubači, sportovci, hráči. Tenhle typ má touhu po moci a baží po slávě. A ještě existuje typ profesionála, který chce následovat etický kód spíše, než se jednoduše pachtit za penězi nebo za slávou — to jsou knězi a ministři, učitelé, vědci, zdravotničtí pracovníci, někteří umělci a spisovatelé. Hlavní myšlenka je v tom, že takový člověk zasvětil svůj život nějakému cíli a ten je pro něj důležitější nežli on sám. Sledujete mne?"

"Já... myslím, že ano."

"Pamatujte, že tohle všechno je strašně zjednodušené. A nepokoušejte se vůbec aplikovat tahle pravidla na mimozemské rasy, tam to už naprosto nebude vyhovovat. Mart'an je úplně jiný druh živočicha, a stejně tak i Venušan."

Wong pokračoval. "A nyní můžeme přejít k pointě: Patrola je zamyšlena tak, aby shromažďovala výhradně tyhle profesionální typy. U kosmické námořní pěchoty je každý muž na prachy, od generálů až po vojíny, anebo patří k tomu druhu, co se žene za slávou a svou vlastní pýchou."

"Oh..."

Wong počkal, až to Mattovi dojde. "Můžete to vidět i na uniformách, Patrola nosí ty nejjednodušší, námořní pěchota zase ty vůbec nejpestřejší. V Patrole je kladen důraz na přísahu a na odpovědnost za humanitu. V kosmické námořní pěchotě jde hlavně o hrdost na svou jednotku a její slavnou historii, o loajalitu vůči kamarádům, o staré vojenské ctnosti. Neznevažují námořní pěchotu, když říkám, že se ani za zlamanou grešli nestarají o politické instituce Sluneční soustavy. Starají se jenom o svou organizaci."

Ale to není váš styl, Matte. Víم toho o vás víc, než o sobě víte vy sám, protože jsem studoval výsledky vašich psychologických testů. Z vás nikdy nebude mariňák."

Wong udělal tak dlouhou přestávku, že Matt nakonec nesměle řekl: "Je to všechno, pane?"

"Téměř. Začal jste se učit astrogaci. I kdyby klíčem k odpovědnosti Patroly bylo potápění se do mořských hlubin, bylo by to to, co se musíte naučit. Ale dopadlo to tak, že tím klíčem je cestování v kosmu. Takže — ukládám vám speciální kurz. Během několika příštích týdnů nebudete dělat nic než astrogaci. Zamlouvá se vám to?"

"Ne, pane."

"Nemyslel jsem si, že by se vám to líbilo. Ale když to s vámi projdu, budete schopni najít svou cestu Soustavou i naslepo. A teď se podíváme na — "

Příští týdny byly až k smrti jednotvárné, ale Matt udělal pokroky. Měl spoustu času na přemýšlení — pokud ovšem nebyl skloněn nad kalkulátorem. Oskar a Tex jeli na Měsíc společně, Pete měl noční směny v energetické strojně. Matt se ponořil zatvrzele a tvrdošijně do práce — a hluboce přemýšlel. Slíbil sám sobě, že toho nenechá, dokud mu to Wong nedovolí. Kromě toho — dobrá, za pár dní by měl mít svůj první "opuštěák". Pokud by se rozhodl se na to vykašlat, proč ne, spousta kadetů se ze své první dovolenky nevrátí zpátky.

Mezitím však začínala jeho práce dostávat i skrovnou pochvalu od poručíka Wonga.

Nakonec Wong Matta opět uvolnil a Matt se vrátil k normálnímu rutinnímu životu. Zjistil, že do toho zase spadl, když ho poslali na mimořádnou službu. Na základě toho pak byl jednoho rána předvolán k důstojníkovi ve službě, převzal stručný seznam jmen, aby se jej naučil zpaměti, a byl vybaven černou páskou na rukáv. Pak šel k hlavnímu vzduchovému uzávěru lodi a čekal tam. Potom z uzávěru vyrazila skupina vyjevených a neostřílených chlapců. Když přišel jeho turnus, hnul se Matt kupředu a zvolal:

"Četa sedm. Kde je velitel sedmé čty?"

Shromáždil své svěřence okolo sebe a řekl dosavadnímu pověřenému veliteli čty, aby ho následoval jako poslední. Pak je vedl pomalu a opatrně dolů na palubu "A". Byl rád, když zjistil, že je tam dostal

všechny a nikdo se mu neztratil. "Tohle je vaše jídelna," řekl jim. "Budeme obědvat, už dlouho jste nejedli."

Pobavilo ho, když jeden z hochů vyjádřil něco jako nespokojenost. "Co se děje, pane?" zeptal se chlapce. "Vy nejste hladový?"

"Oh, ne, pane."

"Dobrá, jen se vzchopte — však vy budete hladový."

X.

QUIS CUSTODIET IPSOS CUSTODES

KADET MEZIPLANETÁRNÍ PATROLY MATTHEW Dodson seděl v čekárně Katapultovací stanice Pikes Peak a sledoval hodinky. Měl hodinu čekat do doby, kdy nastoupí na palubu Nového Měsíce na cestu do Stanice Terra. Zatím čekal na své spolužáky.

Byla to dobrá dovolená, myslel si, udělal vlastně všechno, co si naplánoval — s jedinou výjimkou: nepřipojil se na konci dovolené k ostatním na Jarmanově ranči. Jeho matka se totiž takové myšlenky přímo zděsila.

Přesto to byla dobrá dovolená. Podepřel si rukou svou vesmírem ošlehanou tvář a vypadal trochu zmateně. Nesvěřil nikomu svůj předcházející nejasný úmysl všeho nechat právě v té době, když by byl na dovolené. Nyní se snažil vzpomenout si, kdy a proč ho ten nápad úplně přešel.

Byl vyslán na dočasnou službu ve funkci asistenta astrogátora na vesmírnou loď P.R.S. Nobel, která prováděla rutinní kontrolu bombardovacích raket umístěných okolo Země. Matt se ke své lodi připojil na Měsíční Základně s ukončením své hlídky tehdy, když Nobel přistál na Základně Terra kvůli opravě. Tam byl vyčleněn s tím, že dostal povolení, aby si vzal dovolenou ještě předtím, než bude odvelen zpět na Randolph. Jel přímo domů.

Na stanici ho uvítala celá rodina a odvezli ho vrtulníkem domů. Jeho matka trochu plakala a jeho otec mu velmi energicky potřásl rukama. Mattovi se zdálo, že jeho mladší bratr téměř neuvěřitelně vyrostl. Bylo to dobré je všechny zase vidět, bylo to dobré být zase zpátky v tom starém rodinném autobusu. Matt by byl rád sám pilotoval vrtulník, kdyby ovšem Billie, jeho bratr, nešel sám přímo k řízení.

Celý dům byl znovu vymalován a jeho matka o tom očekávala od Matta obdivnou poznámku a Matt jí ji také poskytl — ale ve skutečnosti se mu ty změny nelíbily. Už to nebyl on, kdo maloval. Kromě toho mu místnosti připadaly nějak menší. Rozhodl se, že to musí být výsledkem nového vymalování: dům se přece nemohl sevrknout!

Jeho vlastní pokoj byl teď naplněn Billovými věcmi, ačkoliv teď byl Bill dočasně vystěhován do svého starého pokoje, který nyní sloužil jako pracovna pro jeho matku. Ty nové úpravy byly praktické, účelné — a šly Mattovi na nervy.

Když o tom tak přemýšlel, věděl ve skutečnosti, že všechny ty nové úpravy neměly co dělat s jeho odchodem. Určitě ne! Ani poznámky jeho otce o Mattově držení těla, ačkoli ty ho pálily až v žaludku — Byl se svým otcem sám v obývacím pokoji, právě před večerí, a Matt se procházel sem a tam a podával nadšenou a, jak si myslel, zajímavou zprávu o prvních dobách svého samostatného letu. Otec najednou využil příležitosti, když se Matt odmlčel, a řekl mu: "Počkej, synu."

Matt se zarazil. "Pane?"

"Pořád se hrbíš a vypadáš, jako bys tahal nohy za sebou. Zlobí tě ještě ta noha?"

"Ne, má noha je v pořádku."

"Tak se narovnej a drž ramena zpřímá. Buď si vědom vlastní důstojnosti. Copak oni nedávají pozor na vaše držení těla ve škole?"

"Co je špatného na způsobu, jakým chodím?"

Bill se právě objevil ve dveřích, když na tuto věc přišla řeč. "Já ti to ukážu, Matte," vpadl jim do řeči a pokusil se přejít přes místnost s groteskním přeháněním astronautovy uvolněné chůze, která klouzala

jakoby bez kostí. Chlapec to udělal tak, jako by šlo o chůzi šimpanze. "Ty teď chodíš tímto způsobem."

"Čerta tak chodím!"

"Čerta tak nechodíš!"

"Bille!" řekl otec. "Běž se umýt a připravit se k večeři. A už takovým způsobem nemluv. Tak běž, hned!" Když mladší syn odešel, otec se zase otočil k Mattovi a řekl: "Myslím, že jsem mluvil jen osobně s tebou, Matte. Čestné slovo, není to tak strašné, jak to Bill tady předváděl, je to jen z poloviny tak špatné."

"Ale — podívej se, tati, já chodím stejně jako kdokoli jiný — mezi astronauty, myslím. Tak se to přihází, když jsi pořád ve stavu beztlíže. Pořád se snažíš být nějakým způsobem přikrčený, celé ty nekonečné dny, a pořád připraven zachytit se za přepážku nebo zachytit se něčeho rukama. A když jsi zpátky v normální gravitaci, po dlouhých dnech a týdnech, tak potom chodíš tak, jako teď já. Říkáme tomu 'kočičí krok'."

"Předpokládám, že by to tak nějak mohlo být," odpověděl mu otec celkem rozumně, "ale nebyl by dobrý nápad provádět teď každý den nějaké menší procházky, jen tak aby ses udržel ve formě?"

"Pro volný pád? Ale — " Matt přestal, protože si náhle uvědomil, že neexistuje žádný způsob, jak tu mezeru mezi ním a otcem překlenout.

"Nevadí. Pojďme dovnitř k večeři."

Byla to obvyklá řada rodinných večeří za přítomnosti tet a strýců. Každý ho žádal, aby mu vyprávěl, jak mu to jde ve škole a jak se cítil, když vyšel ven do kosmu. Ale tak nějak se zdálo, že se o to doopravdy příliš nezajímají. Například teta Dora.

Prateta Dora byla současnou ženskou vládkyní celé rodiny. Byla to velmi aktivní žena a věnovala se práci v církvi a sociální péči. Nyní byla už tři roky upoutána na lůžko. Matt jí zatelefonoval, protože to celá jeho rodina zřejmě od něj očekávala. "Často si mně stěžuje, že jí vůbec nepíšeš, Matte, a — "

"Ale maminko, já nemám čas psát nikomu!"

"Ano, ano. Ale ona je na tebe hrdá, Matte. Ráda by se tě zeptala na tisíc věcí o všem možném. A určitě si obleč uniformu — ona to očekává."

Teta Dora se ho neptala na tisíc věcí, vlastně se ptala jen na jedno — proč tak dlouho čekal, než ji šel navštívit? Potům Matt poznal, že je do detailu informován o nedostacích nového místního pastora, o naději na vdavky svých několika ženských příbuzných a známých i o zdravotním stavu několika starých žen, z nichž mnohé mu byly úplně neznámé, a to včetně podrobností o operacích a o pooperačním ošetřování.

Točila se mu z toho dost hlava, když se omluvil pokročilou dobou a podařilo se mu konečně vyvážnout.

Ano, asi to tak bylo — mohla to být právě návštěva u tety Dory, která ho přesvědčila, že zdaleka není připraven rezignovat a zůstat v Des Moines. Kdyby nebylo Marianny.

Marianna byla dívka, která ho přiměla, aby jí slíbil, že jí bude pravidelně psát — a skutečně to dělal, dokonce pravidelněji, než mu psala ona. Ale dal jí vědět, že přijde domů na dovolenou, a ona zorganizovala piknik jemu na přivítanou. Bylo to pěkné. Matt obnovil své staré závazky a radoval se s určitou dávkou uctívání z dívčiny přítomnosti. Byl tam ovšem nějaký mladý muž, o tři nebo čtyři roky starší než Matt, který vypadal jako svobodný. Postupně Matovi došlo, že Marianne zachází s nově příchozím jako se svým vlastnictvím.

Nijak ho to neznepokojovalo. Marianne patřila k tomu druhu děvčat, která nikdy nedokáží jasně udržet v paměti rozdíl mezi hvězdou a planetou. Předtím si toho nikdy nevšiml, ale to a další podobné věci mu došly, když byl jednou s ní, sám.

A ona se vyjádřila o jeho uniformě, že je "příliš střízlivá".

V souvislosti s Mariannou začal rozumět, proč se většina důstojníků nežení dříve, než jsou mezi třicítkou a čtyřicítkou penzionováni.

Hodiny ve Stanici Pikes Peak ukazovaly třicet minut do termínu nástupu na loď. Matt si začínal dělat starosti, že Texovy nekonvenční způsoby by mohly způsobit, že všichni tři zmeškali spojení, když je náhle v davu lidí uviděl. Popadl svůj cestovní vak a šel k nim. Stáli k němu obráceni zády a ještě ho neviděli. Protáhl se až Texovi za záda a řekl chraplavým hlasem: "Pane — hlaste se v kanceláři Velitele."

Tex vyskočil do vzduchu a otočil se o stoosmdesát stupňů. "Matte, ty zloději koní, takhle na mne

nesmíš vybafnout."

"To dělá tvoje špatné svědomí. Nazdar, Pete. Ahoj, Oskare."

"Matte, jak se máš, člověče? Dovolená byla dobrá?"

"Bylo to prima."

"Však my si to užili taky." Pak si všichni navzájem potřásli rukama.

"Pojďme na palubu."

"Skafandry." Zvážili se, nechali si orazítkovat pasy a byli připraveni pokračovat dále nahoru, kde stál vzpřímen Nový Měsíc, připravený v lůžku katapultu s roztaženými mocnými křídly. Stewardka je dovedla k jejich sedadlům.

Po desetiminutové výstraze*) oznámil Matt: "Jdu nahoru se tu trochu rozhlédnout. Půjde někdo se mnou?"

-

*)Upozornění, že do startu zbývá deset minut

-

"Já se chystám spát," odmítl Tex.

"Já taky," přidal se Pete. "V Texasu nikdy nikdo nespí. Já už jsem z toho napůl mrtvý."

Oskar se rozhodl, že půjde. Vyšplhali se nahoru do velínu a ohlásili se kapitánovi. "Kadeti Dodson a Jensen, pane — prosíme o povolení pozorování."

"Myslel jsem si to," zachrochtal kapitán. "Připoutejte se." Pilotní prostor každé licencované lodi byl přístupný všem členům Patroly, ovšem piloti skokových letů ze Země na Stanici Terra byli takovými praktikami nepochopitelně otráveni.

Oskar si sedl do sedadla inspektora, Matt použil palubní čalounění a přichytné pásy. Oba se připoutali. Jejich poloha jim poskytovala znamenitý výhled na ko-pilota a prvního důstojníka, kteří vyčkávali u řízení podobného jako v aeroplánu. Jestliže po katapultování raketový motor selhal a nezapálil, bylo povinností prvního důstojníka manévrovat s lodí na určenou letovou hladinu a přivést ji dolů k nouzovému přistání na koloradské přerii.

Kapitán obsluhoval řízení podobné tomu v raketě. Právě hovořil s řídicí místností katapultu, potom spustil sirénu. Krátce poté se loď odpoutala od úbočí hory, při kosti svírajícím zrychlení šesti g. Akcelerace ovšem trvala pouhých deset vteřin, potom se loď vymrštila přímo nahoru do nebe, opouštějíc katapult s rychlostí 1300 mil za hodinu.

Ted' se nacházeli ve stavu beztlíže a stoupali. Ukázalo se, že kapitán tráví čas spouštěním trysek a Matt měl jednu chvíli strach, že budou muset nouzově přistát. Ale trysky se zažehly přesně včas.

Když se dostali na svou orbitu a trysky opět ztichly, Matt a Oskar poděkovali kapitánovi a vrátili se dolů na svá dřívější sedadla. Tex i Pete už oba usnuli, Oskar je v tom hned následoval. Matt se rozhodl, že musí strávit dost času tím, aby se připravil na to, jak vysvětlí, že konec dovolené nestrávil v Texasu.

Jeho myšlenky se vrátily zpátky k problému, o kterém přemýšlel. Určitě se nerozhodl uvážnout doma jednoduše proto, že jeho vlastní dovolená byla krásně klidná, nikdy se na domov neřval ani jako na noční klub ani jako na bezpečné útočiště.

Jednou večer u večeře se otec Matta zeptal, aby mu popsal, co to vlastně Nobel dělal na své cirkumterární hlídce. Pokusil se mu vyhovět. "Když jsme opustili Měsíční Základnu, dostali jsme se na eliptickou orbitu okolo Země. Abychom se dostali k Zemi, museli jsme postupně brzdit a dostali jsme se na blízkou kruhovou orbitu od pólu k pólu —"

"Proč od pólu k pólu? Proč ne kolem rovníku?"

"Protože, abys věděl, jsou rakety s jadernými bombami na orbitách sledujících poledníkový směr. To je jediný způsob, jak pokrýt celý povrch zemského globu. Kdyby obíhaly v rovině rovníku —"

"Tomu rozumím," přerušil ho otec, "ale jaký to mělo účel. Jak jsem to pochopil já, měli jste kontrolovat rakety s bombami. Pokud jste — tedy vaše loď — obíhali Zemi v rovině rovníku, mohli jste si počkat na rakety s pumami, až vás budou míjet."

"Ty tomu snad rozumíš," řekla matka otci, "ale já ne."

Matt se díval z jednoho na druhého a rozmýšlel se, komu z nich má odpovědět — a jak. "Jeden po druhém... prosím," protestoval. "Tatínku, my nemůžeme ty bomby zachycovat, my se musíme k nim jen

přiblížit, upravit oběžnou dráhu tak, až letíme přesně podél nich a přesně se srovnat na stejný kurs a rychlost. Potom přineseme bombu dovnitř a zkontrolujeme ji a zas ji naložíme."

"A z čeho sestává taková kontrola?"

"Jen vteřinu, tatínku. Maminko, podívej se sem na chvíličku," Matt vzal pomeranč, který ležel na míse uprostřed stolu. "Raketa s bombou létá okolo Země pořád dokola, takhle jak to ukazuju, od pólu k pólu každé dvě hodiny. Mezitím se Země stále otáčí okolo své osy, jednou za dvacet čtyři hodin." Matt otáčel pomerančem ve své levé ruce pomalu okolo své osy a přitom prstem pravé ruky rychle kroužil okolo pomeranče od vrchu ke spodu, aby tak napodobil oběžnou dráhu od pólu k pólu. "To znamená, že když bomba prochází při svém jednom oběhu nad Des Moines, při dalším oběhu bude už probíhat někde nad tichomořským pobřežím. Tak během čtyřiaadvaceti hodin pokryje celý povrch zemského globu."

"Proboha! Matthewe, přála bych si, abys nemluvil o tom, že atomová bomba je nad Des Moines, ani žertem ne."

"Žertem?" Matt byl zmaten. "Ve skutečnosti... nechtě mne to promyslet, jsme asi na čtyřiceti dvou severní šířky a devadesáti čtyřech západní délky —" Matt hleděl na svůj ukazováček a několik chviliek jej studoval. "Ano, tři by měly uplynout každých sedm minut — ano, raketa byla téměř přesně nad námi v době, kdy jsi dodělávala kávu." Dlouhé týdny na lodi Nobel, všechno to vyhodnocování, počítání a koukání na obrazovku radaru Mattovi pomohlo v tom, že znal orbity cirkumterárních raketových tuláků lépe, než zná farmářova žena svou vlastní drůbež. Satelit "Sojka-tři" pro něj znamenal individuum, individuum s ustálenými zvyky.

Vypadalo to, že je jeho matka zděšena. Mluvila přímo ke svému manželovi, jako by očekávala, že s tím něco udělá. "Johnne... tohle se mi nelíbí. Nelíbí se mi to, slyšíš? Co když by se něco stalo?"

"Nesmysl, Kateřino — to nemůže selhat."

Mattův mladší bratr se vítězoslavně zasmál. "Maminka neví, co drží Měsíc nahoře na obloze!"

Matt se otočil ke svému bratru. "Kdo zmáčkne tvoje tlačítko, špunte? A ty víš, co drží ten Měsíc nahoře?"

"Jistě — gravitace."

"Ne přesně. Myslím, že bys mi to měl rychle říci sám, pokud možno s diagramy."

Chlapec se o to pokusil, jeho úsilí však bylo možno jen stěží označit za úspěšné. Matt ho umlčel. "Ty víš o astronomii ještě o něco míň než nějaký starý Egypt'an. Tak si nedělej psinu ze starších. Ted' se podívej, maminko — nemusí tě to rozčilovat. Družice 'Sojka-tři' na nás spadnout nemůže. Je na volné orbitě, která se nemůže protnout s dráhou Země — tak jako říditelná naváděná bomba — vůbec nemůže spadnout dolů, tak jako nemůže spadnout Měsíc. V každém případě, i kdyby Patrola bombardovala dnes večer Des Moines, právě ted', nepoužila by k tomu družici 'Sojka-tři' právě z toho důvodu, že je v nadhlavníku. Pro bombardování nějakého města je nutno začít s raketami, které jsou namířeny na tento cíl a které jsou vzdáleny pár tisíc mil, protože musíte jejich automatické dát signál, aby spustila trysky a vyhledala si cíl. Musíte je zpomalit a sklonit jejich dráhy dolů. Takže to v žádném případě nemůže být 'Sojka-tři', snad by to mohla být —", opět se zamyslel. "'Okó-dvě' nebo možná 'Bolest-jedna.' Křivě se usmál. "Vsadil bych si na 'Okó-dvě'."

"Proč?" zeptal se ho bratr.

"Matte, nemyslím, že jsi si vybral ten správný způsob, jak uklidnit obavy tvé matky," řekl otec suše.

"Myslím, že zrovna nemusíme mluvit o tom, jak bombardovat města."

"Ale já jsem přece nemluvil — Promiň, tati."

"Kateřino, ve skutečnosti se tu opravdu nic nepřipravuje — právě tak by ses mohla obávat místního policajta. Matte, ty jsi mi chtěl vyprávět o inspekci raket. Proč vlastně musí být ty rakety kontrolovány?"

"Já chci vědět, proč byl Mattie seřván!"

Matt se podíval na svého bratra a zdvihl obočí. "Mohu zrovna tak začít tím, že mu to řeknu, tatínku — má to něco společného s tou inspekcí. Dobrá, Bille — když jsem vyletěl, abych ji sebral, udělal jsem nedostatečný skok a musel jsem se vrátit pomocí trysek mého skafandru a zkusit to znovu."

"Jak to myslíš, Matthewe?"

"On myslí, že —."

"Přestaň pořád mluvit, Billie. Tatínku, to se musí vyslat jeden muž ve skafandru ven, aby zasunul lučík

spouště dovnitř rakety a připojil k ní lano, aby ji bylo možné přitáhnout na palubu lodi a pracovat na ní. Ten muž jsem byl já. Špatně jsem se odrazil a úplně jsem raketu minul. Byla ode mne vzdálená asi sto stop a myslím, že jsem tu vzdálenost špatně odhadl. Přetočil jsem se a zjistil, že ji míjím a letím okolo ní. Musel jsem na tryskách zpátky a zkoušet to znova."

Jeho matka vypadala ještě trochu zmateně, ale přesto se jí to, co slyšela, vůbec nelíbilo. "Matthewe! to mi připadá dost nebezpečné."

"Je to naprosto bezpečné, maminko. Nemůžeš nikam spadnout, vlastně ještě méně, než by mohla spadnout raketa nebo vesmírná loď. Ale je to trapné, když se to nepovede. V každém případě se mi nakonec podařilo dát na ni lano a přijel jsem na ní zpět do lodi."

"Tím chceš říci, že jsi jel na atomové bombě jako na koni?"

"Houby, maminko, je to úplně bezpečné — obal štěpných materiálů zastaví naprostou většinu radioaktivního záření. A v každém případě je doba vystavení se přímému vlivu záření velice krátká."

"Předpokládám ale, že to nevybuchlo?"

"To nemůže vybuchnout. Spustit, to by znamenalo buď nechat to narazit na zemský povrch s dostatečnou rychlostí na to, aby se podkritická množství spojila stejně rychle, jak by to udělalo spouštěcí zařízení, nebo přímo spustit spouštěcí zařízení rádiem. Kromě toho jsem zasunul lučík spouště — a to není nic víc ani nic méně než malé páčidlo, které když je na svém místě, tak je ale ani zázrak nedokáže odstranit a nálož spustit, protože prostě nemůžete dostat subkritické hmotnosti dohromady."

"Možná, že bychom tento námět už mohli opustit, Matte. Zdá se, že tvou matku znervózňuje."

"Ale ona se mne na to sama ptala, tatínku."

"Vím. Ale dosud jsi mi neřekl, co jste při té inspekci vlastně kontrolovali."

"Dobrá, na prvním místě se kontroluje bomba samotná, ale ještě nikdy se nestalo, aby tam bylo něco v nepořádku. V každém případě jsem já dosud neabsolvoval kurz pumového důstojníka — na to musí být jaderný inženýr. Potom kontrolujete raketový motor, zejména palivové nádrže. Někdy se palivo musí trochu doplnit, když ho troška vyprchá přes uzavírací ventily. Ale většinou jí musíte dát balistické přezkoušení a vyzkoušet její řídicí obvody."

"Balistické přezkoušení?"

"Ovšem. Teoreticky byste měli být schopni předpovědět, kde by se hlídkující bomba měla nacházet v každém okamžiku po příštích několik tisíc let. Ale ve skutečnosti se to takhle přesně určit nedá. Malé věci, jako je působení slapových zakřivení a samotný fakt, že Země není přesně stejnorodá koule, a další takové věci je trochu odchyľují z teoretických oběžných drah. Pokud tedy jeden takový satelit najdete a pracujete s ním — nejsou nikdy příliš daleko od místa, kde by měly být — upravíte její orbitu tak, že uvedete celou loď na zcela přesnou a správnou oběžnou trajektorii a necháte raketu zase vně lodi. A pak jdete k další."

"Je to jasné. A takové inspekce se musí provádět dost často, když se právě tím zabývá neustále jedna loď?"

"Vlastně ne, tatínku, kontrolujeme daleko častěji, než bychom skutečně museli — ale to alespoň plně zaměstná loď i posádku. Chrání je to před tím, aby se jim služba nezdála jednotvárná. A vždycky nás častější kontroly drží na té bezpečné straně."

"Vypadá to jako vyhazování peněz daňových poplatníků na to, aby se kontrolovalo zbytečně často!"

"Ale tomu rozumíš špatně — my tam nejsme, abychom něco kontrolovali, my tam hlídkujeme."

Inspekční loď je ve skutečnosti loď, která by měla provést útok na nepřítele v případě, že by kdokoliv začal s nepřátelskou akcí. Zůstáváme na hlídce do té doby, dokud nás jiná loď nevystřídá. Uznáte, že můžete bombardovat kterékoli místo na Zemi ze Základny Měsíc, můžete to dokonce udělat lépe, přesněji, s větší nadějí, že to nezasáhne ty nesprávné lidi, kteří by byli blízko u toho."

Matka vypadala opravdu na omdlení. Otec zdvihl obočí a řekl:

"A už jsme se zase dostali k bombardování, Matte."

"Já jsem jen jednoduše zodpověděl vaši otázku, pane."

"Bojím se, že jsem ti položil špatnou otázku. Tvá matka není schopná chápat takové otázky neosobně. Kateřino, není tu ani nejmenší šance že by Severoamerická Unie mohla být bombardována. Řekni jí to sám, Matte — myslím, že tobě spíš uvěří."

Matt zůstal zticha, otec neústupně pokračoval: "Jen mluv, Matte. Kateřino, prese všechno je to naše Patrola. Pro všechny praktické účely, se kterými ostatní národy nepočítají. Většina důstojníků Patroly je ze Severní Ameriky.

To je pravda, Matte, že je to tak?"

"Nikdy jsem o tom nepřemýšlel, ale myslím, že ano."

"Velmi dobře. A teď, Kateřino, dovedeš si představit Matta, jak bombarduje Des Moines, dokážeš to vůbec? A to je to, s čím je třeba počítat. Řekni jí to, Matte."

"Ale — Tatínku, ty nevíš, co vlastně říkáš!"

"Cože? Copak je to, mladý muži!"

"Já — " Matt se rozhlédl, potom se náhle zdvihl a odešel z místnosti.

Za nějakou dobu za ním otec zašel do jeho pokoje. "Matte?"

"Ano, pane?"

"Podívej se, Matte, dnes večer se mi ten rozhovor nějak vymkl z ruky. Je mi to líto a nechtěl bych ti klást za vinu, že jsi se rozčílil. Však víš, tvoje matka. Snažím se ji ochraňovat. Ženy se tak snadno rozruší."

"To je v pořádku, tati. Je mi líto, že jsem tak vyběhl."

"To nevadí, zapomeň na to. Je tu ale ještě jedna věc, kde mám pocit, že si ji musíme vyjasnit. Vím, že se cítíš být loajální k Patrole a k jejím ideálům, a je dobré, že je tomu tak — dobrá, ale ty jsi ještě trochu mladý na to, abys viděl všechny politické skutečnosti, které jsou v tom zahrnuty, ale přece musíš vědět, že Patrola by nemohla bombardovat Severoamerickou Unii."

"To by bylo možné snad jen při střetnutí."

"Ale tady přece nemůže být žádné střetnutí. A i kdyby k němu došlo, přece nemůžeš bombardovat své vlastní lidi a stejně tak by to nemohli udělat ani tvoji druzi na lodi."

Matt o tom usilovně přemýšlel. Vzpomenul si na komandéra Riveru — jednoho ze Čtyř z hrdých tradic Patroly — jak Rivera, který byl poslán dolů do svého vlastního hlavního města, které bylo i jeho rodištěm, s bojovým úkolem, a jak splnil svou povinnost. Měl podezření, že by ho mohli zadržet jako rukojmí. Zanechal tedy rozkaz, aby podnikli útok a šli dopředu s tím, že tento rozkaz platí, dokud se on sám nevrátí, aby případně tyto své rozkazy osobně zrušil. Takový byl Rivera, jehož tělo bylo zničeno radioaktivním prachem, ale jehož jméno bylo vždy čteno při nástupu, když jakákoli jednotka Patroly prováděla kontrolu přítomných.

Jeho otec stále ještě mluvil. "Ovšem že Patrola musí hlídat tento kontinent právě tak, jako hlídá celou Sluneční soustavu. Vypadalo by to špatně, jinak však není žádný důvod strašit ženy takovými nemožnostmi."

"Raději bych o tom nemluvil, tatínku."

Matt vrhl pohled na hodinky a počítal, jak dlouho by trvalo, než Nový Měsíc dostihne Základnu Terra. Přál si, aby mohl spát tak jako ostatní. Byl si teď naprosto jist, čím to bylo, že změnil svůj názor na to, že by mohl rezignovat a zůstat v Des Moines. Nebyla to touha napodobit Riveru. Ne, šlo jen o to, že se věci nahromadily — a každá z nich přispěla k posílení myšlenky, že malý Mattie tam už nikdy víc nedokáže žít!

Během prvních několika týdnů po dovolené byl Matt příliš zaměstnán, než aby se nějak trápil. Musel jít zpátky do té úmorné dřiny, kdy měl ještě více studia, které musel absolvovat, a ještě méně času na to, aby to stihl. Byl teď na seznamu služeb a hlídek pro kadety-důstojníky a při tom měl ještě víc laboratorních turnusových cvičení v elektronice i v jaderné fyzice a chemii. Kromě toho se podílel s ostatními staršími kadety na výchově mladších kadetů. Před dovolenou měl večery obvykle volné a mohl studovat, teď ale musel řídit tři večery v týdnu mladší kadety při studiu astrogace.

Začínal přemýšlet o tom, že by se mohl vzdát kosmického póla, když tu byl zvolen kapitánem týmu Hog Alley. Pak byl ještě zaměstnanější než kdykoli předtím. Těžce přemýšlel o abstraktních problémech až do svého příštího sezení s poručíkem Wongem.

"Dobré odpoledne," pozdravil ho jeho kouč. "Jak je na tom vaše třída v astrogaci?"

"Oh, ta — je to k smíchu to učit, místo abych z toho vyletěl sám."

"To je to, proč jsi u toho zůstal — však si ještě pamatuješ, jakou to dalo práci tě k tomu dovést a proč. Jak je to s atomistikou?"

"No... předpokládám, že projdu, ale Einstein ze mne nikdy nebude."

"Byl bych dost překvapen, kdyby byl. A jak si stojíš jinak?"

Wong čekal.

"Hádám, že je to v pořádku. Víte, pane Wongu — když jsem šel na dovolenou, nechtěl jsem se už vrátit zpět."

"Dost jsem si to myslel. Ten váš nápad s námořní pěchotou byl vlastně váš způsob, jak kličkovat, jak se pokoušet odstranit váš skutečný problém."

"Oh. Řekněte, pane Wongu — řekněte mi to přímo. Jste vy normální důstojník Patroly, nebo jste psychiatr?"

Wong se skoro rozesmál na celé kolo. "Já jsem řádný důstojník Patroly, Matte, ale mám speciální výcvik požadovaný pro tento obor."

"Jé, to vidím. A z jakých důvodů jsem se vrátil zpátky?"

"Nevím. Ty mi to řekneš."

"Já ale nevím, kde začít."

"Povídej mi tedy o své dovolené. Máme na to celé odpoledne."

"Ano, pane." Matt přebíhal od tématu k tématu, ale nakonec řekl všechno, na co si mohl vzpomenout.

"Tak vidíte," uzavřel své vyprávění, "byla to vlastně spousta malých věcí najednou. Byl jsem doma — ale byl jsem cizinec. Nehovořili jsme stejnou řečí."

Wong se pro sebe zasmál. "Nesměju se vám," omlouval se. "Není to žádná legrace. Prošli jsme tím všichni — tím objevem, že neexistuje cesta nazpátek. Je to část vašeho dospívání — ale u astronautů je to zvlášť akutní a divoký proces."

Matt pokývl hlavou. "Už jsem si to nechal projít mou hloupou hlavou. Ať se stane cokoli, já nechci jít zpátky — ale nechci vlastně ani zůstat. Snad bych mohl přejít k obchodní službě, ale zůstanu v kosmu."

"Vy byste teď neměl propadnout, ne v tomto stupni, Matte."

"Snad ne, ale já teď opravdu nevím, jestli je Patrola pro mne to pravé místo. To je to, co mi dělá starosti."

"Dobrá... můžete mi o tom něco říci?"

Matt to zkusil. Povídal o svém rozhovoru s otcem a matkou a jak je všechny vyděsil. "Je to tohle: jestliže by došlo ke střetnutí, mohlo by se očekávat, že budu shazovat bomby i na své vlastní město. Nejsem si jist, jestli bych to dokázal. Možná, že do Patroly nepatřím."

"Není pravděpodobné, že by k něčemu takovému došlo, Matte. V tom měl váš otec pravdu."

"To na tom není to hlavní. Jestliže důstojník Patroly je loajální vůči své přísaze, jen když nejde o jeho vlastní kůži, potom celý ten systém musí zkrachovat."

Wong trochu počkal, než odpověděl. "Jestliže by vás vyhlídky na bombardování vašeho vlastního města a vaší vlastní rodiny neznepokojovaly, vyhnal bych vás z této lodi do hodiny — to byste byl hluboce nebezpečný člověk. Patrola neočekává, že její muži budou božsky dokonalí. Protože muži jsou nedokonalí, Patrola musí pracovat na principu zakalkulovaného rizika. Nebezpečí ohrožení Soustavy, vycházející z vašeho domovského města, je po dobu trvání vašeho života zcela nepatrné. Naděje, kterou byste mohl mít na to, abyste právě vy dostal rozkaz provést takový útok, je rovněž zanedbatelná — mohl byste být třeba až na Marsu. Když uvážíte obě ty pravděpodobnosti spolu dohromady, dostanete pravděpodobnost velice blízkou nule."

Ale i kdybyste měl takovou smůlu, váš velící důstojník by vás pravděpodobně spíš nechal zavřít ve vaší místnosti, než aby vám dal možnost něco takového dělat."

Matt pořád vypadal utrápeně. "Nestačí vám to?" pokračoval Wong. "Matte, vy trpíte typickou nemocí mládí — očekáváte, že na morální problémy existují hezké, uspořádané, černobílé odpovědi."

Předpokládejme, že se uvolníte a necháte mne, abych se znepokojoval tím, zda se něco takového může stát nebo ne. Oh, jednou se sám dostanete do presu a nikdo okolo vás vám nedokáže říci, jaká je správná odpověď. Ale já musím rozhodnout, zda můžete nebo nemůžete dostat správnou odpověď, když takový problém nastane — a já teď vůbec nevím, jaký ten váš problém bude! Jak by se vám líbilo být na

mém místě?" Matt se bojácně usmál. "Nelíbilo by se mi to."

XI.

VESMÍRNÁ LOĎ P.R.S. AES TRIPLEX

OSKAR, MATT A TEX POBÝVALI VE SVÉ SPOLEČNÉ místnosti právě před obědem, když tu vrazil dovnitř Pete. Tedy řečeno literárně — ve skutečnosti se odrazil od rámu dveří, vřítel se s maximální rychlostí do místnosti a při tom řval: "Hej, kamarádi!"

Oskar ho chytil za ruce, když se Pete odrazil od vnější stěny. "Vypni tryskový pohon a usad' se — co tě tak rozčílilo?"

Pete se otočil ve vzduchu tváří k nim. "Byl vyvěšen nový Seznam převelených!"

"A kdo na něm je?"

"Já nevím — jen jsem právě o tom slyšel. Pojd'me tam!"

Všichni se vrhli za ním. Tex šel s Mattem bok po boku a řekl mu: "Já nevím, proč se právě já vždycky dostávám do malérů — já nic takového přece nechci."

"Pesimisto!" Vylezli z Hog Alley, prošli třemi palubami a pak dopředu. Byl tam houf kadetů namačkaných okolo vývěsní tabule vyvěšené zvenku na strážní místnosti. Vmísili se do davu. Pete uviděl své jméno jako první.

"Koukejte!" Příslušný odstavec zněl: "Armand Pierre — dočasně přidělen na P.R.S. Charle's Wain*), odeslání ze Stanice Terra, určení Leda, Ganymed, d&a.o. (tj. delay and await orders).

-

*) Název nepřekládán, bylo by to něco jako Charlesova Velká Medvědice (tj. souhvězdí)

-

"Koukejte!" opakoval. "Já pojedu domů — odjezd odložen, očekávat rozkazy."

Oskar ho popleskal po zádech. "Gratuluju, Pete — to je fajn. Teď kdybys tak mohl dát svoji kostru trochu z cesty - "

Matt promluvil: "Já na něm jsem!"

"Která loď?" zeptal se Tex.

"Aes Triplex."

Oskar se otočil, když to uslyšel. "Kterou loď jsi říkal?"

"Aes Triplex."

"Matte — to je moje loď. Chlapče, my jsme oba na stejné lodi!"

Tex se zdrceně otočil. "Právě tak, jak jsem to říkal — nikde žádný 'Jarman'. Já tady asi budu pět let, deset let, patnáct let — starý a zešedivělý. Slibte mi, že mi k narozeninám napíšete."

"Vzmuž se, Texi, je mi to líto!" snažil se své vlastní nadšení potlačit Matt.

"Texi, podíval ses vůbec i na druhou polovinu seznamu?" chtěl vědět Pete.

"Na jakou druhou polovinu? Cože?"

Pete mu to ukázal. Tex se zahloubal do té spousty údajů, potom to najednou objevil. "Víte co? Vybrali i mne!"

"Asi už ti nechtěli nechat napospas další třídu mladších kadetů. Která loď?"

"P.R.S. Oak Ridge. Řekni, ty a Oskar jste se dostali na stejnou loď?"

"Jo, Aes Triplex."

"Jsou to samé diskriminace, to je to. No dobrá, pojd'me, ať nepřijdeme pozdě k obědu."

Při cestě pasáží narazili na Girarda Burka. Tex ho zastavil.

"Už tě nebude obtěžovat, že bys nás vídal, Smrad'ochu. A tvé jméno na seznamu není."

"Jaký seznam? Aha, ty myslíš Seznam převelených. Ten už mne netrápí, děti — vy teď mluvíte se svobodným člověkem."

"Tak oni tě konečně vyhodili?"

"Starou belu! Moje rezignace byla přijata, s platností ode dneška. Jdu do obchodního podnikání se svým otcem."

"Chystáš se vyrábět to vesmírné svinstvo, ne? Já ti to nezávidím."

"Ne, spustili jsme exportní linku, vybavenou našimi vlastními loděmi. Až mne příště uvidíte, nezapomeňte mne oslovovat 'Kapitáne'." A odešel pryč.

"Já mu dám 'Kapitána'," zabručel Tex. "Vsadím se, že ho o tu rezignaci sami požádali."

"Možná ne," souhlasil Matt. "Girard je kluzký charakter. No dobře, snad jsme ho dnes viděli naposledy."

"A to je taky dobrá věc."

Po obědě se Tex někam ztratil. Ukázal se až asi za dvě hodiny. "Tak jsem to zvládnul. Potřeste si rukama s vaším novým kolegou na vesmírné lodi."

"Cože? Ty jsi se zbláznil!"

"Fakt. Nejdřív jsem našel Dvoraka a přesvědčil ho, že kdyby se radši dostal na loď cirkumterární hlídky nežli na Aes Triplex — tak by mohl svou dívku vidět daleko častěji. A potom jsem šel navštívit Velitele a vysvětlil mu, že vy kluci jste si už zvykli na to, že vám moje přítomnost je na prospěch a o to všechno byste přišli, kdybych s vámi nebyl. To bylo vše, co bylo třeba udělat. Velitel viděl moudrost mých slov a souhlasil, abych si to s Dvořákem vyměnil."

"Asi ne z toho důvodu, hádám," odpověděl Matt. "Pravděpodobně chtěl, abych i nadále dával na tebe pozor."

Tex udělal podivný kukuč. "Víš, Matte, že nejsi tak daleko od pravdy?"

"Skutečně? Já jsem si jen dělal legraci."

"To, co mi řekl, bylo, že si myslel, že kadet Jensen má na mne dobrý vliv. Co si o tom myslíš, Oskare?"

Oskar odfrkl. "Jestli jsem opravdu dosáhl takového stadia, že bych měl mít dobrý vliv na kohokoli, pak je čas, abych si vypěstoval nějaké nové neřesti."

"V tom ti rád pomohu."

"Tebe já nechci. Já chci tvého strýce Bodieho — to je opravdový muž světa."

O tři týdny později, na Měsíční Základně, se Oskar s Mattem právě usazovali do své soukromé kajuty na lodi Aes Triplex. Matt se necítil nejlépe: předcházející večer v Kolonii Tycho se protáhl až do pozdních hodin a byl až příliš hlučný; chytli až poslední možný kyvadlový spoj na Měsíční Základnu.

Ozval se lodní telefon v jejich kajutě: Matt se ohlásil a křičel, dávaje sluchátko daleko od ucha. "Ano? U telefonu kadet Dodson —"

"Zde důstojník ve službě. Je tam přítomen také Jensen?"

"Ano, pane."

"Oba dva se hlase kapitánovi."

"Rozkaz, pane," Matt otočil svou ztrápenou tvář k Oskarovi. "Co mám dělat, Ozi? Moje zbylé uniformy zůstaly na Základně v krejčovské dílně — a ta, kterou mám na sobě, vypadá, jako bych v ní spal."

"Však jsi to taky tak udělal. Oblékni si jednu z mých."

"Děkuju, ale ta by mi padla jako kohoutovi ponožky. Myslíš, že bych měl čas tam zaskočit a vybrat si jednu čistou uniformu?"

"To těžko!"

Matt si třel strniště na bradě. "Rozhodně bych se měl oholit."

"Podívej se," řekl mu Oskar, "pokud mám já nějakou představu o kapitánech, tak uděláš lépe, když se tam ukážeš nahý jako ústřice a se zarostlou bradou, než když ho necháš na sebe čekat. Pojd'me."

Dveře se otevřely a dovnitř vstrčil hlavu Tex. "Povězte — byli jste vy kluci také předvoláni ke starému?"

"Ano — Texi, můžeš mi půjčit čistou uniformu?"

Tex mohl. Matt se řítí pasáží do Texovy maličké kajuty a bleskurychle se převlékl. Pevně si utáhl opasek, urovnal si záhyby na zádech a doufal v nejlepší. Všichni tři stáli před kabinou.

"Jsem rád, že se nemusím hlásit sám," oznamoval jim Tex, Jsem nervózní."

"Uklidni se," radil mu Oskar. "O kapitánu McAndrewsovi se říká, že je to velice lidský typ mezi těmi

chlapíky."

"Tys to neslyšel? McAndrews byl přece přeložen — poranil si kotník. Na poslední chvíli rozhodl Department, že velet expedici bude kapitán Yancey."

"Yancey!" zahvízdl si tiše Oskar. "Oh, moje ubohé nohy!"

"O co jde, Oskare?" zeptal se Matt. "Ty ho znáš?"

"Můj otec ho znal. Můj otec měl smlouvu na dodávku čerstvé potravy pro přístav Nový Auckland, když Yancey — tehdy poručík Yancey — byl velitelem přístavu." Tex se zastavil před kabinou velícího důstojníka.

"To by ti mělo dávat výhodnou pozici."

"Ani nápad! Oni se spolu moc nesnášeli."

"Pochybuju, že jsem udělal dobře," zadumal se Tex, "když jsem si vyjednal přestup sem z Oak Ridge."

"Teď už je příliš pozdě na to, aby ses tím trápil. Hádám, že bychom mohli — " Oskar přestal hovořit, když se dveře před ním náhle otevřely a on najednou zjistil, že se dívá do tváře velícího důstojníka. Byl vysoké postavy, měl široká ramena a úzké boky. Byl tak hezký, že vypadal spíše jako televizní hvězda než jako kapitán Patroly.

"Nuže?" řekl úsečně. "Nebavte se před mými dveřmi. Pojd'te dovnitř!"

Mlčky vešli. Kapitán Yancey se posadil, zadíval se na ně a prohlížel si je jednoho po druhém. "V čem je potíž, pánové?" řekl potom. "Vy jste všichni oněměli?"

Tex zvedl hlas jako první. "Kadet Jarman, pane, se hlásí kapitánovi. Kapitánovy oči spočinuly na Mattovi.

Matt si olízl rty. "Kadet Dodson, pane."

"Kadet Jensen, pane, se hlásí podle rozkazu." Důstojník se na Oskara ostře podíval, pak k němu promluvil venušánsky:

"Zaznamenávají tyto uši nějakou ozvěnu řeči Blažené Planety?"

"Je to pravda, ty starý a moudrý."

"Nikdy bych nemohl odolat téhle praštěné řeči," komentoval to Yancey přecházeje do basic-angličtiny.

"Nebudu se vás ptát, odkud jste, ale — je váš otec v zásobovací raketě?"

"Můj otec je velkoobchodníkem s potravinami, pane."

"Myslel jsem si to." Kapitán se ještě chvíli na něj díval, pak se obrátil k Mattovi. "A teď vy, pane. Co má znamenat tahle maškaráda? Vypadáte jako uprchlík z emigrační lodi."

Matt se to pokusil vysvětlit, ale Yancey ho krátce přerušil. "Nezajímám se o vaše omluvy. Velím lodi, která je v dobrém stavu. Pamatujte si to."

"Rozkaz, pane."

Kapitán se pohodlněji usadil v křesle a potáhl z cigarety. "A teď, pánové, k věci. Bezpochyby se divíte, proč jsem pro vás poslal Musím připustit tu malou zvláštnost, že druh produktů naší staré školy se změnil. V mé době to byla skutečná škola pro mladé lidi a ne ty nesmysly okolo. Ale teď jsem vyrozuměl, že psychologové převládli a stará pravidla se změnila."

Podíval se před sebe a zachytil očima Matta. "Ale tady se nezměnila, pánové. Na mé lodi stará pravidla stále platí."

Nikdo neodpovídal. Yancey chvíli počkal, potom pokračoval. "Předpisy stanoví, že zaplatíte poplatek sociálního pojištění svému velícímu důstojníkovi během dvaceti čtyř hodin poté, co jste se ohlásili na své nové lodi nebo stanici. Vezměte prosím na vědomí, že tato lhůta právě začala běžet.

Posaďte se, pánové. Pane Dodson, kávu najdete vlevo nad vámi. Prokázal byste mi tu čest a nalil ji?"

Po dalších čtyřiceti minutách odcházeli a byli úplně zmateni.

Yancey jim dokázal, že by je mohl v jejich volnu přijímat tím nejvíce okouzlujícím způsobem a rozehrál svůj suchý a palčivý vtip a dar vyprávět anekdoty. Matt se rozhodl, že se mu velitel líbí.

Ale právě, když odcházeli, se Yancey podíval na hodinky a řekl: "Doufám, že vás zase uvidím pane Dodson — přesně za patnáct minut."

Když byli venku, zeptal se Tex: "Proč tě chce vlastně vidět, Matte?"

"To nemůžeš uhodnout?" odpověděl Oskar. "Podívej se, Matte, já za tebe skočím do krejčovské dílny — ty to sám nemůžeš stihnout a ještě se oholit, rozhodně ne během patnácti minut."

"Zachraňuješ mi život, Ozi!"

P.R.S. Aes Triplex byla odpálena z Měsíční Základny o třicet hodin později a pohybovala se po trajektorii, která měla přejít na eliptickou orbitu s nejvzdálenějším koncovým bodem až v pásnu asteroidů. Podle rozkazů bylo jejím úkolem pátrat po ztracené kosmické lodi P.R.S. Stopař. Stopař se zabýval radarovým mapováním jednoho sektoru pásma asteroidů pro Uranografickou službu Patroly. Jeho posláním jej zavedlo daleko za dosah spojení lodního rádia kosmických lodí. Nicméně se měl ohlásit rádiem již asi před šesti měsíci, když měl možnost dosáhnout spojení s Marsem. Ovšem Stanice Deimos na oběžné dráze okolo Marsu nebyla schopná signály Stopaře zachytit a tak se předpokládalo, že loď byla ztracena.

Možná poloha lodi Stopař vymezovala pohyblivou zónu v kosmu, která byla matematicky definována pomocí geometrie, balistiky, charakteristikami lodi, jejím posláním a její posledně zaznamenanou polohou, kursem a rychlostí. Tato zóna byla pak rozdělena do čtyř sektorů a loď Aes Triplex měla prozkoumat jeden takový sektor, zatímco tři další plavidla Patroly pokryla sektory zbývající. Celý úkol byl označen jako "Operace Samaritán", avšak každá z lodí byla zcela nezávislá, protože musely být nutně příliš od sebe vzdálené, než aby jim bylo možno velet ze společného velitelství spojených sil celé akce.

Kromě pátrání po zmizelé lodi měly záchranné lodi pokračovat v misi Stopaře a mapovat kosmický drift, kterému podléhá pás asteroidů.

Kromě velícího důstojníka a tří kadetů skládala se posádka lodi Aes Triplex z komandéra Hartley Millera, výkonného strážního důstojníka a astrogátora poručíka Novaka, šéfinženýra poručíka Thurlowa, bombového důstojníka poručíka Brunna, spojových důstojníků podporučíků Peterse, Gomeze a Clearyho, asistenta šéfinženýra a strážních spojovacích důstojníků, a konečně z dr. Pickeringa, lodního lékaře, který měl pečovat i o ty, kteří by přežili, pokud by nějací takoví byli nalezeni.

Na lodi nebyli žádní příslušníci kosmické námořní pěchoty s jedinou výjimkou, kterou byl doktor Pickering, který technicky náležel spíše ke kosmické námořní pěchotě nežli byl členem Patroly. Všechny úkoly lodi měly být prováděny osobně důstojníky a kadety. Bývaly doby, kdy i ten nejnižší subalterní důstojník pěšího pluku měl svého osobního sluhu, ale sluhové představují příliš nákladný přepych, když musíme uvažovat v pojmech paliva a kosmického vybavení a zásob potravy, které potřebuje vesmírná loď k překonání milionů mil kosmického prostoru. Kromě toho představuje trocha manuální práce vítané vybočení z nudy nekonečné monotónnosti vesmíru. Právě jinak nepříjemné práce, jako třeba čištění umýváren, byly prováděny podle starého obyčeje střídavě všemi členy posádky, samozřejmě s výjimkou kapitána, výkonného strážního důstojníka a lodního lékaře.

Kapitán Yancey ustanovil poručíka Thurlowa důstojníkem pro výcvik, který turnusovým způsobem organizoval práci asistenta astrogátora, mladšího spojovacího strážního důstojníka, mladšího asistenta inženýra a asistenta důstojníka pro bomby a vypracoval rozpis rotace mezi těmito — zcela nepotřebnými — funkcemi. K práci pana Thurlowa také patřilo dozírat na to, aby Matt, Oskar i Tex intenzivně využívali jediný studijní projektor, se kterým směli kadeti pracovat.

Výkonný důstojník přiděloval pak kadetům další úkoly, které nebyly přímo spojeny s formálním výcvikem. Matt byl jmenován lodním "farmářem". Hydroponické tanky dodávaly lodi jak čerstvý vzduch, tak i zeleninu a on byl zodpovědný za úpravu vzduchu v lodi a podílel se spolu s poručíkem Brunnem na úkolech týkajících se lodní jídelny.

Teoreticky je každá potravní dávka na palubě lodi Patroly předem uvařená a připravená k jídlu, jakmile se vytáhne z mrazáku a podrobí se několikavteřinovému tepelnému vysokofrekvenčnímu ohřevu tak, jak je napsáno na obalu pro případ, že se požaduje ohřátí jídla. Ve skutečnosti se mnoho důstojníků Patroly věnuje vaření jako svému koníčku a Brunn byl jedním z nich. Jeho výsledky však ospravedlnily vysoké mínění, které v tomto bodě o sobě měl — loď Aes Triplex byla známa svou výbornou tabulí.

Matt zjistil, že pan Brunn očekává od "farmy" mnohem víc, než jen to, aby zelené rostliny spotřebovávaly oxid uhličitý a nahrazovaly jej kyslíkem. Stravovací důstojník chtěl mít zelenou nat'ovou cibulku, voňavou čerstvou mátu pepnou, třešňová rajčata, růžičkovou kapustu i nové brambory. Matt začal uvažovat o tom, zda by nebylo jednodušší zůstat v Iowě a pěstovat tam kukuřici.

Když nastoupil do funkce důstojníka pro úpravu vzduchu, nebyl si Matt příliš jist ani tím, jak se udržuje

koncentrace oxidu uhličitého v lodi, ale zakrátko už začal testovat i výživné hydroponické roztoky a přidávání kapsli s různými solemi se sebedůvěrou a rychlostí skutečného veterána, díky Brunnovi a cívce číslo 62A8134 z lodní knihovny — "Zjednodušená hydroponie pro kosmické lodi, s tabulkami o růstu rostlin a vzorci přidávaných látek." Bavil se tím, že se věnoval své "farmě".

Dokud se lidské bytosti nevzdají zvyku pravidelně jíst, musí kosmické lodi pro dlouhé plavby vozit asi sedm set liber potravy na muže a rok. Zelené rostliny rostoucí v úpravných vzduchu kosmické lodi umožňují zásobovacímu důstojníkovi do určité míry omezit toto množství, protože rostliny recyklují stále stejné suroviny — vzduch, kyslíčník uhličitý a vodu — stále a stále kolem dokola, jenom s přidavkem zcela malých množství takových solí, jako je dusičnan draselný, síran železnatý a fosforečnan vápenatý.

Vyvážená ekonomie kosmické lodi se v mnohém podobá ekonomii planety. Energie se využívá k vytváření pracovních cyklů, ale tytéž suroviny se využívají znovu a znovu. Protože třeba biftek a mnohé další potraviny nemohou obvykle vyrůst na palubách kosmické lodi, musí se dopravit na loď zvenku, a loď má naopak tendenci shromažďovat kuchyňské odpady, odpadní papír a jiné odpadní látky. Teoreticky mohou být i tyto odpady zpětně zpracovány v jednotlivých cyklech vyvážené biologické ekonomie, ale v praxi je něco takového příliš komplikované.

Ovšem veškerá hmota na lodi poháněné jadernou energií může být použita, je-li to žádoucí, jako reakční hmota, jako palivo pro raketové trysky. Radioaktivní materiály se v atomovém reaktoru lodi s jaderným pohonem nepoužívají samotné v příliš velkém množství, namísto nich se jiné materiály zahřívají na extrémně vysoké teploty a pak se vypuzují raketovými trubicemi při velmi vysokých rychlostech, je to vlastně jakýsi druh "parní" trysky.

Ačkoli zeleniny řepného typu i další zeleniny mohou být použity i jako palivo pro trysky, je primárním účelem "farmy" odstraňovat kyslíčník uhličitý z ovzduší. Za tímto účelem musí být každý muž na lodi vyvážen deseti čtverečními stopami porostu listové zeleniny. Poručík Brunn se svými neustálými požadavky na rozmanité čerstvé pokrmy obvykle přiměl Matta, aby toho pěstoval příliš mnoho najednou. Tak byl vzduch v lodi až příliš čerstvý a porosty mohly i začít uvadat pro nedostatek oxidu uhličitého jim dodávaného. Matt musel bedlivě sledovat svou bilanci CO₂ a někdy ji dokonce i doplňovat spalováním starého papíru nebo odřezků rostlin.

Brunn měl ve své místnosti zásobu semen, Matt tam jednoho "dne" (podle lodního času) šel, aby si vybral semena perského melounu a vysel plodiny. Brunn mu řekl, aby to udělal podle svého. Matt všechno rozkramařil, potom ale řekl: "Pro lásku boží! Podívejte se na to, pane Brunne."

"Co se děje?" Důstojník se podíval na balení, které Matt držel v ruce. Uvnitř bylo zaznamenáno: "Semena, meloun perský, obří výběrový, skladové číslo 12-Q4728-a", ale na obálce uvnitř četl: "Semena, macešky, velkokvěté, různé".

Brunn potřásl hlavou. "Ať jeto pro tebe poučení, Dodson — nikdy nevěř skladníkovi — jinak urazíš polovinu cesty k Plutu s mosazným plivátkem namísto objednané nevyplněné mapy kosmického prostoru."

"Čím to ale mám nahradit? Ananasovým melounem?"

"Pěstuj nějaký vodní meloun — náš starej má rád vodní melouny."

Matt tedy odešel se semeny vodního melounu, ale vzal s sebou i ta roztoulaná semena macešek.

Za osm týdnů Matt zkonstruoval květinovou vázu tím způsobem, že přikryl mísu z lodní kuchyně plátem houbovité celulózy, který byl původně určen k odsávání hydroponických roztoků používaných na jeho "farmě", tedy k odstranění řečených roztoků, kdykoli se tyto rozlily do okolí "farmářského" zařízení při beztřížném stavu. Vázu naplnil vodou, naaranžoval do ní poslední sklizeň květů a to celé připevnil do jídelního stolu.

Kapitán Yancey se široce usmál, když přišel k večeři a uviděl pestrou expozici macešek na stole. "Nuže, pánové," zatleskal, "to je skutečně nádherné. Všechn komfort domova." Podíval se přes tabuli na Matta. "Předpokládám, že za to můžeme poděkovat vám, pane Dodson?"

"Ano, pane." Mattovi zrudly uši.

"Krásný nápad. Pánové, navrhuji, abychom odebrali panu Dodsonovi plebejský titul "farmáře" a jmenovali ho "mimořádným zahradníkem". Mohu slyšet vaše názory?" Ozvalo se devětkrát "ano" a jedno hlasité "ne" od komandéra Millera.

Druhé hlasování, navrhované šéfinženýrem, zamítl výkonný důstojník tím, že skončil jídlo a odešel do lodní kuchyně.

Poručík Brunn vysvětloval nedorozumění, které nakonec vyústilo v založení květinové zahrady. Kapitán Yancey se zamračil. "Ovšemže jste zkontroloval zbytek své zásoby semen, pane Brunne?"

"Hm, ne, pane."

"Pak to udělejte." Poručík Brunn okamžitě vystartoval a opustil tabuli.

"Po večeri," dodal kapitán a Brunn se zas vrátil na své místo.

"To mi připomíná něco, co se stalo, když jsem já byl 'farmářem' na dobré staré lodi Percival Lowell — předchůdci té současné," pokračoval Yancey, "Museli jsme se dotknout jižního pólu Venuše a nějak jsme tam chytli jakousi virovou infekci, nějaký druh rzi, která se dostala do 'farmy' — nedívejte se tak povzneseně, pane Jensene, jednou se také dostanete do šlamastyky na planetě, která je pro vás nová."

"Já, pane? Já jsem se netvářil povzneseně."

"Ne? Bezpochyby jste se usmíval na macešky?"

"Ano, pane."

"No dobrá. Jak jsem řekl, dostali jsme tu infekci té rzi a za asi deset dní jsem už neměl žádnou farmu, která by byla větší než ta, kterou má Eskymák. Místo jsem dokonale vyčistil, sterilizoval a znova osel. Infekce však prostoupila celou loď a já jsem ji nedokázal zahnat. Tu cestu jsme tehdy dokončili na hotových předem vařených jídlech a studených potravních dávkách a mně nebylo po zbytek cesty dovoleno jíst u společné tabule." Zasmál se sám sobě, pak se zadíval na dveře do lodní kuchyně. "Jak se ti tam vede, Rede?"

Ve dveřích se objevil výkonný důstojník, lžící v jedné ruce, zakrytou mísu ve druhé. "Prima," odpověděl tlumeným hlasem, "právě jsem snědl váš dezert, kapitáne."

Poručík Brunn zařval. "Hej! Komandéře! Stop! Nedělejte to! Ty jahody byly na snídani."

"Příliš pozdě." Komandér Miller si utřel ústa.

"Kapitáne?"

"Ano, Dodsone?"

"A co jste tehdy udělal s úpravou vzduchu?" "Nuže, pane, co byste byl v takovém případě udělal vy?" Matt to promýšlel. "No dobře, pane. Použil bych něco zaručeného, co pohlcuje cé-ó-dvě ze vzduchu."

"Přesně. Odsál jsem vzduch z jedné prázdné místnosti, oblékl se do skafandru a do její stěny vyvrtal pár děr. potom jsem zřídil potrubí, aby přivádělo špatný vzduch ven na temnou stranu lodi ve frakcionačním uspořádání — nejprve se vymrazí voda, potom se vymrazí kyslíčník uhličitý. Otravné látky vždy zmrzly na pevnou hmotu a přinutily mne něco s nimi provést. Ale fungovalo to natolik dobře, abychom se dostali domů." Yancey se odvrátil od jídelní tabule. "Hartleyi, děláte ze sebe prase a jestli v tom budete pokračovat, vyletíte odtud jako meteor. Mám takovou představu." Loď se přiblížila oběžné dráze Marsu a brzy se začínala dostávat do relativně nebezpečné zóny asteroidů a jejich společníků při kosmickém driftu. Matt zažil další výměnu zařazení, stal se asistentem astrogátora, avšak stále pokračoval v práci "farmáře". Jednoho dne ho vyhledal Tex v hydroponické místnosti.

"Hej! Venkovane — "

"Sám jsi venkovan, Texi."

"Ještě jsi nezoral svých čtyřicet akrů? Vypadá to na déšť."

Tex předstíral, že pozoruje blikající světla používaná ke stimulaci růstu rostlin, potom se ohlédl zpět. "Nevadí — já jsem tady služebně. Starý si tě přeje vidět."

"Dobrá, ale proč mi to proboha neřekneš hned, místo abys tu bouchal svým kulometem?" Matt přestal dělat, co právě dělal, a pospíchal se převléci do uniformy. Vzhledem k teplu a mokru na "farmě" tam Matt obvykle pracoval úplně nahý, jednak kvůli pohodlí, jednak proto, aby ušetřil šaty.

"Dobrá, ale vyřídil jsem ti to, ne snad?"

Kapitán byl ve své kabině. "Kadet Dodson, pane."

"To vidím." Yancey držel v ruce složku papírů. "Dodsone, napsal jsem již dopis Departmentu, který by měl být co nejrychleji předán radiovým spojením, a ten doporučuje, aby se na všech lodích pěstovaly čerstvé květiny jako prostředek k povzbuzení morálky. Jste tam uveden jako původce této myšlenky."

"Eé... děkuji, pane."

"Není třeba. Všechno, co se týká nudy, únavy a prázdnoty života v hlubokém vesmíru patří do okruhu zájmu Patroly. Máme dost lidí, kteří jsou šťastni i v takovém vesmíru, jaký je. Květiny jsou na Zemi pokládány za dobré pro psychiku, snad pomohou i v kosmu a ochrání astronauty, aby nebláznili. A již dosti o tom — mám tady jednu otázku, kterou bych vám rád položil."

"Ano, pane?"

"Rád bych věděl, proč u všech čertů trávíte svůj čas pěstováním macešek, když jste pozadu za svým studijním plánem?"

Matt k tomu neměl co říci.

"Díval jsem se na hlášení, které mi posílá pan Thurlow, a zjistil jsem, že jak pan Jensen, tak pan Jarman jej plní lépe než vy. V posledních několika týdnech se dostali před vás. Je to pěkná věc, mít nějaký koníček, ale vaše první povinnost je studovat."

"Ano, pane."

"Pro tento kvartál hodnotím vaše výkony jako nedostatečné. Máte příští kvartál na to, abyste vyrovnal své nedostatky. Mimochodem, už jste přemýšlel o svém dalším tahu?"

Mattovi to nejprve nedocházelo, pak si však uvědomil, že kapitán změnil předmět hovoru a teď má pro změnu na mysli šachy, on a Matt spolu totiž bojovali o první místo v lodním turnaji. "Hm, ano, pane — rozhodl jsem se vzít vám pěšce."

"Myslel jsem si to." Yancey sáhl za sebe a Matt slyšel klepnout figurky o šachovnici, když kapitán udělal na své šachovnici příslušný tah. "Jen počkejte, až uvidíte, co se může přihodit vaší královně!"

Rychlosti asteroidů, bludných balvanů, kusů skal, písku a dalších hmotných částic, jejichž kosmický drift doslova zamořil prostor mezi Marsem a Jupiterem, se pohybovaly od okolo patnácti mil za sekundu v blízkosti Marsu až do asi osmi mil za sekundu poblíž Jupiteru. Orbyty tohoto létajícího kosmického smetí jsou nestálé a mají k rovině ekliptiky sklon v průměru asi devět stupňů a některé jejich orbity jsou velmi excentrické.

Z toho všeho vyplývá pro loď na kruhové orbitě, která je obrácena "na východ" a letící tím směrem, že může očekávat možnost bočních kolizí při relativních rychlostech pohybujících se v průměru okolo dvou milů za sekundu s možnými nárazy až při dvojnásobku této rychlosti.

Dvě míle za sekundu je jenom asi dvojnásobek úst'ové rychlosti dobré sportovní pušky. Co se týče malých kousků hmoty, písku a kaménků, Aes Triplex byla postavena tak, aby jejich náraz vydržela. Předtím, než loď dosáhla nebezpečné zóny, byl prováděn všemi členy posádky v kosmických oblecích úklid. Segmenty pancéřových desek stejně tlusté jako plást lodi byly vyhazovány přes křemenný bok lodi a odplouvaly sledovány jen očima astrogačních přístrojů a anténami radarů.

Pro zjišťování větších kusů nařídil kapitán Yancey protimeteorické sledování a to daleko důkladnější, než je obvyklé ve většině úseků kosmického prostoru. Osm radarů prozkoumávalo veškerý prostor celých 360 stupňů okolo lodi. Jedinou podmínkou nutnou pro kolizi je to, že druhý objekt má stálý směr — do toho se nesmí zavádět žádné fantastické výpočty. Pak je jedinou akcí pro odvrácení kolize změna vlastní rychlosti lodi co do směru i velikosti. Je to snad jediný případ, kdy je pilotování opravdu jednoduché.

Komandér Miller rozdělil kadety a podporučíky do stálých nepřetržitě pracujících hlídek, které neustále pozorovaly obrazovky protimeteorické ochrany. Pak zazníval poplachový signál jedině v takovém případě, že člověk opominul meteorit zaznamenat a neustále se orientující radar jej "uviděl" sám, protože vše bylo uspořádáno tak, že jestliže by se na jednom místě obrazovky radaru objevilo nějaké "cvaknutí", které by vykazovalo stálý směr, potom by zazněl zvukový poplašný signál — a strážní důstojník by zapínal trysky, rychle!

Ovšem ve skutečnosti představuje pás asteroidů velice prázdný prostor, naděje na kolizi s něčím větším než zrníčko písku byly skutečně nepatrné. Jediný rozdíl na lodi Aes Triplex, když nepočítáme to, že mladším důstojníkům přibýlo práce, byl lodní rozkaz prikazující všem, aby se připoutali, když se ukládají ke spánku, místo aby se pohodlně a volně vznášeli v prostoru, protože v případě náhlé akcelerace by si spáček mohl také zlomit vaz.

P.R.S. Aes Triplex byla vybavena dvěma kosmickými džípy, uhnížděnými v hangárových kapsách —

byly to zcela obyčejné rakety krátkého dosahu na chemické palivo s tou jedinou výjimkou, že byly vybaveny vyhledávacím radarem stejně silným, jako byl lodní radar. Když loď dosáhla prostoru, který měl být prozkoumán, byli pro každý džíp určení pilot a ko-pilot - a také náhradní posádka, protože každá raketa mohla zůstat mimo loď jen jeden týden a pak se posádky musely vyměnit a nastupovala posádka záložní.

Určenými piloty byli poručíci Brunn, Thurlow a Novak a podporučík Peters. Ke každému staršímu poručíkovi byli přiděleni kadeti, s podporučíkem Petersem byl do jednoho týmu zařazen podporučík Gomez. Matt byl přidělen k poručíku Thurlowovi.

Dr. Pickering převzal stravování. Tak se uvolnil ještě podporučík Cleary jako "Janek", muž, který dělá cokoliv — i nemožnosti, protože protimeteorická strážní služba a průzkumné hlídky se prostě musí zvládnout. Následkem toho nemohly být ani obě posádky džípu v kosmu současně, protože během svého odpočinkového týdnu musely pomáhat zbytku posádky ve strážní službě.

Každé pondělí vysílala loď obě džíповé rakety na určená stanoviště, takže všechna tři plavidla dohromady mohla prohledat ten největší možný objem vesmíru tak, že se jejich úseky pátrání navzájem překrývaly. Jejich rozmístění bylo prováděno z mateřské vesmírné lodi tak, že džíp byl vypouštěn s natolik plnými palivovými nádržemi, aby i v takovém nešťastném případě, že by jej loď nemohla sebrat, měl dostatek paliva, aby se dostal na orbitu směrem k některé vnitřní planetě, kdyby to bylo potřeba.

XII.

VESMÍRNÁ LOĎ P.R.S. STOPAŘ

MATT SI VZAL S SEBOU NA SVŮJ PRVNÍ TÝDEN průzkumu zásobu studijních cívek a chtěl si je přehrávat na malinkém sluchátkovém čtecím přístroji, který byl na džípu. K tomu ovšem vůbec nedostal možnost, čtyři hodiny z každých osmi musel vyvalovat oči na obrazovky průzkumných přístrojů. Během dalších čtyř hodin hlídky měl spát, jíst, účastnit se různých domácích prací a také studovat, jestliže to bylo možné.

Kromě toho poručík Thurlow strašně rád mluvil.

Důstojník pro bomby očekával, že po skončení expedice bude odvelen na Zemi na postgraduální studium. "A na to se musím myšlenkově připravit, Matte. Měl bych zůstat a věnovat se na částečný úvazek jaderné fyzice nebo podat rezignaci a odejít do výzkumu?"

"To záleží na tom, co chcete dělat."

"To je banální, ale pravdivé. Myslím, že bych se chtěl stát vědcem na plný úvazek — ale po několika letech se ti stane Patrola otcem i matkou. Já nevím. Tahle hromada skal se teď valí na nás — teď ji mohou vidět i přes průzor."

"Že by?" Matt se natahoval dopředu, dokud sám neuviděl nepříliš velký balvan, který Thurlow předtím zpozoroval na radaru. Byl nepravidelného tvaru, část osvětlená slunečním světlem a vedle ostrý tmavý stín.

"Pane Thurlowe," řekl Matt, "podívejte se — asi uprostřed. Nepřipadá vám to jako rýhování?"

"Může být. Některé vzorky, které byly nasbírány, byly určitě sedimentované horniny. Jak víš, to je první důkaz, že ty asteroidy byly kdysi planetou."

"Myslel jsem, že prvním důkazem byly Goodmanovy integrace?"

"Ani nápad, to jste to otočil. Goodman nebyl schopen provádět své zkoušky, dokud nebyl dostavěn velký balistický computer na Stanici Terra."

"To jsem věděl — hádám, že jsem to jenom měl obráceně." Teorie, že asteroidy jednou byly planetou ležící mezi Marsem a Jupiterem, byla mnoho let popírána, protože jejich orbity neukazovaly žádnou vzájemnou souvislost, tj. jestliže by se planeta rozpadla na kusy, orbity všech jejích částí by se měly protínat v bodě exploze. Profesor Goodman ukázal za použití obřího počítače prostého všech deformací, že nedostatek vzájemných relací mezi jejich dráhami byl způsoben perturbacemi, které byly výsledkem

toho, že na asteroidy po věky působily ostatní planety.

Tak mohl stanovit dobu rozpadnutí této planety na dobu asi před půl milionem let a stejným způsobem vypočítal, že většina hmoty této planety se úplně odpoutala od sluneční soustavy. Zbývající trosky představovaly jen asi jedno procento hmotnosti ztracené planety.

Poručík Thurlow změřil úhlovou šířku úlomku, poznamenal jeho vzdálenost podle radaru a výsledek zaznamenal jako jeho přibližnou velikost. Balvan o té velikosti, jakou měl, byl příliš malý, než aby si zasloužil výzkum své dráhy, ten byl jednoduše zahrnut do přehledu kosmického driftu. Menší předměty byly pouze zaneseny do seznamu, přičemž kolize se zcela nepatrnými částicemi byly počítány pomocí elektronického obvodu zavěšeného na středu džípu.

"Věc, která mne trápí," pokračoval Thurlow, "týká se toho, jak bych se z toho všeho dostal — Matte, všiml sis už rozdílu mezi lidmi v Patrole a lidmi, kteří v Patrole nejsou?"

"Jak by ne, všiml!"

"A víš, v čem je ten rozdíl?"

"Rozdíl? Nu ano, My jsme astronauti a oni ne. Myslím, že je to věc toho, jak je váš svět velký."

"Částečně, Ale nedej se svést z cesty jenom tou velikostí. Sto milionů mil prázdného vesmírného prostoru nemá význam — je prázdný. Ne, Matte, ten rozpor jde hlouběji. My jsme dali lidské rase sto let míru a teď už neexistuje nikdo, kdo by pamatoval válku. Ale my jsme už přijali mír a pohodlí za normální způsob našeho života. Ale to není pravda. Lidský tvor má za sebou miliony let nebezpečí a hladovění a smrti. Celé uplynulé století je v historii lidstva jenom mihotavá jiskřička na oční řase. Avšak jedině Patrola si je toho vědoma."

"Zakázal byste Patrolu?"

"Proboha, ne, Matte. Ale chtěl bych, aby existoval nějaký způsob, jak dokázat, aby si lidé uvědomili, jak tenoučká je bariéra, která je dělí od toho, aby se tu zase otevřela džungle. A pak je tu také ještě další věc — " trpce se usmál Thurlow. "Přál bych si, aby lidé měli trochu porozumění pro to, co jsme. Muži vydržovaní daňovými poplatníky, to je to, co si o nás myslí."

Matt přikývl. "Myslí si, že jsme určitý druh dopravu řídicích policajtů. Tam doma u nás je jeden člověk, který prodává použité vrtulníky. Zeptal se mne, proč by měli muži Patroly dostávat nějakou penzi, když odcházejí do výslužby. Říkal, že on sám by nebyl schopen odejít a všeho nechat v pouhých pětaticeti letech a nevidí důvod, proč by měl podporovat někoho, kdo to tak udělá." Matt vypadal zmateně. "A současně se snažil oslavovat Patrolu — chtěl, aby se jeho syn stal kadetem. Já tomu nerozumím."

"To je tak. My jsme pro ně jen jakýsi druh neužitečných nákladných zvířat s rodokmenem — jejich vlastnictví. Nepochopí, že tu nejsme jen proto, aby nás vydržovali. Ten druh osobního strážce, kterého si můžete vydržovat, má asi takovou cenu jako žena, kterou si můžete koupit."

Následující týden si Matt našel čas na to, aby se podíval, co se v lodní knihovně týká zmiňovaného rozpadu planety. Moc toho nebylo — suché statistiky týkající se velikosti asteroidů, úlomků a částic, data o jejich distribuci a drahách. A vůbec nic o tom, co hlavně chtěl vědět — jak se to stalo! Nic než některé rafinovaně konstruované teorie.

Svěřil se s tím Thurlowovi, když spolu příště byli na průzkumném letu. Poručík pokrčil rameny. "A co jste čekal, Matte?"

"Nevím, ale rozhodně víc, než jsem našel."

"Náš časový rozvrh je úplně špatný, máme-li se toho hodně naučit. Dejme tomu, že jsem vzal jednu z cívek, kterou studujete — tady, tuhle." Důstojník držel v ruce cívku označenou "Sociální struktury původního obyvatelstva Marsu". "Teď si představte, že zkoumáte pár systémů ze středu tohoto textu. Dokážete rekonstruovat tisíce a tisíce struktur, které byly předtím, právě jen s použitím logiky?"

"Přirozeně ne."

"Tak taková je situace. Jestliže nějaká rasa dokáže přežít od dosažení svého vrcholu ještě pár milionů let, může se stát, že začneme pátrat po některých věcech. Až na to, že vůbec nevíme, jaké otázky máme klást."

Matt byl nespokojený, ale neměl pohotově odpověď. Thurlow sražil čelo. "Možná jsme nedokázali při dotazování zformulovat ty správné otázky. Znáte marťanskou myšlenku 'dvojího světa' — "

"Jistě, ale nerozumím tomu."

"Copak tomu vůbec někdo rozumí? Zapomeňme na obvyklou domněnku, že Mart'an používá náboženské symboly, jestliže říká, že my žijeme jen na 'jedné straně', zatímco on žije na 'obou stranách'. Připusťme, že to, co tím myslí, je tak reálné jako třeba vejce s máslem, že skutečně dokáže žít současně ve dvou světech a že my jsme pouze v tom jednom, který on považuje za nedůležitý. Když takovou představu přijmeme, pak z toho vyplývá, že Mart'an ani nechce ztrácet čas tím, že by s námi hovořil nebo se pokoušel nám vysvětlovat nějaké věci. On není omezený a zkosnatělý nebo úzkoprsý, on je zcela racionální. Vy byste ztrácel čas tím, že byste vysvětloval žízale, co je to duha?"

"Ty případy nejsou obdobné."

"Pro Mart'ana možná jsou. Žízala nedokáže ani vidět, tím méně může mít smysl pro barvy. Jestliže přijmete 'dvojí svět' jako realitu, potom pro Mart'ana určitě nemáme vhodné smysly, abychom byli schopni klást ty pravé otázky. Proč by se tedy s námi zabýval?" Rádio zapískalo a vyžadovalo jejich pozornost. Thurlow se na ně podíval a řekl: "Někdo nás volá, Matte. Podívejte se, kdo to je, a řekněte jim, že nikoho nečekáme."

"Oukej." Matt klepl na vypínač a ohlásil: "Džíp číslo jedna, loď Triplex. Pokračujte."

"Volá Triplex," ozval se důvěrně známý hlas podporučíka Clearyho. "Čekejte na to, že vás vezmeme na palubu."

"Cože? Přestaňte s tou komedií — jsme venku teprve tři dny."

"Čekejte na to, že vás sebereme — to je úřední zpráva. Džíp číslo dvě našel Stopaře."

"K čertu, to je zpráva! Slyšel jste to, pane Thurlowe? Slyšel jste to?"

Byla to pravda. Peters a Gomez, posádka druhého džípu, objevili ztracenou loď, skoro náhodou. Stopaře našli zakotveného u menšího asteroidu, jehož největší rozměr byl asi jedna míle. Protože šlo o těleso uvedené v seznamu pod číslem 1987-CD, posádka džípu mu věnovala jen malou pozornost, dokud jim otáčení asteroidu nepřineslo Stopaře do jejich zorného úhlu.

Na základě přesné úvahy rozhodl kapitán Yancey, že nalodí Thurlowa a Dodsona ještě předtím, než se setká s druhým džípem. Jakmile byli uvnitř, pohnula se Aes Triplex směrem k asteroidu 1987-CD a zaujala místo na jeho orbitě. Podporučík Peters nechtěl čerpat palivo, určené pro návrat džípu, a také zaujal místo na orbitě asteroidu.

Když byl druhý džíp přijat na palubu vesmírné lodi, Matt znervózněl. Nemohl nic vidět, protože průzory byly zakryté, a pro tuto chvíli neměl přidělenou žádnou práci. S obezřetností, která ostatní doháněla k šílenství, zajistil kapitán Yancey svou loď vůči Stopaři a vyslal podporučíka Gomeze, aby ji uvázal na lano. Tex a Matt využili příležitosti a zeptali se podporučíka Peterse.

"Já vám toho moc říci nemohu," informoval je. "Co mohu, tak zpatra říci, vypadá nepoškozená, ale dveře vstupního uzávěru zůstaly otevřené."

"Je nějaká možnost, že uvnitř někdo přežil?" zeptal se Tex.

"Je to možné. Ale pravděpodobně těžko."

Kapitán Yancey se rozhlédl. "Utište se," rozkázal. "Tohle je řídicí místnost, ne dámský šicí kroužek." Když skončil, nařídil Petersovi a Gomezovi jít s ním. Všichni tři si oblékli skafandry a opustili loď.

Byli pryč asi hodinu. Když se vrátili, svolal kapitán všechny do jídelny. "Je mi líto, že vám to musím říci, pánové, ale nikdo z našich kamarádů nepřežil."

Těžce pokračoval. "Nedá se příliš pochybovat o tom, co se tu vlastně stalo. Vnější pancéřové dveře vstupního uzávěru byly otevřené a nepoškozené. Vnitřní dveře byly proraženy skrz naskrz střelou velkou asi jako moje pěst. Tak došlo k explozivní dekompresi v přílehlých místnostech. Zřejmě měli opravdu enormní smůlu, že meteor vletěl do lodi vnějšími dveřmi, právě když byly tyto otevřené."

"Počkejte chvíli, veliteli," namítl Miller. "Byly opravdu každé vzduchotěsné dveře v lodi široce otevřené? To přece nemůže udělat jeden kámen."

"My jsme se nemohli dostat do vnitřních částí lodi, tam je stále přetlak. Ale mohli jsme rekonstruovat, co se stalo, protože jsme mohli spočítat těla — bylo jich tam sedm, celá posádka lodi. Všichni byli u uzávěru a neměli skafandry, s výjimkou jediného muže, který byl v uzávěru — jeho oděv byl zjevně proražen úlomkem. Ostatní vypadali na to, že byli shromážděni u uzávěru a očekávali ho, když vcházel dovnitř." Yancey vypadal velice vážně. "Rede, myslím, že bychom měli jít vyhotovit o tom předepsaný technický záznam — něco v tom smyslu, že personálu se nařizuje rozptýlit se, zatím co probíhají operace

ve skafandrech, tak aby případná nešťastná náhoda na uzávěru lodi neohrozila úplně celou lodní posádku."

Miller se zakabonil. "Souhlasím, kapitáne. Může být někdy dost nebezpečné takovému příkazu vyhovět, hlavně v malé lodi."

"Udusit se je také nebezpečné. A teď k vyšetřovací komisi — vy budete jejím předsedou, Rede, a Novak s Brunnem budou jejími dalšími členy. Zbytek posádky zůstane v lodi, dokud komise nedokončí svou práci. Až skončíte a přesunete se ze Stopaře zpět na loď, tak pokud bude cokoli třeba pro hodnocení a připomínky k důkazním materiálům, poskytnu vám dostatečný čas, aby každý z vás uspokojil svou zvědavost."

"A co lékař, kapitáne? Chtěl bych ho tam mít kvůli expertize."

"Souhlasím, Rede. Doktore Pickeringu, vy půjdete s vyšetřovací komisí."

Kadeti se shromáždili v místnosti, kterou obývali Matt a Oskar.

"Nepraštil bys do toho?" řekl Tex. "Zase ty zatracené laciné triky! My musíme sedět tady, týden nebo snad deset dní, zatímco komise bude měřit, jak velká je ta díra ve dveřích."

"Zapomeň na to, Texi," radil Oskar. "Počítám, že Starý nechce, abys vyrýval své iniciály do všelijakých věcí nebo si snad vzal ty děravé dveře jako suvenýr ještě předtím, než zjistí, jak to vlastně všechno bylo."

"No to je prima!"

"Nemluv už a ustup! Slíbil nám, že jakmile komise skončí, budeme moci šmírovat kolem podle libosti, fotografovat a uspokojovat své zvrhlé chutě. Mezitím se pro změnu můžete potěšit přepychem osmihodinového spánku. Žádné hlídky, vůbec nic toho druhu!"

"To je správné," souhlasil Matt. "Já jsem o tom ještě nepřemýšlel, ale nevidím žádný smysl v hlídání nějakých šutrů, když je člověk utahaný a nemůže zdrhnout."

"Jak to posádka Stopaře až moc dobře věděla."

Následujícího dne byl za Stopaře uspořádán Poslední Nástup. Samotná těla byla uložena v jedné vzduchotěsné místnosti mrtvé lodi. Nástup se prováděl ve velké kajutě lodi Aes Triplex. Trvalo to dost dlouho, protože bylo třeba přečíst bohoslužby pro tři různá náboženská vyznání, než mohl kapitán zakončit pozdrav vlastním Posledním sbohem Patroly:

"Nyní si vytváříme svou vlastní oběžnou dráhu domů —"

Udalo se to všechno tak, že při Nástupu bylo sotva dost osob, aby odpovídali za nepřítomné. Posádka Aes Triplex byla tvořena kapitánem a jedenácti dalšími. Za ty nepřítomné ze Stopaře jich muselo odpovídat přesně jedenáct — bylo tam šest důstojníků Patroly, jeden civilní planetolog a čtyři, kteří byli přítomni na každém nástupu Patroly. Kapitán Yancey vyvolával jména členů posádky Stopaře a ostatní za ně odpovídali, jeden po druhém, od komandéra Millera až po Texe jako posledního — zatímco Dlouhá Hlídka, ztlumená jako rekviem, jemně zněla ze soustavy lodních ampliciónů.

Matt zjistil, že má tak vyschlé hrdlo, že stěží dokázal odpovědět. Texovy baculaté tváře byly zality slzami a ani se nesnažil si je utřít.

Během prvních pár dní vyšetřování byl zdrojem informací poručík Brunn. Popisoval, v jakém je Stopař dobrém stavu, tedy s výjimkou těch poškozených dveří. Třetího dne však náhle přestal mluvit. "Kapitán nechce, aby se o nálezech vyšetřovací komise hovořilo ještě předtím, než je bude mít čas prostudovat."

Matt tentokrát přenechal slovo ostatním. "Co se tu vaří?" naléhal Tex. "Co to tam může být za tajnosti?"

"Jak bych to mohl vědět?"

"Já mám takovou teorii," řekl Oskar.

"Cože? Jakou? Vyplivni to!"

"Kapitán si chce ověřit, jestli člověk může umřít zvědavostí. Počítá, že vy jste perfektní zkušební materiál."

"Oh, jdi si namočit hlavu!"

Příštího dne je kapitán Yancey znovu svolal. "Pánové, oceňuji vaši trpělivost. Nepřál jsem si diskuzi o tom, co se našlo na Stopaři, dokud jsem sám neměl dost času rozhodnout, co s tím uděláme. Stalo se totiž toto: planetolog na Stopaři, profesor Thorwald, došel k nezvratnému závěru, že zničená planeta byla

obydlená."

Celá místnost začala hučet. "Klid, prosím! Ve Stopaři se nalézají vzorky kamenů obsahujících fosílie, ale kromě toho jsou tam ještě další exponáty, u kterých dospěl profesor Thorwald k rozhodnutí — a dr. Pickering, komandér Miller i já s ním souhlasíme — že jde o artefakty, věci vytvořené inteligentními rukama.

Samotný tento fakt by byl dostatečným důvodem pro vyslání tuctu kosmických lodí, aby se proháněly v pásnu asteroidů," pokračoval. "Je to pravděpodobně nejdůležitější objev ve studiích ve Sluneční soustavě od té doby, co se otevřely vykopávky na Luně. Avšak profesor Thorwald utvořil ještě další závěr, ještě překvapivější. S pomocí lodního důstojníka pro jaderné pumy a s použitím metody rychlosti radioaktivního rozpadu formuloval nezávaznou hypotézu, že ta planeta — on ji nazýval planeta Lucifer — byla rozmetána umělým nukleárním výbuchem. Jinými slovy, udělali to oni sami."

Ticho v místnosti bylo rušeno jen jemným bzučením ventilátoru. Potom Thurlow vybuchl: "Ale kapitáne, to je přece nemožné!"

Kapitán Yancey se na něj podíval. Vy znáte všechny odpovědi, mladý muži? Já sám jsem si jist, že je neznám."

"Promiňte, pane."

"V tomto případě bych si ani netroufl mít vlastní názor. Nejsem k tomu kompetentní. Ovšem, pánové, jestliže by to byla pravda, a profesor Thorwald si jistě myslel, že to pravda je, potom vám asi nemusím poukazovat na to, že máme ještě více důvodů než kdykoli jindy být hrdí na naši Patrolu — a že naše odpovědnost je ještě těžší, než jsme si mysleli.

A teď do práce — nejsem ochoten nechat Stopaře tam, kde teď je. Když pomineme citové důvody, je to loď Patroly a má cenu dobrých pár milionů. Myslím, že ji můžeme opravit a přivést ji zpátky."

XIII.

DLOUHÁ CESTA DOMŮ

MATT SE ÚČASTNIL PŘESTAVBY VNITŘNÍCH dveří lodi Stopař a zkoušek vzduchotěsnosti, to vše pod pečlivým dohledem šéfinženýra. Uvnitř lodi byla ještě některá malá poškození. Kámen nebo meteor, který udělal zející díru do vnitřních dveří, tím spotřeboval většinu své kinetické energie: vnitřní přepážka byla opravena záplatou a těch pár důlků po nárazech bylo zahlazeno. Vnější vyztužené dveře byly zcela nedotčeny. Bylo úplně jasné, že kamenný nájezdník přiletěl nešťastnou náhodou právě ve chvíli, kdy vnější dveře zůstaly otevřené.

Rostliny v úpravně vzduchu zahynuly pro nedostatek péče i pro nedostatek oxidu uhličitého. Matt převzal úkol dát to znova do pořádku, zatím co ostatní pomáhali ve skoro nekonečných službách při kontrole každého obvodu, každého přístroje a každé součástky nutné pro správnou funkci kosmické lodi. Byla to práce, která by měla být prováděna na opravářské základně, a nemohla by být vůbec provedena na místě, kdyby tu bylo skutečně hodně poruch.

Oskar a Matt si ukradli jednu hodinu spánku, aby mohli prozkoumat asteroid 1987-CD. Byla to práce, která v sobě spojovala horolezectví a práci ve skafandru. Asteroid ovšem měl vlastní gravitační pole, ale hmota o velikosti malé hory je zanedbatelná ve srovnání s hmotou planety. Jednoduše je vůbec nemohli cítit, svaly zvyklé na to, že vzdorují přitažlivosti robustní Země, slaboučkou přitažlivost asteroidu 1987-CD vůbec neregistrovaly.

Nakonec byl Stopař odvázan a jeho pohon byl odzkoušen zkušební posádkou skládající se z kapitána Yanceye u řízení a poručíka Novaka v energetické strojovně. Aes Triplex se vzdálil o několik mil a čekal, dokud Stopař nezapnul na pár vteřin své trysky, potom se k lodi připojil. Obě lodi pak byly svázané dohromady a kapitán Yancey s Šéfinženýrem se vrátili na Aes Triplex.

"Je celá vaše, Hartleyi," oznámil. "Sám si ji vyzkoušejte a až budete hotov, můžete ji převzít."

"Pokud vyhovuje vám, vyhovuje i mně. S vaším dovolením pane, převedl bych svou posádku hned

ted'."

"Tak? Velmi dobře, kapitáne — převezměte, velení a proveďte své rozkazy. Zapište to do lodního deníku, pane," dodal kapitán Yancey přes rameno strážního důstojníka.

Za dalších třicet minut prošla vyčleněná posádka vzduchovým uzávěrem lodi Aes Triplex a vešla do uzávěru druhé lodi. P.R.S. Stopař byl znovu uveden do služby.

Na lodi Aes Triplex zůstal kapitán Yancey, poručík Thurlow, nyní ve funkci výkonného důstojníka a astrogátora, podporučík Peters, teď jako šéfinženýr, a dále kadet Jensen jako vrchní spojovací důstojník, kadeti Jarman a Dodson jako strážní důstojníci a veškeré další funkce — a doktor Pickering jako lodní lékař.

Komandér Miller, nyní kapitán Stopaře, měl o jednoho důstojníka méně než kapitán Yancey, ale všichni jeho důstojníci byly zkušené. Kapitán Yancey mu je sám vybral a sám se spokojil s kadety. Sám by si byl osoboval velení na opuštěné lodi a vyzkoušet si své možnosti s ní, kdyby nebylo jedné věci — zákon nic takového nedovoloval. Mohl by na ni umístit podřízeného velitele a tak ji uvést znovu do služby, ale na jeho vlastní lodi nebyla žádná možnost přenést svou autoritu na někoho jiného — byl v zajetí svého vlastního jedinečného statutu velícího důstojníka, který pracuje a rozhoduje výhradně sám.

Ve svém původním letovém plánu měl Stopař i záměr, že může přistát v přístavu Deimos, Mars, pokud by jej Mars předhonil a byl ve výhodné poloze. Zpoždění způsobené katastrofou lodi zapříčinilo, že plánovaná orbita vůbec nepřicházela v úvahu, Mars už byl úplně někde mimo místo předpokládaného setkání. Dále si kapitán Yancey přál, aby se ohromující doklady, které byly na palubě Stopaře, dostaly na Základnu Terra tak rychle, jak to jen bude možné, mělo by jen malý význam posílat je na předsunuté hlídky na vnějších satelitech Marsu. Proto se z Aes Triplex do menší lodi přečerpávaly pohonné hmoty, dokud její palivové nádrže nebyly plné a byla pro ni vytýčena rychlá, téměř úplně přímá, i když neekonomická trasa k Zemi. Zato Aes Triplex, při použití ekonomické mnohem delší orbity Hohmannova*) typu, se mohla loudat za oběžnou dráhu Marsu, za oběžnou dráhu Země (v současnosti nebyla Země nikde v blízkosti lodi), pak stále dále, pak kroužit okolo Slunce a zase pryč od něj, takže Zemí by dostihla asi o rok později než Stopař.

*) Hohmann, Dr. Walter — The Attainability of the Celestial Bodies (Dosažitelnost nebeských těles), Mnichov, 1925. Tato pionýrská práce v astrogaci byla napsána dlouho před tím, než došlo k letu lodi Kilroy, a zůstává v tomto oboru stále základním dílem. Všechny práce po ní následující představovaly jen upřesňování základních principů Hohmannem formulovaných.

Měla dost pohonných hmot, aby toto dokázala, i přes znovunaplnění Stopaře, ale byla omezena orbitami časově náročnými, i když šetrnými palivo, orbitami vhodnějšími spíše pro obchodní plavidla než pro lodi Patroly. Matt v jedné ze svých četných rolí pomocníka astrogátora zaznamenal výstřední charakteristiku orbity lodi a upozornil na to Oskara. "Hele, Ozi, pojď se na to podívat — když se dostaneme na bod perihelia, na opačné straně Slunce, tak skoro přestřihneme pár mraků nad tvým domovským městem. Vidíš?"

Oskar prohlížel na mapě vyznačené polohy. "Tak vida, ať se propadnu, jestli to není pravda! Jaké je největší přiblížení?"

"Méně než sto tisíc mil. Zrovna se do ni trefíme — zjistil jsem, že Starý je úplně divoch, když jde o opravdu výkonné orbity. Nechceš vyskočit z lodi?"

"Stěží bychom si tam mohli narychlo zaskočit," komentoval to suše Oskar.

"Och, kde je ten starý pionýrský duch? Mohl bys čmajznout jeden z džípů a odjet ještě dřív, nežli tě začnou postrádat."

"Sakra, to bych opravdu rád. Bylo by prima udělat si malou dovolenou," pokýval Oskar smutně hlavou a zíral na mapu.

"Já vím, co tě žere — od té doby, co z tebe udělali vedoucího odboru, jsi najednou dostal smysl pro odpovědnost. Jak to chutná, být jedním z mocných?"

Zatím co hovořili, přišel do navigační místnosti Tex. Vpadl do řeči: "Jo, jdem na to, Ozi — jen to oznam lidu."

Oskarova bledá kůže zrůžověla. "Přestaňte se po mně vozit, vy holomci. Moje chyba to není."

"Oukej, teď si můžeš pospíšit. Vážně," pokračoval Matt, "je to pro nás všechny veliký přelom — jsme výkonní důstojníci lodi, zatímco se předpokládalo, že jsme jenom na výcvikové cestě. Víte, co tím myslím?"

"Ty vůbec myslíš?" zeptal se Tex.

"Drž hubu. Jestliže si udržíme čisté nosy a dostaneme možnost ukázat, co dovedeme, pak by to mohlo znamenat i důstojnické patenty pro nás všechny,"

"Že by mi dal kapitán Yancey důstojnický patent?" řekl Tex. "To je pitomost!"

"Dobrá, ale Oskarovi by ho dal skoro jistě. Prese všechno je to šéf—velící důstojník."

"A já vám říkám, že to nemá žádný význam," protestoval Oskar. "Jistě, dostal jsem to označení spojovacího důstojníka, ale nemohu se spojit s nikým. Jsme mimo hranice dosahu, s výjimkou Stopaře, a i tahle loď od nás rychle upaluje pryč."

"Pořád mimo hranice dosahu spojení nebudeme."

"To nebude znamenat žádný rozdíl. Dovedete si představit Starého, jak nechá mne — nebo kohokoli z nás — udělat cokoli, aniž by se nám díval na záda? V každém případě, já žádný patent nechci. Dovedete si představit, že bychom se vrátili zpátky a naše patenty by nebyly potvrzeny? To by bylo trapné!"

"Já bych se chopil příležitosti," oznamoval Tex. "Možná, že by to pro mne byla jediná možnost, jak nějaký patent vůbec dostat."

"Přestaň se chovat jako osiřelé dítě, Texi. Představ si, že by tě takhle slyšel mluvit tvůj strýc Bodie."

Ve skutečnosti se atmosféra v lodi velmi změnila, ačkoli kapitán Yancey nebo poručík Thurlow nebo oba i nadále kadety velmi pečlivě kontrolovali. Když na ně kapitán Yancey v jídelně mluvil, oslovoval je křestním jménem a úplně vynechal používání slova "kadet". Někdy promlouval k "lodním důstojníkům" a používal tento termín tak, že plošně zahrnoval i všechny tři kadety. Ale neexistoval tu ani žádný náznak, že by mohli být skutečně na důstojníky povýšeni.

Loď byla už mimo pás asteroidů, mimo dosah všech rádiových stanic a v neomezeném stavu beztlíže, takže služby na lodi byly lehké. Najednou měli kadeti spoustu času na studium a dost času na hraní karet i na mužské potlachy. Matt si rychle osvojil své nové úkoly a pak dosáhl bodu, kdy se mohl zahrabat do lodní knihovny hledaje pokročilejší práce — dokonce i pro kurzy, které jim byly jen v obrysech naznačeny; když opouštěli Randolph a měli se zúčastnit krátkého křížování výcvikovou lodí.

Kapitán uspořádal řadu seminářů, zčásti aby vyplnil svůj volný čas a zčásti jako doplněk k jejich vzdělávání. Tyto semináře se týkaly jednak problémů, kterým museli důstojníci Patroly čelit jako astronauti, jednak těch otázek, s kterými se setkávali ve své ještě vážnější funkci diplomatických reprezentantů. Yancey přednášel i lektoroval dobře. Kadeti také zjistili, že se dokáže ponořit do vzpomínek. To obojí bylo zábavné i poučné a pomáhalo jim to trávit nudné týdny.

Za dlouhou, velmi dlouhou dobu se konečně dostali do dosahu rádiového vysílání z Venuše — a najednou tu byla pošta pro ně všechny, zprávy, které je stíhaly po celou dobu jejich cesty přes polovinu Slunečního systému. Oficiální depeše z Departmentu blahopřála velícímu důstojníkovi k nalezení Stopaře a zmiňovala se i o lodní posádce — a to se služebním postupem dostalo do osobního záznamu každého z nich. Soukromá zpráva od Hartleye Millera oznamovala kapitánu Yanceyovi, že jeho cesta zpátky dopadla dobře a že intelektuálové byli nad některými doklady z obsahu lodi u vytržení. Yancey to celé posádce nahlas přečetl.

Kromě dopisů z domova dostal Matt i svatební oznámení od Marianny. Divil se tomu, že si bere toho mladého muže, se kterým se setkal na pikniku, ale už si ani nebyl jist jeho jménem — celá věc se mu zdála velice vzdálená. Pak tu byl také dopis, adresovaný všem třem kadetům orázněným "Leda, Ganymedes" od Peta, toho druhu jako 'mám se nádherně, přál bych si, abyste tu mohli být se mnou'.

"Šťastný tvrdohlavec!" komentoval to Tex.

"'Cesta kolem světa' — hurá!"

Další zprávy přicházely ve velkém množství — přesuny lodi, technické rozkazy, personální změny, nahromaděné zápisy celé vojenské organizace — a podrobné shrnutí novinek na všech čtyřech planetách po celou dobu od jejich posledního kontaktu až po současnost.

Oskar zjistil, že mu kapitán Yancey vůbec nedýchá na záda při plnění jeho úkolů spojovacího

důstojníka — ale to ho vůbec nepřekvapilo. Oskar byl jednoduše velitelem spojení a už skoro zapomněl, že byl kdy něčím jiným.

Cítil ovšem, že ve skutečnosti byl potvrzen ve své funkci toho dne, když přišla zpráva zašifrovaná nejvyšší šifrou. Bylo to vůbec poprvé, byla to první zpráva, která nebyla označená jako "otevřená". Byl tak nucen obrátit se na kapitána a požádat ho o šifrovací přístroj pro vrcholové zašifrování, který byl uložen v kapitánově sejfě. Byl mu vydán bez komentáře.

Oskar vyvaloval oči, když sděloval dešifrovanou zprávu kapitánovi. Zněla: TRIPLEX — MŮŽETE VYŠETŘIT POTÍŽE V ROVNÍKOVÉ OBLASTI VENUŠE — OPERAČNÍ ODDĚLENÍ.

Yancey se zahleděl na zprávu. "Řekněte výkonnému důstojníkovi, že bych ho rád viděl. A nemluvte o tom."

"Rozkaz, pane."

Thurlow přišel trochu nechápavě: "Co se stalo, kapitáne?"

Yancey mu předal depeši. Poručík si ji přečetl a hvízdal.

"Můžete najít nějaký způsob, jak to splnit?"

"Víte, jak velký reakční potenciál máme, kapitáne. Můžeme zvládnout kruhovou oběžnou dráhu. Nemůžeme přistát."

"Já to vidím stejně. Předpokládám, že to musíme odmítnout — zatraceně, raději bych dostal výprask bičem, nežli bych odeslal zápornou odpověď. Jak to, že vůbec vybrali nás? Musí tu být půl tuctu jiných lodí lépe umístěných."

"Nemyslím, kapitáne. Myslím, že jsme jediná loď, která přichází v úvahu. Studoval jste přehled přesunů?"

"Nijak zvlášť. Proč?"

"Nuže, ta loď by mohl být jedině Thomas Paine — ale ten kotví v Novém Aucklandu kvůli mimořádným opravám."

"Vidím. Měla by tu být stálá hlídka okolo Venuše — ta tu bude muset být, snad až jednou." Yancey se škrábal na bradě a vypadal nešťastně.

"Co se toho týká, kapitáne — "

"Ano?"

"Jestliže změníme kurs hned teď, můžeme to udělat lacino. Potom můžeme loď zabrzdit o atmosféru bez dalších výdajů. To pak ulehčí její sestup na tryskách."

"Hmmm — a jak by to bylo s rezervami?"

Poručík Thurlow měl najednou v očích nepřítomný výraz, zatímco si v hlavě přibližně počítal řešení rovnice čtvrtého řádu.

Kapitán Yancey ho následoval do transu, jeho rty se bezhlasně pohybovaly.

"Rezervy nejsou prakticky žádné, kapitáne. Jakmile setrváváte na kruhové dráze, musíte se do toho ponořit a akceptovat mezní rychlost v atmosféře nebo nějakou rychlost jí blízkou ještě předtím, než spustíte trysky."

Yancey potřásl hlavou. "Letět do Venuše? To bych právě tak dobře letět na koštěti na Valpuržinu noc. Ne, pane Thurlowe, musíme jim to teď zavolat a odmítnout."

"Ještě minutu, kapitáne — oni vědí, že nemáme s sebou žádné mariňáky?"

"Samozřejmě."

"Pak tedy od nás neočekávají, že provedeme policejní akci. To, co můžeme udělat, je vyslat dolů kosmický džíp."

"Moc bych se divil, kdybyste o tom takhle neuvažoval. Dobře, pane Thurlowe — bude to podle vás. Předávám vám to dost nerad, ale nezdá se mi, že by to nějak pomohlo. Nikdo kromě vás to nemůže provést, nemyslíte?"

"Ne, pane."

Vezmete si s sebou jednoho mládence. Dobře, já požádám operační oddělení, aby mi sdělili podrobnosti, zatímco vy budete připravovat změnu kursu."

"Dobře, pane! Chce mi kapitán určit kadeta, který se mnou půjde, nebo si ho mohu vybrat sám?"

"Nepůjdete do toho jen s jedním kadetem, poručíku — vezmete s sebou všechny tři. Chci, abyste

opustil džíp a ten byl pořád obsazen lidskou posádkou a přeji si, abyste měl stále po svém boku ozbrojeného muže. Rovníková oblast Venuše — neřekli, proč se tam vlastně máte vrhnout."

"Ale to vás tady zanechá samotného jen s Petersem, pane — ovšem když nepočítám doktora."

"Pan Peters a já to tu dobře zvládneme. A Peters hraje velmi dobře karty."

Podrobnosti z Operačního oddělení byly stručné. M.R.S. Gary ohlásila rádiovým tíšňovým voláním, že je ohrožována domorodým povstáním. Udala svou polohu, potom se rádiové spojení ztratilo.

Yancey zvolil pro každý případ brždění v atmosféře, aby ušetřil pohonné hmoty pro budoucí použití — jinak by Aes Triplex mohla kroužit okolo Venuše, aniž by jí mohla být poskytnuta jakákoli pomoc. Posádka lodi strávila mlčky únavných šestapadesát hodin namačkána v řídicí místnosti, zatím co se loď ponořovala do mračné atmosféry Venuše a zase z ní vylétala, při každém obletu o něco blíže k planetě a s trochu menší rychlostí. Loď se značně ohřála a doba strávená ve volném kosmu při každém obletu stěžej postičovala zbavit loď radiace, kterou v atmosféře nasbírala. Většina lodi byla horká nad veškeré tolerance, při tom řídicí místnost a "farma" byly chlazeny na úkor ostatních prostorů. Ve vesmíru neexistuje žádný způsob, jak se trvale zbavovat nežádoucího tepla, pouze s výjimkou odstranění radiace — a rozdíl kinetické energie mezi původní orbitou lodi a oběžnou dráhou okolo Venuše, které chtěl kapitán dosáhnout, musel být absorbován ve formě tepla, vždy určitého množství tepla, které pak pomalu vyzařovalo do prostoru.

Ale na konci třetího oběhu byli mladí muži, z nichž jeden byl jen o něco starší, sice zničení horkem, unaveni, ale přesto připraveni nastoupit do kosmického džípu číslo dvě.

Matt si náhle na něco vzpomněl. "Och, doktore — doktore Pickeringu!" Lodní lékař trávil celou tu medicínsky jednotvárnou cestu psaním monografie nazvané "Některé poznámky ke srovnávací patologii obydlených planet" a teď byl již na samém konci. Vystřídal Matta ve funkci "farmáře".

"Ano, Matte?"

"Ty nové sazenice rajsých jablíček — měly by se křížem opylovat už za tři dny ode dneška. Můžete to pro mne udělat? Nezapomenete?"

"Mohu to udělat."

Kapitán Yancey se rozřehtal. "Vytáhni už nohy z brázdy, Dodson. Zapomeň na farmu — my už se o ni postaráme. A teď, pánové — " Rozhlédl se kolem sebe a zachytil jejich pohledy. "Pokuste se zůstat naživu. Moc pochybuji o tom, že tuhle misi dokáže vyřídít vyslání jen čtyř důstojníků Patroly."

Když nastoupili, šťouchl Tex Matta do žeber. "Slyšel jsi to, mladíku — čtyři důstojníci Patroly!"

"Jo, ale dávej pozor na to, co řekl ještě."

Thurlow schoval písemné rozkazy do svého váčku. Byly jednoduché: pokračovat na severní šířku dva stupně sedm minut a délku dvě stě dvanáct stupňů nula, najít loď Gary a vyšetřit ohlášené povstání domorodců. Zachovat mír.

Poručík se usadil v pilotním křesle a podíval se kolem na svou posádku. "Držte si klobouky, mládenci. Už tam jedeme!"

XIV.

DOMORODCI JSOU PŘÁTELŠTÍ...

S THURLOWEM U ŘÍZENÍ A S MATTEM v křesle ko-pilota vystartoval kosmický džíp dolů na planetu. Startoval při orbitální rychlosti více než čtyř mil za sekundu, tedy při rychlosti lodi Aes Triplex na její oběžné dráze těsně přiléhající k rovníku Venuše. Cílem poručíka bylo snížit tuto rychlost přesně podle určených parametrů a potom svisle přistát s džípem "na ocase". Přistání na tryskách bylo nutné z toho důvodu, že džíp neměl žádná křídla.

Potřeboval to provést přesně, s co nejmenší spotřebou paliva. Trochu si pomohl tím, že zvolil směr letu "ve směru rotace" od západu na východ, rychlost rotace Venuše na rovníku 940 mil za hodinu bylo lépe využít než přemáhat. Nicméně — přesné umístění bylo úplně jinou věcí. Doba odletu byla vybrána tak,

aby celá sestupná křivka probíhala na denní straně planety a tak mohlo být Slunce využito jako určovací bod pro stanovení zeměpisné délky, určení zeměpisné šířky záviselo na orientaci naslepo pomocí přesného a pečlivého stanovení kursu.

Slunce je jediné nebeské těleso umožňující na Venuši navigaci v atmosféře, a právě Slunce je pro neozbrojené oko ztraceno, jakmile je planeta hustě zakryta mraky. Matt "chytal Slunce" tím způsobem, že jedním okem hleděl do dalekohledu s infračerveným adaptérem, který byl napojen na lodní oktant, a tak nebyl schopen navádět svého velitele podle připraveného letového plánu. Nepovažovali za praktické přepnout řízení na automatického pilota, věděli toho až příliš málo o atmosférických podmínkách, které by bylo možno očekávat.

Když Matt informoval svého pilota, že jsou od povrchu planety podle radaru vzdáleni asi třicet mil, a začal měřit vhodnou zeměpisnou délku danou infračerveným obrazem Slunce, sklonil Thurlow jejich džíp dolů směrem k cíli, stále níže a pomaleji, až jej konečně zabrzdil s tryskami namířenými k povrchu planety v parabole deformované odporem atmosféry.

Byli doslova obaleni všudypřítomnými venušanskými mraky. Pilotův průzor byl teď úplně bez užitku. Matt teď začal sledovat povrch planety pod nimi za pomoci "prorážeče mraků" citlivého na infračervené záření.

Thurlow sledoval svůj radarový výškoměr a neustále jeho údaje srovnával s výškově-časovým přistávacím plánem.

"Jestliže máme jít do toho blázince okolo, pak to musí být teď," řekl tiše Mattovi. "Co vidíš?"

"Vypadá to vcelku hladké. Moc vám toho říci nemohu."

Thurlow po něm hodil pohledem. "Rozhodně to není voda — a není to ani les. Hádám, že máme naději."

Propadli se dolů, přičemž Matt sledoval duchovité obrázky poskytované infračervenými paprsky až do samého konce a byl připraven říci Thurlowovi, aby zapnul trysky na plný chod, kdyby snad pod nimi byla bažina.

Thurlow pozvolna snižoval tah trysek — a pak je vypnul. Došlo k nárazu, jak spadli volně z výše několika stop. Byli dole, přistáli na Venuši.

"Jemine!" řekl pilot a otíral si pot z obličeje. "Nechtěl bych, abych to musel dělat každý den."

"Skvělé přistání, veliteli!" zvolal Oskar.

"Opravdu, kamaráde!" souhlasil Tex.

"Děkuji vám, přátelé. Nuže, nechme spustit podpěry." Stiskl knoflík na palubní desce. Jako většina raket konstruovaných pro přistávání na tryskách byl i džíp vybaven třemi stabilizačními podpěrami, které se teleskopicky vysouvaly z boční části kosmického plavidla a skláněly se šikmo dolů. Hydraulický tlak je posunoval dolů, dokud se nedotkly něčeho natolik pevného, aby je to udrželo. Pak se tlačná síla automaticky vypnula a podpěry se zajistily na svém místě, takže na třech stranách podpíraly raketu jako trojnožka a držely ji zpříma.

Thurlow počkal, dokud se na palubní desce nerozsvítila tři zelená kontrolní světélka pod tlačítkem, řídícím vysouvání podpěr, potom vypnul setrvačnickové gyroskopy, které doposud stabilizovaly polohu kosmického džípu. Džíp se udržel ve stálé poloze a on se odvázel. "Je to v pořádku, lidi. Pojd'me se trochu rozhlédnout. Matt a Tex zůstanou uvnitř. Oskare, pokud ti nevadilo, že jsem se ani nezmínil, že tu někde je tvé rodné město, zasloužíš si čest jít se mnou."

"Správně!" Oskar se odpoutal a pospíšil k uzávěru. Nebylo třeba kontrolovat vzduch, protože Venuše je obydlena lidmi a všichni z nich, stejně tak jako všichni příslušníci Patroly, byli imunizováni proti virulentním venušským houbám.

Thurlow se vecpal do uzávěru za sebou. Také Matt se odpoutal a sedl si vedle Texe na místo pro cestující, které Oskar právě opustil. Prostor kolem uzávěru byl v malém kosmickém plavidle velmi omezený, aby se tu vyplatilo dělat něco jiného než čekat.

Oskar hleděl ven do mlhy. "Nuže, jaké to je být doma?" ptal se ho Thurlow.

"Je to nóbl! Takový krásný, nádherný den!"

Za Oskarovými zády se Thurlow smál a řekl: "Spusť dolů žebřík a podívej se, kde jsme." Přístupové dveře byly více než padesát stop nad koncem džípu a nebyly opatřeny žádnou obvyklou nástupovou

zdviží.

"Dobře." Oskar se otočil a natlačil se na Thurlowa. Džíp se náhle nějak zahrabal na straně protilehlé ke dveřím, zdálo se, jako by se o něco zachytil, ale pak začal přepadávat se stále vzrůstající rychlostí.

"Gyroskopy!" zařval Thurlow. "Matte, zapni gyroskopy!" Pokusil se vyškrábat za Oskara, zablokovali jeden druhého a potom se oba skáceli dozadu, jak se džíp překotil.

Na pilotův výkřik se mu Matt pokusil vyhovět — ale byl odhozen nazpátek a uvolnil se. Chytil se za zadní sedadla a snažil se posouvat nahoru a dolů k řídicímu panelu, ale zadní část džípu se nachýlila dozadu. Zjistil, že udělal kotoul nazad ve visu jako na hrazdě a potom spočinul na boční straně plavidla, které teď leželo vodorovně. Oskar a Thurlow — to byly první věci, které uviděl, když sám sebe rozmotal. Byli naraženi na vnější stěnu lodi a jaksi do sebe zamotáni, přitom byl Oskar většinou navrchu. Oskar se z toho začal vymotávat — a najednou se zarazil. "Jauvajs!"

"Jsi zraněn, Ozi?"

"Moje ruka."

"Co se ti stalo?" To byl Tex, který se vynořil zpoza Matta a zjevně se mu při převrácení lodi nic nestalo.

Oskar si všelijak pomáhal svou pravou rukou, potom opatrně ohmatával své levé předloktí. "Já nevím. Asi výron — nebo možná zlomenina. Auuu! Je to zlomenina."

"Jsi si tím jist?" Matt postoupil dopředu. "Nech mne, ať se na to podívám."

"Co je s velitelem?" zeptal se Tex.

"Cože?" řekli Matt a Oskar najednou. Thurlow se nehýbal. Tex šel k němu a poklekl nad ním.

"Vypadá, jako by byl úplně knokautován."

"Poleju ho trochu vodou."

"Ne, nedělej to. Raději — " Plavidlo se opět propadlo. Oskar vypadal vylekaně a řekl: "Myslím, že bychom se odtud měli raději dostat ven."

"Cože? To přece nemůžeme. Musíme vzkřísit pana Thurlowa."

Oskar mu neodpověděl, ale začal se šplhat nahoru k otevřenému uzávěru, který byl teď deset stop nad jejich hlavami. Přitom klel a nadával ve venušanštině, jako by se něčím namáhavě a nemotorně prodíral. Používal jen jednu ruku a přidržoval se vzpěr a příček. "Co se to stalo s naším starým Ozem?" zeptal se Tex. "Vypadá, jako by mu v hlavě přeskočilo."

"Nech ho jít. Musíme se postarat o velitele." Klekli si nad Thurlowa a podrobili ho rychlé opatrné prohlídce. Vypadal nezraněn, ale zůstal v bezvědomí. "Možná má jen vyražený dech," pomyslel si Matt. "Srdce mu bije silně a pravidelně."

"Podívej se na tohle, Matte." Na zadní straně poručíkovy hlavy byla boule. Matt ji jemně ohmatl.

"Dávej pozor na jeho lebku. Utrpěl pořádnou ránu do hlavy. Bude zas v pořádku — myslím."

"Přál bych si, aby tady byl doktor Pickering."

"Jo, a kdyby měly ryby nohy, byly by roztomilé. Přestaň se s tím trápit, Texi. Přestaň ho ošetřovat a dej mu šanci, aby se z toho dostal přirozeným způsobem."

Oskar strčil hlavu dovnitř do otevřených dveří. "Hej, mládenci! Vylezte odtud ven — a rychle!"

"Co se děje?" zeptal se Matt. "V žádném případě nemůžeme, musíme tu zůstat se šéfem a ten je pořád ještě tuhý."

"Potom ho musíte vynést!"

"Jak? Na zádech?"

"Jakkoliv — ale dejte se do toho. Loď se potápí."

Tex otevřel ústa, pak je zase zavřel a vrhl se směrem k malému uzávěru.

"Texi — vezmi lano!" zařval Matt.

"Co si myslíš, že dělám, snad že tu lyžuju?" odpověděl Tex a znovu se zjevil třímaje cívku tenkého silného lana, které se normálně používalo k přivazování malého plavidla k mateřské lodi. "A teď klidně — zdvihni ho a já ho přivážu za hrudník."

"Měli bychom udělat vhodný závěs. Nesmíme ho poranit."

"Není na to čas!" připomínal jim Oskar zeshora. "Pospěšte si!"

Matt se motal ke dveřím s koncem lana v ruce, zatímco Tex stále upevňoval smyčku do podpaží bezvědomého muže. Stačilo krátké rozhlédnutí, aby se potvrdily Oskarovy předpovědi. Džíp ležel na

boku a jeho žebra se stěží dotýkala pevné země. Nos džípu byl níže než jeho ocas a potápěl se do řídkého žlutého bahna. Bahno se táhlo do dálky do mlhy, vypadalo jako hladké pole a jeho povrch byl pokryt kobercem zelenavě žluté plísně s výjimkou malého prostoru těsně u plavidla, které v pádu protrhlo povrchovou vrstvu.

Matt neměl čas tu scénérii pozorovat, bahno už sahalo skoro ke dveřím. "Jsi tam dole připraven?"

"Připraven. Hned budu nahoře."

"Zůstaň, kde jsi, a přidržuj ho. Myslím, že ho zvládnou sám." Thurlow vážil sto čtyřicet liber, na Zemi, jeho váha na Venuši byla tedy asi sto sedmnáct liber. Matt se postavil rozkročmo na dveře a vši silou zatáhl za lano.

"Mohu ti pomáhat jednou rukou, Matte," řekl Oskar starostlivě.

"Raději zůstaň mimo dráhu lana." Matt táhl a Tex zespoda tlačil a uklidňoval tělo a tak dostali bezvládného poručíka přes okraj dveří a položili ho na raketu.

Lod' se opět naklonila a její zadní část sklouzla dolů z pevné lavice.

"Jdeme odtud pryč, mládenci," připomínal Matt. "Ozi, můžeš se na tu lavici dostat sám?"

"Jistě."

"Tak to udělej. Na veliteli ponecháme lano a konec ti podáme a ty se pak můžeš na něj zavěsit svou zdravou rukou. Kdyby se pak náhodou dostal do bahna, můžeme ho vytáhnout."

"Přestaň mluvit a dej se do práce." Oskar přešel celou délku plavidla a nesl s sebou konec lana.

Dopravil ho na pevnou lavici a sám na ni vkročil přímo z ocasní části džípu.

Matt a Tex neměli žádné potíže s tím, aby dostali Thurlowa až na zadní konec džípu, i když to prováděli dost nemotorně, ale posledních pár stop, z ocasu džípu na pevnou lavici, bylo opravdu těžkých.

Pracovali těsně u vyústění trubice trysky, která byla stále ještě horká a prskala, a stěží mohli udržet rovnováhu ve žlabu tvořeném žebrem a sbíhající se stěnou lodi. Konečně se jim to podařilo s přispěním Oskara, který držel na laně největší část poručíkovy váhy a táhl ho na laně z pevné lavice svou zdravou rukou.

Když se jim podařilo uložit Thurlowa na rašelinu, skočil Matt zpátky na džíp. Oskar na něj hleděl. "Hej, Matte, kam si myslíš, že jdeš?"

"Nedělej to. Pojď sem zpátky." Matt váhal a tak Oskar dodal: "To je rozkaz, Matte."

Matt odpověděl: "Bude to jen minuta. Nemáme žádné zbraně ani soupravy pro přežití. Vlezu dovnitř a vyhodím je ven."

"Nezkoušej to." Matt se na chvíli zarazil, váhaje mezi Oskarovou neoddiskutovatelnou pravomocí staršího a nechutí přijímat přímé rozkazy od spolubydliče. "Podívej se na ty dveře, Matte," dodal Oskar. "Už by tě to polapilo."

Matt se podíval. Vzdálenější konec dveří byl už v bahně a do lodi se valil neustálý proud, který vypadal jako melasa. Jak se tak díval, otočil se džíp o čtvrt otáčky a hledal novou stabilní polohu. Matt skočil plavmo zpátky na lavici.

Podíval se nazpět, ale dveře už nebyly vidět, jen se tvořily velké bubliny a mlaskavě žbluňkaly — a pak už nic. "Dík, Ozi!"

Stáli a pozorovali ocas rakety, jak klouže z rašelinové lavice. Zdvihl se mrak páry a připojil se k okolní mlze, jak se trubice trysky dostala do styku s mokrým prostředím. Potom se ocas rakety zdvihl a džíp byl v téměř svislé poloze, přední částí směřoval několik okamžiků přímo dolů a ukazoval nad bažinou jen svůj zadní konec.

Pak začalo plavidlo pomalu klesat. Nakonec už nezbylo nic než bubliny v bahně a jen proražený povrch na tom falešném trávníku ukazoval místo, kde raketa předtím byla.

Mattovi se třásla brada. Měl jsem ji nechat pod řídicími prvky. Mohl jsem její polohu zachytit gyroskopy.

"Nesmysl," řekl Oskar. "Neřekl ti, abys je nechal v činnosti."

"Měl jsem to sám vědět lépe."

"Přestaň se s tím trápit. Říkat, co se má udělat, je pilotova práce. Pokud by sám měl nějaké pochyby, mohl ji nechat stát stabilizovanou na gyroskopech, dokud by vše nezkontroloval. Právě teď ho ale máme na starost, aby nám nakonec neumřel."

"Oukej." Matt si klekl a zkoušel Thurlowův tep. Byl stále normální. "Teď pro něj nemůžeme udělat nic než ho nechat odpočinout. Podíváme se raději na tvou paži."

"Dobrá, ale opatrně. Au!"

"Promiň. Bojím se, abych tě neporanil. Já jsem ve skutečnosti takovou kost předtím neviděl!"

"Já ano," řekl Tex, "venku na ranči. Tady je to, Ozi, starý brachu, lehni si na záda. A uvolni se — mohl by ses zranit."

"Prima. Jenom jsem si myslel, že vy tam dole v Texasu zraněné hned střílíte." Oskar se dokázal usmát.

"Jenom když si zlámou nohu. Zlomené ruce obvykle jen ošetřujeme. Matte, dej mi nějak dohromady pár dlah. Máš nůž?"

"Jo."

"Zaplat'pánbůh — já žádný nemám. Nejdřív si raději sundej blůzu, Oskare." S pomocí všech se to Jensenovi povedlo. Potom mu Tex položil botu do levého podpaží, uchopil jeho levou ruku svýma oběma a silně rovnoměrně zatáhl.

Oskar zasténal. "Myslím, že se mi to povedlo." řekl Tex. "Matte, pospěš si s těmi dlahami."

"Už to bude." Matt našel chomáč trávy, dvanáct až dvacet stop dlouhé, a trochu podobné pozemskému bambusu. Uřízl tučt stvolů silných jako jeho malíček a dlouhých asi patnáct palců, přehnul je a podal Texovi. "Bude tohle stačit?"

"Hádám že ano. Teď přijde na řadu tvá blůza." Tex se pokoušel natrhat z oděvu několik pruhů, potom to vzdal. "Jemináčku, ta látka je ale pevná. Půjč mi tvůj nůž, Matte."

Za deset minut byl Oskar opatřen dlahami a správně obandážován, s blůzou jen přehozenou přes ramena a s rukou na závěsu. Tex si svlékl svou vlastní blůzu a posadil se na ni, protože rašelina byla vlhká a den byl horký a vlhký, jak jenom den na Venuši může být. "Tak je to hotovo," řekl, "a velitel už mrkl jedním okem. Tak teď může slíznout všechno za nás ostatní, Ozi — kdy budeme obědvat?"

"Dobrá otázka, tohle," sraštil Oskar obočí. "Nejdřív se podíváme, co tady vlastně máme. Vyklopte své váčky."

Matt měl svůj nůž, Oskarův váček nic významného neobsahoval, Tex mohl přispět jen svou harmonikou. Oskar vypadal ustaraně. "Přátelé, myslíte si, že jsem oprávněn podívat se i do váčku na opasku pana Thurlowa?"

"Myslím, že bys mohl," řekl Tex. Nikdy jsem neviděl, aby byl někdo tak dlouho v bezvědomí.

"Souhlasím také," dodal Matt. "Myslím, že bychom měli raději připustit, že utrpěl otřes a že bude chvíli vyřazen z provozu. Jdi na to, Oskare."

Thurlowův váček obsahoval pár osobních věcí, které rychle zběžně prohlédli, rozkazy pro expedici a druhý nůž — který měl ve své rukojeti zamontovaný malý ozdobný magnetický kompas. "Jemináčku, to jsem rád, že jsem našel právě tuhle věc. Už jsem si dělal starosti, jak vůbec najdeme cestu zpátky na toto místo bez toho, že by nás vedli domorodci."

"A kdo to potřebuje?" ptal se Tex. "Nezdá se mi, že by to pro mne mělo nějaký význam."

"Je tady náš džíp."

"A Triplex je někde nahoře nad naší hlavou. Jedno je stejně blízko jako to druhé — pro pěšáka a tím myslím sebe."

"Podívej se, Texi — nějak budeme muset dostat naši raketu ven z bahna a uvést ji do provozu. Jinak tady zůstaneme celý život."

"Fuj, cože? To já bych měl záviset na tobě, ty stará venušanská ruko, abys mne odvedl zpět do civilizace?"

"Vůbec nevíš, co říkáš. Ty možná můžeš jít pět nebo šest tisíc mil přes bažiny a přes propasti, do kterých se zaboříš, a přes kraj zarostlý jenom rákosím, já ale nemohu. Jen si uvědom, že tady není žádné trvalé osídlení, a ani tu nejsou žádné plantáže, ty jsou jenom v okruhu asi pět set mil od obou pólů. Víš, že Venuše není ve skutečnosti vůbec nijak využívána. Ani já nevím o této lesnaté šíji víc, nežli ty víš o Tibetu."

"Divím se, co pro všechno na světě tady dělala Gary," poznamenal Matt.

"Copak já vím."

"Řekni!" řekl Tex, "mohli bychom se snad dostat domů na palubě Gary."

"Možná, že bychom mohli, ale doposud jsme Gary vůbec nenašli.

Proto jestli ji najdeme a jakmile provedeme tyhle rozkazy — " Oskar držel v ruce papíry, které vytáhl z Thurlowova váčku, "pak jistě dokážeme najít nějaký způsob, jak vytáhnout náš džíp z té propasti."

"A to všechno našima malýma růžovýma buclatýma ručičkami?" zeptal se Tex. "A jak je to s našimi rozkazy? Nezdá se mi, že bychom byli v příliš dobrém stavu na to, abychom šli do vybuchujícího povstání a přitom potlačovali vzpoury a všeobecně prosadili svou moc. Vždyť my nemáme ani dětskou bouchačku, ze které se střílí fazolemi, máme mnohem méně než to. Jenom o tom přemýšlej — a kdybych měl aspoň ty fazole, snědl bych je."

"Oskar má pravdu," souhlasil Matt. "Jednou jsme tady, dostali jsme úkol, který máme splnit, tak jej musíme provést. Tak by to řekl pan Thurlow. A teprve potom se můžeme pokoušet nakreslit si nějaký způsob, jak se dostat zpátky."

Tex povstal. "Raději bych se věnoval obchodu s dobyt看. Dobře, Oskare — co má být teď?"

"První věc, kterou byste s Mattem měli udělat, je zhotovit nosítka, abychom mohli přepravovat šéfa. Půjdeme hledat otevřenou vodu a nechtěl bych, aby se naše společnost musela rozdělit."

Trs rostliny podobné rotangu, jaký se používá k výrobě rákosového nábytku, poskytl i materiál pro rám nosítek. Za použití obou nožů uřízli Matt a Tex dva stvolý o délce sedmi stop, tlusté jako horní část jejich paže. Materiál byl lehký a při této tloušťce i dostatečně pevný a tuhý. Protáhli jejich konce rukávy svých blůz a potom křížem zaklesli kratší kousky materiálu do vrubů, které udělali v blízkosti obou konců tyčí. Ve středu nosítek tak zůstala široká mezera, kterou vypletli lanem zachráněným z džípu.

Výsledkem byl kus sice neforemný, ale ovladatelný a funkční. Thurlow byl stále v bezvědomí. Dýchal dost slabě, ale jeho tep byl pravidelný. Zdvihli ho na nosítka a vydali se na cestu, Oskar s kompasem v ruce je vedl.

Asi hodinu putovali močálovitým krajem, brodili se bahnem, podrost jim způsoboval podlitiny a sužovala je mračna hmyzu. Konečně Matt zvolal: "Ozi! Ted' bychom si mohli dát odpočinek."

Jensen se otočil. "Dobře — tady je v každém případě konec štreky. Otevřená voda."

Nahmuli se dopředu a připojili se k němu. Za rákosovým porostem, úplně plochým a klidným pod hustou mlhou, která nad ním visela, byl rybník nebo jezero. Jeho velikost byla dost nejistá, protože jeho vzdálenější břeh byl ztracen v mlžném oparu.

Našli si místo, na které mohli postavit nosítka. Potom se Oskar nahnul nad vodu a plesknul do ní plochou dlaní — Slap!

Slap! — Slap, slap, slap — Slap, slap!

"Co uděláme teď?"

"Budeme čekat — a modlit se. Díky bohu jsou domorodci obvykle přátelští."

"Myslíš, že by nám mohli pomoci?"

"Jestliže nám budou chtít pomoci, vsadím se s tebou o všechny peníze, že dokáží i vytáhnout náš džíp z toho bahna a vyčistit jej během tří dnů."

"To si doopravdy myslíš? Věděl jsem, že Venušané jsou přátelští, ale taková práce — "

"Nepodceňuj Malé Lidi. Nevypadají jako my, ale nenechají tě, aby ses utopil."

Matt si sedl do podřepu a začal odhánět hmyz z bezvládného poručíka. Potom Oskar znovu zapleskal na vodu, stejným způsobem jako předtím.

"Vypadá to, jako by nikdo nebyl doma, Ozi."

"Doufám, že nemáš pravdu, Texi. Předpokládá se, že většina povrchu Venuše je obydlená, ale tohle právě může být místo, které je pro ně tabu."

Trojúhelníková hlava, velká asi jako hlava psa, třeba kolie, se vynořila z vody asi deset stop od nich. Tex vyskočil. Venušan ho pozoroval zářivýma zvědavýma očima. Tex vstal. "Buď pozdraven, ty, jehož matka byla přítelkyní mé matky."

Venušan obrátil svou pozornost na Oskara. "Ať tvoje matka může šťastně odpočívat." Ponořil se pod hladinu a zmizel tak, že téměř ani nerozčeřil vodu.

"To mi spadl kámen ze srdce," řekl Oskar. "Samozřejmě se říkalo, že tahle planeta má jenom jednu řeč, ale tohle je prvně, kdy jsem si to mohl sám vyzkoušet."

"Proč to odešlo?"

"Pravděpodobně šel zpátky předat hlášení. A neříkej 'to', Matte, říká se 'ona'."

"Je to rozdíl, který by mohl vadit jen dalším Venušanům."

"Dobrá, ale rozhodně je to špatný a škodlivý zvyk." Oskar si sedl do dřepu a čekal.

Po určité době, kterou ještě prodlužoval hmyz, horko a vlhké dusno, se voda rozčeřila na asi tuctu míst najednou. Jeden z obojživelníků ladně vyskočil na břeh a postavil se tam. Bylo to přibližně za Mattovými zády. Oskar opakoval formální pozdrav. Stvoření se na něj podívalo. "Moje matka mi říká, že tě nezná."

"Bezpochyby se zabývala důležitými věcmi a zapomněla na to."

"Snad. Jdeme tedy k mé matce a nechme ji, aby tě očichala."

"Jsi laskav. Můžeš přepravit i mou nevlastní sestru?" Oskar ukázal na Thurlowa. "Je nemocná a nemůže zavřít svá ústa vůči vodě."

Venušanka souhlasila. Přivolala jednu ze svých průvodkyň a také Oskar se připojil ke konzultaci a ukazoval, jak bude nutno zakrýt Thurlowovi ústa a jak mu zmáčknout nos, "aby 'ji' vody nenavrátily k matce matky 'její' matky." Druhá domorodka něco namítala, ale pak souhlasila. Texovi z toho šla hlava kolem, stále víc a víc. "Podívej se, Matte," řekl naléhavě v basic-angličtině, "určitě si nepředstavuješ, že bychom chodili pod vodou?"

"Pokud nechceš zůstat tady, dokud tě hmyz nesežere, budeš to asi muset udělat. Ale buď klidný, nech se jimi táhnout a snaž se, abys měl plíce plné vzduchu. Když tě ponoří, můžeš zůstat pod hladinou několik minut," tvrdil Oskar.

"Vůbec se mi to nelíbí," řekl Matt.

"Nesmysl, navštívil jsem svou první venušanskou domácnost, když mi bylo devět. Ony vědí, že ty nemůžeš plavat takovým způsobem, jak to dělají ony. Přinejmenším to vědí ty z nich, které bydlí poblíž lidských kolonií," dodal Oskar s určitými pochybami.

"Možná, že ty bys jim to měl lépe vysvětlit."

"Zkusím to."

Vůdkyně mu jakékoli záruky přetrhla. Vydala úsečný rozkaz a šest domorodek ze skupiny se přidalo ke kadetům, ke každému dvě. Tři další převzaly Thurlowa, zvedly ho a sesunuly do vody. Jedna z nich byla ta, která se zúčastnila instruktáže.

Oskar zvolal: "Zachovejte klid, chlapci!" Matt ucítil malé ruce postrkující ho do jezera. Hluboce se nadechl a vstoupil do vody.

Voda se mu zavřela nad hlavou. Byla strašně teplá a čistá. Otevřel oči a uviděl nad sebou hladinu, když tu se jeho hlava zase vynořila. Malé ruce pevně uchopily jeho boky, poháněly ho dopředu a usilovně přitom plavaly. Uvolnil se a přestal se bránit.

Za chvíli se počal cítit docela příjemně, najednou si byl jist, že malá stvoření vedle něj ho nechtějí utopit. Ale pamatoval si Oskarovo doporučení a sledoval, kdy se má ponořit a kdy vynořit. Naštěstí viděl před sebou trojici, v jejímž středu byl Tex, a ten lapal po vzduchu vždycky současně s ním.

Šli dolů a dolů, až je bolely ušní bubínky, potom se rozjeli dopředu. V té době ho začala bolet záda a bolesti byly skoro nesnesitelné. Bojoval proti reflexu nutícím ho otevřít ústa a nadechnout se čehokoliv, třeba vody, když se jeho hlava zase dostala nad hladinu.

Byly to tři úseky pod vodou, které mu doslova rvaly plíce, ale když se vynořil naposled, uviděl Matt, že už více nejsou pod širým nebem.

Jeskyně — jestli to byla jeskyně — byla asi sto stop dlouhá a víc než polovinu toho široká. V jejím středu se nacházel podvodní vstup, kterým sem přišli. Zvrchu přicházelo světlo, dost nejasné, pocházející z nějakých zářivých oranžových shluků světla.

Většinu z toho si uvědomil, ještě než se vytáhl nahoru na břeh. Jako první si uvědomil zástup Venušanů obklopujících jezírko. Ti byli zřejmě dost zvědaví na své hosty a brebentili mezi sebou. Matt zachytil několik málo slov a slyšel výraz "slizký potěr —", což ho znepokojilo.

Z vody se vynořila trojice nesoucí Thurlowa. Matt se odstrčil od svých strážců a pomohl ho vytáhnout na suchou zem. Na okamžik propadl zmatku, když nemohl nahmatat poručíkův puls, ale pak jej ucítil. Byl rychlý a kolísavý.

Thurlow otevřel oči a podíval se na něj. "Matte — gyro-skopy..."

"Je to v pořádku, poručíku. Teď buďte klidný." Oskar se postavil nad nimi. "Jak mu je, Matte?"

"Vypadá to, že přichází k sobě."

"Možná, že mu to ponoření udělalo dobře."

"Mně ale určitě nijak dobře neudělalo," prohlásil Tex. "Spolykal jsem asi gallon vody, teď naposledy. Ty malé žáby jsou bezohledné."

"Víc se podobají tuleňům," řekl Matt.

"Nejsou ani jedno z toho," zarazil je Oskar ostře. "Jsou to lidé. A nyní," pokračoval, "se musíme pokusit nastolit nějaké přátelské vztahy." Otočil se dokola a hledal vůdkyni celé skupiny.

Zástup se rozdělil a nechal mezi sebou uličku sahající až k jezírku. Jeden obojživelník, který šel sám, ale byl následován třemi jinými, k nim touto uličkou pomalu přicházel. Oskar se postavil čelem k němu.

"Zdravím tě, nejcennější matko mnohých."

Prohlédla si ho pomalu odshora dolů a pak promluvila, ale ne k němu. "Jak jsem si myslela. Odved'te je."

Oskar začal protestovat, ale nepomohlo mu to. Čtyři příslušníci Malého Lidu je uzavřeli mezi sebou. Tex na něj zakřičel:

"Co se stalo, Ozi? Máme jim to nandat?"

"Ne!" volal na ně Oskar zpátky. "Neodporujte jim." Za tři minuty byly nahnáni do malé místnosti, která byla skoro úplně temná. Tma byla překonána jen jedinou koulí oranžového světla. Malí Lidé uložili Thurlowa na podlahu a odešli. Zavřeli za sebou dveře tak, že přes ně zatahli záclonu. Tex se rozhlížel okolo sebe, snažil se přizpůsobit oči mdlému světlu a řekl: "Je tady asi tak útulně jako v hrobce. Ozi, tos nás měl nechat se s nimi poprat. Vsadil bych se, že bychom to mohli natřít celé té jejich bandě."

"Neblbni, Texi. Předpokládám, že bychom to třeba zvládli — je to sice možnost, o které já sám velice pochybuji, ale dejme tomu, že bychom to dokázali: jak by ses pak chtěl pokusit vyplavat a při tom najít cestu odtud?"

"Nezkoušel bych to. Vyhloubíme tunel až na povrch - máme tu dva nože."

"Možná, že bys to dokázal, já osobně bych se o to vůbec nepokoušel. Malí lidé obvykle budují svá sídla pod hladinou jezer."

"Z tohoto úhlu jsem to nepromýšlel — řeknu ti, že jsme na tom dost špatně." Tex studoval strop, jako by přemýšlel, kudy povede cesta ven. "Podívej se, Ozi, nemyslím si, že jsme zrovna pod dnem jezera, jinak by stěny tohotole doupěte byly vlhké."

"Kdepak, ty stěny jsou dobré jako tenhle druh věcí vůbec je."

"Dobře — oukej, tak nás dostali. Já nebudu brblat, Ozi — tvé úmysly byly dobré — ale teď to určitě vypadá tak, jako bychom v téhle džungli ztratili veškeré naděje."

"Proboha, Texi! - cožpak se tím já sám dost netrápím, aniž bys mi musel radit? Když nebrbláš, jak říkáš, tak s tím brbláním hned přestaň!"

Potom bylo chvíli ticho, potom Tex řekl: "Promiň, Ozi. To ta moje huba."

"Ty promiň. Neměl jsem ztrácet trpělivost. To ta moje poraněná ruka."

"Och. Jak to s ní vypadá? Nenapravit jsem ji snad dobře?"

"Myslím, že jsi na ní dobře zapracoval, ale teď bolí. A nějak v ní začíná cukat, někde pod obvazem. — To mne dělá tak podrážděným. Co to děláš, Matte?"

Po přezkoumání stavu, ve kterém se nalézal Thurlow — stav byl nezměněn — odešel Matt ke dveřím a zkoumal uzávěr. Zjistil, že závěs je z tlusté pevné látky nějakého zvláštního druhu, a je upevněn v rozích. Zrovna se pokoušel použít svůj nůž, když na něj Oskar promluvil.

"Nic," odpověděl Matt, "tahle látka se nedá řezat."

"Pak se o to přestaň snažit a odpočívej. My se odtud nechceme dostat — v každém případě ještě ne teď."

"Mluv za sebe, John. Pročpak bychom nechtěli?"

"To je to, co jsem se pokoušel říci Texovi. Nechci říkat, že tohle je příjemné rekreační středisko, ale přece jsme na tom asi o osm set procent lépe, než jsme byli ještě před pár hodinami, v každém případě."

"Jak to?"

"Máš vůbec nějakou představu, co to znamená strávit noc v té džungli tady a nemít vůbec nic, čím

bychom se mohli bránit? Když se setmí a rosolovití červi přijdou a začnou okusovat tvé boty? Možná, že bychom se mohli udržet naživu jednu takovou noc nebo dokonce dvě, jestliže bychom byli aktivní a měli opravdu veliké štěstí — ale jak by to bylo s ním?" Oskar ukázal na Thurlowovo tiché tělo. Právě proto jsem se jako první věc pokusil najít domorodce. Jsme tu v bezpečí, i když nás tu zavřeli."

Matt se zachvěl. Velcí rosolovití červi sice nemají žádné zuby, namísto toho vylučují kyselinu, která rozpouští všechno, co napadnou. Jsou dlouzí v průměru asi sedm stop. "Teď jsi mne přesvědčil," řekl Tex, "přál bych si, aby tu byl můj strýc Bodie."

"To já taky — ten by tě přinutil, abys držel hubu. Zatím se nestarám, jak se odtud dostaneme, dokud nedostaneme něco k jídlu a trochu se nevyspíme. Pak už snad bude i šéf zase na nohou a bude vědět, co dělat dál."

"Co tě vede k tomu, aby sis myslel, že nás nakrmí?"

"Nevím, jestli to udělají, ale myslím, že ano. Jestli je to plemeno jen trochu podobné těm, co žijí okolo našich polárních kolonií, potom nás nakrmí. Nechat jiného tvora zemřít bez nakrmení znamená takový stupeň necitelnosti, na jaký by oni ani nepomysleli." Oskar hledal slova. "Museli byste je znát, abyste rozuměli, co tím myslím, ale Malí Lidé obvykle neprojevují zlomyslnost tam, kde ji projevují lidé."

Matt souhlasně přikývl. "Vím, že bývají popisováni jako jemná rasa nenávidějící války. Ve skutečnosti si nedovedu představit, že bych je někdy měl doopravdy rád, ale cívky, které jsem studoval, je ukazovaly jako přátelské."

"To je jenom rasový předsudek. Venušana je možné mít rád snáze než člověka."

"Ozi, to není fér," protestoval Tex. "Matt nemá žádné rasové předsudky a nemám je ani já. Vezmi si poručíka Peterse — znamenalo to pro nás nějaký rozdíl, že je černý jako pikové eso?"

"To není stejná věc — Venušané jsou skutečně odlišní. Hádám, že se s tím budete muset vyrovnat, tak jako jsem to musel udělat já, než to budete považovat za prokázané. Ale všechno je u nich odlišné — například fakt, že nikdy nepohlédnete na nikoho jiného než na samé ženy."

"Podívej, Ozi, jak je to vlastně? Existují skutečně i venušanští samečci nebo je to jenom pověra?"

"Jistě existují — Malí Lidé jsou bezesporu bisexuální. Ale pochybuji, že bychom někdy viděli obrázek jednoho z jejich samců nebo měli možnost nějakého zkoumat. Ti lidé, kteří prohlašují, že nějakého viděli, jsou povětšinou lháři," dodal, "protože jejich historky nikdy nedávaly smysl."

"A proč jsou podle tvého názoru na tu věc tak nedůtkliví?"

"Proč nechtějí hinduisté jíst hovězí? Nemusí pro to mít žádný důvod. Já se držím standardní teorie: samečci jsou údajně malí a bezmocní a musí být ochraňováni."

"To jsem rád, že nejsem Venušan," komentoval to Matt.

"Nemusí to být zas tak špatný život," prohlásil Tex. "Pokud jde o mne — já bych si právě teď rád užil trochu rozmazlování."

"Nesmíte mne pokládat za autoritu, pokud jde o Venušany," varoval je Oskar. "Narodil jsem se tady, ale nejsem narozený právě tu." Ukázal na podlahu. "Znám domorodce z polárních oblastí, ten druh, který žije kolem mého rodného města — a to je ten jediný druh domorodců, který kdokoli zná."

"Myslíš, že by to znamenalo takový rozdíl?" chtěl vědět Matt.

"Myslím, že můžeme být šťastni, že s nimi vůbec dovedeme mluvit — i když mne jejich přízvuk dost plete. A co se týče ostatních rozdílů — podívej se, jestliže jediní lidé, které jsi vůbec kdy potkal, byli Eskymáci, jak ti to pomůže při jednání se starostou mexického města? Místní zvyky a obyčeje bývají vždy odlišné."

"Takže se může stát, že nás prese všechno nenakrmí," řekl Tex truchlivě.

Ale nakrmení byli, a v krátké době. Závěs se odhrnul, něco bylo položeno na podlahu a dveře se opět uzavřely.

Byl tu podnos s několika hrudkovitými látkami, ve mdlém světle nedokázali určit barvu ani podstatu, a s předmětem, připomínajícím velikostí a tvarem pštrosí vejce. Oskar vzal podnos a přičichl k němu, potom vzal malý kousek a ochutnal jej. "Je to v pořádku," oznámil. "Jděte na to a jezte."

"Co to je?" zeptal se Tex.

"Je to... dobrá, to nevadí. Snězte to. Nemůže vám to ublížit a zachová vás to při životě."

"Ale co to je? Chci vědět, co jím."

"Dovolte mi, abych vám vysvětlil, že buď to sníte, nebo budete hladní. Nestarám se o to. Když vám to řeknu, vaše místní předsudky vám budou překážet. Tak nechte těch hloupých myšlenek a uče se mít to rádi."

"Ale jdi, Ozi, už na nás přestaň rajtovat."

Ale Oskar odmítal nechat se zatáhnout do další diskuze. Jedl rychle a když dojedl svou porci, podíval se na Thurlowa a řekl zdráhavě: "Předpokládám, že bychom měli něco nechat pro něho."

Matt tu hmotu ochutnal. "Jaké to je?" zeptal se Tex.

"Není to špatné. Připomíná mi to kaši ze sojových bobů. Je to slané — po tom vždycky dostanu žízeň."

"Posluž si," navrhl mu Oskar.

"Cože? Kde? Jak?"

"Balónek s pitím, ovšem." Oskar si podal "pštroší vejce". Mattovi připadalo měkké na dotek, navzdory svému vzhledu. Držel je v ruce a vypadal zmateně.

"Ty nevíš, jak se to používá? Podívej se, takhle — " Oskar to vzal, podíval se na oba konce a jeden vzal mezi rty. "Takhle!" řekl a otřel si rty. "Zkus to. Ale nesmíš to příliš mačkat, jinak se to všechno na tebe vylije." Matt to zkusil a vypil doušek vody. Trochu to připomínalo používání kojenecké láhve.

"Je to druh rybiho předžaludku," vysvětloval Oskar, "a uvnitř je to silně porézní. Ach, nemusíš koukat tak cimpřlich, Texi! Je to sterilní."

Tex to opatrně vyzkoušel, pak přiznal porážku a pustil se do jídla. Po chvíli se všichni nasýtí a cítili se podstatně lépe. "Nebylo to špatné, připustil Tex, "ale víš, co mám doopravdy rád? Kouřící se hromadu horkých vdolků, jemných a do zlatohněda vypečených — "

"Ach, zmlkni!" řekl Matt.

" — s rozpuštěným máslem a úplně plovoucích v javorovém sirupu. Dobře, už jsem zticha." Otevřel zip váčku na svém opasku a vytáhl harmoniku. "Prima, však jsem to věděl! Je suchá!"

Zahrál zkusmo pár not a pak se pustil do brilantního provedení písně "Šilhavý Pilot".

"Hej, přestaň s tím," řekl Oskar. "Víš, tohle je druh nemocničního pokoje."

Tex se otočil a vrhl pohled na pacienta. "Myslíš, že to může slyšet?"

Thurlow se otočil a něco ze spánku zabrumlal, Matt se nad ním nahnul. "J'ai soif," zamumlal poručík, potom zřetelně opakoval "J'ai soif.*")

-

*) Mám žízeň (francouzsky)

-

"Co říkal?"

"Nevím."

"Mně to znělo, jako by to bylo francouzsky. Mládenci, rozumí z vás někdo francouzsky?"

"Já ne."

"Ani já," přidal se Matt. "Proč by měl mluvit francouzsky? Já jsem vždycky myslel, že je to Severoameričan, alespoň tak mluvil basic-angličtinou."

"Možná, že je Frankokanad'an." Tex si klekl vedle něho a sáhl mu na čelo. Vypadá to, že má horečku. Asi bychom mu měli dát trochu vody."

"Dobře." Oskar vzal balónek s vodou a vložil jej mezi Thurlowovy rty. Jemně jej stlačil, takže vytryskl malý pramének. Nemocný muž pohnul rty a potom začal sát. Při tom se nezdálo, že by se probudil. Konečně si nechal balónek odpadnout od rtů. "Tak," řekl Oskar, "teď se snad bude cítit lépe."

"Měli bychom mu schovat něco k jídlu?" zeptal se Tex a díval se na zbytek jídla.

"Jen klidně jez dál, pokud ještě chceš. Stejně to žlukne pár hodin poté, co... no prostě to žlukne."

"Nevěřím, že bych chtěl ještě jíst," rozhodl se Tex.

Spali po neurčitelnou dobu, když je probudil nějaký hluk — byl to nějaký hlas, bezpochyby lidský. "Hej!" volal někdo, "kde jsi ty, který mne vezmeš? Trvám na tom, abys mne vzal a já mohl vidět tvou matku!"

Hlas se ozýval právě před jejich dveřmi.

"Zkrot' svůj jazyk!" odpověděl někdo s domorodým přízvukem. Záclona se stáhla stranou a někdo se tlačil do místnosti ještě předtím, než se dveře opět zavřely.

"Haló, vy tam!" zvolal Oskar.

Postava se otočila. "Lidé... " řekl, jako by tomu nemohl uvěřit. "Lidé!" Člověk začal vzlykat.

"Ahoj, Smrad'ochu," řekl Tex. "Co tady děláš?"

Byl to Girard Burke.

Během příštích několika okamžiků vypukl pořádný zmatek. Burke střídal pláč s nekontrolovatelným třasem. Matt, který se probudil jako poslední, měl potíže s tím, aby vůbec rozlišil, co se udalo jen ve snu v jeho fantazii a co je skutečnost, a všichni najednou mluvili a všichni se ptali a nikdo z nich nedával žádné odpovědi.

"Klid!" rozkazoval Oskar. "Vyjasněme si to. Burke, jak jsem vyrozuměl, tys byl v Gary?"

"Já jsem velitel Gary."

"Cože? Dobrá, přejdeme na jiné téma. Když tak o tom přemýšlím, věděli jsme, že kapitán lodi Gary se jmenoval Burke, ale nikdy nikoho z nás nenapadlo, že by to mohl být Smrad'och Burke. Kdo se to zbláznil natolik, aby ti svěřil tu starou škatuli, Smrad'ochu?"

"Je to moje vlastní loď — nebo alespoň patří mému otci. A já vám budu vděčen, když mne budete titulovat kapitán Burke a ne Smrad'och."

"Oukej, kapitáne Smrad'ochu."

"Ale jak ses sem dostal?" chtěl vědět Matt, který se stále snažil to všechno pochopit.

"Právě nám to vysvětlil," řekl Tex. "To on je ten chlapík, který volal o pomoc. Ale co mne zaráží, je ta věc, že se to muselo stát zrovna nám — je to jako hrát bridž a dostat do ruky třináct piků."

"Ó, já nevím," namítl Oskar. "Je to sice shoda okolností, ale ne zase tak překvapivá. On je astronaut, volal o pomoc a Patrola mu přirozeně odpověděla. Stalo se, že jsme to byli my. Je to asi tak pravděpodobné nebo nepravděpodobné, jako potkat svého učitele hry na klavír na hlavní třídě svého rodného města."

"Já jsem žádného učitele klavíru neměl," protestoval Tex.

"Nech toho. Ani já jsem neměl žádného. A teď si myslím — "

"Počkej minutu," přerušil ho Burke, "mám tomu rozumět tak, že vy jste sem byli posláni jako odpověď na moji zprávu?"

"Jistě."

"Dobrá, díky bohu za to — pokud jste vy mládenci tak pitomí, abyste do toho spadli. A teď mi řekněte — kolik mužů je v té expedici a jak jsou vyzbrojeni a vybaveni? Vypadá to, že to bude těžký oříšek k rozlousknutí."

"Cože? O čem to mluvíš, Smrad'ochu? Tohle je ta expedice, je právě tady před tebou."

"Co? Ted' není čas na žertování. Poslal jsem pro pluk kosmické námořní pěchoty, vybavený pro obojživelné operace."

"To jsi možná udělal, ale toto je vše, co jsi dostal — celkem. Poručík Thurlow má velení, ale naboural si lebku, takže já ho dočasně zastupuji. Můžeš tedy mluvit se mnou — jaká je situace?"

Burke vypadal, že je tou zprávou omráčen. Jen se díval, aniž by promluvil, a Oskar pokračoval:

"Vytrhni se z toho, Smrad'ochu. Předej nám údaje, abychom mohli vypracovat operační plán."

"Cože? Ach, to nemá cenu. Je to naprosto beznadějně."

"Co je beznadějně? Domorodci se zdají být přátelští, tedy celkem přátelští. Řekni nám, jaké jsou ty nesnáze, abychom se mohli s nimi vypořádat."

"Přatelští!" Burke se hořce zasmál. "Zabili všechny moje muže. Chtějí zabít i mne. A zabijí vás."

XV.

JÍST KOLÁČ VIDLIČKOU

"DOBŘE," SOUHLASIL OSKAR. "KDYŽ JSME se teď shodli, tak bych chtěl pořád ještě vědět, jak si stojíme. Předpokládám, že se dáš dohromady a povíš nám, co se přihodilo, Burke."

Obchodní raketová kosmická loď Gary, postavená firmou "Reactors Ltd" a převedená na dceřinnou společnost "Systémové podniky", byla okřídlená raketa speciálně určená pro místní operace na Venuši prováděné od jednoho místa ke druhému. Pan Burke starší umístil svého syna na místo velícího důstojníka lodi a loď vybavil zkušenou posádkou. Účelem cesty bylo provádět průzkum a získávat informace o ložiskách rud obsahujících transuranové prvky.

Informace byly dobré, rudy tu byly přítomny ve velkém množství. Burke mladší pak začal vyjednávat o právech na využívání s místními venušanskými úřady, aby si cenná naleziště zajistil proti dalším prospektorům, kteří by ho jistě následovali.

Nebyl ale schopen získat místní "matku mnohých" — část bažiny, kterou chtěl získat, byla tabu a ona to dala Burkemu jasně na vědomí. Nicméně byl schopen ji vlákat do lodi Gary na návštěvu. Jak byla jednou na palubě lodi, znovu se pokusil změnit její názor. Když to odmítla, zabránil jí v odchodu z lodi.

"Tím chceš říci, že jsi ji unesl," řekl Matt.

"Nic takového. Přišla na palubu ze své vlastní vůle. Já jsem ji jen nenechal odejít a neotevřel jsem jí dveře a pokračoval v debatě s ní.

"Ano?" komentoval to Oskar. "Jak dlouho to trvalo?"

"Ne moc dlouho."

"Přesně jak dlouho? Můžeš mi to klidně říci rovnou, stejně se to dozvím od domorodců."

"No dobrá! Přes noc - co je na tom zločinného?"

"Já nevím, jaký zločin to představuje zde. Ale učil jsem se ve škole, a jsem si jist, že ty taky, že na Marsu by trest za něco takového byl takový, že by tě přivázali venku v poušti ke kůlu a nechali tě bez ochrany po stejně dlouhou dobu."

"U všech pekelných zvonů — já jsem jí přece nic neudělal. Přece nejsem tak blbý. Já jsem jen chtěl, aby spolupracovala."

"Takže jsi jí zkroutil ruku, abys toho dosáhl. Uvěznil jsi ji, ve skutečnosti jsi ji vylákal, unesl a zadržoval ji kvůli výkupnému. Dobrá — zdržel jsi ji tam přes noc. Co se stalo, když jsi ji nechal odejít?"

"To je právě to, co se vám tu pokouším říci. Já jsem už nikdy neměl možnost ji nechat odejít. Chtěl jsem to udělat, ovšem, ale — "

"To určitě!"

"Nebud' sarkastický. Následujícího rána napadli loď. Musely tam být těch bestií tisíce."

"Takže jsi ji pustil?"

"Bál jsem se to udělat. Představoval jsem si, že dokud ji budeme zadržovat, nemůže se nám nic stát. Ale neměl jsem pravdu — nalili něco na dveře, co je rychle úplně sežralo, a už byli v lodi ještě dřív, než jsme je mohli zastavit. Pobili mou posádku, úplně je převálcovali — ale my jsme jich přitom dostali nejméně dvakrát tolik, těch bestií!"

"Jak to, že zrovna ty ještě pořád dýcháš?"

"Zavřel jsem se ve velitelské místnosti a vyslal odtud to volání o pomoc, které jste dostali. Nenašli mne, dokud neprolezli celou loď, místnost po místnosti. Musel jsem ztratit vědomí vlivem toho kouře, když se ke mně pokoušeli protavit — v každém případě jsem se probudil teprve tehdy, když mne nesli sem."

"Dovedu si to představit." Oskar se na chvíli posadil a přemýšlel s koleny přitaženými k bradě. "Tohle je poprvé, co jsi na Venuši, Smrad'ochu?"

"No ano."

"Myslel jsem si to. Je zřejmé, že jsi nevěděl, jak tvrdošíjní a zcela odlišní dovedou Malí Lidé být, když je začneš komandovat."

"Burke zkrivil obličej. "Teď už to vím. To je důvod, proč jsem jasně žádal o pluk mariňáků. Nedovedu si představit, co si o tom myslel Department, když sem poslal tři kadety a jednoho strážního důstojníka. Jaká je to lampasácká stupidita! Můj starý pán ztropí okolo toho spoustu povyku, až se dostanu nazpátek."

Tex si znechuceně odfrkl. "Ty si opravdu myslíš, že Patrola opravdu hodlá chránit takového tupce, jako jsi ty, aby nemusel zaplatit za tuhle svou zábavu?"

"Vždyť já — "

"Ztichni, Burke. A nedělej žádné poznámky bokem, Texi. Tohle je vyšetřování a žádná debata. Ty víš,

že Patrola nikdy nevysílá kosmickou námořní pěchotu, dokud se nepokusí vyjednávat, Burke."

"Jistě, právě proto jsem mluvil výslovně o mariňácích. Chtěl jsem, aby přestříhli rudou pásku a podnikli nějakou akci."

"Ty jsi se zbláznil. A nemá žádnou cenu mluvit o tom, co bude, až se vrátíš zpátky. Zatím ani nevíme, jak se dostaneme nazpět."

"To je pravda," Burke sevřel rty a přemýšlel o tom. "Podívej se, Jensene, ty a já jsme ve škole nikdy nebyli moc kamarádi, ale to teď není důležité. Jsme na jedné lodi a měli bychom držet spolu. Mám návrh. Ty znáš tyhle žáby lépe než já —"

"Lidi, ne žáby!"

"Dobrá, ty domorodce znáš. Pokud to tady dokážeš srovnat a dostat mne odtud, mohu s tebou počítat při —"

"S tím opatrně, Burke!"

"Jenom z toho svého koně slez! Teď mne vyslechni, ano? Dobře poslouvej. Mám přece právo mluvit nebo ne?"

"Nech ho mluvit, Ozi," radil Tex. "Rád bych se mu podíval na mandle."

Oskar držel jazyk za zuby a Burke pokračoval. "Nechci ti navrhnout nic, co by mohlo potřísnit tvůj alabastrový charakter. Prese všechno jste vy tady, abyste mne z toho vytáhli. Je to moje věc, jestli za to ještě nabízím nějakou odměnu. Tahle bažina, do které jsme se zapíchli, je teď nappána cennými surovinami, samé transurany, všechny možné prvky od elektronového čísla 97 až po 104. Nemusím ti říkat, co to znamená — 101 a 103 pro slitiny na trysky raket, 100 pro léčení rakoviny — a to vůbec nemluví o využití pro katalyzátory. Jen v samotném případě katalyzátorů jde o miliony. Nejsem nenažraný, vezmu vás do toho všechny... řekněme každému deset procent."

"Je to všechno, co jsi chtěl říci?"

"Ne docela. Jestliže to dokážete udělat tak, aby nás nechali jít a propustili nás na svobodu, abychom provizorně opravili Gary tak, abychom se z této cesty mohli vrátit i s nákladem, udělám to na dvacet procent. Gary se vám bude líbit, je to ta nejpříjemnější loď v celém Systému. Ale jestliže nebude fungovat a vy mne vezmete nazpátek ve vaší lodi, bude to stále ještě za deset procent."

"Jsi hotov?"

"Ano."

"Mohu ti odpovědět za nás všechny. Kdybych tě neznal, urazil bych se."

"Patnáct procent. Není třeba se vztekat, kromě toho to absolutně nesouvisí s tím, co tady máte podle rozkazu dělat, ať už vám rozkázali dělat cokoli."

"Ozi," řekl Matt, "musíme poslouchat tohle šunta?"

"Víc už ne," rozhodl Jensen. "Už si řekl své. Burke, já se budu držet faktů a nechám své osobní názory mimo. Nemůžeš si najmout Patrolu, sám to dobře víš. Při —"

"To nebyla nabídka, abych si vás najal. Jen jsem vám chtěl udělat laskavost, ukázat své uznání."

"Budu se držet při zemi. Na druhém místě, my nemáme žádnou loď, v současnosti ne."

"Cože? Co to má znamenat?" Burke vypadal dost vyčerpáně.

Oskar mu podal stručný souhrn osudů jejich džípu. Burke vypadal jednak ohromeně, jednak zděšeně, byl hořce zklamán. "Dobrá, jste vy to ale banda pitomců! Na mou nabídku můžete zapomenout, nemáte nic, co byste mi mohli prodat."

"Já už jsem na ni zapomněl a ty bys měl být rád, že jsem to udělal. Dovol, abych zdůraznil, že my bychom byli nemuseli přistávat na tryskách v bahnitě džungli, kdybys ze sebe nebyl dělal osla a potom nevolal o pomoc. My ovšem doufáme, že džíp znovu získáme, jestliže se mi podaří uhladit nepříjemnosti, které jsi ty způsobil — a to nebude malá práce."

"Dobře, pokud se vám podaří věci urovnat a dostat džíp zpátky, potom moje nabídka trvá."

"Už přestaň mluvit o tom pitomém podplácení! My ti teď nemůžeme slíbit nic, pokud nebudeme chtít. Musíme splnit svou misi."

"Oukej — vaše mise je dostat mne odtud. Vyjde to nastejno, to já jsem jen byl velkomyslný."

"Naše mise nic takového není. Naší první misí je to, co jsou mise Patroly vždycky: udržet mír. Naše rozkazy zní tak, abychom vyšetřili ohlášené povstání domorodců — pokud nějaké existuje — a udrželi

mír. Není tam ani slovo o tom, že bychom měli vytahovat Girarda Burkeho z místního vězení a dát mu volnou jízdenku domů."

"Ale — "

"Ještě jsem neskončil. Víš, jak Patrola pracuje, stejně dobře jako já. Musí pracovat na vzdálených místech a tak důstojníci Patroly mají svou vlastní justici, vedenou a řízenou Tradicí — "

"Dobrá, jestliže hledáte nějaký precedens, máte — "

"Drž hubu! Precedens je vždy jenom domněnka, že někdo jiný, žijící v minulosti a nemající dostatek informací, nicméně ví něco lépe než muž, který je přímo na místě. Pokud jsi měl vůbec nějaký užitek z toho času, který jsi strávil jako kadet, měl bys vědět, že Tradice je něco úplně jiného. Řídit se Tradicí znamená dělat věci ve stejně skvělém stylu jako tvoji předchůdci, ale vůbec to neznamená dělat úplně stejné věci."

"Dobře, dobře — můžeš tu přednášku vynechat."

"Potřebuju od tebe nějaké informace. Viděli Malí Lidé vůbec člověka předtím, než jste sem přišli?"

"Hm... no něco o lidech věděli, alespoň málo. A ovšem tu byl Stevens."

"Kdo to byl Stevens?"

"Mineralog, který pracoval pro mého starého pána. Dělal orientační průzkum, který způsobil, že jsme sem potom přiletěli na Gary. Oh, a pak tu byl také jeho pilot."

"A to jsou jediná lidé, které mohou domorodci započítat, nehledě na posádku Gary?"

"Pokud vím, tak ano."

"Slyšeli někdy o Patrole?"

"Dost o tom pochybuju — ano, museli o tom taky slyšet. Přinejmenším se zdálo, že hlavní matka znala domorodý výraz pro ni."

"Hmm... to mne dost překvapuje. Pokud vím, neměla Patrola nikdy příležitost přistát tak blízko rovníku — a pokud by se to stalo, kapitán Yancey by nás byl o tom zpravil."

Burke pokrčil rameny. Oskar pokračoval. "To ovlivňuje i to, co teď musíme udělat. Ty jsi tou kaší pořádně zamíchal, Burke. Když tady byly objeveny cenné minerály, bude sem přicházet stále více lidí. Uvedli jste věci do pohybu a ty teď budou plodit stále víc a víc potíží, až nakonec už nebude zbývat nic jiného, než partyzánská válka mezi domorodci a lidmi, všude kam se podíváte. Ta se dokonce může rozšířit až k pólům. Je věcí Patroly potlačit takové věci ještě dříve, než začnou, a to je důvod, proč byla ustavena naše mise a my jsme byli vysláni, abychom tu byli přítomni. Musím to omluvit a zahladit a udělat to zatraceně nejlepší, co dokážu, abych opravil první špatný dojem. Můžeš mi poskytnout nějaké další informace, jakékoliv, které by mi mohly pomoci, když se o to budu pokoušet?"

"Nemyslím. Ale jdi do toho — mazej té staré holce med kolem pusy každým způsobem, kterým to dokážeš. Můžeš i předstírat, že mne odtud dostaneš jako vězně, jestliže by to mohlo přinést něco dobrého. Řekni, to by mohl být dobrý nápad! Já s tím budu svolný, jenom když se dostanu pryč odsud."

Oskar potřásl hlavou. "Mohl bych tě uvěznit, pokud si to ona bude tak přát. Ale nakolik to mohu vidět, ty jsi přece dokonalý vězeň už tady, a jsi vězněm za zločiny podle místních zvyklostí a obyčejů."

"O čem to vlastně pro všechno na světě mluvíš?"

"Mohl bych ti ukázat, že to, co jsi si dovolil dělat, je zločinem kdekoli. Za to můžeš být souzen i na Zemi, pokud si ona vybere takový postup. Ale to skutečně pro mne nic neznamená, jeden způsob nebo druhý. To není věcí Patroly."

"Ale vy mne tu přece nemůžete nechat!"

Oskar pokrčil rameny. "To je ta cesta, kterou vidím. Poručík Thurlow by to mohl rychle vyřešit, potom to můžeš s ním probrat. Pokud jsem já ve funkci velitele, nebudu riskovat neúspěch mise Patroly jen proto, abych se pokoušel ti pomoci, aby ti prošla vražda — a já tím myslím vraždu!"

"Ale — " Burke se divoce rozhlížel okolo sebe. "Texi! Matte!"

Vy ho necháte, aby se postavil po bok těmhle žabím lidem proti člověku?"

Matt na něj vrhl kamenný pohled. Tex řekl: "Ucpi si hubu, Smrad'ochu."

Oskar dodal: "Ano, to udělám. A půjdu spát. Bolí mne ruka a nemíním se už s tebou dnes večer zabývat."

Místnost najednou ztichla, ačkoliv nikdo z nich nespal klidně. Matt byl dlouhou dobu vzhůru a trápil se

nad potížemi, do kterých se dostali. Kromě toho stále uvažoval, jestli by Oskar měl nebo neměl přesvědčit žabí matku — pořád na ni myslel jako na takovou — o nevinosti jejich záměrů. Také se opakovaně obviňoval pro ztrátu džípu. Konečně upadl do vyčerpaného spánku.

Byl probuzen nařikavým zvukem. Ten ho rychle vyburcoval k životu a on přiskočil k poručíkovi. Zjistil, že současně s ním se probudil i Tex. "Co je," zeptal se. "Je mu hůř?"

"Pokouší se nám něco říci," odpověděl Tex. Thurlowovy oči se otevřely a on se podíval na Matta. "Mamam — pourquoi fait-il nuit ainsi?")

-
*) "Mamam — pourquoi fait-il nuit ainsi?" = maminko, proč se tak stmívá? (francouzsky)

-
Oskar se k nim připojil. "Co říká?"

"Zní to, jako by volal svou maminku," řekl Tex. "Zbytek byl ale úplně nesrozumitelný."

"Kam se poděl ten zásobník? Mohli bychom mu dát napít." Zásobník se našel a pacient se napil. Pak se zdálo, že konečně usnul. "Mládenci, jděte si zase lehnout," řekl Oskar. "Chci prohodit pár slov se strážným, který nám přinese příští jídlo, a pokusit se navštívit velkou matku. Musí dostat lékařské ošetření, ať už bude jakékoli."

"Budu u něj držet hlídku, Ozi," nabídnul se Matt.

"Ne, já stejně nemůžu spát. Ta zatracená věc mě strašně svědí." Zdvihl svou zraněnou ruku.

"Dobře, v pořádku."

Matt se probudil, až když se otevřel závěs uzavírající jejich celu. Oskar seděl se skříženými nohama ve dveřích a čekal. Když domorodec donesl dovnitř místnosti podnos s jídlem, vrazil svou ruku do otvoru.

"Odstraň svou paži."

"Přispěj ty mně ku pomoci," neústupně tvrdil Oskar. "Musím hovořit s tvou matkou."

"Odstraň svou paži."

"Ty předáš moje poselství?"

"Odstraň svou paži!"

Oskar to udělal a opona se spěšně zavřela. Matt řekl:

"Nevypadá to, jako by si s námi chtěli uspořádat nějaký potlach, že ne, Ozi?"

"Zachovej si chladnou hlavu," odpověděl Oskar. "Snídaně. Probud' ostatní."

Byla to zase ta mdlá potrava jako předtím. "Rozděl to na pět částí, Texi," nařizoval Oskar. Poručík by se mohl probrat a mít hlad."

Burke se na to podíval a ušklíbl se. "Já už jsem téhle hmoty přejedený. Žádnou nechci."

"Dobře, rozděl to na čtyři díly." Tex přikývnul a udělal to.

Jedli. Potom si Matt sedl dozadu, reflexivně si odříhl a řekl: "Vy víte, jakou jsem měl chuť na pomerančovou šťávu a kávu, ale tahle hmota také není špatná."

"Říkal jsem ti už," zeptal se Tex, "o tom, jak kdysi můj strýček Bodie byl zavřen ve věznici v Juarezu? — samozřejmě omylem."

"Ovšem," souhlasil Oskar "Co se mu stalo?"

"Dobrá, oni ho tam nekrmili ničím jiným než mexickými skákavými boby*). On —"

-
*) "Jumping beans" = rostlina z čeledi prýscovitých, pěstovaná v Mexiku jako luštěnina

-
"Nebylo mu z nich špatně?"

"Ani trochu. Snědl jich tolik, kolik jen mohl, a za týden přeskočil dvanáctistopovou zeď a vyrazil domů."

"Protože jsem se s tvým strýce Bodiem už setkal, tak bych tomu docela věřil. Co si myslíš, že by udělal za těchto okolností?"

"To je jasné. Zamiloval by se do té staré dívky a tak by se stal hlavou všech lidí okolo ní."

"Myslím, že bych se měl přese všechno trochu nasnídat," oznamoval Burke.

"Tohle jídlo necháš poručíkovi," řekl Oskar pevně. "Ty jsi svou možnost už měl."

"Ty nade mnou nemáš žádnou pravomoc."

"Existují dva důvody, proč nemáš pravdu."

"Tak? A které to jsou?"

"Matt a Tex."

Tex vstal. "Mohu mu jednu stříhnout, šéfe?"

"Ještě ne."

"To je nesmysl!"

"Ať je to jak chce," prohlásil Matt, "první ránu mám já — já jsem starší než ty, Texi."

"Vytahujete se na mne? Jaké jste to hnusné krysy!"

"Pan Krysa, jestli budeš tak laskav. Jo, v tomto případě si opravdu dělám nárok na vyšší hodnost."

"Ale tohle je společenská záležitost."

"Bud'te zticha, mládenci," přikazoval jim Oskar, "nikdo z vás ho nebude mlátit, dokud nezačne čenichat okolo toho jídla."

U dveří bylo slyšet nějaký hluk, závěs byl odtáhnut a nějaký domorodec jim oznámil: "Moje matka tě chce vidět. Pojd'."

"Mám přijít jen já sám nebo já i moje sestry?"

"Vy všichni. Pojd'te."

Ovšem když se Burke pokusil projít dveřmi ven, dvě malá stvoření ho zatlačila zpátky dovnitř. Pak ho neustále zatlačovala zpět, zatím co čtyři další sebrali poručíka Thurlowa a vynesli ho ven. Početná skupina se vydala na cestu chodbou.

"Přál bych si, aby si tohle králičí doupě lépe osvětlili," stěžoval si Tex, když zakopl.

"Pro tvé oči je tu světla dost," odpověděl Oskar.

"To se ví," souhlasil Tex, "ale trochu víc by mi udělalo dobře. Moje oči nedokážou vidět infračerveně."

"Tak radši víc zdvihej svoje velké nohy."

Byli přivedeni do jiné velké místnosti. Nebyla to jim známá vstupní hala, protože tu nebylo ve středu žádné jezírko. Jeden obojživelník, stejný jako ten, co je viděl při jejich příchodu a nařídil, aby byli odvedeni, seděl na vyvýšené plošině na vzdálenějším konci místnosti. Ovšem jen Oskar rozpoznal, o koho jde, pro ostatní vypadal stejně jako ti druzí.

Oskar zrychlil krok a odvrátil se od svých průvodců. "Zdravím tě, ty stará a moudrá matko mnohých."

Seděla a ustavičně se na něj dívala. Místnost byla velice tichá. Na každé straně čekal malý nárudek, koukali se z pozemšťanů na svoji vládkyni a zase naopak. Matt cítil, že něco z povahy jejich odpovědí jim ukazuje jejich osud.

"Zdravím tě," odpověděla Oskarovi, aniž ho oslovila nějakým titulem, dobrým nebo špatným. "Ty jsi toužil se mnou hovořit. Ty smíš mluvit."

"Jaké dobré chování města je tvoje? Musel jsem snad cestovat tak daleko jen proto, abych poznal takové mravy, které již není možno nikde uvidět?"

Venušané těmito výrazy myslí víc, než jenom "mravy" nebo "chování", vztahuje se to na celý závazný kodex zvyklostí, podle kterých starší a silnější se starají o slabší a mladší.

Celá audienční síň zašuměla. Matt uvažoval, jestli Oskar nezašel příliš daleko. Výraz vůdkyně se změnil, ale Matt to nemohl žádným způsobem rozeznat. "Mé město i moje sestry žijí vždy podle svých obyčejů — " Použila obsažnější výraz, který v sobě zahrnoval i různá tabu a ostatní požadované činnosti, jako například zákon vzájemné pomoci, "a nikdy předtím jsem neslyšela, že by si někdo myslel, že tyto obyčeje v praxi porušujeme."

"Slyšel jsem tě, velebná matko mnohých, ale tvá slova mne matou. My jsme přišli, mé 'sestry' a já, hledající přístřeší a pomoc pro nás i pro naši 'matku', která je těžce nemocná. Já sám jsem zraněn a neschopen ochraňovat své mladší 'sestry'. Co nás však očekávalo v tvém domě? Ty jsi nás zbavila svobody, naše 'matka' leží bez pomoci a ztrácí síly. Vždyť nám nebyla zaručena ani prostá slušnost osobních pokojů, ve kterých máme i jíst."

V davu posluchačů vznikl hluk, který Matt správně interpretoval jako pohoršené oddychování. Oskar záměrně použil útočné slovo 'Jíst' namísto toho, aby hovořil opisem. Matt si byl teď jist, že Oskar úplně ztratil soudnost.

Pokud tomu tak skutečně bylo, pokračoval Oskar tak, aby to potvrdil.

"Jsme snad ryby, aby se nám prováděly takové věci? Nebo je snad takový obyčej mezi tvými

dcerami?"

"Následujeme své zvyklosti," řekla krátce a dokonce i Matt a Tex mohli vyhodnotit zlost v jejím hlase. "Byl to můj rozum, který rozhodl, že tvoje rasa nemá žádná pravidla slušného chování. Nyní to bude opraveno." Úsečně promluvila stranou k jedné člence svého průvodu a malé stvoření odkráčelo pryč.

"Co se týká tvé svobody, to co jsem udělala bylo zákonné, abych ochránila své dcery."

"Ochránit tvé dcery? Před kým? Před mojí churavou 'matkou'? Nebo před mojí zraněnou paží?"

"Tvá sestra, která nezná žádné obyčeje, zaplatila pokutu tvou svobodou."

"Slyším tvá slova, moudrá matko, avšak nerozumím jim."

Zdalo se, že je obojživelník na rozpacích. Specificky se vyptávala na Burkeho, jmenujíc ho jeho pozemskou hodností a jménem, nazývala ho "kapitán-Burke" a vyslovovala to jako jedno slovo. Oskar ji ubezpečil, že Burke nebyl žádnou "dcerou" Oskarovy "matky" ani Oskarovy "matčiny matky".

Matriarcha to uvážila. "Jestliže vás vrátíme do svrchních vod, opustíte nás?"

"A co s mojí 'matkou'?" zeptal se Oskar. "Ty ji snad chceš vyhnat pryč takto churavou, aby zemřela a byla zničena stvořeními z bahna?" Při této příležitosti se opatrně vyhnul venušanskému výrazu pro "být sněden".

Matka mnohých nechala Thurlowa přinést k pódiu, na kterém seděla. Nahrnulo se k němu několik Malých Lidí, aby ho prohlédli a vyšetřili, přitom mezi sebou mluvili vysokým šišlavým šeptáním. Nakonec se ke konzultaci sama matriarcha a pak opět promluvila: "Tvá matka spí."

"Je to spánek z nemoci. 'Její hlava byla poškozena při nárazu.'" Oskar se připojil ke skupině a ukázal jim otok vzadu na Thurlowově hlavě. Porovnali s ní Oskarovu vlastní hlavu a jejich jemné zvědavé malé ruce pátraly v jeho světlých vlasech. Bylo tu mnoho šišlavého štěbetání — Matt zjistil, že je neschopný sledovat i to, co mohl zaslechnout. Také většina slov mu byla neznámá.

"Mé učené sestry mi pověděly, že se neodvážím odejmout hlavu tvé matky od těla ze strachu, že by ji nemohly nasadit zpátky, aby byla opět společně s tělem," oznamovala matka mnohých.

"Nuže, to je tedy pomoc!" řekl Tex koutkem úst.

"Náš starý Oz je nemůže nechat dělat úplně všechno." zašeptal Matt.

Vůdkyně dala nějaké instrukce a čtyři její "dcery" zdvihly bezvědomého důstojníka a začaly ho vynášet z místnosti. Tex zvolal: "Hej, Ozi — myslíš, že je to bezpečné?"

"Je to v pořádku," zavolal na něj Oskar zpět, potom to vysvětlil matriarše: "Má 'sestra' se bojí o bezpečnost naší 'matky'."

Stvoření udělalo gesto, které náhle Mattovi připomnělo jeho pratetu Doru — matka mnohých pozitivně popotáhla nosem. "Řekni jí, že její nos sebou nemusí škubat."

"Říká, že se velitel nesmí dostat do nějaké vřavy, Texi."

"Slyšel jsem ji. V pořádku, ty jsi tu šéf," odpověděl Tex.

Když Thurlowa odnesli, vůdkyně se opět obrátila k nim. "Tvé sny smí být o dcerách."

"Tvé sny smí být tak příjemné, laskavá matko."

"Budeme spolu opět mluvit." Sebrala se, důstojně přešla ty Čtyři stopy a opustila komůrku. Když odešla, eskortující skupina vyvedla kadety ven z poradní haly, ale jinou chodbou než kterou sem přišli. Celá skupina se posléze zastavila u jiných dveří. Průvodkyně ve službě se s nimi rozloučila stejnou obřadní formulí, jakou předtím použila matriarcha. U vchodu do místnosti byl opět zatažen závěs, ale tentokrát už nebyl nijak upevněn, což si Matt okamžitě zkontroloval. Obrátil se k Oskarovi.

"Nemíchal jsem se ti do toho, Ozi. Ale kdykoli budeš unaven Patrolou a nepůjdeš zrovna dělat ministerského předsedu celého Slunečního systému, pak si tě mohu objednat pro nějaký prima kšeft, třeba prodávat sních Eskymákům. Pro tebe by to byla hračka."

"Matt opravdu nemluví do větru," souhlasil Tex. "Oskare, byl jsi nádherný. Ani strýc Bodie by s tou starou holkou nedokázal jednat mazaněji."

"To je vysoké ocenění, Texi. Přiznávám, že i mně samotnému se ulevilo. Kdyby však Malí Lidé nebyli tak naprosto slušní, nebylo by se to povedlo."

Obývací pokoj jejich apartmá — byly tam dvě místnosti — měl velikost místnosti, ve které byli předtím, ale byl pohodlněji zařízen. Bylo tam měkce polštářované široké lůžko táhnoucí se okolo celé stěny. Ve středu místnosti byla vodní nádržka, hladina vypadala v mdlém světle úplně černá.

"Ozi, myslíš, že ta vana je spojena s venkem?" chtěl vědět Tex.

"Skoro určitě je."

"Jdi na to a zkus to. Neztrat' se tam v té tmě a vzpomeň si, že nesmíš plavat pod vodou víc než polovinu vzdálenosti, na kterou dokážeš zadržet dech." Oskar se cynicky zasmál.

"Rozumím ti."

"V každém případě tu chceme zůstat, dokud se nedostaneme přes poslední překážku."

Tex se vydal do druhé místnosti. "Hej, Ozi — pojď se na to podívat."

Matt i Oskar šli za ním. Byly tam řady malých klozetů, podél každé stěny, celkem deset, každý s vlastním závěsem. "Och ano, naše jídelní stánky."

"To mi připomíná," řekl Matt, "že když jsi začal mluvit o jídle, Ozi, myslel jsem, že jsi to všechno prohrál. Ale vymanévroval ses z toho nádherně."

"Já jsem se z toho nevymanévroval, já jsem to udělal záměrně."

"Proč?"

"Bylo to jako bridžová partie, kdy hráč musí odhazovat hodnotné karty. Šokoval jsem je myšlenkou, že jsou neslušné nebo alespoň že se nám tak jeví. To potvrdilo, že jsme 'lidé' podle jejich hledisek. Potom už to bylo snadné." Oskar pak pokračoval. "Nyní, protože nás přijaly za lidi, musíme být strašně opatrní, aby to nějak neanulovali. Nechci jíst v jedné z těch tmavých komůrek o nic víc než vy, ale my se nesmíme odvážit dát jim možnost, aby nás viděli při jídle — nemůžete se odvážit ani poodhrnout závěs, když některá z nich vrazí dovnitř. Pamatujte, jídlo je snad jediný druh soukromí, který ony zachovávají."

"Rozumím," řekl Tex. "Jíst koláč vidličkou."

"Cože?"

"To nic — ostatně je to bolestná vzpomínka. Ale Matt a já to neprozradíme nikomu."

XVI.

KOSMICKÁ LOŽ P.R.S. ASTARTE

PŘÍŠTÍHO DNE BYL OSKAR ZNOVU PŘEDVOLÁN k audienci za přítomnosti "matky města", tedy vedoucí městské správy, a počal pokládat, zatím pomalu, nenucené a hlavně nepřímým způsobem, základy pro formální diplomatické vztahy v budoucnosti. Začal tím, že vyprávěl historii potíží s lodí Gary a jejím velitelem.

Stalo se toho ve skutečnosti víc, než Burke připustil, že se stalo, ačkoli samozřejmě to bylo možno posuzovat podle různých hledisek.

Oskar se i jakoby náhodou zeptal, proč byla ta bažina, kterou Burke chtěl, tabu. Znepokojoval se, že by mohl být napaden náboženskými důvody, ale cítil, že by to potřeboval vědět — byla tu vždy smrtelná jistota, že ostatní budou pokračovat ve stejném směru a budou se snažit využívat transuranové rudy. Jestliže by Patrola měla zabránit dalšímu porušování míru, musela se příčina zákazu vyšetřit.

Matriarcha mu odpověděla bez váhání: bažina byla tabu, protože rudná bahna byla jedovatá.

Oskar pocítil úlevu, jakou může mít jen člověk, kterému právě sdělili, že přese všechno nebude nutné, aby přišel o nohu.

Rudy byly pochopitelně jedovaté; to však byla věc, kterou by Patrola mohla bezpochyby zvládnout — u domorodců již byla taková podmíněčná nebo praktická tabu mnohokrát překonána. Zařadil si tuto věc jako něco, s čím se mohou později vypořádat příslušní experti.

V dalším rozhovoru sondoval Oskar otázku Patroly. Už o ní zřejmě slyšela, ale jen v hrubých rysech — použila pro ni domorodé slovo, které se v polárních oblastech užívalo pro jakoukoli formu koloniální správy, slovo s významem "strážci obyčejů" nebo "udržovatelé zákona".

Domorodý význam slova byl pro Oskara dobře použitelný, protože zjistil, že je nemožné vnucovat jí myšlenku, že by Patrola měla za úkol především předcházet válkám — "válka" byl pojem, o kterém nikdy neslyšela.

Ale její konzervativní mínění bylo přirozeně předem nakloněno každé organizaci, která by byla opatřena visačkou "strážci zvyků a obyčejů". Oskar k tomu také přistupoval z tohoto zorného úhlu. Vysvětloval jí, že sem na Venuši přijdou mnozí z jeho vlastního druhu, a proto "velká matka mnohých" jeho vlastního lidu je sem vyslala jako posly, kteří by měli přijít k "matce" a požádat ji, aby pomohla při odstraňování jakýchkoli třenic.

Takové představě byla přístupná, protože ta odpovídala její vlastní zkušenosti a chápání. Skupiny domorodců poblíž polárních kolonií měly ve zvyku obstarávat své zahraniční záležitosti výměnou "matek" — ve skutečnosti soudců — které se zabývaly věcmi, které vznikaly z rozdílností zvykového práva. Oskar celou věc prezentoval ve stejných pojmech a termínech.

Položil tak základy pro zřízení konzulární extrateritoriální služby a také pro policejní síly Pozemšťanů. Jeho posláním, tak jak je sám viděl, bylo tím dokončeno — ovšem za předpokladu, že se dokáže vrátit na základnu a podat tam hlášení ještě dříve, než dokážou vystartovat další prospektori, důlní inženýři a celý dav dalších lovců štěstěny, od spekulantů k příležitostným dělníkům.

Teprve potom s ní Oskar začal hovořit o tom, jak se dostanou nazpátek — až po jejím návrhu, aby on zůstal trvale "matkou" svého lidu. (Slovní kořen překládaný jako "matka" se ve venušanské řeči používá pro jakékoli úřední nebo vládní postavení, jeho modifikace a kontext pak dávají slovu jeho přesný význam v dané souvislosti.) Návrh způsobil, že Oskar nemohl dočasně najít řeč. "Nevěděl jsem, co na to mám hned říci," přiznal se později. "Z jejího hlediska to pro mne byla pocta. Jestliže bych to odmítl, mohlo by ji to urazit a pohrbit tak celou dosavadní práci."

"Dobrá, jak jsi se tedy z toho vymluvil?" chtěl vědět Tex, "nebo se ti to nepodařilo?"

"Myslím, že ano. Vysvětlil jsem jí tak diplomaticky, jak to jen bylo možné, že jsem na takovou čest příliš mladý a že tu působím jako "matka" jen proto, že Thurlow byl upoután na lůžko, a že v každém případě mi moje "velká matka mnohých" svěřila jinou práci, kterou jsem podle obyčeje nucen vykonat."

"Hádám, že ji to umlčelo."

"Myslím, že to nyní odložila jako jeden z bodů pro další jednání. Malí Lidé jsou velicí vyjednávači. Měl bys jednou přijít do Nového Aucklandu a zúčastnit se jednání smíšeného soudního dvora."

"Drž se věci," připomínal Matt.

"Tohle je k věci — oni nebojují, oni právě jen namítají a diskutují, dokud jim někdo neustoupí. V každém případě jsem jí řekl, že musíme dostat Thurlowa zpátky někam, kde by se mu mohlo dostat lékařské pomoci. Ona to velice dobře pochopila a vyjádřila politování nad tím, že se ztratilo tolik času, po který její vlastní malá děvčata nedokázala s tím nic udělat. Ale pro léčení šéfa měla jeden návrh."

"Ano?" chtěl vědět Matt. "Co to bylo?" Matt se sám jmenoval za Thurlowova hlavního ošetřovatele a spolupracoval s obojživelnými ranhojičkami, které ho uznávaly za odbornou autoritu. Učil je nahmatávat jeho puls a sledovat jeho dýchání, takže nyní vždycky jedno z těch jemných stvoření dřepělo na konci Thurlowova lůžka a sledovalo ho vážnými očima.

Zdalo se, že tyto jeho ošetřovatelky byly opravdu zoufalé nad tím, že mu nejsou schopny pomoci — poručík zůstal v polovičním komatu, ze kterého vycházel jen příležitostně, takže ho bylo možno alespoň nakrmit a dát mu vodu, avšak nikdy neřekl nic, čemu by kadeti mohli rozumět. Matt zjistil, že ty malé ošetřovatelky nebyly ani trochu choulostivé, když šlo o nakrmení bezmocné osoby, a akceptovaly všechny ty nechutné, ale nezbytné úkony se stejnou statečností jako lidské ošetřovatelky.

Avšak Thurlow sice neumíral, ale také mu nebylo lépe.

"Představy té staré dívky byly sice trochu radikální, ale logické. Navrhla mi, že její ranhojičky by nejprve mohly oddělit Burkeovu hlavu od těla a otevřít ji, aby viděly, jak je tam vše uspořádáno. Potom by snad mohly udělat něco se šéfem a dát ho do pořádku."

"Cože?" řekl Matt.

Tex měl potíže s tím, aby se dokázal ovládnout. Smál se tak silně, že se až dusil, potom začal škytat a nakonec sebou plácnul na záda. "Och, kluci," vybuchl nakonec a po tvářích mu kanuly slzy smíchu, "to je nádherné. Nemohu se dočkat, až uvidím, jak se Smrad'och na to bude tvářit. Tys mu to ještě neřekl, že ne?"

"Ne."

"Pak mne nech, ať mu to povím já. Na tu věc mám právo já."

"Nemyslím, že bychom mu to měli říkat," namítal Oskar. "Proč ho kopat, když už leží na zemi?"

"Jen nebud' tak velkomyslný! Nedotknu se ho tím, když mu dám vědět, že jeho sociální zařazení tady je 'morče', pokusné morče."

"Ona ho doopravdy nenávidí, že?" komentoval to Matt.

"Proč by ho neměla nenávidět?" odpověděl Tex. "Zemřel tucet nebo ještě víc jejich lidí — myslíš si, že to bude považovat za školáckou nezbednost?"

"Oba nemáte pravdu," vysvětloval Oskar, "není pravda, že ho nenávidí."

"Ne?"

"Mohl bys nenávidět psa? Nebo kočku — "

"Jistě mohl," řekl Tex. "To jsme jednou měli starého kocoura — "

"Sklapni a nech mne domluvit. I když připustím tvé stanovisko, můžeš třeba kočku nenávidět jen tehdy, když ji umístíš na svou vlastní sociální úroveň. Ona nepovažuje Burka za — dobrá, nepovažuje ho vůbec za člověka, protože nezachovává lidské zvyky a obyčeje. My jsme pro ni lidé, protože to děláme, ačkoli vypadáme jako on. Ale Burke je pro ni jen nebezpečný živočich, něco jako vlk nebo žralok, který musí být zavřen do klece nebo zabit — ne však nenáviděn nebo potrestán.

"V každém případě," pokračoval Oskar, "jsem jí řekl, že nic takového se nemůže udělat, protože máme jen zasvěcencům známé a nevysvětlitelné náboženské tabu, které není možno přestoupit a které je tomu na překážku — to jí zabránilo na tento bod dále naléhat. Ale řekl jsem jí, že bychom rádi použili Burkeho loď, abychom dostali poručíka zpátky odtud. Dala mi ji. Zítra se půjdeme na ni podívat."

"Dobrá, pro všechno na světě — proč jsi to neřekl hned, místo abys nám tu držel celou tuhle propagační přednášku?"

Urazili skoro stejně velkou cestu pod vodou, jako když se dostávali do města, načež následovala zdoluhavá plavba otevřenou vodou a krátký úsek po suché zemi. Sama matka města je při tom počila svou společností.

Gary byla opravdu taková, jak to o ní Burke tvrdil — moderní, poháněná jaderným motorem, nákladně vybavená a vůbec nádherná. Se svými ostrými křídly byla ladná jako vlaštovka.

Také to byl úplně beznadějný vrak.

Její trup byl nedotčený s výjimkou zničených vstupních dveří, které vypadaly, jako by byly podrobeny velikému žáru nebo neuvěřitelně velké korozi, případně oběma těmito vlivům. Matt žasnul nad tím, jak to asi bylo provedeno, a pokládal to za další známku toho, že tito venušané vůbec nejsou jen takoví tvorové podobní žabám, tuleňům nebo bobrům, jak by si podle svých pozemských předsudků mohl myslet.

Vnitřek lodi vypadal také celkem dobře, pokud ovšem nezačali kontrolovat řídicí prvky lodi. Při průzkumu lodi je obojživelníci, kterým i běžný patentní uzávěr lodi připadal jako hlavolam, jednoduše spálili, když překonávali jednotlivé překážky — a to včetně přístupového průlezu k lodnímu autopilotu a gyroskopickému zařízení. Obvody nervového systému lodi byly jen masou zkratovaného a roztaveného šrotu.

Přesto strávili tři hodiny tím, že se snažili přesvědčit sami sebe, že by bylo možné nějak nahradit loděnici a opravit loď tak, aby byla opět schopna letu. Konečně to neochotně vzdali a vydali se na zpáteční cestu, jejich nálada i morálka však značně poklesly.

Oskar pak najednou začal s matkou města projednávat projekt odkrytí džípu. Dříve se o tom nezmínil, protože Gary se zdála být jasně lepším řešením. Jazykové rozdíly mu v tom nemálo vadily — jejich hostitelka neměla žádný termín pro "vozidlo" a tím méně pro "raketovou loď" — ale právě Gary mu poskytovala určitý prostor, aby mohl na ledacos poukázat a vysvětlit to.

Když pochopila, kam míří, vydala rozkazy, které způsobily, že celá společnost odplavala až k místu, kde poprvé došlo k setkání s kadety. Kadeti se ujistili, že jde opravdu o toto místo, když zde našli opuštěná nosítka, a Oskar je odtud vedl zpátky až k bahnitě díře, která byla hrobem džípu. Pak jim přehrál názorně, jak se to stalo, ukázal jim stopy, které zůstaly na pevné lavici, na které se džip marně snažil udržet rovnováhu, a na lavici odkrokoval i přibližné rozměry lodi.

Matka mnohých diskutovala tento problém se svým štábem, zatímco kadeti čekali, spíše ignorováni než vyloučení z těchto diskusí. Potom náhle vydala příkaz k odchodu. Bylo již pokročilé odpoledne a ani venušané dobrovolně nezůstávali přes noc v bahnitě džungli.

Tím byla věc na několik dní skončena. Oskarovy pokusy zjistit, zda se vůbec něco s džípem podniká, byly odmítnuty takovým způsobem, jakým se odmítá neodbytný spratek. To způsobilo, že nemohli nic dělat. Tex hrál na svou harmoniku, dokud mu nepohrozili, že ho potopí do jezírka ve středu jejich místnosti. Oskar posedával, pečoval o svoji zraněnou ruku a neustále hluboce přemýšlel. Matt strávil mnoho času péčí o Thurlowa a důvěrně se seznámil s ošetrovatelkami, které ho nikdy neopouštěly, obzvláště pak s jednou z nich, veselým malým tvorem se zářivými očima, která sama sebe nazývala Th'wing.

Th'wing změnila jeho názor na venušany. Nejprve ji posuzoval asi tak, jak by se díval na hodného, věrného a neobvykle inteligentního psa. Postupně pak o ní začal uvažovat jako o přítelkyni, pak jako o zajímavém společníku — a "člověku". Pokoušel se vyprávět jí o sobě, o své vlastní rase a o svém světě. Naslouchala mu s živým zájmem, ale nespouštěla oči z Thurlowa.

Matt byl chtě nechtě nucen pustit se do astronomických pojmů — a tady narazil na jednoduchou zeď. Pro Th'wing byl svět tvořen vodou a bažinami a příležitostně i suchou zemí, nad tím se táhly nekonečné mraky. Věděla o Slunci a mohla je vidět, i když Matt sám nemohl protože její oči byly citlivé i na infračervenou složku záření, avšak myslela na něj jen jako na svítící a hřející disk, ne jako na hvězdu.

Co se týče ostatních hvězd, nikdo z jejího lidu je nikdy neviděl a taková představa vůbec neexistovala. Poznávání jiných planet nebyl pro ně jen směšně absurdní pojem, bylo to prostě nepochopitelné — a Matt se nikam nedostal.

Řekl o tom Oskarovi. "Nuže, co jsi vlastně očekával?" chtěl vědět Oskar. "Všichni domorodci jsou takoví. Jsou sice zdvořilí, ale stále si myslí, že jim vykládáš o svém náboženství."

"Domorodci žijící okolo lidských kolonií také?"

"Je to stejné."

"Ale oni přece viděli raketové lodi, alespoň někteří z nich, v každém případě. Odkud si tedy myslí, že jsme přišli? Musí přece vědět, že jsme zde nebyli odjakživa."

"Určitě to vědí — ale ti od severního pólu si myslí, že jsme přišli od jižního pólu, a ti, kteří žijí okolo jižního pólu, si jsou jisti, že jsme přišli od severního pólu — a nemá smysl říkat jim cokoli jiného."

Tato potíž nebyla pouze jednostranná. Th'wing neustále používala slova a pojmy, kterým Matt nerozuměl a které nedokázali vysvětlit ani s Oskarovou pomocí. Začínal mít nejasný dojem, že Th'wing je vlastně intelektuálně na výši a on, Matt, že je pitomý cizozemec. "Někdy si myslím," řekl Texovi, "že jsem jen idiot, který tvrdě studuje, aby se stal alespoň debilem — ale přitom stejně propadne."

"Dobrá, neměl by ses tím trápit. To z tebe právě bude debil, když se budeš pokoušet o takové úvahy."

Jednoho rána, patnáct venušanských dní po jejich návratu, pro ně poslala matka města a zavedla je znovu k místu, kde byl jejich džíp. Stáli na stejné pevné kose zabíhající do bažiny, kam se tehdy vyšplhali z potápějící se lodi, ale scéna se značně změnila. U jejich nohou se rozkládala velická díra, ve které ležel jejich džíp, teď ze tří čtvrtin viditelný. Houf venušanů se hemžil po něm a okolo něj jako pracovní tým v loděnici.

Obojživelníci začali něco přidávat do řídkého žlutého bahna, kterým byla zrádná jáma naplněna. Oskar se pokusil zjistit chemický vzorec additiva, ale jeho znalost jazyka byla nepoužitelná — slova byla cizí a nesrozumitelná. Ale ať to bylo cokoli, výsledkem byla změna téměř kapalného bahna na hustý gel, který se stával více a více tuhým, čím déle byl vystaven působení vzduchu. Malý nárůdek jej odkrajoval odshora tak, jak se postupně ustaloval, džíp byl nyní obklopen strmými stěnami kesonu podobného výkopu. Na straně směrem k pevné zemi byla vytvořena jakási rampa a po ní stoupal nepřetržitý proud malých a zřejmě neúnavných stvoření, nesoucích další ztuhlé bloky bahna.

Kadeti sešplhali dolů do výkopu, aby to lépe viděli, a s velkým nadšením hovořili o výhledech na uvedení džípu zpět do provozu a znovuspuštění jeho trysek, dokud je venušan, který řídil práce, důrazně nenapomenul, aby vylezli z výkopu ven a zůstali stranou. Připojili se k matce města a čekali.

"Zeptej se jí, kdy očekává, že se to podaří odtud vytáhnout, Ozi," žádal Tex a Oskar to udělal.

"Řekni své netrpělivé dceři, aby si chytla svou rybu, a já si chytnu tu svoji."

"Není třeba, aby byla kvůli tomu na nás sprostá," stěžoval si Tex.

"Co řekla?" zeptala se matka mnohých.

"Děkuje ti za tvoji lekci," vykličkoval z toho Oskar.

Malí Lidé pracovali rychle. Bylo zřejmé, že loď bude úplně volná ještě předtím, než den příliš pokročí — a že bude právě tak čistá. Její vnější povrch už teď svítil a ustavičný zástup pracovníků, kteří nosili pláсты ztuhlého bahna, proudil dveřmi lodi dovnitř a ven. V poslední hodině se pracovní postup změnil, mají pracovníci vycházeli ven a nosili nafouknuté měchýře. Čistící četa byla v činnosti.

Oskar je se souhlasem sledoval. "Říkal jsem vám, že to mohou olízat do čista."

Matt vypadal zamyšleně. "Ozi, dělá mi starosti možnost, že se budou vrtat v něčem na řídicí desce a dostanou se do potíží."

"Pročpak? Všechna vedení jsou utěsněná. Nemohou vůbec nic poškodit. Uzamknul jsi řídicí desku, když jsi to tam opouštěl, ne?"

"Ano, samozřejmě."

"V každém případě nemohou zapálit trysky, když je loď v takovém postavení, to bys nemohl ani ty."

"To je pravda, ale stejně si dělám starosti."

"Dobrá, potom se na to podíváme. V každém případě chci promluvit s tím předákem. Dostal jsem nápad."

"Jaký nápad?" zeptal se Tex.

"Snad by mohli napřímit loď ještě ve výkopu. Zdá se mi, že pak bychom ji mohli odtud dostat ven a nemuseli bychom ji vůbec vytahovat nahoru. To by mohlo ušetřit několik dní." Šli dolů po rampě a hledali venušanského dozorce, pak Matt a Tex vešli dovnitř lodi, zatímco Oskar zůstal venku, aby mohl vyložit svůj nápad.

Bylo těžké uvěřit, že pilotní místnost byla ještě nedávno naplněna odporným žlutým bahnem. Pár obojživelníků stále ještě pracovalo na zadním konci místnosti, ale všude jinde už bylo čisto.

Matt se vyšplhal na sedadlo pilota a začal s prohlídkou. Především zjistil, že chybí chrániče očí z pěnové gumy u infračerveného dalekohledu. To nebylo důležité, ale divil se, co se s nimi stalo — snad se i Malý Národ nakazil neřestí sbírání suvenýrů? Odvrhl toto podezření a pokusil se o spuštění chodu naprázdno na ovládacích prvcích, bez zapálení trysek.

Nic nefungovalo — docela nic.

Ještě jednou a pečlivěji zkontroloval palubní desku. Při povrchní kontrole byla čistá, lesklá, v dokonalém pořádku, ale nyní si povšiml mnoha malých jamek a skvrn. Škrábl do jedné z nich nehtem jednoho prstu a něco se uvolnilo a dostalo se ven. Trochu v tom pokračoval a vyrobil tak drobkový otvor do vnitřku řídicí desky. To mu přivodilo pocit žaludeční nevolnosti.

"Poslyš, Texi — pojd' sem na minutu. Něco tu mám."

"Ty myslíš, že jsi něco našel?" odpověděl mu Tex polohlasem. "Počkej, až uvidíš tohle."

Našel Texe s hasákem v ruce u sejmuté krycí desky oddělení gyrooskopů. "Potom, co se stalo s Gary, jsem se rozhodl zkontrolovat nejdříve toto. Viděl jsi vůbec někdy takovou šlamastyku?"

Bahno se dostalo dovnitř. Setrvačníky, ačkoli byly vypnuté, se ovšem stále točily, když se loď zřítla do propadla, a normálně by se bez pohonu pohybovaly ještě hezkých pár dnů, vlastně by se měly stále ještě otáčet i v době, kdy Tex sejmul kryt. Namísto toho se zabrzdlily třením o bahno — shořely a zastavily se.

"Raději bychom měli zavolat Oskara," řekl Matt sklesle.

S Oskarovou pomocí prohlédli tu změť. Každá součástka, každý kousek elektronického vybavení, vše bylo napadeno. Nekovové materiály se úplně ztratily. Kovové plochy, například pouzdra přístrojů, byly posety jamkami.

"Nemohu pochopit, kdo to udělal," prohlašoval Oskar téměř v slzách.

Matt se zeptal venušanky, která dohlížela na práci. Ta mu zprvu nerozuměla. Ukázal jí otvory a jamky, načež ona vzala hrudku ztuhlého bahna a rozmačkala ji na plocho. Pak štíhlým prstíkem pečlivě oddělila něco, co vypadalo jako kousek bílé struny dlouhé jen několik palců.

"Toto je zdroj tvých potíží."

"Víš co to je, Ozi?"

"Nějaký druh červa. Nemohu to rozpoznat. Ale neočekával jsem nic takového. V polárních oblastech nic takového není, díky bohu."

"Předpokládám, že bychom měli celou pracovní skupinu odvolat."

"Neukvapujme se. Snad by se našel nějaký způsob, jak tenhle šrot zachránit. Musíme to zkusit."

"To je beznadějné. Postačí samotné gyroskopy. Při provozu bez křídel nemůžeš odstartovat loď bez gyroskopů. To je nemožné."

"Musíme alespoň zachránit nějaké elektronické zařízení a improvizovat nějaký druh vysílačky. Musíme vyslat zprávu."

"Viděl jsi to. Co myslíš?"

"No — vybereme zařízení, které se zdá být v nejlepším stavu, a vezmeme je s sebou nazpátek. Ony nám s tím pomohou."

"A v jakém stavu budou potom, co budou ještě hodinu nebo tak nějak ve vodě? Ne, Ozi, věc, kterou musíme udělat, je uzavřít dveře lodi, jakmile z ní bude pryč poslední špína, a jít zpátky a pracovat tam."

"Oukej, uděláme to tak." Oskar zavolal na Texe, který ještě stále čenichal kolem. Ten přišel a nadával.

"Co teď, Texi?" zeptal se ho Oskar unaveně.

"Myslel jsem si, že snad bychom tu mohli získat nějaké civilizované jídlo, ale ti zatracení červi se provrtali i do konzerv. Každá potravinová dávka, která byla v lodi, je zničena."

"A to je všechno?"

"Ten člověk říká 'A to je všechno? A to je všechno?! Co bys ještě chtěl? Povodně, mor a zemětřesení?'"

Ale nebylo to ještě všechno — další prohlídka jim ukázala jinou věc, která by je byla naplnila hrůzou, kdyby už stejně nebyli tak skleslí, jak vůbec mohli být. Džíp byl poháněn tekutým vodíkem a tekutým kyslíkem. Palivové nádrže, izolované a chráněné proti přímé radiaci, mohly pojmout palivo i pro dlouhou cestu, ale horké bahno se k nim dostalo a ohrálo je. Expandující plyny pak unikly přes uzavírací ventily. Džíp byl bez paliva.

Oskar hleděl na tuto situaci s kamennou tváří. "Přál bych si, aby byla Gary bývala poháněna chemickým palivem," poznamenal nakonec.

"K čemu to?" odpověděl mu Matt. "Nemůžeme tu loď odstartovat, ani kdybychom měli všechno palivo na této straně Jupitera."

Matce mnohých muselo být zřejmé, že je něco s lodí v nepořádku, ještě než byla o tom přesvědčena kadety. I pak se však zdálo, že je o tom přesvědčena jen z poloviny, a také se zlobí na kadety, že byli nespokojeni s jejím darem, vráceným džípem. Oskar strávil velkou část zpáteční cesty pokusy o vylepšení jejich politické pozice vzhledem k ní.

Ten večer Oskar nevečeřel. I Tex se v jídle jen porýpal a pak se dokonce ani nedotkl své harmoniky. Matt strávil večer v mlčení sedě na stráží v Thurlowově místnosti.

Příští ráno pro ně všechny poslala matka mnohých. Po formální výměně pozdravů jim řekla: "Malá matko, je to pravda, že tvá Gary je skutečně mrtvá jako ta druhá Gary?"

"Je to pravda, laskavá matko."

"Je pravda, že bez Gary ty nemůžeš nalézt tvou cestu zpět ke tvým vlastním lidem?"

"Je to pravda, moudrá matko mnohých, džungle by nás zničila."

Přestala hovořit a gestem přivolala jednu členku své družiny.

"Dcera" k ní přistoupila s balíkem z poloviny tak velkým jako jeho nositelka. Matka města jej vzala a pozvala, nebo spíše rozkázala, kadetům, aby k ní přišli na pódium. Počala balík rozvazovat. Předmět uvnitř vypadal, jako by byl obalen ve více ovnutých vrstvách než mumie. Po delší době jej konečně odkryla a podala jim jej. "Je toto tvé?"

Byla to veliká kniha. Na jejích deskách bylo velkými ozdobnými písmeny napsáno:

PALUBNÍ DENÍK vesmírné lodi ASTARTE*).

-

*) Vzhledem k tomu, že jde o jméno z řecké mythologie, by se zřejmě mělo psát "Astarté". Protože se však předpokládá, že hrdinové knihy se dorozumívají v basic-angličtině, zachováváme anglický pravopis

-

Tex se na knihu podíval a řekl: "Pro všechno na světě! To přece nemůže být možné!"

Matt zíral na knihu a zašeptal: "To musí být možné. Ztracená první expedice. Oni neselhali — oni se dostali až sem!"

Oskar se vytřeštěně díval a neřikal nic, dokud matka města netrpělivě zopakovala svou otázku. "Je toto

tvé?"

"Cože? Jak? Oh, jistě! Moudrá a laskavá matka, tato věc náležela 'matce matky mé matky'. My jsme její 'dcery'."

"Pak je toto tvé."

Oskar si knihu od ní vzal a nedočkavě otevíral její křehké stránky. Zíral na počáteční údaje pro "start lodi" — ale zejména na vstupní rok v kolonce pro datum — "1971".

"Prokristapána!" vydechl Tex. "Podívej se na to — jen se na to podívej. To bylo před více než sto léty!"

Listovali knihou. Byla tu stránka za stránkou stejných údajů jako "stav beztlíže, poloha podle plánu", které jen rychle přešli, s výjimkou jednoho zápisu: "Boží hod vánoční. Po obědě jsme zazpívali koledy."

Byly zde i údaje po přistání lodi. Kadeti byli nuceni je jenom zběžně prohlédnout, protože matka mnohých začala projevovat známky netrpělivosti. "Klimatické podmínky nejsou o moc horší než je tomu v extrémních tropických podmínkách na zemi v období dešťů. Dominantní životní formou se zdají být velcí obojživelníci. Tuto planetu je určitě možné kolonizovat."

"Obojživelníci mají pozoruhodnou inteligenci a zdá se, že spolu navzájem hovoří. Jsou přátelští a byl podniknut pokus o překlenutí sémantické mezery."

"Hargraves byl zachvácen infekcí, zjevně fungoidní, která naneštěstí připomíná malomocenství. Lodní lékař ho experimentálně ošetřuje."

"Po pohřbu pana Hargrava byla místnost sterilizována při 400."

Krátce potom se změnil rukopis. Matka města dávala najevo svou nespokojenost už tak zřetelně, že se podívali pouze na dva poslední záznamy: "Johnson dále chřadne, ale domorodci se nám velmi snaží pomoci —"

"Moje levá ruka je teď bezvládná. Rozhodl jsem se vyřadit loď z provozu a zkusit to svěřit se rukám domorodců. Tento palubní deník vezmu s sebou a pokud to bude možné, budu v něm pokračovat..."

Rukopis byl pevný a jasný, byly to jejich vlastní oči, které způsobily, že všechno viděli rozmazaně.

Matka mnohých ihned nařídila, aby skupina průvodců dovedla lidské tvory do města a ven z něj. Nedokázala sice ukončit hovor, ale jakmile cesta začala, nebyla k rozhovoru stejně příležitost, pokud se nedostali na suchou zemi.

"Podívej se, Ozi," začal Tex, jakmile ze sebe setřásl všechnu vodu, "ty si opravdu myslíš, že nás vede k Astarte?"

"Může to tak být. Pravděpodobně to tak je."

"A myslíš, že je tu nějaká naděje, že loď najdeme nedotčenou?" ptal se Matt.

"Naděje není. V tomto světě není žádná naděje. Třeba jen ta jediná věc — té lodi asi nezůstalo vůbec žádné palivo v nádržích. Viděli jste, co se stalo s džípem. Co si myslíte, že to celé století udělalo s Astarte?" Tex udělal přestávku a vypadalo to, že přemýšlí. "V každém případě si nechci dělat žádné naděje, opětovně už ne. Už mi to nevyšlo třikrát. To je už příliš mnoho."

"Hádám, že máš pravdu," souhlasil Matt. "Už se nechci rozčilovat. Ta loď je pravděpodobně hromada rezu porostlá psím vínem."

"Kdo tady něco povídá o tom, abychom se nerozčilovali?" odpověděl mu Oskar. "Já jsem tak rozčilen, že stěží mohu mluvit. Ale nemyslím na Astarte jako na možný způsob dostat se zpátky, myslím na ni v historickém smyslu."

"To jen ty na ni myslíš tímto způsobem," řekl Tex. "Já věřím a doufám. Já se chci dostat ven z tohoto smetiště."

"Aha, tak ty se chceš dostat pryč! Možná, že nás jednoho dne najdou — a potom dokončí misi, kterou jsme my zpackali."

"Podívej se," odpověděl mu Tex, "neměli bychom vystoupit ze služby a nemyslet na svoji misi alespoň pro příští čtvrt míle? Ten hmyz tady je dost divoký — ty teď budeš myslet na Oskara a já na nejmilejšího syna matky Jarmanové. Jak bych chtěl být zpátky na starém dobrém Triplexu."

"Nebyl jsi náhodou ty ten mládenec, který vždycky prohlašoval, že Triplex je bláznec?"

"Tak to jsem se mýlil. Teď se mi ta loď zdá skvělá."

Přišli k jedné z řídkých vyvýšenin nad úroveň terénu, celkem asi deset stop nad hladinou vody.

Domorodci si začali něco šeptat a vzrušeně šišlali mezi sebou. Matt zachytil venušanské slovo pro "tabu".

"Slyšel jsi to, Ozi?" řekl v basic-angličtině. "Tabu."

"Ano. Nemyslím, že jim řekla, kam je vlastně bere."

Celá kolona se zastavila a roztáhla se. Tři kadeti se vydali dopředu, odstrčili stranou masu porostu a vstoupili na mýtinu.

Před nimi, s elegantními křídly pokrytými liánami a s celým trupem zakrytým nějakou průsvitnou látkou, byla hlídková raketová loď Astarte.

XVII.

LÍVANCE K SNÍDANI

MATKA MĚSTA STÁLA U DVEŘÍ ASTARTE POD křídlem na pravoboku. Dva z jejích lidí pracovali na dveřích s použitím měchýřových zásobníků, ze kterých na hrany dveří stříkali nějakou kapalinu. Průsvitná vrstva kryjící trup se rozpouštěla všude, kde s tekutinou přišla do styku. Sahali na volný okraj hmoty tvořící povrchovou vrstvu a začali ji loupat.

"Podívej se na to," řekl Tex! "Vidíš, co s ní udělali? Tahle loď byla 'venušizována'."

Ve skutečnosti použil tento termín jen volně — věc, která byla 'planetizována', je taková, která byla upravena tak, aby odolávala určitým typickým podmínkám, jaké se na dané planetě vyskytují, tak jak je to definováno zkouškami předepsanými normalizačním úřadem, Bureau of Standards — například některé položky uvedené v koloniálním vydání katalogu firmy Sears & Montgomery jako "venušizované" mají tím zaručenou odolnost proti nadměrné vlhkosti, exotickým houbám a plísním a proti určitým škůdcům žijícím na této planetě. Astarte byla však jenom pokryta ochranným povlakem.

"Podívej se na to," souhlasil Oskar a jeho hlas se starostlivě ztišil, "vypadá to jako nějaká práce s šopovací pistolí."

"To nikdy nevidělo stříkáci pistolí ani z dálky. To udělali venušané."

Tex zaplácl nějaký dotěrný hmyz. "Víš, co to znamená, Ozi?"

"Já jsem daleko za vámi. Nedělejte si žádné naděje. A nepokoušejte se mne ani povzbuzovat. Sto let je dlouhá doba."

"Ozi, ty už nemáš ani radost ze života."

Malí pracovníci měli potíže. Vršek dveří byl daleko vyšší, než kam mohli dosáhnout. Pokoušeli se vytvářet dvoučlenné pyramidy, ale dokázali by něco takového jen stěží, protože neměli žádná ramena, která by stála za řeč. Matt řekl Oskarovi: "Neměli bychom jim s tím pomoci?"

"Uvidíme." Oskar vystoupil a navrhl, že kadeti by mohli nahoře převzít práci s vytlačováním rozpouštědla. Matka se na něj podívala:

"Můžeš ty si nechat narůst novou ruku, když je to potřeba?"

Oskar připustil, že nemůže.

"Potom se nevměšuj do toho, čemu nerozumíš."

Domorodci vyčistili dveře za použití svých vlastních metod. Ty byly zavřené, ale nikoli zamčené. Vyškrábali se nahoru do vzduchového uzávěru.

"Počkejte minutu," zašeptal Matt. "Neměli bychom být raději opatrnější? Nevíme, jestli infekce, která je napadla, je nezbytně mrtvá."

"Neblbni," odpověděl mu také šepem Tex. Kdyby tvá imunizace nebyla v činnosti, už by z tebe bylo dávno předtím mrtvé kuře."

"Tex má pravdu, Matte. A není potřeba šeptat. Duchové nemohou poslouchat."

"Jak to víš?" namítl Tex. "Jsi snad doktor přes duchologii?"

"Já na duchy nevěřím."

"Já ano. Jednou můj strýc Bodie zůstal přes noc — "

"Pojďme dovnitř," neústupně řekl Matt.

Chodba za vnějšími dveřmi byla tmavá, s výjimkou trochu světla, které se sem přefiltrovalo vstupním uzavěrem. Vzduch byl těžký nějakou cizí vůní, ta sice nebyla přímo odporná, ale připadala jim jako bez života a velice stará.

Řídicí místnost za vnitřními dveřmi byla matně, ale přiměřeně osvětlena. Světlo zvenku jemně procházelo přes ochranný povlak, který stále ještě pokrýval průzory pilotů vyrobené z křemenného skla. Místnost byla velice stěsnaná. Kadeti vždy užívali prostorné moderní lodě, křídla Astarte jí dávala falešný dojem velkých rozměrů. Uvnitř však byla menší než kosmický džíp.

Tex začal něco hučet o "nebojácných mužích", potom s tím náhle přestal. "Podívejte se na tu ztracenou věc!" řekl. "Jen se na ni podívejte. Jen pomyslit, že oni v ní skutečně udělali meziplanetární skok. Jen se podívejte na řídicí palubní desku. Proboha, ta loď je primitivní jako nějaká veslice. A přece jenom vzali na sebe to riziko. Připomeňte si Kolumba a Santa Mariu."

"Nebo lodi Vikingů," navrhol Matt.

"V těch dobách byli ještě muži," souhlasil Oskar nepříliš originálně, ale s velkou upřímností.

"Můžete to říci naplno," komentoval to Tex. "Už nic takového neexistuje, kamarádi, my jsme se narodili příliš pozdě pro věk dobrodružství. Proboha, oni si to jen nenamířili do určeného přístavu — vyletěli jen tak do tmy a věřili, že budou mít štěstí a dostanou se zpátky."

"Oni se ale zpět nedostali," řekl Oskar jemně.

"Pojďme mluvit o něčem jiném," navrhl Matt. "Už mám z toho husí kůže."

"Oukej," souhlasil Oskar, "raději bychom se měli vrátit a podívat se, co dělá její královská výsost."

Odešel, ale téměř ihned se zase vrátil následován matkou města. "Už čekala, až ji pozvu dovnitř," volal na ně v basic-angličtině, "a zlobila se, že jsme na ni zapomněli. Pomoz mi namazat jí trochu medu kolem úst."

Přítomnost domorodé úřední osoby se ukázala jako prospěšná. S výjimkou řídicí místnosti byly totiž všechny ostatní prostory temné, dokonce i pro ni. Pokročila ke dveřím, oznámila své přání a vrátila se s jednou z těch žhnoucích oranžových koulí, které domorodky užívaly pro osvětlování. Byla to slabá náhrada za světlo výbojky, ale bylo to asi tak efektivní jako svíčka.

Loď byla všude uklizená a čistá, chráněná slabým sotva patrným povrchovým filmem proti prachu.

"Řekni, co bys chtěl, Oskare," komentoval to Matt. "Začínám si trochu dělat naděje. Nevěřím, že je na ní něco vadného. Vypadá to tu, jako by si posádka právě vyšla na procházku. Měli bychom být schopni ji uvést do provozu."

"Jsem ochoten přidat se k Oskarovi," namítal Tex. "Ztratil jsem všechno své nadšení — raději bych plaval v sudu přes Niagarské vodopády."

"Oni sem s tím přiletěli," zdůraznil Matt.

"Určitě ano — a smekám proto před nimi. Ale letět s tak primitivní škatulí jako je tohle, to vyžaduje hrdinu a já nejsem hrdinský typ."

Potom matka mnohých ztratila zájem a vyšla ven. Tex si vypůjčil oranžovou kouli a pokračoval v prohlížení lodi, zatímco Matt a Oskar se pečlivě věnovali řídicí místnosti.

Tex našel uzavíratelnou přihrádku obsahující několik malých utěsněných balíčků, které byly označeny "Osobní majetek Rolanda Hargrave", "Osobní majetek Ruperta H. Schreibera" a ještě dalšími jmény. Pečlivě je uložil zpět dovnitř.

Potom na ně Oskar zavolal: "Myslím, že bychom se raději měli vydat na cestu. Její výsost to naznačovala, když odcházela."

"Podívejte se, co jsem našel. Jídlo!"

Matt a Oskar přišli ke dveřím do skladiště u kuchyňky. "Ty si myslíš, že cokoli z toho je ještě dobré?" zeptal se Matt.

"Proč ne? Vše je to v konzervách a neprodyšně uzavřeno. Vsadím se o panáka, že něco najdeme." Tex pracoval s otvíračem konzerv. "Uff!" řekl konečně. "Chce někdo vzorek této balzamované hovězí haše? Vyhod' to ven, Matte, než nám to tu zasmradí celé stanoviště."

"To už se stalo."

"Ale podívej se na tohle!" Tex zdvihl konzervu označenou "Moučná směs na staré plantážnické lívance".

"To se přece nemůže zkazit — budou lívance k snídani, kluci. Nemůžu se toho ani dočkat."

"Což to jde, lívance bez sirupu?"

"Všechno komfort domova — je ho tu půl tuctu konzerv." Předvedl jednu konzervu označenou "Přírodní vermontský javorový sirup, původní neředěný".

Tex chtěl vzít nějaké konzervy s sebou nazpátek. Oskar to vetoval, jak z diplomatických, tak i z praktických důvodů. Tex navrhl, aby zůstali na lodi a nevraceli se. "Později, Texi, později," souhlasil Oskar. "Zapomněl jsi na poručíka Thurlowa."

"To jsem opravdu udělal. Už mlčím."

"Když mluvíme o panu Thurlowovi," přidal se Matt, "vnukli jste mi myšlenku. Nevezme si příliš moc té domorodé kaše, dokonce se mi zdá, že ji nejí skoro vůbec. Co takhle mu dávat cukrový sirup? Mohli bychom ho tím krmit pomocí zásobníku na pití."

"Nemůže mu to uškodit a může mu to pomoci," rozhodl Oskar. Vezmeme polovinu sirupu pro něj s sebou nazpátek." Tex zabalil konzervy, Matt strčil do svého váčku otevírač na konzervy a vyšli ven.

Když přišli nazpátek, byl Matt rád, že v Thurlowově místnosti našel Th'wing hlídat nemocného. Byla ochotnější k jednání než ostatní ošetřovatelky. Vysvětlil jí, co měl na mysli, pomocí zdvořilých opisných vět. Přijala konzervu, kterou Matt předtím otevřel a ochutnal, a omluvně se odvrátila, když ji sama ochutnávala.

Hned ji ale vyplivla. "Jsi si ty jist, že toto tvé choré matce neublíží?"

Matt chápal její váhání, protože venušanská dieta sice obsahuje škrob a bílkoviny, nikoli však cukr. Ujistil ji, že Thurlowovi se tím pomůže. Přelili obsah konzervy do měchýřového zásobníku.

Ten večer po večeři hovořili kadeti o tom, co udělat s Astarte. Matt trval na tom, že by mohla být upravena k tomu, aby letěla. Tex setrval na názoru, že by byli pošetilí, kdyby to zkusili. "Ta loď by se mohla dostat jen tak vysoko, aby se rozbila — ne výš."

Oskar naslouchal, potom řekl: "Matte, zkontroloval jsi palivové nádrže?" Matt připustil, že ano. "Potom tedy víš, že tam není žádné palivo."

"Tak proč diskutuješ?" přerušil ho Tex. "Tím je to dáno."

"Ne, tak to není," prohlásil Oskar. "Pokusíme se, aby vzlétla."

"Cože?"

"Ta loď může letět a my se o to v každém případě pokusíme," pokračoval Oskar.

"Ale proč?"

"Oukej — řeknu ti proč. Pokud tady zůstaneme sedět dost dlouho, Patrola přijde a najde nás, nebo snad ne?"

"Pravděpodobně ano," souhlasil Matt.

"Zcela jistě. To je způsob, jak Patrola pracuje. Oni nás neopustí. Jen se podívej na to, jak hledali Stopaře — čtyři lodi, měsíc za měsícem. Kdyby je byla nezabila nešťastná náhoda, Patrola by je byla přivedla zpátky živé. My stále ještě žijeme a jsme někde blízko původnímu místu našeho určení. Určitě nás najdou — to zdržení znamená jednoduše jen to, že zatím si nejsou jisti, že jsme se vůbec ztratili, zatím nejsme dost dlouho mimo kontakt. V každém případě jsme přece věděli, že tady neexistovala připravená loď ani na Severním pólu, ani na Jižním pólu, která by se mohla pokusit o průzkum v rovníkové oblasti, jinak bychom byli vůbec nedostali tuhle misi jako první. Takže to může nějakou dobu trvat, než pro nás budou moci přijít."

"Tak proč na ně nepočkat?" namítl Tex.

"Jsou pro to dva důvody. První z nich je náš velitel — musíme ho dostat do příhodné nemocnice ještě předtím, než úplně zeslábně a zemře."

"A můžeme ho zabít, když ho odtud vezmeme."

"Možná. Můj názor je, že by mu to nemělo nějak uškodit. Druhý důvod je ten, že my jsme Patrola."

"Cože? Zopakuj to ještě jednou."

"Shodli jsme se na tom, že Patrola se nevzdá pátrání po nás. Dobrá, jestliže tohle je zásada Patroly a my jsme přitom částí Patroly, tak pokud nás naleznou, pak nás musí najít, jak pracujeme v rámci svých možností ze všech sil na tom, abychom se odtud dostali i bez pomoci, a ne abychom seděli na svých tlustých zadcích a čekali, až si nás vyzdvihnou."

"Pochopil jsem tě," řekl Tex. "Však jsem se bál, že tvůj pracovitý malý mozeček by si mohl něco

takového představit, když bychom mu na to dali čas. No dobrá — zaznamenej si mne jako hrdinu, ale zdráhavého hrdinu. Myslím, že se do toho dám, tahle hra na hrdiny vypadá, že bude namáhavá a vyčerpávající."

Bylo to skutečně namáhavé. Venušané jim byli i nadále nápomocní, ale skutečná práce spojená s pokusem vybavit loď pro vesmírný prostor zůstávala výhradně na lidech. Se svolením matky města přenesl Oskar jejich hlavní stan do Astarte. Thurlow se s nimi nepřesunul, ale udělali takové opatření, aby se jeden z kadetů musel každý den vrátit do města, ohlásil se u Thurlowa a přinesl zpět jídlo pro všechny. V Astarte zbylo jen málo zásob, které by bylo ještě možné jíst. Nicméně se ukázalo, že směs na palačinky byla stále ještě použitelná. Tex zkonstruoval a smontoval určitý druh olejového hořáku — dosud neměli elektrický proud — a naplnil jej rybím olejem, získaným od domorodců. Na tom pak pekl své lívance. Byly podstatně horší než ty, které kdokoli z trojice kdy předtím ochutnal, protože mouka zestárla a změnila svou vůni. Měly také jen malou schopnost vykynout.

Ale byly to horké lívance a byly ponořeny do javorového sirupu. Byl to úplný obřad, který prováděli vždy na počátek každého pracovního dne a který se odbýval za zavřenými dveřmi, aby se tím nedotkli ani jediného ze svých puritánských přátel. Začali se systematickou kampaní vyplnění obou ostatních lodí, aby tak získali cokoli, co by se ukázalo použitelné při vybavování lodí Astarte. V tom byli také velmi závislí na domorodcích. Matt a Tex mohli vytáhnout, co chtěli, ale záleželo na Malých Lidech, aby to také přepravili těch několik mil přes bažiny, vodu a neznámou džungli.

Tak dlouho hovořili o tomto letu, že nakonec skutečně očekávali, že jej provedou. "Dejte mi radar," řekl Matt Oskarovi. "Jakýkoli druh přibližovacího radaru, abych měl vůbec možnost přistát, a já loď posadím kamkoli u Jižního pólu. Můžete zapomenout na ty astrogační nesmysly, půjde to i podle výpočtu bez přímého zaměření."

Jako svůj cíl si určili Nový Auckland na Jižním pólu. Bylo by stejně účelné přistát na Severním pólu, ale Oskar byl jižní kolonista a to rozhodlo.

Oskar mu ten radar přislíbil nevěda, jak se mu to podaří. Jedinou nadějí byla Gary. Její komunikační místnost byla sice zničena, ale Oskar se domníval, že by byla naděje na zachránění jejího zadního radiolokátoru. Snažil se to udělat a přitom nadával na to, že není možné dělat takovou jemnou práci, když má jednu ruku na pásce.

Jen málo věcí z džípu stálo za zachraňování a nic z toho nebylo úplně nedotčeno. Oskar se nejprve pokusil použít radarové zařízení z Astarte, ale vzdal to — stoletý rozdíl v technologii ho vyvedl z konceptu. Šlo tu nejen o to, že elektronické obvody byly komplikovanější a méně účinné než soustrojí, které by si přinesl z druhých lodí, ale i nomenklatura byla úplně rozdílná — například označení jednoduchých odporů pro něj bylo asi tak srozumitelné jako řečtina.

Co se týkalo radiových obvodů, jediné vysílací zařízení, které bylo schopné provozu, byl komunikační přístroj z jednoho kosmického skafandru z Gary.

Nicméně nastalo jedno ráno, kdy již bylo uděláno všechno, co mohli udělat. Tex se zabýval horkými lívanci. "Zdá se mi," řekl, "jako bychom byli připraveni odletět, kdybychom ovšem měli pohonné hmoty."

"Jak to myslíš," zeptal se Matt, "palubní deska ještě není připojena na tryskové motory."

"Co na tom? Kdykoli mohu regulovat přívod paliva ručně. Chci vzít ten velký kus potrubí, co jsme sebrali z Gary, a namontovat jej od vás až ke mně dozadu, k regulátoru přívodu paliva do tryskového motoru. Vy můžete jen zavolat a já to rád udělám, jak budete chtít."

"A když to nebudeš chtít udělat?"

"Tak udělám něco jiného. Pomalu s tím sirupem, Ozi, je to ten úplně poslední."

Oskar se zastavil, konzervu se sirupem držel ve vzduchu. "Oh, promiň, Texi. Koukej tady — mohu ze svého talíře dát něco na tvůj."

"S tím se netrap. To byla jen taková bezděčná poznámka. Abych řekl pravdu, jsem už z těch lívanců úplně nemocný. Teď jsme je měli každý den po dobu více než dvou týdnů, a tu jednotvárnost nic neporušilo, kromě kaše á la domorodci."

"Mně je už z toho také špatně, ale nezdálo se mi zdvořilé to tak říci, protože ty jsi vařil." Oskar odstrčil talíř. "Nevadilo by mi, kdyby se ten sirup vylil."

"Ale to není — " Matt se zastavil.

"Něco tě trápí, Matte?"

"Ne — hm, nic." Stále to vypadalo, že o něčem přemýšlí.

"Tak buď zticha. Pověz, Ozi, kdybychom si mohli zvolit nějaké palivo, co by sis vybral?"

"Monoatomární vodík."

"Proč si vybíráš zrovna tu jedinou věc, která nemůže hořet? Já bych se rozhodl pro alkohol a kyslík."

"Když nemáš vůbec nic, proč se nerozhodnout pro to nejlepší?"

"Protože jsme se rozhodli hrát tuhle hru až do konce. Od teďka se budeme pokoušet získat nějaké palivo, od nynějška až do té doby, než nás najdou. Proto jsem řekl alkohol a kyslík. Dám dohromady nějaký druh destilačního zařízení a začnu vařit alkohol, když mi ty a Matt ukážete, jak vyrobit kapalný kyslík jenom s holýma rukama a s tím, co je ve vybavení lodi."

"Jak dlouho si představuješ, že by ti trvalo nadeštilovat několik tun alkoholu s tím, co můžeš sehnat?"

"To je na tom to krásné. Budu na tom neustále pracovat jako hodný malý chlapec a budu pracovat jako černá palírna špiritusu, dokud nás nepřijdou zachránit. Poslyš, říkal jsem ti už někdy o strýci Bodiem a o pašerácích alkoholu? Zdá se —"

"Podívej se sem," přerušil ho Matt, "jak bys mohl dokázat uvařit nějaký javorový sirup, tady?"

"Cože? Co tě to popadlo? Už je nám z lívanců špatně."

"Mně také, ale chtěl bych vědět, jak bys mohl vyrobit javorový sirup právě tady. Nebo, lépe řečeno, jak to mohou dokázat domorodci?"

"Zbláznil jsi se nebo je to nějaký rébus?"

"Ani jedno ani druhé. Jen jsem si na něco vzpomněl, co jsem předtím přehlédl. Ty jsi řekl, že už nám nezbyl žádný javorový sirup a já jsem řekl něco v tom smyslu, jako že ho je ještě spousta v Thurlowově pokoji." Před dvěma dny byla na Mattovi řada, aby šel do města. Jako obvykle navštívil pokoj pro nemocné, kde ležel Thurlow. Jeho přítelkyně Th'wing měla službu a nechala ho o samotě s poručíkem asi dvacet minut.

Během této doby se pacient probudil a Matt mu chtěl dát napít. Bylo tam po ruce několik zásobníků s nápoji.

Matt vzal první z nich a zjistil, že je naplněn javorovým sirupem. Stejně tak tomu bylo u druhého a třetího, které ležely na lůžku — ve skutečnosti jich tu byla celá řada. Ať vzal kterýkoli z nich, jak tak tam ležely na lůžku, všude byl javorový sirup. "V tom okamžiku jsem o tom nepřemýšlel — měl jsem práci s poručíkem. Ale to je to, co mne teď trápí: spotřeboval už určitě spoustu sirupu, můžeme říci, že není živ z ničeho jiného. Já sám jsem otevřel tu první konzervu, když jsme mu jej tehdy přinesli, a sám jsem otevíral obě další konzervy, když to bylo potřeba — Th'wing neumí zacházet s otvíračem konzerv. Tak tedy také vím, že tehdy byl sirup skoro vypotřebován. Odkud se tedy vzalo to zbývajících množství?"

"No, předpokládám, že to vyrobili domorodci," odpověděl Oskar, "nemůže být příliš obtížné získat cukr z některých rostlin, které tu kolem rostou. Nahoře u pólů existuje takový druh trávy, něco jako cukrová třtina, snad i tady mohou něco takového najít."

"Ale Ozi, to byl opravdový javorový sirup."

"Cože? To přece nemůže být. Popletla se ti chuť?"

"Byl to opravdový javorový sirup, to ti říkám."

"Dobrá, třeba to opravdu byl on — když myslíš. Nemohu připustit, že můžeš dostat opravdovou javorovou vůni na této straně od Vermontu, ale nakonec, jaký je v tom rozdíl?"

"Myslím, že jsme přehlédli tu nejdůležitější věc. Ty jsi mluvil o destilaci alkoholu, vsadím se, že nám domorodci mohou dodat alkohol v jakémkoli množství."

"Och!" Oskar o tom začal přemýšlet. "Asi máš pravdu. Na věci jako je tahle, jsou oni chytří — to svinstvo, které použili pro zpevnění bahna i ta rozpouštědla, kterými vyčistili Astarte. Jsou to kuchyňští chemikové."

"Možná to nejsou jen kuchyňští chemikové. Možná, že dokážou opravdu velké věci."

"Cože?" řekl Tex. "Co tím myslíš, Matte?"

"Přesně to, co jsem řekl. Chceme palivo pro Astarte — možná, že jestliže najdeme v sobě dost rozumu, abychom se na to zeptali matky mnohých, dostaneme to."

Oskar mu potřásl rukou, "Chtěl bych, abys měl pravdu, Matte. Nikdo nemá více úcty k Malým Lidem,

než mám já, ale neexistuje raketové palivo, které bychom mohli použít, které nezahrnuje v sobě i více nebo méně zkapalněné plyny. My jí sice můžeme vysvětlit, co bychom potřebovali, ale oni určitě na to nemají vybavení."

"Proč jsi si tím tak jist?"

"Ale starou belu, Matte, kapalný kyslík — nebo alespoň kapalný vzduch — vyžaduje vysoké tlaky a spoustu energie, a dále vysokotlaké zásobníky pro meziprodukty. Malí Lidé spotřebovávají jen málo energie, oni stěží používají kovy."

"Tak oni nepoužívají energii, co? A co tahle oranžová světla?"

"Dobrá, ano, ale tady se moc energie neuvolňuje."

"Ty umíš udělat něco takového? Ty víš, jak to dělají?"

"Ne, ale —"

"Všchno, co se tady snažím vysvětlit, je to, že mohou existovat ještě jiné způsoby provádění inženýrských prací než jsou ty naše velké, svalnaté a hlučné postupy, které jsme si vypracovali my lidé. Ty sám jsi řekl, že my vlastně ve skutečnosti domorodce neznáme, dokonce ani ne ty, kteří žijí u pólů. Tak se přinejmenším můžeme zeptat."

"Myslím, že na tom něco je, Ozi," řekl Tex. "Zeptejme se."

Oskar vypadal, že hluboce přemýšlí. "Už jsem několikrát zjistil, že naši přátelé zde jsou civilizovanější než ti, co žijí okolo polárních kolonií, ale ještě jsem se nemohl o tom osobně přesvědčit, vložit prst do rány jako ten nevěřící Tomáš."

"Co je vlastně civilizace?"

"Na filosofii nezáleží — jdeme na to." Oskar odemkl vnější dveře lodi a promluvil k postavičce, která tam čekala na slunci a dívala se na obrázky v časopise Saturday Evening Post z roku 1971: "Hej, děvče! Byla bys ty tak laskavá a odvedla nás do domu tvé matky?"

Byl to skutečně javorový sirup. Tex i Oskar to potvrdili. Th'wing jim velmi pohotově vysvětlila, že když se množství sirupu začalo tenčít, udělali další a při tom ten původní pozemský materiál jim posloužil jako vzorek.

Oskar šel navštívit matku města a vzal s sebou lahvičku s trochou alkoholu, zachráněného z lékařského zařízení na Gary.

Matt a Tex si to museli tentokrát protřpět sami bez něj, protože bylo zřejmé, že Oskar dosáhne u vrchnosti to nejlepší, co bude moci, jestliže bude sám bez průvodců. Vrátil se za víc než dvě hodiny a díval se jako omráčený.

"Co je, Ozi? Co jsi zjistil?" ptal se Matt.

"Má špatné zprávy," řekl Tex. "To ti mohu přechíst z jeho obličeje."

"Ne, nejsou to špatné zprávy."

"Tak to vyklop, človče, vyklop to — myslíš, že to mohou udělat?"

Oskar šťavnatě zaklel ve venušanštině. "Oni mohou udělat cokoliv!"

"Odvolej to a zkus to znovu," radil mu Tex. "Neumějí hrát na harmoniku. Vím to, na jednom jsem to zkoušel. A teď nám všechno řekni."

"Začal jsem tím, že jsem jí ukázal ethylalkohol a snažil jsem se jí vysvětlit, jaký máme stále problém. Zeptal jsem se jí, jestli by její lidé mohli takovou látku udělat. Vypadala, jako by si myslela, že je to pitomá otázka — jen si k tomu přičichla a řekla mi, že mohou. Potom jsem se odhodlal a pokusil se vysvětlit jí, co je kapalný kyslík. Nejprve jsem jí říkal, že ve vzduchu jsou dvě rozdílné věci, jedna z nich je inertní a jedna aktivní. To nejlepší, co jsem mohl udělat, bylo použít jejich výrazy pro "živoucí" a "mrtvý". Řekl jsem jí, že bych chtěl tu živoucí část v takové formě, aby byla jako voda. Přerušila mne a poslala pro jednu ze svých lidí. Několik minut mluvily sem a tam a přísahám, že jsem z toho rozuměl jen každé druhé nebo třetí slovo a vůbec nedokážu postihnout jádro věci v tom rozhovoru. Byla to ta část jejich jazyka, která byla pro mne úplně nová. Potom to druhé staré děvče opustilo místnost."

Čekali jsme. Ptala se mne, jestli bych mohl brzy odletět, když bych dostal, co si přeju. Řekl jsem jí, že ano, jestliže paliva bude dostatek. Potom mne požádala, abych jí prokázal tu čest a vzal Burkeho s sebou, omlouvala se za to, ale pevně na tom trvala. Řekl jsem jí, že bychom mohli."

"To jsem opravdu rád," řekl Matt. "Štítím se i Smraďochových vnitřností, ale leží mi v žaludku pomýšlení, že bychom ho měli nechat zde. Měl by mít také šanci."

"Jen buď klidný, Matte," řekl Tex. "Kdo se bude starat o Smraďocha? Pokračuj, Oskare."

"Po troše čekání přišla ta druhá stará holka zpátky s měchýřovým zásobníkem — podle vzhledu to byl úplně běžný zásobník, ale tmavší než bývají zásobníky na nápoje. Matka mi jej předala a zeptala se mne, jestli to je to, co jsem si přál. Řekl jsem, že lituji, ale že jsem vodu nechtěl. Vytlačila z toho pár kapek na mou ruku." Oskar natáhl ruku, aby si ji prohlédl. "Vidíte tohle? Spálilo mne to."

"Byl to skutečně kapalný kyslík?"

"Buď ten nebo zkapalněný vzduch. Neměl jsem žádnou možnost, jak to odzkoušet. Myslím, že to byl kyslík. Ale vezměte si tohle — zásobník nebyl vůbec studený. A nic se nevypařovalo, dokud z něj nevytlačila ven ty kapky. Ta druhá holka jej nesla tak nedbale, jako bych já nesl láhev s teplou vodou."

Oskar se na okamžik zadíval do prostoru. "To mne mate," řekl. "Jediná věc, kterou si o tom mohu myslet, je katalytická chemie — oni museli dovést katalytickou chemii až do takového stádia, kdy mohou dělat bez povyku takové věci, které my dokážeme jen působením tepla a tlaku."

"Proč bychom se měli mermomocí snažit to vysvětlit?" zeptal se Tex. "Pravděpodobně dostaneš špatnou odpověď. Teď to nechme být, protože jsme stejně zapomněli z chemie víc, nežli jsme se kdy naučili. A my teď máme pohonné hmoty."

Po dva dny se zformovalo souvislé procesí Malého Lidu ve dvojitou řadu od vodního břehu až k Astarte. Všichni nesli plné měchýřové zásobníky k lodi a vraceli se zpět s prázdnými. Také Thurlow byl již zde, stále provázen svými trpělivými malými ošetřovatelkami. Burke byl přiveden k lodi strážní eskortou a až zde byl propuštěn. Kadeti ho však nechali samotného a zdálo se, že ho to zneklidnilo. Prohlížel si loď — bylo to poprvé, co ji viděl — a nakonec řekl Jensenovi:

"Jestli si myslíš, že s vámi poletím v téhle létající rakvi, tak to se děsně mýlíš."

"Obleč se do skafandru."

"Dobrá, co s tím chceš dělat?"

"Nic. Můžeš zůstat tady v džungli nebo pokusit se přemluvit matku města, aby tě přijala zpět."

Burke si to rozmyslel. "Myslím, že zůstanu s těmi žábami. Jestliže se dostanete zpátky, můžete jim říci, kde jsem, aby mne odvezli nazpět."

"V pořádku, řeknu jim, kde jsi, a také to ostatní."

"Nemusíš si myslet, že jsi mne poděsil," šel Burke nazpátek. Pak se ale rychle otočil. "Změnil jsem svůj názor. Půjdu s vámi."

"Tím myslíš, že tě nebudou chtít."

"No — ano."

"Velmi dobře," odpověděl kadet Jensen. "Místní vláda na nás přenesla své soudní pravomoci. Podle koloniálního zákoníku, zvaného 'Vztahy s původním obyvatelstvem', vás teď vezmu do vazby. Obvinění a jeho specifikace vám bude sděleno při obžalobě a tato nemusí být nutně omezena uvedeným zákoníkem. Varuji vás tímto, že všechno, co řeknete, může být použito proti vám."

"To nemůžeš udělat!"

"Matte! Texi! Vezměte ho a připoutejte k sedadlu."

"S radostí!" Tex ho připoutal k místu pro odpočinek při akceleraci, kterým byla vybavena lodní kuchyňka, kde, jak doufali, bude nejméně na obtíž. Když to bylo provedeno, ohlásili to Jensenovi.

"Podívej se, Ozi," dodal Matt, "myslíš si, že proti němu budeš moci vznést nějakou obžalobu?"

"Dost o tom pochybuji, pokud nám soud nedovolí přednést svědectví o věcech, které neznáme z vlastní zkušenosti, podle pravidla 'nejlepšího svědectví'. Ovšemže by měl být oběšen výše než Mléčná dráha, ale to nejlepší, co od toho čekám, je to, že mu zruší licenci a seberou mu pas. Patrola bude věřit nám a to je pro tyto věci až dost."

Za více než hodinu opustily Thurlowovy ošetřovatelky loď a kadeti se rozloučili s matkou mnohých květnatým a složitým proslovem, ve kterém se Oskar nechal unést a slíbil, že se jednoho dne vrátí. Ale nakonec zavřel vnější dveře a Tex je zajistil. "Jsi si jist, že rozuměly tomu, jak se mají chránit před našimi tryskami?" zeptal se Matt.

"Já sám jsem spolu s ní vyznačil bezpečnostní čáru a slyšel jsem ji, jak vydává rozkazy. Nestarej se a jdi na své stanoviště."

"Rozkaz, pane."

Matt a Oskar šli dopředu, Oskar se starým palubním deníkem zasunutým za opaskem. Tex zaujal místo u ručních regulátorů. Oskar se posadil do křesla druhého pilota a otevřel palubní deník na stránce posledního záznamu. Vzal kousek tužky, kterou našel v lodní kuchyni, naslinil ji ústy, zapsal datum a začal psát do velké kolonky.

Přestal a řekl Mattovi: "Jestliže komodor Arkwright mohl velet Randolphovi, i když přišel o oči, tak ty můžeš velet Astarte s poničenými křídly."

"Oukej, jestli to je ten způsob, který vy chcete." Pokračoval v psaní.

- 1) O. Jensen, výkonný kapitán
- 2) M. Dodson, pilot a astrogátor
- 3) W. Jarman, šéfinženýr
- 4) Por. R. Thurlow, pasažér (viz seznam nemocných)
- 5) G. Burke, pasažér (vězeň)

"Proved'te nástup, pane."

"Rozkaz, pane. Mám vyvolat také tvoje jméno, Ozi?"

"Jistě, stejně je to krátký seznam, tak jak tu je uveden."

"A co se Smrad'ochem?"

"Samozřejmě ho nejmenuj! Zapsal jsem ho jako náklad."

Matt se zhluboka nadechl a pak pomalu vyvolával do dorozumívací trubice, aby ho mohl slyšet i Tex: "Poručík Thurlow!"

Oskar odpověděl: "Odpovídám za něj." Podíval se dozadu na poručíka, který byl připoután v pozorovatelově kóji, kde se na něj mohli kdykoli podívat. Thurlow otevřel oči se zmateným tázavým pohledem a zdálo se, že si nic neuvědomuje.

"Jensen!"

"Zde."

"Jarman!"

"Zde!" Tex to zavolal zpátky, jeho hlas zněl trubicí tlumeně a dutě.

Matt řekl: "Dodson je přítomen," potom si olízl rty a chvilku uvažoval. Pak pokračoval.

"Dahlquist!"

Oskar chtěl právě odpovědět, když se zezadu ozval Thurlowův hlas: "Já odpovídám za něj."

"Martin!" pokračoval Matt mechanicky, příliš překvapen, než aby mohl přestat.

"Já odpovídám za něj," řekl Oskar a nespouštěl oči s Thurlowa.

"Rivera!"

"Já odpovídám za něj," ozval se Texův hlas.

"Wheeler!"

"Wheeler je zde také," znovu se ozval Tex. "Všichni jsou zde. Jsme připraveni."

"Posádka je kompletní, kapitáne."

"Velmi dobře, pane."

"Jak je mu, Ozi?"

"Zase zavřel oči. Je-li loď připravena, odstartujeme."

"Rozkaz, pane. Podle plánu — startujeme!" Uchopil ovladače křidel a čekal. Astarte se postavila na svých zadních tryskách, vyrazila směrem nahoru a potom dopředu a ponořila se do mlh Venuše.

V PRACOVNĚ VELITELE

KADETI - ABSOLVENTI DODSON A JARMAN, čerstvě přemístění vesmírnou lodí P.R.S. Pegasus z New Aucklandu na Stanici Terra, právě vylézali ze skútru lodi Randolph a šplhali do samotné lodi Randolph. Kadet Jensen s nimi nebyl. Oskar byl na příkaz vedení Akademie poslán domů na šestiměsíční dovolenou s tím, že pak bude dočasně převelen na Venuši, aby doprovázel prvního konzula Země pro rovníkové oblasti na jeho stanoviště a pomáhal mu v ustavování vzájemných vztahů.

Matt a Tex ukázali své rozkazy strážnímu důstojníkovi ve službě a odevzdali mu nevyhnutelné kopie. Dal jim přidělovací listy k ubytování — v Hog Alley, v pokoji s jiným číslem, ale jinak stejným, jako měli předtím.

"Vypadá to, jako bychom odtud nikdy neodešli," poznamenal Tex, když vybalil svůj cestovní vak.

"S tou výjimkou, že se zdá nezvyklé, nemít tu okolo sebe Oze a Peta."

"Jo, pořád čekám, že Oz strčí dovnitř hlavu a zeptá se, jestli bychom nechtěli s ním a Petem udělat tým."

V místnosti se ozval telefon, Tex odpověděl.

"Kadet Jarman?"

"U telefonu."

"Pozdrav od velitele — máte se ihned hlásit v jeho pracovně."

"Rozkaz, pane." Vypnul telefon a pokračoval směrem k Mattovi. "Neztrácejí příliš mnoho času, že ne?" Zatvářil se přemýšlivě a dodal: "Viš, co myslím?"

"Asi to uhodnu."

"Dobrá, tato rychlá služba vypadá slibně. A my jsme skutečně udělali dobrou práci. To se nedá popřít."

"Hádám, že je to tak. Přivezení Astarte, která přežila sto osm let, to už bylo něco — i kdybychom ji jen dotáhli na trakaři, pořád by to bylo něco. Nechci tě začít oslovovat 'poručík' právě teď, ale — mohli by nás jmenovat důstojníky."

"Drž mi palce. Jak vypadám?"

"Moc hezký nejsi, ale vypadáš asi tak devatenáctkrát lépe, než když jsme přistáli na Jižním pólu. Raději se už pohni."

"Správně." Tex odešel a Matt nervózně čekal. Konečně přišlo zavolání, které očekával, aby se šel také hlásit u Velitele.

Zjistil, že Tex byl stále uvnitř. Rozhodl se počkat na chodbě, aby se nemusel nervózně třást před očima ostatních ve vnější kanceláři Velitele. Po chvíli Tex vyšel ven. Matt se k němu nedočkavě vrhnul. "Tak jaké to bylo?"

Tex mu věnoval podivný pohled. "Teď jdi dovnitř."

"Nemůžeš mluvit?"

"Mluvit budeme potom. Jdi dovnitř."

"Kadet Dodson!" zavolal někdo z vnitřní kanceláře.

"Na palubě," zavolal Matt zpátky. O pár okamžiků později už byl u Velitele.

"Kadet Dodson se hlásí podle rozkazu, pane."

Velitel k němu otočil svou tvář a Matt opět pocítil ten záhadný pocit, že ho komodor Arkwright může vidět lépe než by ho mohl vidět normální vidoucí muž. "Oh ano, pan Dodson. Pohov." Starší Člen Patroly sáhl neomylně po svazku na svém stole. "Díval jsem se na váš záznam. Odstranil jste své nedostatky v astrogaci a doplnil je určitým množstvím praktické práce. Zdá se, že kapitán Yancey vás hodnotí dobře, vcelku, ale poznamenává, že někdy jste roztržitý s tendencí zabývat se příliš jednou prací na úkor ostatních. Podle mne to není příliš vážné — u mladého muže."

"Děkuji vám, pane."

"To nebyla poklona, ale jen pozorování. A teď mi řekněte, co byste dělal, jestliže —"

O čtyřicet pět minut později chytil Matt dech alespoň natolik, aby si uvědomil, že byl právě podroben velice důkladnému prozkoušení. Přišel do Velitelovy pracovny s pocitem, že je devět stop vysoký, čtyři stopy široký a úplně porostlý srstí. Tento pocit teď pominul.

Velitel se na okamžik odmlčel jakoby přemýšlel, potom pokračoval. "Kdy budete připraven na jmenování důstojníkem, pane Dodson?"

Matt se chvíli dusil, potom dokázal odpovědět. "Nevím, pane. Za tři až čtyři roky, snad."

"Myslím, že rok by měl stačit, pokud na sobě budete pracovat."

Posílám vás dolů do Hayworth Hallu. Můžete chytit kyvadlovou dopravu dnes odpoledne. Ovšem s obvyklým odkladem na dovolenou," dodal.

"To je prima, pane!"

"Bavte se dobře. Mám tady pro vás jednu věc — " Slepec několik vteřin zaváhal, potom se natáhl po dalším svazku. "Kopii dopisu od matky poručíka Thurlowa. Jiná kopie bude založena do vašeho záznamu."

"Oh, jak je poručíkovi, pane?"

"Je kompletně zotaven, jak mi řekli. A ještě jednu věc, než odejdete — "

"Ano, pane."

"Zpracujte pro mne pár poznámek, do jakých potíží jste se dostali, když jste uváděli Astarte znova do provozu. Zdůrazněte zejména, co jste se museli naučit v jeho průběhu — a zejména jakékoli chyby, které jste udělali."

"Hm, rozkaz, pane."

"Vaše poznámky budou vzaty v úvahu při revizi manuálu pro zastaralá zařízení. Nemusíte s tím pospíchat — udělejte to, až se vrátíte z dovolené."

Matt opouštěl Velitele a cítil, že má jen zlomek té velikosti, se kterou sem vešel, přesto se teď cítil zvláště povzneseně a vůbec ne stísněně. Pospíchal do pokoje, který sdílel s Texem, a našel ho tam čekat. Tex se díval přes něj. "Vidím, žeš to dostal."

"Hádej."

"Hayworth Hall?"

"Je to tak." Matt vypadal zmateně. "Nerozumím tomu. Šel jsem tam navýsost přesvědčen, že si jdu pro jmenování důstojníkem. Ale cítím se nádherně. Čím to je?"

"Na mne se nedívej. Já se cítím úplně stejně a přitom si nemohu vzpomenout, že by mi řekl jediné laskavé slovo. Celou tu záležitost na Venuši úplně nechal stranou."

Matt řekl: "To je to!"

"Co je co?"

"On to opravdu nechal stranou. A to je to, proč se cítíme tak dobře. On s tím nic nedělal, protože od nás nic menšího neočekával — protože my jsme muži Patroly!"

"Cože? Ano, je to tak — je to přesně tak! Jako by on byl zednář na třicátém druhém stupni a my teprve na prvním, ale všichni jsme členy stejné lóže." Tex si začal hvízdát.

"Cítím se lépe," řekl Matt. "Předtím jsem se cítil dobře, ale teď se cítím lépe a teď už chápu proč. Řekni mi ještě jednu věc."

"Co?"

"Ty jsi mu nic neřekl o té rvačce, kterou jsem měl s Burkem v New Aucklandu, že ne?"

"Samozřejmě ne." Tex byl dotčen takovým obviněním.

"To je legrace. Neřekl jsem to nikomu kromě tebe a byl bych přísahal na to, že to nikdo neví. Naplánoval jsem si to tak."

"On o tom ale věděl?"

"Jistě to věděl."

"Namíchnulo ho to?"

"Ne. Řekl, že zjistil, že Burke byl v té době už venku z vězení a že já jsem měl dovolenou, takže on nechce a nebude zasahovat do mého soukromého života — ale chtěl by mi dát jen jednu radu."

"Jo? A jaká to byla rada?"

"Nikdy nemám zahajovat útok levičkou."

Tex koukal zmateně, potom přemýšlivě. "Myslím, že ti tím povídal, abys také nikdy nezačínal s drzostí a lži."

"Pravděpodobně." Matt začal znovu balit svůj cestovní vak. "Kdy jede nejbližší skútr na Stanici Terra?"

"Asi za třicet minut. Poslyš, Matte, dostal jsi samozřejmě také dovolenou?"

"Hádej."

"Co kdybys tak přijal mé pozvání strávit pár týdnů na Jarmanově ranči? Chtěl bych, abys poznal moji rodinu — a strýce Bodieho."

"Strýce Bodieho v každém případě. Ale Texi?"

"Jo?"

"Budou horké lívance k snídani?"

"Žádné horké lívance."

"Tak je to umluveno."

"Ruku na to."

Přehled obvyklých důstojnických a poddůstojnických hodností užívaných dnes v americkém letectvu (Air Force) a námořní pěchotě (Marines)

Protože se hodnosti v této knize vyskytují ještě mnohokrát, uvádíme je zde spolu s používanými českými překlady a ekvivalentními hodnostmi naší armády.

Air Force	Marines	překlad	ekv. hodnost
General of the AF	General of the AF	Maršál letectva armádní generál	Maršál letectva armádní generál
General	General	Plukovník	Plukovník
Lieutenant General	General	Lieutenant	Gen. generál Plukovník
Major-General	Major-General	Generál-major	Generálmajor
Brigadier-General	Brigadier-General	Brigádní generál	Brigádní generál

Vyšší důstojníci:

Colonel	Colonel	Plukovník	Plukovník
Lieutenant Colonel	Lieutenant Colonel	Col. podplukovník	Col. podplukovník
Major	Major	Major	Major

Nižší důstojníci:

Air Force	Marines	překlad	Ekv. hodnost
Captain	Captain	kapitán	kapitán
First-Lieutenant	First-Lieutenant	První poručík	Nadporučík
Second-Lieutenant	Second-Lt.	Druhý poručík	Poručík
Third-Lieutenant	Second-Lt.	Třetí poručík	Poručík

Hodnost brigádního generála neodpovídá naší bývalé nomenklatuře, jde o hodnost odpovídající hodnosti komodora v námořnictvu

Hodnost podporučíka se propůjčuje výhradně žákům vojenských škol a učilišť po dobu jejich výcviku

Poddůstojníci a mužstvo:

Air Force	Marines	překlad	Ekv. hodnost
Chief warrant Officer	Sergeant-Major	Warrant Officer	Sergeant-Major Plukovní seržant nadpraporčík
Praporčík	Praporčík	Tyto hodnosti hlavního seržanta pluku resp. Praporu bývají někdy překládány jako "Staršina". Nehledě k určité asociaci, které toto označení pro nás má z dob Varšavské smlouvy, jde o nedorozumění, jde totiž o nejvyšší poddůstojnickou hodnost útvaru a přímého bojového	

zástupce velitele. U námořní pěchoty je tato hodnost stejná pro hlavního seržanta pluku, praporu a vlastně jakékoli samostatně operující jednotky.

Chief Master-Sgt.	Master Gunnery-Sgt.	Vrchní zbrojní seržant	Praporčík
Senior Master-Sgt.	First Sergeant 00	První seržant	Podpraporčík
Master-Sergeant	Master-Sergeant	Vrchní seržant	Nadrotmistr
Technical-Sergeant	Gunnery-Sergeant	Zbrojní seržant	Rotmistr
Staff-Sergeant	Staff-Sergeant	Starší seržant	Rotný
Sergeant	Sergeant	Seržant	Četař
Corporal	Corporal	Desátník	Desátník
Lance-Corporal	Lance-Corporal	Vrchní svobodník	Vrchní svobodník
Airman First Class	Private First Class	Vojín 1. třídy	Svobodník
Airman Basic	Vojín	Vojín	

Pro doplnění ještě uvádíme hodnosti užívané v americkém vojenském námořnictvu (Navy), které se v knize také vyskytují.

Generalita – vyšší důstojníci:

Fleet Admiral Captain
Admiral Commander
Vice-Admiral Lieutenant-Commander
Rear-Admiral Commodore

Nižší důstojníci – poddůstojníci a mužstvo:

Lieutenant Warrant Officer
Lieutenant Junior Grade Master
Chief Petty Officer of the Navy Ensign (tj. nám. podpor.)
Senior Chief Petty Officer
Chief Warrant Officer
Chief Petty Officer (tj. Strážní důstojník, praporčík)
Petty Officer Midshipman (tj. námořní kadet)
Seaman Seaman Apprentice (tj. plavčík)

Omlouváme se čtenáři za toto až příliš podrobné vysvětlení, ale čtenáři SF literatury až příliš dobře vědí, jaký terminologický zmatek v této oblasti panuje. To se ostatně netýká pouze knih Roberta A. Heinleina, ale například i uváděného televizního seriálu Star Trek a pod.